C/2024/5451

10.10.2024

COMUNICAREA COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU ȘI CURTEA DE CONTURI

Conturile anuale ale Fondului european de dezvoltare pentru exercițiul financiar 2023

(C/2024/5451)

CUPRINS

Pagina

CERTIFICAREA CONTURILOR 2

EXECUȚIA ȘI CONTABILIZAREA RESURSELOR FED 3

FONDURI GESTIONATE DE COMISIA EUROPEANĂ 7

SITUAȚIILE FINANCIARE ALE FED 9

SITUAȚIILE FINANCIARE ALE FONDURILOR FIDUCIARE ALE UE CONSOLIDATE ÎN CADRUL FED 50

SITUAȚIILE FINANCIARE ALE FONDULUI FIDUCIAR BÊKOU AL UE PENTRU 2023 51

SITUAȚIILE FINANCIARE ALE FFUE AFRICA PENTRU 2023 58

SITUAȚIILE FINANCIARE CONSOLIDATE ALE FED ȘI ALE FONDURILOR FIDUCIARE ALE UE 65

RAPORT PRIVIND EXECUȚIA FINANCIARĂ A FED 70

CERTIFICAREA CONTURILOR

Conturile anuale ale Fondului european de dezvoltare pentru exercițiul financiar 2023 au fost întocmite în conformitate cu titlul X din Regulamentul financiar al celui de al 11-lea Fond european de dezvoltare și cu principiile, normele și metodele contabile prezentate în notele la situațiile financiare.

Confirm că sunt responsabilă de întocmirea și prezentarea conturilor anuale ale Fondului european de dezvoltare, în conformitate cu articolul 18 din Regulamentul financiar al celui de al 11-lea Fond european de dezvoltare.

Am obținut din partea ordonatorului de credite și din partea BEI, care garantează corectitudinea, toate informațiile necesare pentru întocmirea situațiilor financiare care prezintă activele și datoriile Fondului european de dezvoltare și execuția bugetară a acestuia.

Prin prezenta certific că pe baza acestor informații și pe baza verificărilor pe care le-am considerat necesare pentru validarea conturilor, am asigurarea rezonabilă că situațiile financiare prezintă în mod exact și corect poziția financiară a Fondului european de dezvoltare în toate aspectele esențiale.

Rosa ALDEA BUSQUETS

Contabil

19 iunie 2024

EXECUȚIA ȘI CONTABILIZAREA RESURSELOR FED

1. CONTEXT

Uniunea Europeană (denumită în continuare „UE") are relații de cooperare cu numeroase țări în curs de dezvoltare. Obiectivul principal este de a promova dezvoltarea economică, socială și în domeniul mediului, scopul primordial fiind reducerea și eradicarea sărăciei pe termen lung, prin acordarea de ajutor pentru dezvoltare și de asistență tehnică țărilor beneficiare. Pentru îndeplinirea acestui obiectiv, UE elaborează împreună cu țările partenere strategii de cooperare și mobilizează resursele financiare necesare punerii lor în aplicare. Resursele UE alocate cooperării pentru dezvoltare provin din trei surse:

— bugetul UE;

— Fondul european de dezvoltare și

— Banca Europeană de Investiții.

FED nu este finanțat din bugetul UE. A fost instituit printr-un acord intern al reprezentanților statelor membre, reuniți în cadrul Consiliului, și este gestionat de un comitet specific. Comisia Europeană (denumită în continuare „Comisia") răspunde de execuția financiară a operațiunilor efectuate cu resursele FED. Banca Europeană de Investiții (denumită în continuare „BEI") gestionează Facilitatea pentru investiții.

FED este format din FED-uri individuale. Fiecare FED se încheie pe o perioadă de aproximativ cinci ani și este reglementat de propriul său regulament financiar, care prevede obligația de a se întocmi situații financiare specifice. În plus, aceste situații financiare sunt agregate, astfel încât să ofere o imagine de ansamblu a situației financiare a resurselor de care răspunde Comisia.

Până în 2021, când cel de Al 11-lea Fond european de dezvoltare a ajuns în etapa finală, deoarece clauza de încetare a efectelor acestuia a început să producă efecte de la data de 31 decembrie 2020, Fondul european de dezvoltare (denumit în continuare „FED") a fost principalul instrument de furnizare a ajutorului UE destinat cooperării pentru dezvoltare în beneficiul statelor din Africa, zona Caraibilor și Pacific (denumite în continuare „ACP") și în beneficiul țărilor și teritoriilor de peste mări (denumite în continuare „TTPM"). Din 2021, însă, cooperarea UE cu țările ACP și TTPM este finanțată din bugetul UE.

În cadrul Acordului de parteneriat ACP-UE, s-a instituit Facilitatea pentru investiții, gestionată de BEI și utilizată pentru a sprijini dezvoltarea sectorului privat în statele ACP, finanțând în special, însă nu exclusiv, investițiile private. Facilitatea este concepută ca un fond reînnoibil, astfel încât rambursările împrumuturilor pot să fie reinvestite în alte operațiuni, ceea ce permite ca facilitatea să se autoreînnoiască și să fie independentă din punct de vedere financiar. Întrucât nu este gestionată de Comisie, Facilitatea pentru investiții nu este consolidată în prima parte a conturilor anuale – situațiile financiare ale FED și raportul conex privind execuția financiară. Situațiile financiare ale Facilității pentru investiții, pregătite de BEI, sunt incluse ca parte separată a conturilor anuale (partea II), în vederea prezentării unei imagini complete a ajutorului pentru dezvoltare acordat din FED.

2. CUM ESTE FINANȚAT FED?

Consiliul din 2 decembrie 2013 a adoptat Regulamentul (UE, Euratom) nr. 1311/2013 ([1]) de stabilire a cadrului financiar multianual pentru perioada 2014-2020. În acest context, s-a decis că relațiile de cooperare geografică cu statele ACP nu vor fi incluse în bugetul UE (nu vor fi bugetate), ci vor fi finanțate în continuare din actualul FED interguvernamental.

Spre deosebire de bugetul UE, FED este un fond care funcționează în baza principiului multianualității. Fiecare FED stabilește un fond global destinat punerii în aplicare a cooperării pentru dezvoltare, în general pe o perioadă de cinci ani. Întrucât resursele sunt alocate pe o bază multianuală, fondurile atribuite pot fi utilizate pe perioada FED. Lipsa anualității bugetare este evidențiată în raportările bugetare, execuția bugetară a FED-urilor fiind măsurată în raport cu fondurile totale.

([1]) Regulamentul (UE, Euratom) nr. 1311/2013 al Consiliului din 2 decembrie 2013 de stabilire a cadrului financiar multianual pentru perioada 2014-2020 (JO L 347, 20.12.2013, p. 884, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1311/oj).

Resursele FED sunt contribuții ad-hoc din partea statelor membre ale UE. La intervale de aproximativ cinci ani, reprezentanții statelor membre s-au reunit la nivel interguvernamental și au decis suma globală care urmează să fie alocată fondului și pentru a supraveghea execuția acesteia.

Comisia gestionează FED în conformitate cu politica Uniunii privind cooperarea pentru dezvoltare. Întrucât, în paralel cu politica Uniunii, statele membre au propriile politici în domeniul dezvoltării și al ajutoarelor, statele membre trebuie să își coordoneze politicile cu UE pentru a se asigura complementaritatea acestora.

Pe lângă contribuțiile menționate anterior, este, de asemenea, posibil ca statele membre să încheie acorduri de cofinanțare sau să efectueze contribuții financiare voluntare la FED.

3. ACTIVITĂȚILE FED DE DUPĂ 31 DECEMBRIE 2020

Deși cel de al 8-lea FED a fost închis oficial în 2021, odată cu închiderea tuturor contractelor și a deciziilor financiare, această închidere nu a fost pe deplin reflectată în conturile pentru 2021, deoarece mai multe ordine de recuperare, inclusiv litigii, erau încă pendinte. La 31 decembrie 2022, FED avea active nete în valoare de 180 de milioane EUR. Capitalul și rezervele au fost utilizate pentru a acoperi pierderile cumulate ale celui de al 8-lea FED, soldurile rămase fiind transferate celui de al 9-lea FED în conformitate cu dispozițiile părții 3 din Regulamentul financiar ([2]) aplicabil celui de al 9-lea FED.

În prezent, Comisia lucrează în direcția închiderii celui de al 9-lea FED. În prezent, există încă 10 contracte în curs, care, în principiu, ar trebui să se încheie în 2024. Aceste contracte, finanțate din cel de al 9-lea FED, continuă să fie active și vor înceta în termenul specificat, contribuind la finalizarea activităților și a proiectelor aferente celui de al 9-lea FED. Închiderea completă a celui de al 9-lea FED poate fi efectuată numai după încetarea tuturor contractelor și după finalizarea evaluărilor și auditurilor acestora.

Închiderea celui de al 10-lea FED înregistrează progrese satisfăcătoare, 96,1 % din contractele sale fiind deja închise. Cu toate acestea, închiderea operațională și financiară a contractelor rămase va necesita o anumită perioadă de timp. Închiderea financiară necesită lansarea și finalizarea tuturor evaluărilor, auditurilor și recuperărilor necesare.

Cel de al 11-lea FED a ajuns în etapa finală, clauza de încetare a efectelor acestuia intrând în vigoare la 31 decembrie 2020. Această clauză stabilește o dată-limită pentru angajamente, ceea ce înseamnă că, începând din 2021, nu mai pot fi semnate acorduri de finanțare în cadrul celui de al 11-lea FED. În plus, punerea în aplicare a proiectelor în curs de derulare finanțate de cel de al 11-lea Fond european de dezvoltare va continua până la finalizarea lor definitivă.

În contextul actualului cadru financiar multianual 2021-2027, cooperarea UE cu țările ACP este integrată în Instrumentul de vecinătate, cooperare pentru dezvoltare și cooperare internațională – „Europa globală”. În mod similar, cooperarea cu TTPM este în prezent reglementată de Decizia de asociere peste mări. Aceasta înseamnă că, dacă până în 2021 programele FED au fost finanțate prin contribuțiile voluntare ale statelor membre ale UE, începând cu 2021, programele de dezvoltare vor fi finanțate din bugetul UE. Acest lucru implică și că finanțarea programelor de dezvoltare este supusă autorizării Parlamentului European și că tranzacțiile trebuie să respecte reglementările financiare ale UE la fel ca și alte programe finanțate de UE.

4. RAPORTAREA LA ÎNCHEIEREA EXERCIȚIULUI FINANCIAR

4.1. CONTURILE ANUALE

În conformitate cu articolul 18 alineatul (3) din Regulamentul financiar al FED, situațiile financiare ale FED se întocmesc utilizând normele de contabilitate pe bază de angajamente, care se fundamentează, la rândul lor, pe Standardele internaționale de contabilitate pentru sectorul public (*International Public Sector Accounting Standards* – IPSAS). Aceste norme contabile adoptate de contabilul Comisiei sunt aplicate de toate instituțiile și organele UE pentru a stabili un set uniform de norme de contabilizare, evaluare și prezentare a conturilor în vederea armonizării procesului de întocmire a situațiilor financiare. Aceste norme contabile ale UE se aplică și în cazul FED, ținând seama totodată de natura specifică a activităților sale.

Întocmirea conturilor anuale ale FED este încredințată contabilului Comisiei, care este contabilul FED și asigură faptul că aceste conturi anuale ale FED prezintă o imagine reală și fidelă a poziției financiare a FED.

([2]) JO L 83, 1.4.2003, p. 27.

Conturile anuale sunt prezentate după cum urmează:

Partea I: Fonduri gestionate de Comisie

(i) Situațiile financiare și notele explicative ale FED

(ii) Situațiile financiare ale fondurilor fiduciare ale UE consolidate în cadrul FED

(iii) Situațiile financiare consolidate ale FED și ale fondurilor fiduciare ale UE

(iv) Raport privind execuția financiară a FED

Partea II: Raport anual privind execuția – fondurile gestionate de BEI

(i) Situațiile financiare ale Facilității pentru investiții

Partea „Situațiile financiare ale fondurilor fiduciare ale UE consolidate în cadrul FED" include situațiile financiare ale celor două fonduri fiduciare create în cadrul FED: Fondul fiduciar Bêkou al UE (a se vedea secțiunea „Situațiile financiare ale Fondului fiduciar Bêkou al UE") și Fondul fiduciar al UE pentru Africa (a se vedea secțiunea „Situațiile financiare ale Fondului fiduciar al UE pentru Africa"). Situațiile financiare individuale ale fondurilor fiduciare sunt întocmite sub responsabilitatea contabilului Comisiei și fac obiectul unui audit extern efectuat de un auditor privat. Cifrele privind fondurile fiduciare incluse în aceste conturi anuale sunt provizorii.

Conturile anuale ale FED trebuie să fie adoptate de Comisie cel târziu până la data de 31 iulie a exercițiului financiar următor datei bilanțului și trebuie prezentate Parlamentului European și Consiliului pentru acordarea descărcării de gestiune.

5. AUDIT ȘI DESCĂRCAREA DE GESTIUNE

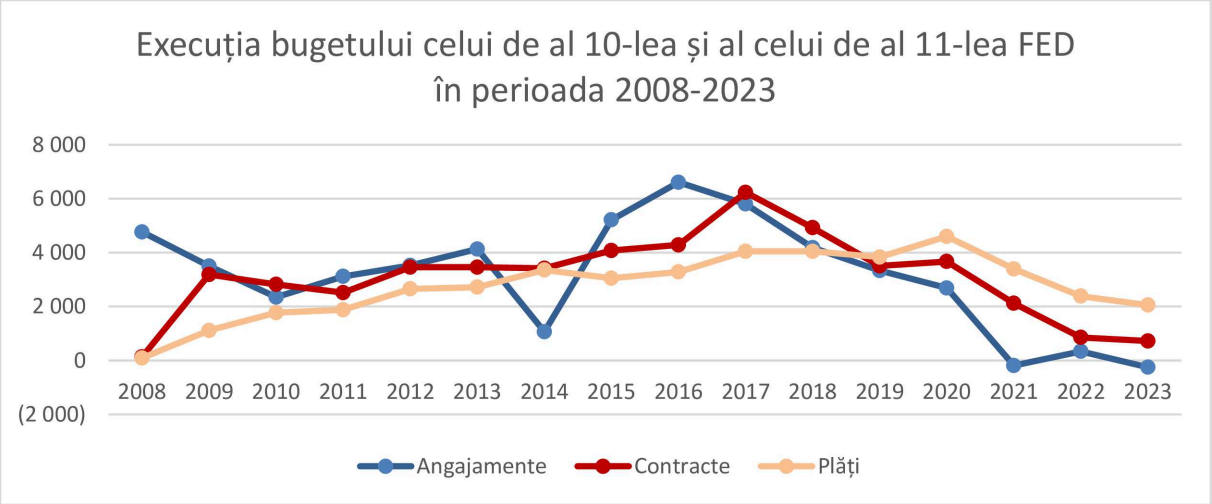
5.1. AUDIT

Conturile anuale ale FED sunt auditate de auditorul extern, Curtea de Conturi Europeană (denumită în continuare „CCE"), care întocmește un raport anual pentru Parlamentul European și Consiliu.

5.2. DESCĂRCAREA DE GESTIUNE

Controlul final privind execuția financiară a resurselor FED pentru un anumit exercițiu financiar este descărcarea de gestiune. În urma auditului și a finalizării situațiilor financiare anuale, este sarcina Consiliului să recomande și apoi a Parlamentului European să decidă dacă acordă Comisiei descărcarea de gestiune în ceea ce privește execuția financiară a resurselor FED pentru un exercițiu financiar dat. Această decizie se bazează pe o analiză a conturilor și pe raportul anual al CCE (care include o declarație oficială de asigurare) și pe răspunsurile Comisiei la întrebările și cererile de informații suplimentare care i-au fost adresate de autoritatea care acordă descărcarea de gestiune.

ELEMENTELE PRINCIPALE ALE EXECUȚIEI FINANCIARE ÎN 2023

* Sumă netă, numai pentru al 10-lea și al 11-lea FED.

Execuția bugetară

În 2023, au fost efectuate angajamente individuale și plăți nete în valoare de 720 de milioane EUR și, respectiv, 2 053 de milioane EUR în cadrul celui de al 10-lea și al 11-lea FED. Cuantumul total al plăților brute pentru FED a fost de 2 103,48 de milioane EUR, ceea ce reprezintă 105,17 % din obiectivul de 2 000 de milioane EUR comunicat statelor membre.

În 2022, Consiliul a decis în unanimitate să reutilizeze fonduri dezangajate din cel de al 10-lea și al 11-lea FED în valoare de 600 de milioane EUR pentru a finanța acțiuni care răspund crizei securității alimentare și șocului economic cu care se confruntă țările din ACP ca urmare a războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei. Comisia angajase deja această sumă de 600 de milioane EUR și a plătit 221 de milioane EUR în 2022 și 87 de milioane EUR în 2023.

Impactul activităților în situațiile financiare

În situațiile financiare, impactul activităților menționate mai sus este cel mai vizibil atunci când se analizează următoarele elemente:

— prefinanțarea (a se vedea nota **2.2**): a scăzut cu 356 de milioane EUR, în mare parte ca urmare a reducerii avansurilor plătite. Această scădere se datorează în principal reducerii numărului de noi contracte semnate începând cu 2021. În 2021, noile contracte au fost în valoare de 2 118 milioane EUR, în timp ce în 2022 valoarea acestora a scăzut semnificativ, fiind de 853 de milioane EUR. În 2023, noile contracte au rămas la acest nivel, și anume 860 de milioane EUR, ca urmare a deciziei Consiliului de a redirecționa fondurile neutilizate din cel de al 10-lea și al 11-lea FED pentru a ajuta țările ACP ca răspuns la războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei;

— numerar și echivalente de numerar (a se vedea nota **2.5**): au scăzut cu 426 de milioane EUR, în principal ca urmare a reducerii contribuțiilor donatorilor, care a scăzut de la 2 500 de milioane EUR în 2022 la 1 800 de milioane EUR în 2023;

— cheltuieli înregistrate în avans (a se vedea nota **2.8**): o scădere de 147 de milioane EUR ca urmare a scăderii numărului de contracte în curs la sfârșitul anului pentru care nu au fost validate declarații de cheltuieli până la sfârșitul anului; și

— cheltuieli de funcționare (a se vedea nota **3.4**): acestea au înregistrat o scădere globală de 608 milioane EUR, în principal ca urmare a reducerii cheltuielilor legate de ajutorul programabil, proiectele intra-ACP și contribuțiile la fondurile fiduciare. Cu toate acestea, cheltuielile legate de ajutorul de urgență au crescut dată fiind reutilizarea fondurilor dezangajate din cel de al 10-lea și cel de al 11-lea FED pentru a combate efectele negative asupra țărilor ACP ale războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei.

FONDURI GESTIONATE DE COMISIA EUROPEANĂ

CUPRINS

Pagina

SITUAȚIILE FINANCIARE ALE FED 9

BILANȚUL FED 10

CONTUL DE PROFIT ȘI PIERDERE AL FED 11

SITUAȚIA FLUXURILOR DE TREZORERIE ALE FED 11

SITUAȚIA MODIFICĂRILOR ACTIVELOR NETE ALE FED 13

BILANȚUL PE FED-URI 13

CONTUL DE PROFIT ȘI PIERDERE PE FED-URI 15

SITUAȚIA MODIFICĂRILOR ACTIVELOR NETE PE FED-URI 16

NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE ALE FED-URILOR 19

SITUAȚIILE FINANCIARE ALE FONDURILOR FIDUCIARE ALE UE CONSOLIDATE ÎN CADRUL FED 50

SITUAȚIILE FINANCIARE ALE FONDULUI FIDUCIAR BÊKOU AL UE PENTRU 2023 51

BILANȚ 55

CONTUL DE PROFIT ȘI PIERDERE 56

SITUAȚIA FLUXURILOR DE NUMERAR 57

SITUAȚIILE FINANCIARE ALE FFUE AFRICA PENTRU 2023 58

BILANȚ 62

CONTUL DE PROFIT ȘI PIERDERE 63

SITUAȚIA FLUXURILOR DE NUMERAR 64

SITUAȚIILE FINANCIARE CONSOLIDATE ALE FED ȘI ALE FONDURILOR FIDUCIARE ALE UE 65

BILANȚUL CONSOLIDAT 66

CONTUL DE PROFIT ȘI PIERDERE CONSOLIDAT 67

SITUAȚIA CONSOLIDATĂ A FLUXURILOR DE TREZORERIE 67

SITUAȚIA CONSOLIDATĂ A MODIFICĂRILOR ACTIVELOR NETE 69

RAPORT PRIVIND EXECUȚIA FINANCIARĂ A FED 70

SITUAȚIILE FINANCIARE ALE FED ([3])

([3]) Trebuie precizat faptul că, din cauza rotunjirii cifrelor la milioane de euro, unele date financiare din tabelele de mai jos pot părea că nu corespund sumei totale.

BILANȚUL FED

(milioane EUR)

	Notă	31.12.2023	31.12.2022
ACTIVE IMOBILIZATE			
Active financiare	2.1	*87*	*67*
Prefinanțare	2.2	*574*	*488*
Contribuții la fondul fiduciar	2.3	*216*	*254*
Creanțe din tranzacții cu contraparte directă	2.4	*5*	*7*
		883	**816**
ACTIVE CURENTE			
Active financiare	2.1	*3*	*3*
Prefinanțare	2.2	*954*	*1 396*
Creanțe din tranzacții cu contraparte directă și sume de recuperat din alte tipuri de tranzacții decât cele cu contraparte directă	2.4	*24*	*27*
Numerar și echivalente de numerar	2.5	*601*	*1 027*
		1 583	**2 454**
TOTAL ACTIVE		**2 466**	**3 270**
DATORII PE TERMEN LUNG			
Datorii financiare	2.6	*(5)*	*(7)*
		(5)	**(7)**
DATORII CURENTE			
Obligații de plată	2.7	*(391)*	*(426)*
Cheltuieli înregistrate în avans	2.8	*(984)*	*(1 131)*
		(1 375)	**(1 558)**
TOTAL DATORII		**(1 380)**	**(1 565)**
ACTIVE NETE		**1 086**	**1 705**
FONDURI ȘI REZERVE			
Capitalul solicitat al fondului – FED-uri active	2.9	*54 566*	*65 100*
Capitalul solicitat al fondului din FED-urile închise, reportat	2.9	*2 252*	*2 252*
Rezultatul economic reportat din exercițiile financiare anterioare		*(53 484)*	*(62 834)*
Rezultatul economic al exercițiului financiar		*(2 249)*	*(2 813)*
ACTIVE NETE		**1 086**	**1 705**

CONTUL DE PROFIT ŞI PIERDERE AL FED

(milioane EUR)

	Notă	2023	2022
VENITURI			
Veniturile din alte tipuri de tranzacții decât cele cu contraparte directă			
Activități de recuperare	3.1	*14*	*18*
		14	**18**
Veniturile din tranzacții cu contraparte directă			
Venituri financiare	3.2	*9*	*2*
Alte venituri	3.2	*43*	*77*
		52	**80**
Total venituri		**65**	**98**
CHELTUIELI			
Executate de alte entități	3.3	*(3)*	*(1)*
Instrumente de ajutor	3.4	*(2 181)*	*(2 789)*
Cheltuieli de cofinanțare	3.5	*(8)*	*4*
Costuri de finanțare	3.6	*(7)*	*(6)*
Alte cheltuieli	3.7	*(116)*	*(119)*
Total cheltuieli		**(2 315)**	**(2 911)**
REZULTATUL ECONOMIC AL EXERCIȚIULUI FINANCIAR		**(2 249)**	**(2 813)**

SITUAȚIA FLUXURILOR DE TREZORERIE ALE FED

(milioane EUR)

	Notă	2023	2022
Rezultatul economic al exercițiului financiar		*(2 249)*	*(2 813)*
Activități de exploatare			
Majorare de capital – contribuții (sume nete)		*1 630*	*2 458*
(Creșterea)/scăderea contribuțiilor la fondul fiduciar		*37*	*128*
(Creșterea)/scăderea prefinanțării		*356*	*239*
(Creșterea)/scăderea creanțelor din tranzacții cu contraparte directă și a sumelor de recuperat din alte tipuri de tranzacții decât cele cu contraparte directă		*4*	*5*
Creșterea/(scăderea) provizioanelor		*2*	*1*
Creșterea/(scăderea) datoriilor financiare		*(3)*	*(1)*
Creșterea/(scăderea) obligațiilor de plată		*(35)*	*(75)*
Creșterea/(scăderea) cheltuielilor înregistrate în avans și a veniturilor reportate		*(148)*	*123*
Alte variații nemonetare		*–*	*–*

(milioane EUR)

	Notă	2023	2022
Activități de investiții			
*(Creșterea)/scăderea activelor financiare nederivate la valoare justă prin excedent sau deficit**		*(20)*	*(31)*
FLUXURI NETE DE NUMERAR		**(426)**	**34**
Creșterea/(scăderea) netă a numerarului și a echivalentelor de numerar		*(426)*	*34*
Numerar și echivalente de numerar la începutul exercițiului financiar	2.5	*1 027*	*994*
Numerar și echivalente de numerar la încheierea exercițiului financiar	2.5	*601*	*1 027*

ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5451/oj

SITUAȚIA MODIFICĂRILOR ACTIVELOR NETE ALE FED

(milioane EUR)

	Capitalul fondului – FED-uri active (A)	Fonduri nesolicitate – FED-uri active (B)	Capitalul solicitat al fondului - FED-uri active (C) = (A)-(B)	Rezerve cumulate (D)	Capitalul solicitat al fondului din FED-urile închise, reportat (E)	Rezerva de valoare justă (F)	Total active nete (C)+(D)+(E)+(F)
SOLD LA 31.12.2021	**72 998**	**10 355**	**62 643**	**(62 834)**	**2 252**	–	**2 061**
Majorare de capital – contribuții	*(43)*	*(2 500)*	*2 457*	–	–		*2 457*
Rezultatul economic al exercițiului financiar	–	–	–	*(2 813)*	–		*(2 813)*
SOLD LA 31.12.2022	**72 955**	**7 855**	**65 100**	**(65 647)**	**2 252**	–	**1 705**
Majorare de capital – contribuții	*(185)*	*(1 815)*	*1 630*	–	–		*1 630*
Închiderea celui de-al 8-lea FED	*(12 164)*		*(12 164)*	*12 164*	–		*(0)*
Rezultatul economic al exercițiului financiar	–	–	–	*(2 249)*	–		*(2 249)*
SOLD LA 31.12.2023	**60 607**	**6 040**	**54 566**	**(55 732)**	**2 252**	–	**1 086**

BILANȚUL PE FED-URI

(milioane EUR)

	Notă	31.12.2023					31.12.2022				
		Al 8-lea FED	Al 9-lea FED	Al 10-lea FED	Al 11-lea FED	Total	Al 8-lea FED	Al 9-lea FED	Al 10-lea FED	Al 11-lea FED	Total
ACTIVE IMOBILIZATE											
Active financiare	2.1	–	–	*14*	*73*	*87*	–	–	*(1)*	*67*	*67*
Prefinanțare	2.2	–	–	*447*	*127*	*574*	–	–	*221*	*267*	*488*
Contribuții la fondul fiduciar	2.3	–	*31*	*9*	*176*	*216*	–	*31*	*9*	*213*	*254*
Creanțe din tranzacții cu contraparte directă	2.4	–	–	–	*5*	*5*	–	–	–	*7*	*7*
		–	**31**	**470**	**381**	**883**	–	**31**	**229**	**555**	**816**
ACTIVE CURENTE											
Active financiare	2.1	–	–	–	*3*	*3*	–	–	–	*3*	*3*

(milioane EUR)

	Notă	31.12.2023					31.12.2022				
		Al 8-lea FED	Al 9-lea FED	Al 10-lea FED	Al 11-lea FED	Total	Al 8-lea FED	Al 9-lea FED	Al 10-lea FED	Al 11-lea FED	Total
Prefinanțare	2.2	–	*5*	*113*	*835*	*954*	–	*14*	*427*	*954*	*1 396*
Creanțe din tranzacții cu contraparte directă și sume de recuperat din alte tipuri de tranzacții decât cele cu contraparte directă	2.4	–	–	*10*	*14*	*24*	–	–	*10*	*16*	*27*
Conturi între FED-uri		–	*(200)*	*426*	*(226)*	–	*180*	*(369)*	*803*	*(612)*	–
Numerar și echivalente de numerar	2.5	–	–	–	*601*	*601*	–	–	–	*1 027*	*1 027*
		–	**(195)**	**549**	**1 229**	**1 583**	**180**	**(355)**	**1 240**	**1 389**	**2 454**
TOTAL ACTIVE		–	**(163)**	**1 020**	**1 610**	**2 466**	**180**	**(324)**	**1 469**	**1 945**	**3 270**
DATORII PE TERMEN LUNG											
Datorii financiare	2.6	–	–	–	*(5)*	*(5)*	–	–	*(0)*	*(7)*	*(7)*
		–	–	–	**(5)**	**(5)**	–	–	**(0)**	**(7)**	**(7)**
DATORII CURENTE						–					
Obligații de plată	2.7	–	–	*(63)*	*(328)*	*(391)*	–	*(0)*	*(34)*	*(391)*	*(426)*
Cheltuieli înregistrate în avans	2.8	–	–	*(129)*	*(855)*	*(984)*	–	*(7)*	*(119)*	*(1 006)*	*(1 131)*
		–	–	**(192)**	**(1 183)**	**(1 375)**	–	**(7)**	**(153)**	**(1 397)**	**(1 558)**
TOTAL DATORII		–	–	**(192)**	**(1 188)**	**(1 380)**	–	**(7)**	**(153)**	**(1 404)**	**(1 565)**
ACTIVE NETE		–	**(163)**	**827**	**422**	**1 086**	**180**	**(331)**	**1 315**	**541**	**1 705**
Capitalul solicitat al fondului – FED-uri active	2.9	–	*10 442*	*20 834*	*23 290*	*54 566*	*12 164*	*10 450*	*20 960*	*21 527*	*65 100*
Capitalul solicitat al fondului din FED-urile închise, reportat	2.9	–	*2 252*	–	–	*2 252*	*627*	*1 625*	–	–	*2 252*
Transferuri de capital solicitat al fondului între FED-urile active	2.9	–	*(509)*	*(120)*	*628*	–	*(2 513)*	*2 010*	*(38)*	*541*	-
Rezultatul economic reportat din exercițiile financiare anterioare		–	*(12 350)*	*(19 607)*	*(21 527)*	*(53 484)*	*(10 098)*	*(14 410)*	*(19 325)*	*(19 001)*	*(62 834)*

(milioane EUR)

	Notă	31.12.2023					31.12.2022				
		Al 8-lea FED	Al 9-lea FED	Al 10-lea FED	Al 11-lea FED	Total	Al 8-lea FED	Al 9-lea FED	Al 10-lea FED	Al 11-lea FED	Total
Rezultatul economic al exercițiului financiar		–	*1*	*(280)*	*(1 970)*	*(2 249)*	–	*(6)*	*(282)*	*(2 526)*	*(2 813)*
ACTIVE NETE		–	**(163)**	**827**	**422**	**1 086**	**180**	**(331)**	**1 315**	**541**	**1 705**

CONTUL DE PROFIT ȘI PIERDERE PE FED-URI

(milioane EUR)

	Notă	2023					2022				
		Al 8-lea FED	Al 9-lea FED	Al 10-lea FED	Al 11-lea FED	Total	Al 8-lea FED	Al 9-lea FED	Al 10-lea FED	Al 11-lea FED	Total
VENITURI											
Venituri din tranzacții fără contraparte directă											
Activități de recuperare	3.1	–	–	*2*	*12*	*14*	–	*(1)*	*(8)*	*28*	*18*
		–	–	**2**	**12**	**14**	–	**(1)**	**(8)**	**28**	**18**
Veniturile din tranzacții de schimb											
Venituri financiare	3.2	–	–	*(1)*	*10*	*9*	–	–	*2*	*1*	*2*
Alte venituri	3.2	–	*2*	*4*	*37*	*43*	–	*3*	*8*	*66*	*77*
		–	**2**	**4**	**46**	**52**	–	**3**	**10**	**67**	**80**
Total venituri		–	**2**	**5**	**58**	**65**	–	**1**	**2**	**94**	**98**
CHELTUIELI											
Executate de alte entități	3.3	–	–	–	*(3)*	*(3)*	–	–	–	*(1)*	*(1)*
Instrumente de ajutor	3.4	–	*1*	*(276)*	*(1 906)*	*(2 181)*	–	*(5)*	*(295)*	*(2 489)*	*(2 789)*
Cheltuieli de cofinanțare	3.5	–	–	–	*(8)*	*(8)*	–	–	*22*	*(18)*	*4*
Costuri de finanțare	3.6	–	*1*	*(2)*	*(6)*	*(7)*	*1*	*2*	*(3)*	*(5)*	*(6)*

(milioane EUR)

	Notă	2023					2022				
		Al 8-lea FED	Al 9-lea FED	Al 10-lea FED	Al 11-lea FED	Total	Al 8-lea FED	Al 9-lea FED	Al 10-lea FED	Al 11-lea FED	Total
Alte cheltuieli	3.7	-	*(3)*	*(8)*	*(106)*	*(116)*	–	*(5)*	*(8)*	*(107)*	*(119)*
Total cheltuieli		–	**(1)**	**(286)**	**(2 028)**	**(2 315)**	**1**	**(7)**	**(284)**	**(2 620)**	**(2 911)**
REZULTATUL ECONOMIC AL EXERCIȚIULUI FINANCIAR		–	**1**	**(280)**	**(1 970)**	**(2 249)**	**1**	**(6)**	**(282)**	**(2 526)**	**(2 813)**

SITUAȚIA MODIFICĂRILOR ACTIVELOR NETE PE FED-URI

(milioane EUR)

Al 8-lea FED	Capitalul fondului – FED-uri active (A)	Fonduri nesolicitate – FED-uri active (B)	Capitalul solicitat al fondului - FED-uri active (C) = (A)-(B)	Rezerve cumulate (D)	Capitalul solicitat al fondului din FED-urile închise, reportat (E)	Transferuri de capital solicitat al fondului între FED-urile active (F)	Total active nete (C)+(D)+(E)+(F)
SOLD LA 31.12.2021	**12 164**	–	**12 164**	**(10 098)**	**627**	**(2 512)**	**181**
Transferuri către/din cel de al 10-lea FED			–			*(1)*	*(1)*
SOLD LA 31.12.2022	**12 164**	–	**12 164**	**(10 098)**	**627**	**(2 513)**	**180**
Închiderea celui de-al 8-lea FED	*(12 164)*		*(12 164)*	*10 098*	*(627)*	*2 513*	*(180)*
SOLD LA 31.12.2023	–	–	–	–	–	–	–

(milioane EUR)

Al 9-lea FED	Capitalul fondului – FED-uri active (A)	Fonduri nesolicitate – FED-uri active (B)	Capitalul solicitat al fondului - FED-uri active (C) = (A)-(B)	Rezerve cumulate (D)	Capitalul solicitat al fondului din FED-urile închise, reportat (E)	Transferuri de capital solicitat al fondului între FED-urile active (F)	Total active nete (C)+(D)+(E)+(F)
SOLD LA 31.12.2021	**10 507**	**15**	**10 492**	**(14 410)**	**1 625**	**2 018**	**(274)**
Transferuri către/din cel de al 10-lea FED		–	–				–
Transferuri către/din cel de al 10-lea FED			–			*(8)*	*(8)*

(milioane EUR)

Al 9-lea FED	Capitalul fondului – FED-uri active (A)	Fonduri nesolicitate – FED-uri active (B)	Capitalul solicitat al fondului - FED-uri active (C) = (A)-(B)	Rezerve cumulate (D)	Capitalul solicitat al fondului din FED-urile închise, reportat (E)	Transferuri de capital solicitat al fondului între FED-urile active (F)	Total active nete (C)+(D) +(E)+(F)
Rambursări acordate statelor membre	*(43)*		*(43)*				*(43)*
Rezultatul economic al exercițiului financiar			–	*(6)*			*(6)*
SOLD LA 31.12.2022	**10 464**	**15**	**10 450**	**(14 416)**	**1 625**	**2 010**	**(331)**
Majorare de capital – contribuții		*(15)*	*15*				*15*
Transferuri către/din cel de al 10-lea și al 11-lea FED			–			*(4)*	*(4)*
Rambursări acordate statelor membre	*(22)*		*(22)*				*(22)*
Închiderea celui de-al 8-lea FED				*2 066*	*627*	*(2 514)*	*179*
Rezultatul economic al exercițiului financiar			–	*1*		–	*1*
SOLD LA 31.12.2023	**10 442**	–	**10 442**	**(12 348)**	**2 252**	**(509)**	**(163)**

(milioane EUR)

Al 10-lea FED	Capitalul fondului – FED-uri active (A)	Fonduri nesolicitate – FED-uri active (B)	Capitalul solicitat al fondului - FED-uri active (C) = (A)-(B)	Rezerve cumulate (D)	Capitalul solicitat al fondului din FED-urile închise, reportat (E)	Total active nete (C)+(D) +(E)+(F)
SOLD LA 31.12.2021	**20 960**	–	**20 960**	**(19 324)**	**101**	**1 737**
Transferuri către/din cel de al 8-lea și al 9-lea FED			–		*9*	*9*
Transferuri către/din cel de al 11-lea FED			–		*(148)*	*(148)*
Rezultatul economic al exercițiului financiar			–	*(282)*		*(282)*
SOLD LA 31.12.2022	**20 960**	–	**20 960**	**(19 606)**	**(38)**	**1 315**
Transferuri către/din cel de al 8-lea și al 9-lea FED			–		*6*	*6*
Transferuri către/din cel de al 11-lea FED		–	–		*(87)*	*(87)*
Rambursări acordate statelor membre	*(126)*	–	*(126)*		–	*(126)*

(milioane EUR)

Al 10-lea FED	Capitalul fondului – FED-uri active (A)	Fonduri nesolicitate – FED-uri active (B)	Capitalul solicitat al fondului - FED-uri active (C) = (A)-(B)	Rezerve cumulate (D)	Capitalul solicitat al fondului din FED-urile închise, reportat (E)	Total active nete (C)+(D) +(E)+(F)
Rezultatul economic al exercițiului financiar		–	–	*(280)*	–	*(280)*
SOLD LA 31.12.2023	**20 834**	**–**	**20 834**	**(19 886)**	**(120)**	**827**

(milioane EUR)

Al 11-lea FED	Capitalul fondului – FED-uri active (A)	Fonduri nesolicitate – FED-uri active (B)	Capitalul solicitat al fondului - FED-uri active (C) = (A)-(B)	Rezerve cumulate (D)	Capitalul solicitat al fondului din FED-urile închise, reportat (E)	Transferuri de capital solicitat al fondului între FED-urile active (F)	Total active nete (C)+(D) +(E)+(F)+(G)
SOLD LA 31.12.2021	**29 367**	**10 340**	**19 027**	**(19 002)**	**–**	**394**	**419**
Majorare de capital – contribuții		*(2 500)*	*2 500*			*148*	*2 648*
Rezultatul economic al exercițiului financiar			*–*	*(2 526)*		*–*	*(2 526)*
SOLD LA 31.12.2022	**29 367**	**7 840**	**21 527**	**(21 528)**	**–**	**541**	**541**
Majorare de capital – contribuții		*(1 800)*	*1 800*			*87*	*1 887*
Rambursări acordate statelor membre	*(36)*		*(36)*				*(36)*
Rezultatul economic al exercițiului financiar			*–*	*(1 970)*		*–*	*(1 970)*
SOLD LA 31.12.2023	**29 331**	**6 040**	**23 290**	**(23 498)**	**–**	**628**	**422**

NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE ALE FED-URILOR ([4])

([4]) Trebuie precizat faptul că, din cauza rotunjirii cifrelor la milioane de euro, unele date financiare din tabele pot părea că nu corespund sumei totale.

1. POLITICI CONTABILE SEMNIFICATIVE

1.1. PRINCIPII CONTABILE

Situațiile financiare au ca obiectiv furnizarea de informații cu privire la poziția financiară, performanța și fluxurile de numerar ale unei entități, care sunt utile unei game largi de părți interesate.

Considerațiile generale (sau principiile contabile) care trebuie urmate la întocmirea situațiilor financiare sunt stabilite în norma contabilă nr. 1 a UE, intitulată „Situații financiare", și sunt aceleași cu cele descrise în IPSAS 1: prezentarea fidelă, contabilitatea pe bază de angajamente, continuitatea activității, coerența prezentării, importanța semnificativă, agregarea, compensarea și informațiile comparative. Caracteristicile calitative ale raportării financiare sunt relevanța, reprezentarea fidelă (fiabilitatea), caracterul inteligibil, actualitatea, comparabilitatea și verificabilitatea.

1.2. BAZA DE ÎNTOCMIRE

1.2.1. *Perioada de raportare*

Situațiile financiare sunt prezentate anual. Exercițiul financiar începe la 1 ianuarie și se încheie la 31 decembrie.

1.2.2. *Moneda și baza de conversie*

Conturile anuale sunt prezentate în euro, care este moneda funcțională a UE. Tranzacțiile valutare sunt transformate în euro, folosindu-se cursurile de schimb în vigoare la data efectuării tranzacțiilor. Câștigurile și pierderile din diferențele de schimb valutar ca urmare a decontării tranzacțiilor în valută și a reconversiei la cursurile de schimb de la încheierea exercițiului financiar a activelor și a pasivelor monetare în valută sunt recunoscute în contul de profit și pierdere. În cazul imobilizărilor corporale și necorporale se aplică metode de conversie diferite, astfel încât acestea își păstrează valoarea în euro la cursul în vigoare la data când au fost cumpărate.

Soldurile activelor și pasivelor monetare în valută de la sfârșitul exercițiului financiar sunt transformate în euro pe baza cursurilor de schimb ale Băncii Centrale Europene (BCE) în vigoare la data de 31 decembrie.

Cursurile de schimb ale euro

Moneda	31.12.2023	31.12.2022	Moneda	31.12.2023	31.12.2022
BGN	**1,9558**	1,9558	**PLN**	**4,3395**	4,6808
CZK	**24,724**	24,1160	**RON**	**4,9756**	4,9495
DKK	**7,4529**	7,4365	**SEK**	**11,096**	11,1218
GPB	**0,86905**	0,88693	**CHF**	**0,926**	0,9847
NOK	**11,2405**	10,5138	**JPY**	**156,33**	140,6600
HUF	**382,8**	400,8700	**USD**	**1,105**	1,0666

1.2.3. *Utilizarea estimărilor*

În conformitate cu IPSAS și cu principiile contabile general acceptate, situațiile financiare includ în mod necesar sume bazate pe estimări și ipoteze ale conducerii, elaborate în temeiul celor mai fiabile informații disponibile. Estimările semnificative includ următoarele elemente, fără a se limita la acestea: sumele datorate pentru beneficiile angajaților, riscul financiar privind conturile de creanțe și sumele prezentate în notele referitoare la instrumentele financiare, ajustarea pentru depreciere pentru activele financiare la costul amortizat și pentru datoriile privind contractul de garanție financiară, veniturile și cheltuielile înregistrate în avans, provizioanele, gradul de depreciere a imobilizărilor necorporale și corporale, valoarea realizabilă netă a stocurilor, precum și activele și datoriile contingente. Rezultatele efective pot fi diferite față de aceste estimări.

Estimările rezonabile constituie o componentă esențială a întocmirii situațiilor financiare și nu afectează fiabilitatea acestora. Poate fi necesar ca o estimare să fie revizuită dacă circumstanțele pe care s-a bazat aceasta se modifică sau ca urmare a obținerii de noi informații ori a acumulării de experiență. Prin natura sa, revizuirea unei estimări nu are legătură cu perioade anterioare și nu reprezintă corectarea unei erori. Efectul unei modificări a estimării contabile se recunoaște în excedentul sau deficitul din perioadele în care aceasta devine cunoscută.

1.2.4. *Aplicarea normelor contabile noi și a normelor contabile revizuite ale Uniunii Europene (EAR)*

Normele contabile noi ale UE care sunt în vigoare pentru perioadele anuale care încep la 1 ianuarie 2023 sau ulterior acestei date

Nu există norme contabile noi ale UE care să fie în vigoare pentru perioadele anuale care încep la 1 ianuarie 2023 sau ulterior acestei date.

Au fost adoptate norme contabile noi ale UE, însă acestea nu erau încă în vigoare la 31 decembrie 2023

În cursul anului 2023 nu au fost adoptate norme contabile noi ale UE.

1.3. **BILANȚ**

1.3.1. *Active financiare*

Clasificarea la recunoașterea inițială

Clasificarea instrumentelor financiare se stabilește la recunoașterea inițială. Pe baza modelului de gestionare și a caracteristicilor fluxurilor de trezorerie contractuale ale activelor, activele financiare pot fi clasificate în trei categorii: Active financiare la costul amortizat („CA"), active financiare la valoarea justă prin active nete/capitaluri proprii („VJAN") sau active financiare la valoarea justă prin excedent sau deficit („VJED").

(i) *Active financiare la costul amortizat*

Activele financiare la costul amortizat sunt active financiare nederivate care îndeplinesc două condiții: (1) entitatea le deține pentru a colecta fluxurile de trezorerie contractuale. (2) în anumite zile, există fluxuri de trezorerie contractuale care sunt exclusiv plăți ale principalului și ale dobânzii aferente principalului datorat.

Această categorie cuprinde:

— numerarul și echivalente de numerar;

— împrumuturile (inclusiv depozitele la termen cu scadența inițială mai mare de trei luni);

— creanțele din tranzacții cu contraparte directă

Activele financiare la costul amortizat sunt incluse în activele curente, cu excepția celor cu scadența de peste 12 luni de la data raportării.

(ii) *Active financiare la valoarea justă prin active nete/capitaluri proprii*

Aceste active financiare nederivate au fluxuri de trezorerie contractuale care reprezintă doar principalul și dobânda aferente principalului rămas de rambursat. În plus, modelul de gestionare este de a deține activele financiare atât pentru a colecta fluxuri de trezorerie contractuale, cât și pentru a vinde activele financiare.

Activele din această categorie sunt clasificate ca active curente dacă se preconizează lichidarea acestora în termen de 12 luni de la data raportării.

Entitatea nu deține astfel de active la sfârșitul anului.

(iii) *Active financiare la valoarea justă prin excedent sau deficit*

Entitatea clasifică instrumentele derivate și investițiile de capital drept VJED, deoarece fluxurile de trezorerie contractuale nu reprezintă doar principalul și dobânzile aferente principalului.

În plus, entitatea clasifică titlurile de creanță pe care le deține ca VJED, deoarece portofoliile de titluri de creanță sunt gestionate și evaluate pe baza valorii juste a portofoliului.

Activele din această categorie sunt clasificate ca active curente dacă se preconizează lichidarea acestora în termen de 12 luni de la data raportării.

Recunoașterea și evaluarea inițiale

Achizițiile de active financiare la valoarea justă prin excedent sau deficit sunt recunoscute la data tranzacției, care este data la care entitatea se angajează să achiziționeze activul. Echivalentele de numerar și împrumuturile sunt recunoscute atunci când numerarul este depus la o instituție financiară sau acordat debitorilor.

Activele financiare sunt evaluate inițial la valoarea justă. Pentru toate activele financiare neînregistrate la valoarea justă prin excedent sau deficit, costurile tranzacțiilor se adaugă la valoarea justă la recunoașterea inițială. Pentru activele financiare recunoscute la valoarea justă prin excedent sau deficit, costurile tranzacției sunt incluse la cheltuieli în contul de profit și pierdere.

Valoarea justă a unui activ financiar la recunoașterea inițială este în mod normal prețul tranzacției, cu excepția cazului în care tranzacția nu se desfășoară în condiții de concurență deplină, și anume nu este efectuată în schimbul unei contraprestații sau este efectuată în schimbul unei contraprestații nominale în scopuri de politică publică. În acest caz, diferența dintre valoarea justă a instrumentului financiar și prețul tranzacției este o componentă care nu face obiectul schimbului și care este recunoscută drept cheltuială în contul de profit și pierdere. În acest caz, valoarea justă a unui activ financiar este derivată din tranzacțiile curente de pe piață pentru un instrument direct echivalent. În cazul în care nu există o piață activă pentru instrument, valoarea justă este derivată dintr-o tehnică de evaluare care utilizează datele disponibile de pe pieţele observabile.

Evaluarea ulterioară

Activele financiare la costul amortizat sunt evaluate ulterior la costul amortizat utilizând metoda dobânzii efective.

Activele financiare la valoarea justă prin excedent sau deficit sunt evaluate ulterior la valoarea justă. Câștigurile și pierderile rezultate din modificările valorii juste (inclusiv cele care rezultă din conversia valutară și orice dobânzi câștigate) sunt incluse în contul de profit și pierdere din perioada în care se produc.

Valoarea justă la evaluarea ulterioară

Valorile juste ale investiţiilor cotate pe pieţele active se bazează pe preţurile oferite în prezent. Dacă piaţa unui activ financiar nu este activă [și în cazul titlurilor de valoare necotate la bursă și al instrumentelor financiare derivate extrabursiere (OTC)], atunci UE stabileşte o valoare justă folosind tehnici de evaluare. Printre acestea se numără folosirea tranzacţiilor recente desfăşurate în condiţii de concurenţă deplină, referirea la alte instrumente care sunt similare într-o mare măsură, analiza fluxurilor de numerar actualizate, modelele de stabilire a preţului pe valoarea opţiunii și alte tehnici de evaluare utilizate în mod obişnuit de participanţii de pe piaţă.

Investiţiile în fonduri cu capital de risc care nu au un preţ de piaţă cotat pe o piaţă activă sunt evaluate la valoarea netă imputabilă activelor, care este considerată echivalentul valorii lor juste.

Deprecierea activelor financiare

UE recunoaşte și evaluează o pierdere din depreciere pentru pierderile din credite preconizate aferente activelor financiare care sunt evaluate la costul amortizat și la valoarea justă prin active nete/capitaluri proprii.

Pierderea de credit preconizată (ECL) este valoarea actualizată a diferenţei dintre fluxurile de trezorerie contractuale şi fluxurile de trezorerie pe care UE preconizează să le primească. ECL încorporează informaţii rezonabile şi justificabile care sunt disponibile fără costuri sau eforturi nejustificate la data raportării.

Pentru activele la costul amortizat, valoarea contabilă a activului este redusă cu valoarea pierderii din depreciere care este recunoscută în contul de profit şi pierdere. Dacă, într-o perioadă ulterioară, suma corespunzătoare pierderii din depreciere scade, pierderea din depreciere recunoscută anterior se reia prin contul de profit şi pierdere.

(a) *Creanţele*

Entitatea evaluează pierderea din depreciere la valoarea ECL pe durata de viaţă, utilizând soluţii practice (de exemplu, matricea de provizioane).

(b) *Numerar și echivalentele de numerar*

Entitatea deține numerar și echivalente de numerar în conturi bancare curente și depozite la termen de până la trei luni. Numerarul este deținut la bănci cu ratinguri de credit foarte ridicate, având astfel probabilități de nerambursare foarte scăzute. Având în vedere durata scurtă și probabilitățile scăzute de nerambursare, pierderile din credite preconizate din numerar și echivalente de numerar sunt neglijabile. Prin urmare, nu este recunoscută nicio ajustare pentru depreciere pentru echivalentele de numerar.

(c) *Împrumuturile*

ECL este măsurată cu ajutorul unui model în trei etape care ia în considerare evenimentele de nerambursare ponderate în funcție de probabilitate pe durata de viață a activului financiar și evoluția riscului de credit de la inițierea activului financiar. Pentru împrumuturi, inițierea este data angajamentului de creditare irevocabil.

În cazul în care nu există o creștere semnificativă a riscului de credit de la inițiere („etapa 1”), pierderea din depreciere este ECL rezultată din posibile evenimente de nerambursare în următoarele 12 luni de la data raportării („ECL la 12 luni”). În cazul în care există o creștere semnificativă a riscului de credit de la inițiere („etapa 2”) sau există dovezi obiective ale unei deprecieri a creditului („etapa 3”), pierderea din depreciere este egală cu ECL rezultată din posibile evenimente de nerambursare pe întreaga durată de viață a activului financiar („ECL pe durata de viață”).

Derecunoașterea

Instrumentele financiare sunt derecunoscute atunci când drepturile de a primi fluxuri de trezorerie din investiții au expirat sau atunci când entitatea a transferat practic altei părți toate riscurile și avantajele aferente dreptului de proprietate. Vânzările de active financiare prin excedent sau deficit sunt recunoscute la data tranzacției.

1.3.2. *Prefinanțările*

Prefinanțarea reprezintă plata unei sume destinate să ofere beneficiarului un avans în numerar, adică un fond de trezorerie. Poate fi împărțită în mai multe plăți pe o perioadă definită în respectivul contract, în respectiva decizie, în respectivul acord sau în respectivul act de bază. Fondul de trezorerie sau avansul este folosit în scopul pentru care a fost acordat pe perioada definită în acord sau este restituit. Dacă beneficiarii nu au cheltuieli eligibile, atunci aceștia au obligația de a restitui entității avansul de prefinanțare. Așadar, întrucât entitatea păstrează controlul asupra prefinanțării și are dreptul la rambursarea părții neeligibile, suma este recunoscută ca activ.

Prefinanțarea este recunoscută inițial în bilanț în momentul transferării numerarului către beneficiar. Prefinanțarea este evaluată la valoarea contraprestației acordate. În perioadele următoare, prefinanțarea este evaluată ca fiind diferența dintre suma recunoscută inițial în bilanț și cheltuielile eligibile (inclusiv sumele estimate, dacă este necesar) suportate în perioada respectivă.

1.3.3. *Creanțele și sumele recuperabile*

Normele contabile ale UE prevăd prezentarea separată a tranzacțiilor de schimb și a altor tipuri de tranzacții decât cele de schimb. Pentru a face distincția între cele două categorii, termenul „creanță” se folosește în legătură cu tranzacțiile cu contraparte directă, în timp ce pentru tranzacțiile fără contraparte directă, și anume atunci când UE primește valoare de la o altă entitate fără a oferi în mod direct o valoare aproximativ egală în schimb, se utilizează termenul „sume recuperabile” (de exemplu, sumele recuperabile de la statele membre legate de resursele proprii).

Creanțele din tranzacțiile de schimb corespund definiției instrumentelor financiare. Entitatea le-a clasificat drept active financiare la costul amortizat și le-a evaluat în consecință.

Sumele recuperabile din alte tipuri de tranzacții decât cele de schimb se contabilizează la valoarea justă de la data achiziției din care se scade reducerea valorii contabile ca urmare a deprecierii. Reducerea valorii contabile ca urmare a deprecierii se stabilește atunci când există dovezi obiective că entitatea nu va putea colecta toate sumele datorate conform condițiilor inițiale ale sumelor recuperabile. Cuantumul reducerii valorii contabile este diferența dintre valoarea contabilă a activului și valoarea recuperabilă. Cuantumul reducerii valorii contabile este recunoscut în contul de profit și pierdere.

1.3.4. *Numerar și echivalentele de numerar*

Numerarul și echivalentele de numerar sunt active financiare la costul amortizat și includ lichiditățile, depozitele la vedere și pe termen scurt la bănci și alte investiții foarte lichide pe termen scurt cu scadențe inițiale de cel mult trei luni.

1.3.5. *Obligații de plată*

În cadrul contului „Obligații de plată” sunt incluse atât sumele aferente tranzacțiilor de schimb, cum ar fi achiziționarea de bunuri și servicii, cât și sumele aferente altor tipuri de tranzacții decât cele de schimb, de exemplu cereri de decont prezentate de beneficiari, granturi sau alte fonduri acordate de UE ori prefinanțarea primită (a se vedea nota **1.4.1**).

În cazul în care granturile sau alte fonduri sunt furnizate beneficiarilor, cererile de decont sunt înregistrate ca obligații de plată pentru suma cerută la momentul în care se primește cererea de decont. La verificarea și acceptarea costurilor eligibile, obligațiile de plată sunt evaluate la suma acceptată și eligibilă.

Obligațiile de plată rezultate din achiziționarea de bunuri și servicii sunt recunoscute la primirea facturii pentru suma inițială. Cheltuielile corespunzătoare sunt înregistrate în contabilitate atunci când bunurile sau serviciile sunt livrate și acceptate de către entitate.

1.3.6. *Datoriile financiare*

Datoriile financiare sunt clasificate ca datorii financiare contabilizate la cost amortizat, datorii financiare la valoarea justă prin excedent sau deficit sau ca datorii privind contractele de garanții financiare.

Datoriile financiare la costul amortizat sunt recunoscute inițial la valoarea justă, inclusiv costurile de tranzacție suportate și contabilizate ulterior la costul amortizat utilizând metoda dobânzii efective. Acestea sunt derecunoscute din situația poziției financiare dacă și numai dacă obligația este îndeplinită, s-a renunțat la aceasta, aceasta este anulată sau a expirat.

Datoriile financiare la valoarea justă prin excedent sau deficit includ instrumentele financiare derivate în cazul cărora valoarea justă este negativă. În cazul în care contractul de garanție impune entității să efectueze plăți ca răspuns la modificările de preț ale instrumentelor financiare sau ale cursurilor de schimb valutar, contractul de garanție este un instrument derivat. Acestea fac obiectul aceluiași tratament contabil ca și activele financiare la valoarea justă prin excedent sau deficit.

Entitatea recunoaște o datorie aferentă unui contract de garanție financiară atunci când încheie un contract care impune să efectueze plăți specificate pentru a rambursa deținătorului garanției o pierdere pe care acesta o suportă deoarece un anumit debitor nu efectuează plata la scadență în conformitate cu termenii inițiali sau modificați ai unui instrument de datorie. Datoriile privind contractele de garanție financiară sunt recunoscute inițial la valoarea justă.

Evaluarea ulterioară depinde de evoluția expunerii la riscul de credit din garanția financiară. Dacă nu există o creștere semnificativă a riscului de credit („etapa 1”), datoriile privind garanția financiară sunt evaluate la valoarea cea mai mare dintre pierderile din credite preconizate pe 12 luni și valoarea recunoscută inițial din care se scade, după caz, amortizarea cumulată. Dacă există o creștere semnificativă a riscului de credit („etapa 2”), datoriile privind garanția financiară sunt evaluate la valoarea cea mai mare dintre pierderile de credit preconizate pe durata de viață și valoarea recunoscută inițial din care se scade, după caz, amortizarea cumulată.

Datoriile financiare sunt clasificate ca datorii pe termen lung, cu excepția celor scadente în mai puțin de 12 luni de la data bilanțului. Contractele de garanție financiară sunt clasificate drept datorii curente, cu excepția cazului în care entitatea are dreptul necondiționat de a amâna decontarea datoriei pentru cel puțin douăsprezece luni de la data raportării.

1.3.7. *Veniturile și cheltuielile înregistrate în avans și reportate*

Tranzacțiile și evenimentele sunt recunoscute în situațiile financiare în perioada la care acestea se referă. La încheierea exercițiului financiar, dacă o factură nu a fost încă emisă, dar serviciul a fost furnizat, produsele au fost livrate de entitate sau există un acord contractual (de exemplu, prin referire la un contract), suma respectivă se va recunoaște ca venit înregistrat în avans în situațiile financiare. În plus, la încheierea exercițiului financiar, dacă s-a emis o factură, dar serviciile nu au fost încă furnizate sau produsele nu au fost încă livrate, venitul va fi reportat și recunoscut în perioada contabilă ulterioară.

Cheltuielile sunt, de asemenea, contabilizate în perioada la care se referă. La sfârșitul perioadei contabile, cheltuielile înregistrate în avans sunt recunoscute pe baza unei estimări a obligației de transfer aferente respectivei perioade. Calculul cheltuielilor înregistrate în avans se efectuează în conformitate cu orientările operaționale și practice detaliate emise de contabil, care sunt menite să asigure faptul că situațiile financiare redau în mod fidel fenomenele economice și de altă natură pe care doresc să le reprezinte. Prin analogie, dacă s-a efectuat o plată în avans pentru servicii sau bunuri care nu au fost încă furnizate, cheltuiala va fi reportată și recunoscută în perioada contabilă ulterioară.

1.4. **CONTUL DE PROFIT ȘI PIERDERE**

1.4.1. *Veniturile*

Veniturile cuprind intrările brute de beneficii economice sau de servicii potențiale furnizate sau care urmează să fie furnizate entității, ceea ce reprezintă o creștere a activelor nete, altele decât creșterile legate de contribuțiile din partea proprietarilor.

În funcție de natura tranzacțiilor subiacente din contul de profit și pierdere, se face distincție între veniturile de mai jos.

Veniturile din alte tipuri de tranzacții decât cele cu contraparte directă

Veniturile din alte tipuri de tranzacții decât cele de schimb sunt impozitele și transferurile, deoarece entitatea care transferă furnizează resurse entității destinatare, fără ca aceasta din urmă să pună direct la dispoziție, în schimb, resurse de o valoare aproximativ egală. Transferurile constituie intrări de beneficii economice viitoare sau de servicii potențiale din tranzacții fără contraparte directă, altele decât impozitele. În cazul entităților UE, transferurile cuprind în principal fondurile primite de la Comisie (de exemplu, subvenția de echilibrare acordată agenților tradiționale, subvenția de funcționare pentru acordurile de delegare).

Entitatea recunoaște un activ în ceea ce privește transferurile atunci când controlează resursele ca urmare a unui eveniment anterior (transferul) și se așteaptă să primească beneficii economice viitoare sau servicii potențiale din aceste resurse și atunci când valoarea justă poate fi evaluată în mod fiabil. O intrare de resurse provenind din tranzacții fără contraparte directă, recunoscută ca activ (și anume, numerarul) este, de asemenea, recunoscută ca venit, cu excepția cazului în care entitatea are o obligație actuală în ceea ce privește respectivul transfer (condiție), care trebuie îndeplinită înainte ca venitul să poată fi recunoscut. Până la îndeplinirea condiției, venitul este reportat și recunoscut ca datorie.

Veniturile din tranzacții cu contraparte directă

Veniturile din vânzarea de bunuri și servicii sunt recunoscute atunci când riscurile și avantajele semnificative aferente dreptului de proprietate asupra bunurilor sunt transferate cumpărătorului. Veniturile aferente unei tranzacții care implică furnizarea de servicii sunt recunoscute în funcție de stadiul de execuție a tranzacției la data de raportare.

(a) *Veniturile din dobânzi și cheltuielile cu dobânzile*

Veniturile din dobânzi și cheltuielile cu dobânzile din active financiare și datorii financiare la costul amortizat sunt recunoscute în contul de profit și pierdere folosind metoda dobânzii efective. Aceasta este o metodă de calcul al costului amortizat al unui activ financiar sau al unei datorii financiare și de alocare a veniturilor din dobânzi sau a cheltuielilor cu dobânzile pe perioada relevantă.

(b) *Veniturile din dividende*

Veniturile din dividende și distribuțiile similare sunt recunoscute atunci când se stabilește dreptul de a primi plata.

(c) *Veniturile și cheltuielile din active financiare la valoarea justă prin excedent sau deficit*

Se referă la câștigurile (veniturile) la valoarea justă și pierderile (cheltuielile) la valoarea justă aferente acestor active financiare, inclusiv cele care rezultă din conversia valutară. Pentru activele financiare purtătoare de dobândă, sunt incluse și dobânzile.

(d) *Veniturile din contracte de garanție financiară*

Veniturile din contracte de garanție financiară (prima de garanție) sunt recunoscute în perioada în care entitatea este pregătită să despăgubească deținătorul contractului de garanție financiară pentru pierderea de credit pe care ar putea să o suporte.

1.4.2. *Cheltuieli*

Cheltuielile sunt reduceri ale beneficiilor economice sau ale serviciilor potențiale în perioada de raportare, sub forma ieșirilor sau a consumului de active ori a contractării de datorii care au ca rezultat scăderea valorii activelor nete. Acestea includ atât cheltuielile cu tranzacțiile de schimb, cât și cheltuielile cu alte tipuri de tranzacții decât cele de schimb.

Cheltuielile cu tranzacțiile cu contraparte directă rezultate din achiziționarea de bunuri și servicii sunt recunoscute atunci când produsele sunt livrate și serviciile sunt furnizate și acestea sunt acceptate de către entitate. Aceste cheltuieli sunt evaluate la costul de facturare inițial. În plus, la data bilanțului, cheltuielile aferente serviciului furnizat în perioada pentru care nu s-a primit încă sau nu s-a acceptat încă o factură sunt recunoscute în contul de profit și pierdere.

Cheltuielile cu tranzacțiile fără contraparte directă sunt aferente transferurilor către beneficiari și pot fi de trei tipuri: drepturi la plată, transferuri în temeiul unui acord, precum și granturi, contribuții și donații discreționare. Transferurile sunt recunoscute drept cheltuieli în perioada în care au avut loc evenimentele care au generat transferul efectuat, în măsura în care regulamentul permite efectuarea respectivului tip de transfer sau în măsura în care s-a semnat un acord care autorizează transferul, eventualele criterii de eligibilitate au fost întrunite de beneficiar și se poate face o estimare rezonabilă a sumei respective.

Când se primește o cerere de plată sau de decont care întrunește criteriile de recunoaștere, aceasta este recunoscută drept cheltuială al cărei cuantum este egal cu suma eligibilă. La încheierea exercițiului financiar, cheltuielile eligibile suportate datorate beneficiarilor, dar neraportate încă, sunt estimate și înscrise ca cheltuieli înregistrate în avans.

1.5. **ACTIVELE ȘI DATORIILE CONTINGENTE**

1.5.1. *Activele contingente*

Un activ contingent este un activ potențial care este rezultatul unor evenimente anterioare și a cărui existență va fi confirmată doar de faptul că se vor produce sau nu se vor produce unul sau mai multe evenimente viitoare incerte asupra cărora entitatea nu deține în întregime controlul. Un activ contingent este menționat în cazul în care este probabilă o intrare de beneficii economice sau de servicii potențiale.

1.5.2. *Datoriile contingente*

O datorie contingentă este o obligație potențială a cărei existență va fi confirmată doar de faptul că se vor produce sau nu se vor produce unul sau mai multe evenimente viitoare incerte asupra cărora entitatea nu deține în întregime controlul sau o obligație curentă pentru a cărei stingere este probabil să nu fie necesară o ieșire de resurse care să încorporeze beneficii economice sau servicii potențiale.

O datorie contingentă este generată în rarele circumstanțe în care există o obligație curentă, dar nu poate fi evaluată cu suficientă fiabilitate.

Datoriile contingente nu sunt recunoscute în conturi. Ele sunt prezentate în situațiile contabile, cu excepția cazului în care posibilitatea unei ieșiri de resurse încorporând beneficii economice sau servicii potențiale este redusă.

1.6. **CAPITALUL FONDULUI**

Statele membre ale FED furnizează contribuții la fond pentru execuția programelor FED astfel cum se prevede în acordul intern al fiecărui FED. În conformitate cu temeiul juridic aplicabil, solicitările de capital, și anume cererile de finanțare pentru un anumit an N, sunt decise printr-o decizie a Consiliului în anul N-1, fondurile care urmează să fie primite fiind alocate în mod clar unor perioade viitoare specificate.

Contribuțiile îndeplinesc criteriile de contribuție din partea proprietarilor (EAR 1) și sunt, așadar, considerate drept capital al fondului în situațiile financiare ale FED. Capitalul fondului reprezintă valoarea totală a contribuțiilor care urmează să fie primite de la statele membre ale FED. Capitalul nesolicitat al fondului este dedus în mod deschis din capitalul total (a se vedea Situația modificărilor activelor nete), așadar numai capitalul solicitat al fondului este recunoscut în bilanț.

Deoarece contribuțiile convenite sunt alocate unor perioade de raportare specificate, solicitările FED față de statele membre FED putând fi formulate numai în perioadele respective, toate sumele primite în avans sunt recunoscute ca fiind contribuții la capital reportate la capitolul „obligații de plată” mai degrabă decât denumite „capital”.

1.7. **COFINANȚAREA**

Contribuțiile de cofinanțare primite îndeplinesc criteriile veniturilor din tranzacții fără contraparte directă, cu condiția să fie prezentate ca obligații de plată statelor membre, statelor nemembre și altor părți. FED trebuie să utilizeze contribuțiile pentru a furniza servicii terților, în caz contrar având obligația de a restitui activele (contribuțiile primite). Sumele datorate pentru acordurile de cofinanțare reprezintă contribuțiile de cofinanțare primite, din care se scad cheltuielile suportate în legătură cu proiectul. Efectul asupra activelor nete este nul.

Cheltuielile legate de proiectele de cofinanțare sunt recunoscute pe măsură ce sunt suportate. Suma corespunzătoare contribuțiilor este recunoscută ca venit din exploatare și efectul asupra rezultatului economic al exercițiului financiar este nul.

2. NOTE LA BILANȚUL CONTABIL

ACTIVE

2.1. ACTIVELE FINANCIARE

Un activ financiar este orice activ care reprezintă:

(a) numerar;

(b) un instrument de capital al unei alte entități;

(c) un drept contractual: de a primi numerar sau un alt activ financiar de la o altă entitate sau de a schimba active financiare sau datorii financiare cu o altă entitate în condiții potențial favorabile entității; sau

(d) un contract care va fi sau poate fi decontat în propriile instrumente de capital ale entității.

Activele financiare sunt clasificate în următoarele categorii: „active financiare la costul amortizat", „active financiare la valoarea justă prin excedent sau deficit" și „active financiare la valoarea justă prin active nete/capitaluri proprii". Clasificarea instrumentelor financiare se stabilește la recunoașterea inițială și se reevaluează la fiecare dată a bilanțului.

Activele financiare ale FED cuprind active financiare la VJED și împrumuturi și sunt următoarele:

(milioane EUR)

	31.12.2023	31.12.2022
Pe termen lung		
Active financiare la valoarea justă prin excedent sau deficit (VJED)	*70*	*61*
Împrumuturi	*16*	*5*
	87	**67**
Curente		
Active financiare la valoarea justă prin excedent sau deficit (VJED)	*3*	*3*
	3	**3**
Total	**89**	**69**

Activele financiare în valoare de 70 de milioane EUR la VJED se referă la investiții de capital în următoarele domenii:

— energia durabilă din surse regenerabile prin intermediul Climate Investor One, ElectriFI și GEEREF;

— promovarea finanțării favorabile incluziunii pentru micii fermieri și IMM-urile rurale prin intermediul ABC FUND;

— incluziunea financiară în Uganda prin intermediul aBi Finance și

— crearea de locuri de muncă și creșterea durabilă în Africa prin intermediul inițiativei „Boost Africa".

Împrumuturile pe termen lung în valoare de 16 milioane EUR se referă la două domenii principale: agricultura durabilă prin intermediul AgriFI și accesul la energie electrică din surse de energie durabile și producția de astfel de energie electrică prin intermediul facilității de investiții ElectriFI.

Suma de 3 milioane EUR de la rubrica „Active financiare curente" se referă în întregime la o investiție de capital în cadrul instrumentului financiar ElectriFI care vizează finanțarea proiectelor aflate în stadiu incipient și de mici dimensiuni axate pe accesul la energie electrică din surse de energie durabile și producția de astfel de energie electrică pe piețele emergente, cu un accent deosebit pe Africa Subsahariană.

2.2. **PREFINANȚAREA**

Multe contracte prevăd efectuarea de plăți în avans înainte de începerea lucrărilor, livrarea produselor sau furnizarea serviciilor. Uneori, graficele de plată ale contractelor prevăd efectuarea plăților în baza rapoartelor privind progresele înregistrate. În mod obișnuit, prefinanțarea este plătită în moneda țării sau a teritoriului unde se execută proiectul.

În funcție de termenul de utilizare a prefinanțării, se stabilește dacă aceasta este prezentată ca prefinanțare curentă sau pe termen lung. Utilizarea este definită în acordul care stă la baza proiectului. Orice utilizare scadentă în termen de douăsprezece luni de la data de raportare este prezentată ca prefinanțare curentă. Deoarece multe dintre proiectele FED sunt pe termen lung, este necesar ca avansurile aferente să fie disponibile pentru perioade mai mari de un an. Astfel, unele prefinanțări sunt prezentate ca active imobilizate.

(milioane EUR)

	Notă	Al 8-lea FED	Al 9-lea FED	Al 10-lea FED	Al 11-lea FED	31.12.2023	31.12.2022
Prefinanțare pe termen lung	2.2.1	–	–	*447*	*127*	*574*	*488*
Prefinanțare curentă	2.2.2	–	*5*	*113*	*836*	*954*	*1 396*
Total		–	**5**	**560**	**963**	**1 529**	**1 884**

Scăderea prefinanțării totale cu 356 de milioane EUR la 31 decembrie 2023 poate fi explicată în mare măsură prin scăderea prefinanțării plătite beneficiarilor în cadrul celui de al 11-lea FED, care a scăzut de la 1 221 de milioane EUR în 2022 la 963 de milioane EUR în 2023. Acest lucru este conform cu ciclul de viață al FED și este corelat, de asemenea, cu evoluția numărului de contracte în curs. Cel de al 11-lea FED a ajuns la scadență, întrucât clauza de caducitate a început să producă efecte la sfârșitul anului 2020. Începând cu 1 ianuarie 2021, nu au mai putut fi semnate alte acorduri de finanțare în cadrul celui de al 11-lea FED, însă contractele specifice pentru acordurile existente pot fi încă semnate. Acest lucru a dus la o scădere a valorii noilor contracte semnate de la 2 118 milioane EUR în 2021 la 853 de milioane EUR în 2022 și la 860 de milioane EUR în 2023.

Prefinanțarea din cel de al 10-lea FED a scăzut de la 648 de milioane EUR în 2022 la 560 de milioane EUR în 2023, aliniindu-se la tendința normală observată în 2021 și fiind în concordanță cu ciclul de viață al FED.

Prefinanțarea pe termen lung în valoare de 427 de milioane EUR se referă la prefinanțarea deschisă pentru două contracte din cadrul Fondului fiduciar UE pentru infrastructura din Africa (FFI). Scopul acestui fond fiduciar este de a oferi sprijin financiar prin granturi proiectelor de infrastructură, pe lângă finanțarea pe termen lung pusă la dispoziție de finanțatorii de proiecte. Furnizarea unor astfel de fonduri sub formă de granturi stimulează furnizarea de finanțare pe termen lung de către instituțiile financiare participante. La momentul semnării contractelor, s-a considerat că tipul de acțiuni ale fondului fiduciar este acoperit în mod adecvat de acord (nu era încă disponibil niciun model pentru instrumentele financiare, iar regulamentul nu menționa acest tip de instrument). În consecință, plățile efectuate în temeiul acestor acorduri au fost înregistrate ca prefinanțare, și nu ca o componentă a unui instrument financiar. Având în vedere caracterul pe termen lung al operațiunilor puse în aplicare de fondul fiduciar, lichidarea anuală a prefinanțării vechi a FFI este foarte limitată și se întinde pe parcursul mai multor ani. Prin urmare, pentru a reflecta mai bine condițiile proiectului, prefinanțarea deschisă de 427 de milioane EUR a fost reclasificată ca prefinanțare pe termen lung (a se vedea nota **3.4**).

2.2.1. *Prefinanțarea pe termen lung defalcată pe moduri de gestiune*

(milioane EUR)

	31.12.2023	31.12.2022
Gestiune directă		
Pusă în aplicare de:		
Comisie	*15*	*11*
Agenții executive ale UE	*2*	*10*
Delegații ale UE	*7*	*7*
	24	**28**

(milioane EUR)

	31.12.2023	31.12.2022
Gestiune indirectă		
Pusă în aplicare de:		
BEI și FEI	*436*	*181*
Organizații internaționale	*74*	*221*
Organisme de drept privat cu o misiune de serviciu public	*16*	*16*
Organisme de drept public	*17*	*25*
Țări terțe	*7*	*16*
Organe ale UE și parteneriatul public-privat	*–*	*1*
	550	**460**
Total	**574**	**488**

2.2.2. *Prefinanțare curentă*

(milioane EUR)

	Al 8-lea FED	Al 9-lea FED	Al 10-lea FED	Al 11-lea FED	31.12.2023	31.12.2022
Prefinanțare (brută)	*–*	*7*	*749*	*4 150*	*4 906*	*5 616*
Sume compensate prin separarea exercițiilor financiare	*–*	*(2)*	*(636)*	*(3 314)*	*(3 952)*	*(4 220)*
Total	**–**	**5**	**113**	**835**	**954**	**1 396**

2.2.3. *Prefinanțarea curentă defalcată pe moduri de gestiune*

(milioane EUR)

	31.12.2023	31.12.2022
Gestiune directă		
Pusă în aplicare de:		
Comisie	*55*	*85*
Agenții executive ale UE	*3*	*10*
Delegații ale UE	*82*	*105*
	140	**200**
Gestiune indirectă		
Pusă în aplicare de:		
BEI și FEI	*87*	*209*
Organizații internaționale	*431*	*642*
Organisme de drept privat cu o misiune de serviciu public	*78*	*96*
Organisme de drept public	*98*	*116*

(milioane EUR)

	31.12.2023	31.12.2022
Țări terțe	*119*	*131*
Organe ale UE și parteneriatul public-privat	*1*	*2*
	814	**1 196**
Total	**954**	**1 396**

2.2.4. *Garanții primite pentru prefinanțare*

Garanțiile se rețin pentru garantarea prefinanțării și se eliberează atunci când se efectuează ultima plată în cadrul unui proiect.

(milioane EUR)

	31.12.2023	31.12.2022
Garanții pentru prefinanțare	*32*	*37*

Cele 32 de milioane EUR includ garanțiile menite să asigure prefinanțarea plătită în cadrul gestiunii directe, FED fiind beneficiarul garanției. Cu toate acestea, cea mai mare parte a prefinanțării este plătită în cadrul gestiunii indirecte, beneficiarul garanției în acest caz nefiind FED, ci autoritatea contractantă. Deși nu FED este beneficiarul, aceste garanții garantează activele sale. În 2023, valoarea totală a acestor garanții a fost de 426 de milioane EUR.

2.3. **CONTRIBUȚII LA FONDUL FIDUCIAR**

La această rubrică intră suma plătită cu titlu de contribuții la Fondul fiduciar al UE pentru Africa și la Fondul fiduciar Bêkou al UE. Din contribuții s-au scăzut costurile suportate de fondurile fiduciare și care pot fi atribuite FED.

Contribuțiile la fondul fiduciar sunt puse în aplicare de FED în cadrul gestiunii directe.

(milioane EUR)

	Contribuții nete la 31.12.2022	Contribuții plătite în 2023	Alocarea cheltuielilor nete ale fondului fiduciar în 2023	Contribuții nete la 31.12.2023
Africa	*243*	*231*	*(287)*	*186*
Bêkou	*11*	*43*	*(24)*	*30*
Total	**254**	**274**	**(311)**	**216**

Scăderea contribuțiilor plătite de la 330 de milioane EUR în 2022 la 274 de milioane EUR în 2023 rezultă din scăderea cheltuielilor fondurilor fiduciare ca urmare a lichidării ambelor fonduri fiduciare. La sfârșitul anului 2021, FFUE Africa și FFUE Bêkou atinseseră nivelul maxim al activităților lor la sfârșitul perioadei de contractare. Lichidarea fondurilor fiduciare care a început ulterior a condus la o scădere a numărului de contracte în curs și, prin urmare, la o scădere a cheltuielilor.

2.4. **CREANȚE DIN TRANZACȚII CU CONTRAPARTE DIRECTĂ ȘI SUME DE RECUPERAT DIN ALTE TIPURI DE TRANZACȚII DECÂT CELE CU CONTRAPARTE DIRECTĂ**

Tranzacțiile de schimb sunt tranzacții în care entitatea primește active sau servicii sau are datorii stinse și dă în schimb în mod direct celeilalte părți o valoare aproximativ egală (în principal sub formă de mărfuri, servicii sau utilizare a activelor). Tranzacțiile de alt tip decât cele de schimb sunt tranzacții în care o entitate fie primește valoare de la o altă entitate fără a acorda direct o valoare aproximativ egală, fie dă valoare unei alte entități fără a primi în schimb în mod direct o valoare aproximativ egală.

2.4.1. *Creanțe pe termen lung din tranzacții cu contraparte directă*

La 31.12.2023, FED are creanțe pe termen lung din tranzacții cu contraparte directă în valoare de 5 milioane EUR, constând, în principal, din cheltuieli amânate generate de mai multe instrumente financiare.

2.4.2. *Creanțe curente din tranzacții cu contraparte directă și sume de recuperat din alte tipuri de tranzacții decât cele cu contraparte directă*

(milioane EUR)

	Notă	31.12.2023	31.12.2022
Sume recuperabile din alte tipuri de tranzacții decât cele de schimb	2.4.2.1	*13*	*15*
Creanțe din tranzacții de schimb	2.4.2.2	*12*	*12*
Total		**24**	**27**

2.4.2.1. Sume recuperabile din alte tipuri de tranzacții decât cele de schimb

(milioane EUR)

	Al 8-lea FED	Al 9-lea FED	Al 10-lea FED	Al 11-lea FED	31.12.2023	31.12.2022
Clienți	–	*3*	*44*	*9*	*55*	*56*
Organisme de drept public	–	*4*	*13*	*2*	*19*	*19*
State terțe	–	*1*	*4*	*1*	*6*	*7*
Reducerea valorii contabile	–	*(7)*	*(55)*	*(6)*	*(68)*	*(67)*
Total	–	**1**	**7**	**5**	**13**	**15**

2.4.2.2. Creanțe din tranzacții de schimb

(milioane EUR)

	Al 8-lea FED	Al 9-lea FED	Al 10-lea FED	Al 11-lea FED	31.12.2023	31.12.2022
Venituri înregistrate în avans	-	-	-	*1*	*1*	*1*
Conturi între FED-uri	–	*(200)*	*426*	*(225)*	–	*1*
Altele	–	–	*4*	*7*	*11*	*10*
Total	–	**(200)**	**430**	**(218)**	**12**	**12**

Din motive de eficiență, trezoreria unică ce acoperă toate FED-urile este alocată celui de al 11-lea FED, ceea ce generează operațiuni între diferitele FED-uri care se soldează prin conturile între FED-uri dintre diferitele bilanțuri ale FED.

Rubrica „Altele” include, în principal, creanțele care rezultă din instrumente financiare. Din celelalte creanțe în valoare de 11 milioane EUR, o sumă de 4 milioane EUR se referă la o creanță de la Fondul mondial pentru eficiență energetică și energii regenerabile (GEEREF), iar o sumă de 7 milioane EUR se referă la o creanță de la Climate Investor One.

2.5. **NUMERAR ȘI ECHIVALENTELE DE NUMERAR** ([5])

Numerarul și echivalentele de numerar sunt instrumente financiare la costul amortizat și includ lichiditățile, depozitele la vedere și pe termen scurt la bănci (precum conturile curente și conturile de economii) și alte investiții foarte lichide pe termen scurt cu scadențe inițiale de cel mult trei luni.

(milioane EUR)

	Al 8-lea FED	Al 9-lea FED	Al 10-lea FED	Al 11-lea FED	31.12.2023	31.12.2022
Conturi speciale						
Bănci centrale	–	–	–	*341*	*341*	*835*
	–	–	–	**341**	**341**	**835**
Conturi curente						
Bănci comerciale	–	–	–	*193*	*193*	*161*
Numerar care ține de instrumentele financiare	–	–	–	*67*	*67*	*31*
	–	–	–	**260**	**260**	**192**
Total	–	–	–	**601**	**601**	**1 027**

Scăderea cu 426 de milioane EUR a numerarului și a echivalentelor de numerar este determinată în principal de reducerea rezervelor de numerar deținute la băncile centrale. Acest lucru poate fi atribuit unei reduceri a contribuțiilor solicitate, de la 2 500 de milioane EUR în 2022 la 1 800 de milioane EUR în 2023. În plus, statele membre au primit o rambursare de 43 de milioane EUR din cel de al 9-lea FED pentru prima tranșă din 2023, în timp ce Regatul Unit a solicitat ca contribuțiile sale pentru a doua și a treia tranșă din 2023, în valoare de 154 de milioane EUR, să fie compensate din cota sa restantă în cadrul celui de al 10-lea și al 11-lea FED (a se vedea nota **2.9.1**).

Ca și în anii anteriori și pentru a limita riscul de contraparte, se păstrează mai mult numerar în conturile de la băncile centrale decât în conturile de la băncile comerciale (a se vedea nota **5.1**).

DATORII

2.6. **DATORIILE FINANCIARE**

O datorie financiară este orice datorie care reprezintă:

(a) o obligație contractuală: de a livra numerar sau alt activ financiar unei alte entități; sau de a schimba active financiare sau datorii financiare cu o altă entitate în condiții potențial nefavorabile entității; sau

(b) un contract care va fi sau poate fi decontat în propriile instrumente de capital ale entității.

Activele financiare se clasifică în următoarele categorii: „datorii financiare la valoarea justă prin excedent sau deficit”, „alte datorii financiare contabilizate la cost amortizat” sau „datorii privind contractele de garanții financiare”.

(milioane EUR)

	Notă	31.12.2023	31.12.2022
Pe termen lung			
Provizioanele financiare	2.2.62.6.1	*3*	*1*
Datoria privind garanția financiară	2.6.2	*1*	*1*

([5]) În conformitate cu articolul 53 din Regulamentul financiar aplicabil celui de al 11-lea Fond european de dezvoltare, situația trezoreriei este prezentată în bilanțul celui de al 11-lea FED. Diversele tipuri de conturi bancare sunt prezentate în capitolul 5, „Managementul riscului financiar”.

(milioane EUR)

	Notă	31.12.2023	31.12.2022
Alte datorii financiare	2.6.3	*1*	*2*
Obligații de plată aferente cofinanțării	2.6.4	*1*	*3*
Total		**5**	**7**

2.6.1. *Provizioanele financiare*

Aceste provizioane reprezintă pierderile din credite estimate care vor fi suportate în legătură cu împrumuturile acordate în cadrul diferitelor instrumente financiare.

(milioane EUR)

	Al 8-lea FED	Al 9-lea FED	Al 10-lea FED	Al 11-lea FED	31.12.2023	31.12.2022
Provizioane financiare	–	–	–	*3*	*3*	*1*

Suma de 3 milioane EUR reprezintă pierderea estimată în raport cu împrumuturile acordate din următoarele instrumente financiare: ElectriFI CW, ElectriFI CW II și AgriFI Regional ACP.

2.6.2. *Garanțiile financiare*

Aceste provizioane reprezintă pierderile estimate ce vor fi suportate în legătură cu garanțiile furnizate în cadrul diferitelor instrumente financiare, în cazul cărora entitățile cărora le-a fost încredințată execuția au competența de a emite garanții în nume propriu, dar și în numele și pe riscul FED. Riscul financiar al FED legat de garanții este plafonat, iar activele financiare sunt provizionate treptat pentru a acoperi cererile viitoare de executare a garanției.

(milioane EUR)

	Al 8-lea FED	Al 9-lea FED	Al 10-lea FED	Al 11-lea FED	31.12.2023	31.12.2022
Datoria privind garanția financiară	–	–	–	*1*	*1*	*1*

Suma de 1 milion EUR reprezintă pierderea estimată în raport cu garanția acordată în cadrul instrumentului financiar Euritz de 11 milioane EUR (a se vedea nota **3.2.1**).

2.6.3. *Alte datorii financiare*

(milioane EUR)

	Al 8-lea FED	Al 9-lea FED	Al 10-lea FED	Al 11-lea FED	31.12.2023	31.12.2022
Datorii financiare la valoarea justă prin excedent și deficit	–	–	–	*1*	*1*	*2*

Suma de 1 milion EUR se referă în principal la obligații de plată care rezultă din instrumentul financiar ABI Finance.

2.6.4. *Obligațiile de plată aferente cofinanțării*

Obligațiile de plată aferente cofinanțării reprezintă fondurile primite de FED în legătură cu acordurile de cofinanțare. FED are obligația de a utiliza aceste contribuții pentru a furniza unor terți serviciile asupra cărora s-a convenit și de a restitui contribuitorilor fondurile neutilizate. Momentul utilizării sumelor aferente cofinanțării determină dacă sumele respective sunt prezentate ca obligații curente sau pe termen lung.

La încheierea exercițiului financiar, se realizează o evaluare de la caz la caz a tuturor obligațiilor de plată aferente cofinanțării și toate sumele care nu vor fi probabil utilizate în decursul următoarelor 12 luni sunt considerate obligații de plată pe termen lung. Sumele curente sunt prezentate la nota **2.7.2**.

(milioane EUR)

	Al 8-lea FED	Al 9-lea FED	Al 10-lea FED	Al 11-lea FED	31.12.2023	31.12.2022
Obligații de plată aferente cofinanțării pe termen lung	–	–	–	*1*	*1*	*3*
Obligații de plată aferente cofinanțării curente	–	–	*18*	*23*	*41*	*46*
Total	–	–	**19**	**24**	**42**	**49**

2.7. **OBLIGAȚII DE PLATĂ**

Obligațiile de plată sunt datorii de plată pentru bunurile sau serviciile care au fost primite sau furnizate și – spre deosebire de cheltuielile înregistrate în avans – au fost deja facturate sau convenite în mod oficial cu furnizorul. Obligațiile de plată se pot referi atât la tranzacții de schimb valutar (cum ar fi achiziționarea de bunuri și servicii), cât și la alte tipuri de tranzacții decât cele de schimb (de exemplu, cererile de decont de la beneficiarii granturilor, prefinanțare sau alte finanțări din partea UE).

(milioane EUR)

	Notă	Al 8-lea FED	Al 9-lea FED	Al 10-lea FED	Al 11-lea FED	31.12.2023	31.12.2022
Obligații de plată curente	2.7.1	–	-	*50*	*210*	*260*	*230*
Obligații de plată diverse	2.7.2	–	*0*	*14*	*118*	*132*	*196*
Total		–	**0**	**63**	**328**	**391**	**426**

2.7.1. *Obligații de plată curente*

(milioane EUR)

	Al 8-lea FED	Al 9-lea FED	Al 10-lea FED	Al 11-lea FED	31.12.2023	31.12.2022
Furnizori	–	*2*	*7*	*89*	*98*	*63*
State terțe	–	–	*3*	*29*	*32*	*126*
Organisme de drept public	–	–	*19*	*110*	*129*	*41*
Alte obligații de plată curente	–	*(2)*	*20*	*(18)*	–	–
Total	–	–	**50**	**210**	**260**	**230**

Obligațiile de plată cuprind în mare parte declarațiile privind costurile primite de FED în legătură cu granturile acordate beneficiarilor. Acestea sunt înregistrate în momentul în care se primește declarația privind costurile și pentru valoarea totală a acesteia. În urma unui control al eligibilității, numai sumele eligibile sunt plătite beneficiarilor. La încheierea exercițiului financiar, cererile de decont neonorate sunt analizate, iar sumele eligibile estimate aferente acestor cereri de decont sunt recunoscute în contul de profit și pierdere. Sumele neeligibile estimate sunt prezentate la rubrica „Alte obligații de plată curente".

Creșterea obligațiilor de plată către organismele publice și furnizori se datorează unui volum mai mare de facturi primite care nu fuseseră încă plătite înainte de încheierea exercițiului. În schimb, obligațiile de plată către statele terțe au scăzut în principal ca urmare a faptului că o factură în valoare totală de 60 de milioane EUR pentru sprijinul bugetar acordat Etiopiei a fost anulată în 2023. Această factură a fost suspendată din noiembrie 2020 din cauza situației din țară.

2.7.2. *Obligații de plată diverse*

(milioane EUR)

	Notă	Al 8-lea FED	Al 9-lea FED	Al 10-lea FED	Al 11-lea FED	31.12.2023	31.12.2022
Obligații de plată aferente cofinanțării	2.6.4	–	–	*18*	*23*	*41*	*46*
Contribuțiile la capital reportate	2.7.2.1	–	–	–	*88*	*88*	*147*
Alte obligații de plată diverse		–	–	*(5)*	*7*	*3*	*2*
Total		–	–	**14**	**117**	**132**	**196**

2.7.2.1. Contribuțiile la capital reportate

O sumă de 7,8 de milioane EUR reprezentând contribuții la capital reportate se referă la o rambursare către statele membre și Regatul Unit din fondurile dezangajate sau neutilizate din proiectele din cadrul celui de al 9-lea FED (a se vedea nota **2.9.1**). Statele membre au convenit ca rambursarea să fie compensată prin contribuțiile din cel de al 11-lea FED în timpul primei cereri de contribuții din 2024.

Pe lângă rambursare, suma de 80 de milioane EUR se referă la prima tranșă din 2024 plătită în avans de Regatul Unit. Din această sumă, 8 milioane EUR au fost deduse din cota rămasă a Regatului Unit din fondurile neutilizate din cel de al 10-lea și al 11-lea FED. În conformitate cu articolul 152 din Acordul de retragere, Regatul Unit rămâne parte la FED până la închiderea celui de al 11-lea FED și a tuturor FED-urilor anterioare neînchise și, în această privință, își asumă aceleași obligații ca și statele membre (a se vedea nota **2.9.1**).

2.8. **CHELTUIELI ÎNREGISTRATE ÎN AVANS**

Angajamentele sunt datorii de plată pentru bunurile sau serviciile care au fost primite sau furnizate și – spre deosebire de obligațiile de plată – nu au fost încă facturate sau convenite în mod oficial cu furnizorul. Calcularea angajamentelor se bazează pe valoarea deschisă a angajamentelor bugetare la încheierea exercițiului. Partea de cheltuieli înregistrate în avans estimate, care se referă la prefinanțarea plătită, a fost înregistrată ca o reducere a prefinanțărilor.

(milioane EUR)

	Al 8-lea FED	Al 9-lea FED	Al 10-lea FED	Al 11-lea FED	31.12.2023	31.12.2022
Cheltuieli înregistrate în avans	–	–	*129*	*854*	*983*	*1 130*
Alte cumulări și reportări	–	–	–	*1*	*1*	*2*
Total	–	–	**129**	**855**	**984**	**1 131**

Cheltuielile înregistrate în avans includ cheltuielile de funcționare estimate pentru contractele în curs sau care s-au încheiat fără ca cererile de decont să fi fost validate, în cazul cărora cheltuielile eligibile suportate de beneficiari au fost estimate pe baza celor mai bune informații disponibile la momentul întocmirii situațiilor financiare. Trebuie remarcat faptul că informațiile din activitățile curente de mare amploare, cum ar fi prelungirile de contracte semnate după data de raportare, nu sunt luate în considerare în mod sistematic, iar impactul potențial asupra cheltuielilor înregistrate în avans nu poate fi estimat în mod fiabil. Partea de cheltuieli înregistrate în avans estimate care se referă la prefinanțarea plătită a fost înregistrată ca o reducere a prefinanțărilor (a se vedea nota **2.2**).

Scăderea cu 147 de milioane EUR a cheltuielilor înregistrate în avans se explică prin reducerea numărului de contracte pentru care cheltuielile au trebuit estimate și înregistrate în avans. Această scădere este în conformitate cu ciclul de viață al FED și cu numărul subiacent de contracte deschise.

ACTIVE NETE

2.9. **CAPITALUL FONDULUI**

Statele membre ale FED furnizează contribuții la fond pentru execuția programelor FED astfel cum se prevede în acordul intern al fiecărui FED. În conformitate cu temeiul juridic aplicabil, solicitările de capital, și anume cererile de finanțare pentru un anumit an N, sunt decise printr-o decizie a Consiliului în anul N-1, fondurile care urmează să fie primite fiind alocate în mod clar unor perioade viitoare specificate.

Contribuțiile îndeplinesc criteriile de contribuție din partea proprietarilor (EAR 1) și sunt, așadar, considerate drept capital al fondului în situațiile financiare ale FED. Capitalul fondului reprezintă valoarea totală a contribuțiilor care urmează să fie primite de la statele membre ale FED. Capitalul nesolicitat al fondului este dedus din capitalul total (a se vedea Situația modificărilor activelor nete), așadar numai capitalul solicitat al fondului este recunoscut în bilanț.

Deoarece contribuțiile convenite sunt alocate unor perioade de raportare specificate, solicitările FED față de statele membre FED putând fi formulate numai în perioadele respective, toate sumele primite în avans sunt recunoscute ca fiind contribuții la capital reportate la capitolul „Datorii" mai degrabă decât denumite „capital".

2.9.1. *Capitalul solicitat al fondului – FED-uri active*

(milioane EUR)

	Al 8-lea FED	Al 9-lea FED	Al 10-lea FED	Al 11-lea FED	Total
Capitalul fondului	*12 164*	*10 464*	*20 960*	*29 367*	*72 955*
Capitalul nesolicitat al fondului	*–*	*(15)*	*-*	*(7 840)*	*(7 855)*
Capitalul solicitat al fondului la 31.12.2022	**12 164**	**10 450**	**20 960**	**21 527**	**65 100**
Capitalul fondului	*–*	*10 442*	*20 834*	*29 331*	*60 607*
Capitalul nesolicitat al fondului	*–*	*–*	*-*	*(6 040)*	*(6 040)*
Capitalul solicitat al fondului la 31.12.2023	**–**	**10 442**	**20 834**	**23 290**	**54 566**

Fondurile nesolicitate reprezintă sumele care nu au fost încă solicitate statelor membre. Capitalul solicitat al fondului reprezintă contribuțiile care au fost solicitate de FED și transferate în conturile de trezorerie de către statele membre (a se vedea mai jos **2.9.2**).

Prin Decizia (UE) 2023/2586 a Consiliului ([6]), contribuțiile statelor membre stabilite în acordurile interne privind cel de al 8-lea și de al 9-lea FED au fost reduse în consecință cu o sumă de 7,8 milioane EUR din fondurile dezangajate din al 9-lea FED. Rambursările care rezultă din această reducere au fost compensate prin solicitarea suplimentară de fonduri în cadrul celui de al 11-lea FED. De fapt, rambursarea va fi utilizată pentru prima tranșă din 2024 (a se vedea nota **2.7.2.1**).

Deși Regatul Unit rămâne parte la FED până la închiderea tuturor programelor, în conformitate cu articolul 153 din Acordul de retragere, cota acestuia din fondurile neangajate și dezangajate din cel de al 8-lea, al 9-lea și al 10-lea FED nu poate fi reutilizată. În 2023, Regatul Unit a solicitat ca cea de a doua și de a treia tranșă ale sale pentru anul respectiv să fie compensate utilizând cota sa restantă din rezerva celui de al 10-lea și a celui de al 11-lea FED. În plus, alte 8 milioane au fost rambursate Regatului Unit pentru a compensa prima sa tranșă pe 2024 (a se vedea nota **2.7.2.1**). Prin urmare, capitalul fondului aferent celui de al 10-lea și celui de al 11-lea FED a fost redus cu 126 de milioane EUR și, respectiv, cu 36 de milioane EUR.

Închiderea celui de al 8-lea FED a avut loc efectiv în 2021, odată cu finalizarea activităților operaționale și închiderea tuturor deciziilor de finanțare. Cu toate acestea, închiderea celui de al 8-lea FED nu a fost pe deplin reflectată în situațiile financiare pentru 2021. Situația cumulată a modificărilor activelor nete reflectă închiderea celui de-al 8-lea FED ca eveniment care a avut loc în anul 2023. În 2023, activele nete ale celui de al 8-lea FED, în valoare totală de 180 de milioane EUR, au fost transferate către cel de al 9-lea FED, încheind astfel închiderea contabilă a celui de al 8-lea FED. Toate soldurile rămase din capitalul și rezervele solicitate au fost utilizate pentru a acoperi rezultatul economic din exercițiile anterioare, sumele rămase fiind transferate celui de al 9-lea FED în conformitate cu dispozițiile părții 3 din Regulamentul financiar aplicabil celui de al 9-lea FED.

([6]) Decizia (UE) 2023/2586 a Consiliului din 13 noiembrie 2023 privind contribuțiile financiare care se plătesc de către părțile la Fondul european de dezvoltare pentru finanțarea respectivului fond, specificând plafonul pentru exercițiul 2025, valoarea anuală pentru exercițiul 2024, valoarea primei tranșe pentru exercițiul 2024 și previziunile cu caracter indicativ și neobligatoriu privind valorile anuale preconizate ale contribuțiilor pentru exercițiile 2026 și 2027 (JO L, 2023/2586, 15.11.2023, ELI:http://data.europa.eu/eli/dec/2023/2586/oj).

2.9.2. *Capitalul solicitat și nesolicitat al fondului pe state membre și Regatul Unit*

(milioane EUR)

Contribuții Al 11-lea FED	%	Capital nesolicitat la 31.12.2022	Capital solicitat în 2023	Capital nesolicitat la 31.12.2023
Austria	*2,40*	*188*	*(43)*	*145*
Belgia	*3,25*	*255*	*(58)*	*196*
Bulgaria	*0,22*	*17*	*(4)*	*13*
Croația	*0,23*	*18*	*(4)*	*14*
Cipru	*0,11*	*9*	*(2)*	*7*
Cehia	*0,80*	*63*	*(14)*	*48*
Danemarca	*1,98*	*155*	*(36)*	*120*
Estonia	*0,09*	*7*	*(2)*	*5*
Finlanda	*1,51*	*118*	*(27)*	*91*
Franța	*17,81*	*1 397*	*(321)*	*1 076*
Germania	*20,58*	*1 614*	*(370)*	*1 243*
Grecia	*1,51*	*118*	*(27)*	*91*
Ungaria	*0,61*	*48*	*(11)*	*37*
Irlanda	*0,94*	*74*	*(17)*	*57*
Italia	*12,53*	*982*	*(226)*	*757*
Letonia	*0,12*	*9*	*(2)*	*7*
Lituania	*0,18*	*14*	*(3)*	*11*
Luxemburg	*0,26*	*20*	*(5)*	*15*
Malta	*0,04*	*3*	*(1)*	*2*
Țările de Jos	*4,78*	*375*	*(86)*	*289*
Polonia	*2,01*	*157*	*(36)*	*121*
Portugalia	*1,20*	*94*	*(22)*	*72*
România	*0,72*	*56*	*(13)*	*43*
Slovacia	*0,38*	*29*	*(7)*	*23*
Slovenia	*0,22*	*18*	*(4)*	*14*
Spania	*7,93*	*622*	*(143)*	*479*
Suedia	*2,94*	*230*	*(53)*	*178*
Regatul Unit	*14,68*	*1 151*	*(264)*	*887*
Total	**100,00**	**7 840**	**(1 800)**	**6 040**

Întrucât capitalul celui de al 8-lea, al 9-lea și al 10-lea FED a fost solicitat și primit în întregime în anii precedenți, în 2023 s-a solicitat suma de 1 800 de milioane EUR care se referă integral la cel de al 11-lea FED. Valoarea capitatului solicitat a scăzut de la 2 500 de milioane EUR în 2022 la 1 800 de milioane EUR în 2023.

2.9.3. *Transferuri de capital solicitat al fondului între FED-urile active*

(milioane EUR)

	Al 8-lea FED	Al 9-lea FED	Al 10-lea FED	Al 11-lea FED	Total
Sold la 31.12.2021	**(2 512)**	**2 018**	**101**	**394**	–
Transferul sumelor dezangajate din FED-urile anterioare către rezerva de performanță a celui de al 10-lea FED	*(1)*	*(8)*	*9*	–	–
Transferul sumelor din FED-urile anterioare către rezerva de performanță a celui de al 11-lea FED	–	–	*(148)*	*148*	–
Sold la 31.12.2022	**(2 513)**	**2 010**	**(38)**	**541**	–
Transferul sumelor din FED-urile anterioare către rezerva de performanță a celui de al 8-lea FED	*2 762*	*(2 762)*		–	–
Transferul sumelor dezangajate din FED-urile anterioare către rezerva de performanță a celui de al 10-lea FED	*427*	*(432)*	*6*	–	–
Transferul sumelor din FED-urile anterioare către rezerva de performanță a celui de al 11-lea FED	*(676)*	*676*	*(87)*	*87*	–
Sold la 31.12.2023	–	**(509)**	**(120)**	**628**	–

Această rubrică include resursele transferate între FED-urile active.

De la data intrării în vigoare a Acordului de la Cotonou, toate fondurile necheltuite în cadrul FED-urilor active anterioare sunt transferate FED-ului deschis cel mai recent după dezangajare. Resursele transferate din alte FED-uri majorează creditele fondului care le primește și reduc creditele fondului de origine. Fondurile transferate către rezerva de performanță a celui de al 10-lea și al 11-lea FED pot fi angajate doar în anumite condiții stabilite în Acordurile interne.

Deși cel de al 8-lea FED a fost închis oficial în 2021, această închidere nu a fost pe deplin reflectată în conturile pentru 2021. În 2023, eventualele rezerve și pierderi din FED-urile anterioare au fost transferate către cel de al 9-lea FED (a se vedea nota **2.9.1** de mai sus).

3. NOTE LA CONTUL DE PROFIT ȘI PIERDERE

VENITURI

(milioane EUR)

	Notă	2023	2022
Venituri din tranzacții fără contraparte directă	3.1	*14*	*18*
Veniturile din tranzacții de schimb	3.2	*52*	*80*
Total		**65**	**98**

3.1. VENITURILE DIN ALTE TIPURI DE TRANZACȚII DECÂT CELE CU CONTRAPARTE DIRECTĂ

Veniturile din alte tipuri de tranzacții decât cele de schimb se referă la tranzacții în care entitatea care transferă furnizează resurse entității destinatare, fără ca aceasta din urmă să pună direct la dispoziție, în schimb, resurse de o valoare aproximativ egală. Rubrica include în principal sumele primite de la Comisie în cursul exercițiului și recuperările cheltuielilor operaționale.

(milioane EUR)

	Notă	Al 8-lea FED	Al 9-lea FED	Al 10-lea FED	Al 11-lea FED	2023	2022
Recuperarea cheltuielilor		–	–	*1*	*4*	*6*	*17*
Veniturile din cofinanțare	3.1.1	–	–	–	*8*	*8*	*(4)*
Total		–	–	**2**	**12**	**14**	**18**

Veniturile din tranzacții fără contraparte directă pot fi defalcate pe moduri de gestiune după cum urmează:

(milioane EUR)

	2023	2022
Gestiune directă		
Pusă în aplicare de:		
Comisie	–	*1*
Delegații ale UE	*5*	*(3)*
	5	**(2)**
Gestiune indirectă		
Pusă în aplicare de:		
Țări terțe	*6*	*13*
Organisme de drept public	–	*(3)*
Organizații internaționale	*3*	*7*
Organisme de drept privat cu o misiune de serviciu public	–	*3*
	9	**20**
Total	**14**	**18**

3.1.1. *Veniturile din cofinanțare*

Contribuțiile de cofinanțare primite îndeplinesc criteriile de venituri din alte tipuri de tranzacții decât cele de schimb, cu condiția să nu afecteze contul de profit și pierdere atunci când sunt primite. Contribuțiile rămân la rubrica „Datorii" (a se vedea notele **2.6.4** și **2.7.2**) până când condițiile aferente fondurilor donate sunt îndeplinite, și anume cheltuielile eligibile sunt suportate (a se vedea nota **3.5**). Suma corespunzătoare este recunoscută apoi în contul de profit și pierdere ca venit din alte tipuri de tranzacții decât cele de schimb, obținut din cofinanțare. În consecință, efectul asupra rezultatului economic al exercițiului financiar este zero.

3.2. **VENITURILE DIN TRANZACȚII CU CONTRAPARTE DIRECTĂ**

(milioane EUR)

	Al 8-lea FED	Al 9-lea FED	Al 10-lea FED	Al 11-lea FED	2023	2022
Venituri financiare	–	–	*(1)*	*10*	*9*	*3*
Alte venituri	–	*2*	*4*	*37*	*43*	*77*
Total	–	**2**	**4**	**46**	**52**	**80**

Cele 9 milioane EUR de la rubrica „Venituri financiare” constau în principal în dobânzi acumulate aferente ordinelor de recuperare neplătite, dobânzi pentru prefinanțare și venituri din instrumente financiare.

Rubrica „Alte venituri” se referă în principal la câștigurile din diferențele de schimb valutar. Pierderile corespunzătoare diferențelor de schimb valutar sunt înregistrate la „Alte cheltuieli” (a se vedea nota **3.7**).

CHELTUIELI

3.3. **CHELTUIELI EXECUTATE DE ALTE ENTITĂȚI**

(milioane EUR)

	Al 8-lea FED	Al 9-lea FED	Al 10-lea FED	Al 11-lea FED	2023	2022
Servicii de asistență tehnică	–	–	–	*3*	*3*	*1*

Suma de 3 milioane EUR cuprinde cheltuielile de asistență tehnică suportate pentru mai multe instrumente financiare.

3.4. **INSTRUMENTE DE AJUTOR**

(milioane EUR)

	Al 8-lea FED	Al 9-lea FED	Al 10-lea FED	Al 11-lea FED	2023	2022
Ajutoare programabile	–	–	*33*	*808*	*841*	*1 307*
Sprijin macroeconomic	–	*7*	–	–	*7*	*4*
Politică sectorială	–	*(1)*	–	–	*(1)*	–
Proiecte intra-ACP	–	–	*128*	*651*	*779*	*896*
Ajutoare de urgență	–	*(7)*	*113*	*124*	*230*	*118*
Sprijin instituțional	–	–	–	*12*	*12*	*6*
Compensarea veniturilor din export	–	–	*2*	–	*2*	–
Contribuții la fondurile fiduciare	–	–	–	*311*	*311*	*458*
Total	–	**(1)**	**276**	**1 906**	**2 181**	**2 789**

Cheltuielile de exploatare ale FED acoperă diverse instrumente de ajutor și îmbracă forme diferite, în funcție de modul în care banii sunt plătiți și gestionați.

În 2023, scăderea cheltuielilor operaționale cu 608 milioane EUR a fost determinată în principal de scăderea cheltuielilor din cadrul celui de al 11-lea FED (de la 2 489 de milioane EUR în 2022 la 1 906 milioane EUR în 2023). Această scădere poate fi explicată în principal prin reducerea cheltuielilor legate de ajutorul programabil, proiectele intra-ACP și contribuțiile la fondurile fiduciare (a se vedea nota **2.3**). În ciuda acestui lucru, cheltuielile legate de ajutorul de urgență au crescut cu 105 milioane EUR. Această creștere este urmarea deciziei Consiliului din 12 iulie 2022 de a reutiliza fondurile din cel de al 10-lea și cel de al 11-lea FED pentru a finanța acțiuni care abordează criza securității alimentare și șocul economic cu care se confruntă țările ACP ca urmare a războiului Rusiei împotriva Ucrainei.

Scăderea cheltuielilor legate de proiectele INTRA-ACP se explică prin reducerea cheltuielilor înregistrate în avans pentru două proiecte din cadrul FFI. Întrucât pentru aceste două proiecte punerea în aplicare nu este regulată și în absența unui raport, prefinanțarea deschisă a fost reclasificată ca prefinanțare pe termen lung și nu au fost calculate cheltuieli înregistrate în avans pentru aceste proiecte pentru 2023. Cu toate acestea, cheltuielile legate de proiectele INTRA-ACP au fost afectate de inversarea angajamentelor de anul trecut, care au fost în valoare de 130 de milioane EUR (a se vedea nota **2.2**).

Modificările cheltuielilor din cadrul celui de al 9-lea și al celui de al 10-lea FED sunt conforme cu ciclul de viață al FED și sunt legate și de evoluția numărului de contracte în curs. În 2023, au încetat și au fost închise multe contracte încheiate în cadrul acestor FED-uri, ceea ce a dus la scăderea cheltuielilor suportate în cadrul FED-urilor respective.

Suma negativă din cadrul celui de al 9-lea FED aferentă programului de ajutor de urgență se datorează anulării angajamentelor din 2022 aferente unui contract care a fost dezangajat în 2023.

3.5. **CHELTUIELI DE COFINANȚARE**

(milioane EUR)

	Al 8-lea FED	Al 9-lea FED	Al 10-lea FED	Al 11-lea FED	2023	2022
Cofinanțare	–	–	–	*8*	*8*	*(4)*

La această rubrică sunt incluse cheltuielile suportate în 2023 pentru proiectele de cofinanțare. Trebuie precizat faptul că cheltuielile suportate includ sumele estimate legate de separarea exercițiilor financiare (și, în consecință, reluările sumelor estimate aferente exercițiului financiar anterior).

În 2023, cheltuielile de cofinanțare au crescut cu 12 milioane EUR, în principal pentru că în 2022 cheltuielile de cofinanțare au fost neobișnuit de scăzute. Scăderea cheltuielilor de cofinanțare în 2022 s-a datorat îmbunătățirii metodei de alocare a cheltuielilor către donatorii cofinanțatori, care acum ia în considerare recuperarea sumelor plătite în mod necuvenit.

În conformitate cu normele contabile privind cofinanțarea, sumele angajate nu au avut niciun impact asupra rezultatului exercițiului financiar al FED, deoarece au fost recunoscute atât în cheltuielile de cofinanțare, cât și în veniturile din cofinanțare (a se vedea, de asemenea, nota **3.1.1**).

Instrumente de ajutor și cheltuieli de cofinanțare defalcate pe tip de gestiune

(milioane EUR)

	2023	2022
Gestiune directă		
Pusă în aplicare de:		
Comisie	*50*	*70*
Agenții executive ale UE	*16*	*6*
Fonduri fiduciare	*290*	*431*
Delegații ale UE	*235*	*1 121*
	591	**1 628**
Gestiune indirectă		
Pusă în aplicare de:		
BEI și FEI	*(45)*	*39*
Organizații internaționale	*994*	*(544)*
Organisme de drept privat cu o misiune de serviciu public	*201*	*325*
Organisme de drept public	*147*	*99*
Țări terțe	*297*	*1 234*
Organe ale UE cu parteneriat public-privat	*3*	*4*
	1 597	**1 157**
Total	**2 189**	**2 785**

3.6. **COSTURI DE FINANȚARE**

(milioane EUR)

	Al 8-lea FED	Al 9-lea FED	Al 10-lea FED	Al 11-lea FED	2023	2022
Pierderi nete din deprecierea împrumuturilor și a creanțelor	–	*(1)*	*1*	*2*	*2*	*2*
Pierderi din active financiare sau datorii financiare la VJED	–	–	*1*	*2*	*3*	*2*
Subvenții pentru taxe	–	–	–	*1*	*1*	*1*
Pierderi din deprecierea garanțiilor financiare	–	–	–	–	–	*1*
Total	-	**(1)**	**1**	**5**	**7**	**6**

Pierderile nete din deprecierea împrumuturilor și creanțelor includ pierderile din deprecierea instrumentelor financiare și cheltuielile estimate cu sumele nerecuperabile rezultate din ordinele de recuperare vechi (de peste 2 ani), falimente și derogări.

Cheltuielile financiare în valoare de 3 milioane EUR pentru activele financiare la FVSD se referă în principal la diferențele de curs valutar, la modificările dobânzii și ale valorii juste aferente mai multor instrumente financiare.

Suma de 1 milion EUR de la rubrica „Subvenție pentru taxe” se referă la cheltuielile suportate în cadrul instrumentului financiar Kulima.

3.7. **ALTE CHELTUIELI**

La această rubrică sunt incluse cheltuielile de natură administrativă, cum ar fi serviciile externe care nu sunt de natură informatică, cheltuielile de leasing operațional, comunicările și publicațiile, costurile de formare etc.

(milioane EUR)

	Al 8-lea FED	Al 9-lea FED	Al 10-lea FED	Al 11-lea FED	2023	2022
Cheltuieli administrative și informatice	–	-	*2*	*49*	*51*	*56*
Provizioane pentru riscuri și cheltuieli	–	-	–	*2*	*1*	–
Pierderi realizate aferente creanțelor comerciale	–	–	–	–	–	*4*
Pierderi din schimb valutar	–	*2*	*5*	*55*	*62*	*60*
Pierderi din diferențele de curs valutar aferente instrumentelor financiare	–	–	–	*1*	*1*	–
Total	–	**3**	**7**	**106**	**116**	**119**

Rubrica „Cheltuieli administrative și informatice” include sumele care se bazează pe acordul intern al FED cu Comisia pentru a acoperi cheltuielile administrative suportate atât de sediul central, cât și de delegații în ceea ce privește gestionarea programelor FED.

Creșterea pierderilor din diferențele de schimb valutar se datorează, în principal, creșterii pierderilor nerealizate din reevaluarea soldurilor deținute în valută la sfârșitul anului.

4. ACTIVE CONTINGENTE, DATORII CONTINGENTE ȘI ALTE INFORMAȚII IMPORTANTE

4.1. ACTIVELE CONTINGENTE

Activele contingente sunt activele potențiale care sunt rezultatul unor evenimente anterioare și a căror existență va fi confirmată doar de faptul că se vor produce sau nu se vor produce unul sau mai multe evenimente viitoare incerte asupra cărora entitatea nu deține în întregime controlul.

(milioane EUR)

	Al 8-lea FED	Al 9-lea FED	Al 10-lea FED	Al 11-lea FED	31.12.2023	31.12.2022
Garanții de prefinanțare	–	–	*2*	*30*	*32*	*37*
Garanții de bună execuție	–	–	–	–	–	*1*
Total	–	–	**2**	**30**	**32**	**38**

Garanțiile de prefinanțare sunt solicitate, în anumite cazuri, de beneficiari care nu sunt state membre atunci când se efectuează plăți în avans.

Se solicită garanții de bună execuție pentru a se asigura faptul că beneficiarii finanțării FED își îndeplinesc obligațiile prevăzute în contractele lor cu FED.

În cazul contractelor care fac obiectul gestiunii indirecte, garanțiile aparțin unei autorități contractante, alta decât FED, și, prin urmare, nu sunt prezentate în situațiile FED.

4.2. DATORIILE CONTINGENTE

Datoriile contingente sunt fie obligații potențiale care sunt rezultatul unor evenimente anterioare și a căror existență va fi confirmată doar de faptul că se vor produce sau nu se vor produce unul sau mai multe evenimente viitoare incerte asupra cărora entitatea nu deține în întregime controlul, fie obligații actuale care decurg din evenimente anterioare în cazul în care ieșirea de resurse nu este probabilă sau cuantumul nu poate fi evaluat în mod fiabil.

4.2.1. *Garanții acordate*

(milioane EUR)

	Al 8-lea FED	Al 9-lea FED	Al 10-lea FED	Al 11-lea FED	31.12.2023	31.12.2022
Garanții acordate	–	–	–	*28*	*28*	*25*

Tabelul de mai sus prezintă măsura în care FED este expus la posibile plăți viitoare legate de garanțiile furnizate Grupului BEI sau altor instituții financiare. Sumele sunt prezentate la valorile rezultate după deducerea provizioanelor financiare sau a datoriilor financiare recunoscute pentru aceste programe.

Suma de 28 de milioane EUR se referă la garanții din cadrul următoarelor instrumente financiare: 11 milioane EUR în cadrul instrumentului financiar EURITZ, 10 milioane EUR în cadrul KULIMA FUND și alte 7 milioane în cadrul mecanismului ZAMBIA privind lanțul valoric din sectorul agricol.

4.2.2. *Datoriile contingente legate de cauze juridice*

(milioane EUR)

	Al 8-lea FED	Al 9-lea FED	Al 10-lea FED	Al 11-lea FED	31.12.2023	31.12.2022
Cauze pendinte	–	–	–	*7*	*7*	*18*

La sfârșitul anului 2023, existau doar două cauze pendinte, în valoare totală de 7 milioane EUR. În cursul anului, au fost închise două cauze în valoare totală de 11 milioane EUR.

4.3. **ALTE INFORMAȚII IMPORTANTE**

4.3.1. *Angajamente restante care nu au fost încă înregistrate ca și cheltuieli*

Suma prezentată mai jos este RAL-ul bugetar (reste à liquider – „restul de lichidat") din care se scad sumele aferente care au fost incluse la cheltuieli în contul de profit și pierdere. RAL-ul bugetar este o sumă care reprezintă angajamentele pentru care nu s-au efectuat încă plăți și/sau dezangajări. Acesta este consecința firească a existenței programelor multianuale.

(milioane EUR)

	Al 8-lea FED	Al 9-lea FED	Al 10-lea FED	Al 11-lea FED	31.12.2023	31.12.2022
Angajamente restante care nu au fost încă înregistrate ca și cheltuieli	–	*16*	*216*	*3 217*	*3 449*	*4 853*

Scăderea RAL-ului este determinată în mare măsură de scăderea RAL-ului bugetar, care a fost de 5 116 de milioane EUR (în 2022: 6 459 milioane EUR). Acest lucru este conform cu ciclul de viață al FED și este corelat, de asemenea, cu evoluția numărului de contracte în curs (a se vedea nota **2.2**).

5. **MANAGEMENTUL RISCULUI FINANCIAR**

Următoarele informații prezentate în legătură cu managementul riscului financiar al FED se referă la operațiuni de trezorerie efectuate de Comisie în numele FED în vederea execuției resurselor fondului.

5.1. **POLITICI ÎN MATERIE DE MANAGEMENT AL RISCURILOR ȘI ACTIVITĂȚI DE ACOPERIRE ÎMPOTRIVA RISCURILOR**

Normele și principiile pentru gestionarea operațiunilor de trezorerie sunt prevăzute în Regulamentul financiar al celui de al 11-lea FED și în Acordul intern.

Se aplică următoarele principii generale, care rezultă din regulamentul menționat anterior:

(a) contribuțiile FED sunt plătite de statele membre în conturi speciale deschise la banca de emisiune a fiecărui stat membru sau la instituția financiară desemnată de acesta. Sumele aferente contribuțiilor rămân în aceste conturi speciale până când trebuie efectuate plățile FED;

(b) contribuțiile FED sunt plătite de statele membre în EUR, în timp ce plățile FED sunt exprimate în EUR și în alte monede;

(c) conturile bancare deschise de Comisie în numele FED nu pot avea facilități de descoperire de cont.

Pe lângă conturile speciale, Comisia a deschis, în numele FED, alte conturi bancare la instituții financiare (bănci centrale și bănci comerciale) pentru a efectua plăți și a face încasări, altele decât contribuțiile statelor membre la buget.

Operațiunile de trezorerie și de plată au un grad ridicat de automatizare și se bazează pe sisteme moderne de informații. Se aplică proceduri specifice de garantare a securității sistemelor și a separării sarcinilor în conformitate cu Regulamentul financiar, cu standardele de control intern ale Comisiei și cu principiile de audit.

Un set scris de orientări și de proceduri reglementează gestionarea operațiunilor de trezorerie și de plată, având obiectivul de a limita riscul operațional și financiar și de a asigura un nivel adecvat de control. Acestea acoperă domenii diferite de operare, iar conformitatea cu orientările și procedurile este verificată periodic.

5.2. **RISCUL VALUTAR**

Expunerea FED la riscul valutar la încheierea exercițiului financiar – poziție netă

(milioane EUR)

	31.12.2023				31.12.2022			
	USD	EUR	Altele	Total	USD	EUR	Altele	Total
Active financiare								
Active financiare la costul amortizat	*7*	*7*	3	*17*	–	6	–	*6*
*Active financiare la VJED**	16	49	8	*73*	14	42	9	*65*
*Creanțe***	*7*	*4*	–	*11*	*6*	*4*	–	*10*
Numerar și echivalente de numerar	*6*	*595*	–	*601*	*7*	*1 015*	*5*	*1 027*
	36	**655**	**11**	**704**	**27**	**1 067**	**14**	**1 108**
Datorii financiare								
Obligații și provizioane privind garanția financiară	–	*2*	*2*	*4*	–	*3*	–	*3*
	–	**2**	**2**	**4**	–	**3**	–	**3**
Total	**36**	**657**	**13**	**706**	**27**	**1 069**	–	**1 110**

Toate contribuțiile sunt deținute în EUR, iar alte monede sunt cumpărate numai atunci când acest lucru este necesar pentru execuția plăților. În consecință, operațiunile de trezorerie ale FED nu sunt expuse riscului valutar.

5.3. **RISCUL RATEI DOBÂNZII**

FED nu contractează împrumuturi și, în consecință, nu este expus riscului ratei dobânzii.

FED obține dobândă la soldurile pe care le deține în diferite conturi bancare. Prin urmare, Comisia, în numele FED, a instituit măsuri menite să asigure faptul că dobânzile obținute periodic reflectă nivelul de piață al ratelor dobânzii, precum și variațiile posibile ale acestora.

Contribuțiile la bugetul FED se varsă de fiecare stat membru într-un cont special deschis la o instituție financiară desemnată de acesta. Pentru a aborda riscul de remunerare negativă, care exista în urmă cu câțiva ani, există proceduri de gestionare a numerarului pentru a reduce la minimum soldurile păstrate în conturile în cauză. În plus, în conformitate cu Regulamentul (UE) 2016/888 al Consiliului ([7]), orice remunerație negativă aplicată acestor conturi este suportată de statul membru în cauză.

Soldurile de la sfârșitul zilei ale conturilor deschise la bănci comerciale sunt remunerate zilnic. Remunerarea soldurilor deținute în astfel de conturi are la bază rate de piață variabile cărora li se aplică o marjă contractuală (pozitivă sau negativă). În cazul majorității conturilor, calculul dobânzii aferente depinde de o rată de referință pe piață și este ajustat pentru a reflecta orice fluctuație a acestei rate. În consecință, FED nu este expus riscului ca soldurile sale să fie remunerate la rate mai mici decât ratele pieței.

5.4. **RISCUL DE CREDIT (RISCUL DE CONTRAPARTE)**

Expunerea maximă la riscul de credit

Pentru activele financiare, valorile raportate sunt valori contabile nete și reprezintă expunerea FED la riscul de credit la sfârșitul perioadei de raportare.

(milioane EUR)

	31.12.2023	31.12.2022
Active financiare		
Împrumuturi	*16*	*6*
Numerar și echivalente de numerar	*601*	*1 027*
Creanțe din tranzacții cu contraparte directă (*)	*11*	*11*
Garanții acordate		–
Contracte de garanție financiară	*14*	*12*
Total la 31.12.2023	**642**	**1 056**

(*) Cu excepția cheltuielilor reportate.

Împrumuturi aferente instrumentelor financiare: calitatea creditului

(milioane EUR)

	31.12.2023				
	Etapa 1	Etapa 2	Etapa 3	POCI	Total
Rating de credit					
Categoria premium și superioară	–	–	–	–	–
Categoria medie superioară	–	–	–	–	–

([7]) Regulamentul (UE) 2016/888 al Consiliului din 6 iunie 2016 de modificare a Regulamentului (UE) 2015/323 privind regulamentul financiar aplicabil celui de al 11-lea Fond european de dezvoltare în ceea ce privește plata tranșelor (JO L 149, 7.6.2016, p. 1).

(milioane EUR)

31.12.2023					
	Etapa 1	Etapa 2	Etapa 3	POCI	Total
Categoria medie inferioară	–	–	–	–	–
Categoria „non-investment grade" și „default grade"	*18*	*1*	–	–	*19*
Valoarea contabilă brută	**18**	**1**	–	–	**19**
Minus ajustarea pentru pierderi	*2*	*1*	–	–	3
Valoare contabilă netă	**16**	–	–	–	**16**

Numerar și echivalente de numerar: calitatea creditului

(milioane EUR)

	31.12.2023	31.12.2022
Rating de credit		
Categoria premium și superioară	*514*	*724*
Categoria medie superioară	*77*	*299*
Categoria medie inferioară	*11*	*4*
Categoria „non-investment grade" și „default grade"	–	–
Valoarea contabilă brută	**601**	**1 027**
Minus ajustarea pentru pierderi	-	-
Valoare contabilă netă	**601**	**1 027**

Creanțe: calitatea creditului

(milioane EUR)

31.12.2023						
	Nescadente	Restante	Restante	Restante	Restante	Total
		0-30 de zile	31-90 de zile	91 de zile-1 an	> 1 an	
Valoarea contabilă brută	11	–	–	–	–	*11*
Minus ajustarea pentru pierderi	–	–	–	–	–	–
Valoare contabilă netă	**11**	–	–	–	–	*11*

Active financiare la VJED: calitatea creditului

În 2023, activele financiare la VJED incluse în aceste situații financiare se referă la investiții de capital care nu fac obiectul riscului de credit (a se vedea nota **2.1**).

5.5. **RISCUL DE LICHIDITATE**

Analiza scadenței datoriilor financiare pe baza scadențelor contractuale rămase

Datoriile financiare și obligațiile de plată de la această rubrică sunt prezentate la valoarea contabilă din bilanț.

(milioane EUR)

	< 1 an	1-5 ani	> 5 ani	Total
Datorii financiare la 31.12.2023	*391*	*2*	–	*393*
Datorii financiare la 31.12.2022	*426*	*5*	–	*431*

Principiile bugetare aplicate FED asigură faptul că resursele de numerar globale aferente perioadei bugetare sunt întotdeauna suficiente pentru efectuarea plăților. Într-adevăr, totalul contribuțiilor statelor membre este egal cu suma globală a creditelor de plată pentru perioada bugetară relevantă.

Cu toate acestea, contribuțiile statelor membre la FED sunt plătite în trei tranșe pe an, în timp ce plățile au caracter sezonier.

În vederea asigurării faptului că resursele de trezorerie sunt întotdeauna suficiente pentru a acoperi plățile care urmează să fie efectuate într-o anumită lună, informațiile privind situația trezoreriei fac obiectul unor schimburi periodice între trezoreria Comisiei și serviciile ordonatoare relevante.

Pe lângă cele menționate mai sus, în contextul operațiunilor de trezorerie ale FED, instrumentele automatizate de gestionare a numerarului asigură faptul că zilnic sunt disponibile suficiente lichidități în fiecare cont bancar al FED.

6. **INFORMAȚII PRIVIND PĂRȚILE AFILIATE**

Părțile afiliate ale FED sunt Fondul fiduciar Bêkou al UE, Fondul fiduciar al UE pentru Africa și Comisia Europeană. Tranzacțiile dintre aceste entități se efectuează în cadrul operațiunilor obișnuite ale FED, și din acest motiv pentru respectivele tranzacții nu sunt necesare cerințe specifice de prezentare de informații, în conformitate cu normele contabile ale UE.

FED nu are o conducere separată, întrucât este gestionat de Comisie. Drepturile la plată ale personalului-cheie din conducerea UE, incluzând Comisia, au fost prezentate în conturile anuale consolidate ale Uniunii Europene la rubrica 7.2, „Drepturile la plată ale personalului-cheie din conducere”.

7. **EVENIMENTE ULTERIOARE DATEI BILANȚULUI**

La data semnării acestor conturi, nu au fost constatate de către contabilul FED și nici nu i-au fost raportate probleme semnificative care să necesite o prezentare separată în prezenta secțiune. Conturile anuale și notele aferente au fost întocmite utilizând cele mai recente informații disponibile și acest lucru se reflectă în informațiile prezentate mai sus.

8. **RECONCILIEREA REZULTATULUI ECONOMIC CU REZULTATUL BUGETAR**

Rezultatul economic al exercițiului financiar se calculează în temeiul principiilor contabilității pe bază de angajamente. Rezultatul bugetar se bazează însă pe normele contabilității de casă. Întrucât atât rezultatul economic, cât și rezultatul bugetar se referă la aceleași tranzacții operaționale subiacente, asigurarea faptului că acestea sunt reconciliabile reprezintă un control util. Tabelul de mai jos prezintă această reconciliere, subliniind principalele sume reconciliate, defalcate pe posturi de venituri și de cheltuieli. Notele la tabel oferă informații suplimentare referitoare la natura principalelor elemente reconciliate.

(milioane EUR)

	2023	2022
REZULTATUL ECONOMIC AL EXERCIȚIULUI FINANCIAR	**(2 249)**	**(2 813)**
Venituri		
Drepturi la plată care nu afectează rezultatul bugetar	*(11)*	*(5)*

(milioane EUR)

	2023	2022
Drepturi la plată constatate în cursul exercițiului financiar curent, dar necolectate încă	*(2)*	*(3)*
Drepturi la plată constatate în cursul exercițiilor financiare precedente și colectate în exercițiul financiar curent	*12*	*19*
Efectul net al prefinanțării	*36*	*37*
Venituri (nete) înregistrate în avans	*(54)*	*(82)*
Cheltuieli		
Cheltuieli ale exercițiului financiar curent neplătite încă	*(55)*	*16*
Cheltuieli ale exercițiilor financiare anterioare plătite în exercițiul financiar curent	*(349)*	*(408)*
Efectul net al prefinanțării	*556*	*244*
Cheltuieli (nete) înregistrate în avans	*59*	*607*
REZULTATUL BUGETAR AL EXERCIȚIULUI FINANCIAR	**(2 056)**	**(2 387)**

8.1. **ELEMENTE DE RECONCILIERE – VENITURI**

Veniturile bugetare ale unui exercițiu financiar corespund veniturilor încasate din drepturile la plată constatate în cursul exercițiului financiar și sumelor încasate din drepturile la plată care au fost constatate în exercițiile financiare anterioare.

Drepturile la plată care nu afectează rezultatul bugetar sunt înregistrate în rezultatul economic, dar, din perspectivă bugetară, acestea nu pot fi considerate venituri, întrucât suma încasată este transferată în rezerve și nu poate fi angajată din nou fără o decizie a Consiliului.

Astfel, **drepturile la plată constatate în exercițiul financiar curent, dar neîncasate încă** trebuie deduse din rezultatul economic în scopul reconcilierii, deoarece nu fac parte din veniturile bugetare. În schimb, drepturile la plată constatate în exercițiile financiare anterioare și încasate în exercițiul financiar curent trebuie adăugate la rezultatul economic în scopul reconcilierii.

Rândul „**Efectul net al prefinanțării**" se referă la compensarea prefinanțării cu sumele recuperate de la beneficiari. Aceste încasări de numerar reprezintă venituri bugetare, dar nu au niciun impact asupra rezultatului economic și, prin urmare, trebuie adăugate în scopul reconcilierii.

Veniturile nete înregistrate în avans constau în principal în regularizări efectuate la sfârșitul exercițiului financiar în scopul separării exercițiilor. Se ia în considerare numai efectul net, și anume veniturile înregistrate în avans aferente exercițiului financiar curent din care se scad reluările veniturilor înregistrate în avans aferente exercițiului financiar anterior.

8.2. **ELEMENTE DE RECONCILIERE – CHELTUIELI**

Cheltuielile exercițiului financiar curent neplătite încă trebuie să fie adăugate în scopul reconcilierii întrucât sunt incluse în rezultatul economic, dar nu fac parte din cheltuielile bugetare. În schimb, **cheltuielile exercițiilor financiare anterioare plătite în exercițiul financiar curent** trebuie deduse din rezultatul economic în scopul reconcilierii întrucât fac parte din cheltuielile bugetare aferente exercițiului financiar curent, dar fie nu au efect asupra rezultatului economic, fie duc la scăderea cheltuielilor în cazul în care se fac corecții.

Încasările de numerar care provin din **anularea plăților** nu afectează rezultatul economic, însă au impact asupra rezultatului bugetar.

Efectul net al prefinanțării reprezintă combinarea noilor prefinanțări plătite în exercițiul financiar curent (recunoscute drept cheltuieli bugetare ale exercițiului financiar) și compensarea prefinanțării plătite în exercițiul financiar curent sau în exercițiile financiare anterioare prin acceptarea costurilor eligibile. Acestea din urmă reprezintă o cheltuială din perspectiva angajamentelor, dar nu în conturile bugetare, deoarece plata prefinanțării inițiale a fost deja considerată cheltuială bugetară la momentul plății.

Cheltuielile nete înregistrate în avans constau în principal din regularizări efectuate la sfârșitul exercițiului financiar în scopul separării exercițiilor, și anume cheltuielile eligibile suportate de beneficiarii fondurilor FED, dar care nu au fost încă raportate FED. Se ia în considerare numai efectul net, și anume cheltuielile înregistrate în avans aferente exercițiului financiar curent din care se scad reluările cheltuielilor înregistrate în avans aferente exercițiului financiar anterior.

SITUAȚIILE FINANCIARE ALE FONDURILOR FIDUCIARE ALE UE CONSOLIDATE ÎN CADRUL FED

SITUAȚIILE FINANCIARE ALE FONDULUI FIDUCIAR BÊKOU AL UE PENTRU 2023 ([8])

([8]) Trebuie precizat faptul că, din cauza rotunjirii cifrelor la mii de euro, unele date financiare din tabele pot părea că nu corespund sumei totale.

INFORMAȚII GENERALE

Contextul general al fondurilor fiduciare ale Uniunii

Instituire

În conformitate cu articolele 234 și 235 din Regulamentul financiar aplicabil bugetului general al Uniunii („RF UE") ([9]) și cu articolul 35 din Regulamentul financiar aplicabil celui de al 11-lea Fond european de dezvoltare („RF FED") ([10]), Comisia Europeană poate să instituie fonduri fiduciare ale Uniunii pentru acțiuni externe („fonduri fiduciare ale UE/FFUE"). Fondurile fiduciare ale Uniunii sunt constituite în temeiul unui acord încheiat cu alți donatori pentru a lua măsuri de urgență și măsuri ulterioare situațiilor de urgență cu scopul de a răspunde unei situații de criză, precum și măsuri tematice.

Fondurile fiduciare ale Uniunii se instituie de către Comisia Europeană, după consultarea Parlamentului European și a Consiliului sau după obținerea aprobării acestora. Această decizie include acordul de constituire încheiat cu alți donatori.

Fondurile fiduciare ale Uniunii se instituie și se execută exclusiv cu respectarea următoarelor condiții:

— intervenția Uniunii are valoare adăugată: obiectivele fondurilor fiduciare ale Uniunii, în special având în vedere amploarea sau efectele potențiale ale acestora, pot fi realizate mai bine la nivelul Uniunii decât la nivel național, iar utilizarea instrumentelor de finanțare existente nu ar fi suficientă pentru a se atinge obiectivele de politică ale Uniunii;

— fondurile fiduciare ale Uniunii contribuie la asigurarea unei vizibilități politice clare a Uniunii, comportă avantaje clare de gestiune și asigură un control mai bun din partea Uniunii asupra riscurilor și a plăților contribuțiilor din partea Uniunii și a altor donatori;

— fondurile fiduciare ale Uniunii nu dublează alte canale de finanțare sau instrumente similare existente, fără a aduce elemente suplimentare;

— obiectivele fondurilor fiduciare ale Uniunii sunt aliniate cu obiectivele instrumentului Uniunii sau postului bugetar din care sunt finanțate.

Fondurile fiduciare actuale ale UE

Până în prezent, Comisia a instituit patru FFUE:

— FFUE BÊKOU, al cărui obiectiv este de a sprijini toate aspectele ieșirii Republicii Centrafricane din criză și eforturile sale de reconstrucție. A fost instituit la 15 iulie 2014;

— FFUE MADAD, un fond fiduciar regional al Uniunii Europene ca răspuns la criza siriană. A fost instituit la 15 decembrie 2014;

— FFUE AFRICA, un fond fiduciar de urgență al Uniunii Europene pentru stabilitate și pentru abordarea cauzelor profunde ale migrației neregulamentare și ale strămutărilor de persoane în Africa. A fost instituit la 12 noiembrie 2015;

— FFUE COLUMBIA, care sprijină punerea în aplicare a acordului de pace în contextul redresării rapide și a stabilizării în urma conflictului. A fost instituit la 12 decembrie 2016.

Misiune

FFUE Bêkou a fost înființat cu scopul de a promova stabilizarea și reconstrucția Republicii Centrafricane (RCA). Principalul obiectiv al fondului, astfel cum este prevăzut în Acordul constitutiv, este acela de „a furniza ajutor consecvent și focalizat pentru reziliența grupurilor vulnerabile și sprijin pentru toate aspectele legate de ieșirea din criză și reconstrucția Republicii Centrafricane, de a coordona acțiunile pe termen scurt, mediu și lung și de a ajuta țările învecinate să facă față consecințelor crizei".

([9]) Regulamentul (UE, Euratom) 2018/1046 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 iulie 2018 privind normele financiare aplicabile bugetului general al Uniunii, de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1296/2013, (UE) nr. 1301/2013, (UE) nr. 1303/2013, (UE) nr. 1304/2013, (UE) nr. 1309/2013, (UE) nr. 1316/2013, (UE) nr. 223/2014, (UE) nr. 283/2014 și a Deciziei nr. 541/2014/UE și de abrogare a Regulamentului (UE, Euratom) nr. 966/2012 (JO L 193, 30.7.2018, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1046/oj).

([10]) Regulamentul (UE) 2018/1877 al Consiliului din 26 noiembrie 2018 privind regulamentul financiar aplicabil celui de al 11-lea Fond european de dezvoltare și de abrogare a Regulamentului (UE) 2015/323 (JO L 307, 3.12.2018, p. 1, ELI:http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1877/oj).

Principalele activități operaționale

Fondul fiduciar al Uniunii reunește resurse provenind de la diferiți donatori pentru a finanța programe pe baza obiectivelor convenite. De la crearea sa în iulie 2014, FFUE Bêkou a adoptat 22 de programe și are peste 2,5 milioane de beneficiari. Scopul programelor este de a oferi asistență Republicii Centrafricane și populației acesteia în urma crizei din 2013. Mai precis, FFUE Bêkou urmărește să asigure accesul la servicii de bază (în principal asistență medicală, apă și salubritate), să sprijine redresarea economică și crearea de locuri de muncă și să promoveze coeziunea socială și reconcilierea.

Guvernanță

Gestionarea FFUE Bêkou este asigurată de Comisia Europeană, care acționează, de asemenea, ca secretariat al celor două organe de conducere - consiliul de administrație al fondului fiduciar și comitetul operațional. Consiliul de administrație și comitetul operațional ale FFUE Bêkou sunt compuse din reprezentanți ai donatorilor, ai Comisiei, ai Parlamentului European, un reprezentant al autorităților Republicii Centrafricane și observatori. Normele privind componența consiliului de administrație și regulamentul intern al acestuia se stabilesc în acordul de constituire a fondului fiduciar al Uniunii.

Principala sarcină a consiliului de administrație este de a stabili și revizui strategia globală a fondului fiduciar. Comitetul operațional este responsabil de selectarea acțiunilor finanțate de fond și supraveghează punerea în aplicare a acestora. De asemenea, comitetul aprobă conturile anuale și rapoartele anuale privind activitățile finanțate de fondul fiduciar.

Surse de finanțare

FFUE Bêkou este finanțat prin contribuții din partea donatorilor.

Conturile anuale

Bazele întocmirii

Cadrul juridic și termenele pentru întocmirea conturilor anuale sunt stabilite prin „Acordul de instituire a Fondului fiduciar al Uniunii Europene pentru Republica Centrafricană”, „Fondul fiduciar Bêkou al UE” și prin regulamentul său intern („Acordul constitutiv”). În conformitate cu Acordul constitutiv, conturile anuale sunt întocmite în conformitate cu normele adoptate de contabilul Comisiei (Normele contabile ale UE, EAR), care se bazează pe standardele de contabilitate acceptate la nivel internațional pentru sectorul public (IPSAS).

Contabil

Contabilul Comisiei îndeplinește rolul de contabil al fondurilor fiduciare ale Uniunii. Contabilul răspunde de stabilirea procedurilor contabile și a planului de conturi comune tuturor fondurilor fiduciare ale Uniunii. Auditorul intern al Comisiei, OLAF și Curtea de Conturi exercită aceleași competențe cu privire la fondurile fiduciare ale Uniunii ca și în cazul altor acțiuni întreprinse de Comisie. În fiecare an, fondurile fiduciare ale Uniunii fac, de asemenea, obiectul unui audit extern independent.

Componența conturilor anuale

Conturile anuale acoperă perioada 1 ianuarie-31 decembrie și cuprind situațiile financiare și rapoartele privind execuția bugetară. În timp ce situațiile financiare și notele complementare se întocmesc pe baza contabilității de angajamente, rapoartele privind execuția bugetară se bazează în principal pe mișcările de numerar.

Procesele care au loc de la întocmirea conturilor provizorii până la descărcarea de gestiune

Conturile anuale fac obiectul unui audit extern independent. Conturile anuale provizorii întocmite de contabil sunt transmise, până la data de 15 februarie a anului următor, comitetului operațional care le transmite ulterior societății de audit selectate de entitate în urma unei proceduri de licitație. În urma auditului, contabilul întocmește conturile anuale finale și le transmite comitetului operațional [articolul 8 alineatul (3) al patrulea paragraf litera (c)].

Conturile anuale ale FFUE Bêkou sunt consolidate în conturile anuale ale Fondului European de Dezvoltare.

Elemente operaționale notabile ale exercițiului

Principalele realizări ale exercițiului financiar

În iulie 2014, UE a lansat primul său Fond fiduciar (FFEU), denumit Bêkou (ceea ce înseamnă „speranță" în limba sango), pentru a oferi asistență Republicii Centrafricane (RCA) și populației acesteia în urma crizei din 2013. FFUE Bêkou urmărește să asigure accesul la servicii de bază (în principal asistență medicală, apă și salubritate), să sprijine dezvoltarea rurală și redresarea economică și să promoveze reconcilierea. De la crearea sa, FFUE Bêkou a finanțat 22 de programe și a ajuns la peste jumătate din populația țării.

În 2023, situația în materie de securitate din RCA a fost caracterizată de o creștere a numărului de incidente legate de ciocnirile dintre forțele armate centrafricane și Coaliția Patrioților pentru Republica Centrafricană (CPC), dar numărul deceselor asociate violenței armate este în scădere. În plus, majoritatea luptelor care au loc în regiunile periferice ale țării indică o reducere considerabilă a violenței împotriva civililor.

Din punct de vedere politic, a fost adoptată o nouă constituție în august și s-au înregistrat progrese în lupta împotriva impunității, susținută de președintele TOUADERA. De exemplu, Curtea Penală Specială l-a arestat și l-a condamnat pentru crime de război pe Abdoulaye HISSENE, conducător militar și politician din Republica Centrafricană.

În 2023, destabilizarea țărilor învecinate a accentuat tensiunile politice și în materie de securitate din RCA. Conflictul din Sudan a dus la un aflux masiv de persoane strămutate în prefectura VAKAGA. În fine, înființarea a două noi grupări armate ciadiene în nordul îndepărtat al Republicii Centrafricane sporește tensiunile dintre cele două țări și cauzează strămutări ale populației.

În acest context ce continuă să fie volatil, 3,4 milioane de persoane aveau nevoie de asistență umanitară în august 2023, reprezentând 56 % din populația Africii Centrale. Deși îngrijorătoare, această situație este stabilă în comparație cu 2022. Sectoarele cu cel mai mare număr de persoane aflate în dificultate în 2023 erau apa, igiena și salubritatea (WASH), siguranța alimentară, sănătatea și protecția. În condițiile în care conflictele s-au deplasat dinspre principalele zone urbane ale țării, numărul persoanelor din RCA strămutate în interiorul țării continuă să scadă pentru al treilea an consecutiv. Astfel, acesta a atins cel mai scăzut nivel din 2016, de 489 000 de persoane strămutate la 31 august 2023 (în scădere față de 2022, când numărul persoanelor strămutate a fost de 515 700).

Principalele realizări în domenii de interes specifice

Principalele realizări din 2023 prezentate mai jos reflectă principalele obiective/domenii de intervenție specifice ale fondului fiduciar.

În domeniul accesului la servicii, Fondul fiduciar Bêkou a continuat să sprijine sectoarele sănătății și al WASH.

În 2023, un număr suplimentar de 44 566 de persoane au beneficiat de un acces îmbunătățit la apă, igienă și servicii de salubritate (EHA – indicatorul 1.1), numărul total de beneficiari fiind de 1 068 695 de persoane de la începutul implementării fondului.

În cursul anului 2023, au avut loc 55 289 de consultații și intervenții medicale (indicatorul 1.2), ceea ce reprezintă o scădere semnificativă față de anii precedenți, ca urmare a închiderii la sfârșitul anului 2022 a proiectelor aferente celei de a treia componente a programului HEALTH. Consultațiile medicale au reprezentat 63 % din intervențiile medicale furnizate, iar sprijinul psihosocial a reprezentat 24 %. Ar trebui remarcat faptul că numărul de consultații și intervenții legate de sănătatea mamei și a copilului și de vaccinări a scăzut dramatic în 2023, chiar dacă acestea au reprezentat o proporție constantă de la un an la altul de la începutul proiectelor HEALTH.

În domeniul coeziunii sociale, majoritatea activităților puse în aplicare cu sprijinul FFUE Bêkou au vizat capacitarea femeilor și combaterea violenței de gen, precum și consolidarea mass-mediei din țară. În 2023, 32 529 de fete sau femei au beneficiat de activități de emancipare socioeconomică în 13 dintre cele 20 de prefecturi ale țării (indicatorul 2.1), peste jumătate dintre beneficiari (58 %) primind sprijin economic, 30 % primind sprijin socioeconomic, iar 12 % – sprijin social. 4 092 de supraviețuitoare ale violenței de gen au fost sprijinite de fondul Bêkou (indicatorul 2.2) cu asistență psihosocială, îngrijire medicală, asistență juridică, furnizarea de truse ale demnității etc.

La nivel național, asistența tehnică acordată Ministerului Femeilor, Familiei și Protecției Copilului (MPFFPE) și ministerelor sectoriale relevante contribuie la formalizarea, consolidarea și armonizarea eforturilor de sensibilizare cu privire la violența de gen.

În ceea ce privește sprijinirea redresării sectoarelor economiei și producției, FFUE Bêkou a sprijinit atât agricultura productivă, cât și pe cea axată pe subzistență, sprijinind grupurile agricole și micii fermieri, încurajând crearea de locuri de muncă (atât activitățile cu utilizare intensivă a forței de muncă și formarea profesională, cât și dezvoltarea activităților generatoare de venituri) și facilitând accesul la servicii financiare pentru întreprinderile mici și persoanele fizice. În 2023, 28 093 de persoane au primit sprijin pentru începerea unei activități generatoare de venituri (indicatorul 3.4), reprezentând 30 % din indicatorul total de la începutul implementării fondului. În plus, 5 551 de mici fermieri au fost sprijiniți pentru a-și crește producția în mod durabil (indicatorul 3.3) din proiectele RELSUDE ACTED și PAPEUR Rural în 2023. Proiectul PAPEUR Rural a continuat să sprijine cele 35 de cooperative înființate în anii precedenți și, în acest context, a sprijinit 5 498 de persoane suplimentare cu diferite tipuri de asistență. În cursul anului, 3 469 de persoane au beneficiat de activități de formare profesională (indicatorul 3.6), ceea ce reprezintă o creștere de 40 % față de anul precedent. Finalizarea treptată a activităților de reabilitare a centrelor de formare și de formare a formatorilor din cadrul proiectului DEVRUR II a permis accelerarea activităților de formare pentru beneficiari în 2023.

Bugetul și execuția bugetară

Până la sfârșitul anului 2023, contribuțiile la FFUE Bêkou au fost de peste 310 milioane EUR. Fondul fiduciar a finalizat angajarea și contractarea tuturor contribuțiilor primite până la 31 decembrie 2021, cu excepția fondurilor rezervate pentru monitorizare, evaluare, audit și comunicare, care pot fi încă contractate după această dată.

În 2023 au fost contractate cinci noi contracte, în valoare totală de 128 303 EUR. Aceste contracte au fost legate de activități de audit și de comunicare.

În 2023 s-au efectuat plăți în valoare de peste 19 milioane EUR; valoarea totală a plăților a fost de peste 283 de milioane EUR de la crearea FFUE Bêkou.

Impactul activităților în situațiile financiare

În situațiile financiare, impactul activităților menționate mai sus este cel mai vizibil atunci când se analizează următoarele elemente:

— prefinanțarea: a scăzut cu 7 420 de mii EUR ca urmare a lichidării fondului fiduciar și, în consecință, a scăderii numărului de noi contracte: în 2023, au fost semnate doar 4 contracte pentru activități de audit, evaluare și comunicare, în valoare de 111 mii EUR;

— datoriile financiare: au crescut cu 18 449 de mii EUR, în principal deoarece contribuțiile încasate de la donatori au fost mai mari decât cheltuielile nete alocate donatorilor;

— cheltuielile de funcționare: au crescut cu 4 027 de mii EUR ca urmare a creșterii cheltuielilor estimate pentru 3 programe: Ajutor pentru reconstrucție și reabilitare, Asistență medicală de bază și Dezvoltare urbană.

BILANȚ

(în mii EUR)

		31.12.2023	31.12.2022
ACTIVE IMOBILIZATE			
Prefinanțare		–	*336*
		–	**336**
ACTIVE CURENTE			
Prefinanțare		*3 745*	*10 829*
Creanțe din tranzacții cu contraparte directă și sume de recuperat din alte tipuri de tranzacții decât cele cu contraparte directă		*3 462*	*3 595*

(în mii EUR)

		31.12.2023	31.12.2022
Numerar și echivalente de numerar		*28 420*	*4 316*
		35 627	**18 740**
TOTAL ACTIVE		**35 627**	**19 076**
DATORII PE TERMEN LUNG			
Datorii financiare		*(31 001)*	*(12 552)*
		(31 001)	**(12 552)**
DATORII CURENTE			
Obligații de plată		*–*	*(4 563)*
Cheltuieli înregistrate în avans		*(4 626)*	*(1 961)*
		(4 626)	**(6 524)**
TOTAL DATORII		**(35 627)**	**(19 076)**
ACTIVE NETE		*–*	*–*

CONTUL DE PROFIT ȘI PIERDERE

(în mii EUR)

		2023	2022
VENITURI			
Venituri din tranzacții fără contraparte directă			
Venituri din donații		*24 550*	*21 504*
Recuperarea cheltuielilor		*717*	*42*
		25 268	**21 546**
Veniturile din tranzacții de schimb			
Venituri financiare		*636*	*40*
		636	**40**
Total venituri		**25 904**	**21 586**
CHELTUIELI			
Cheltuieli de funcționare		*(24 278)*	*(20 251)*
Costuri de finanțare		*–*	*(12)*
Alte cheltuieli		*(1 626)*	*(1 323)*
Total cheltuieli		**(25 904)**	**(21 586)**
REZULTATUL ECONOMIC AL EXERCIȚIULUI FINANCIAR		*–*	*–*

SITUAȚIA FLUXURILOR DE NUMERAR

(în mii EUR)

	2023	2022
Rezultatul economic al exercițiului financiar	–	–
(Creșterea)/scăderea prefinanțării	*7 420*	*811*
(Creșterea)/scăderea creanțelor din tranzacții cu contraparte directă și a sumelor de recuperat din alte tipuri de tranzacții decât cele cu contraparte directă	*132*	*851*
Creșterea/(scăderea) datoriilor financiare	*18 450*	*9 385*
Creșterea/(scăderea) obligațiilor de plată	*(4 563)*	*1 716*
Creșterea/(scăderea) cheltuielilor înregistrate în avans	*2 665*	*(12 240)*
FLUXURI NETE DE NUMERAR	**24 104**	**524**
Creșterea/(scăderea) netă a numerarului și a echivalentelor de numerar	*24 104*	*524*
Numerar și echivalente de numerar la începutul exercițiului financiar	*4 316*	*3 792*
Numerar și echivalente de numerar la încheierea exercițiului financiar	*28 420*	*4 316*

SITUAȚIILE FINANCIARE ALE FFUE AFRICA PENTRU 2023 ([11])

([11]) Trebuie precizat faptul că, din cauza rotunjirii cifrelor la mii de euro, unele date financiare din tabele pot părea că nu corespund sumei totale.

INFORMAȚII GENERALE PRIVIND FFUE AFRICA

Contextul general al fondurilor fiduciare ale Uniunii

Instituire

În conformitate cu articolele 234 și 235 din Regulamentul financiar aplicabil bugetului general al Uniunii („RF UE") ([12]) și cu articolul 35 din Regulamentul financiar aplicabil celui de al 11-lea Fond european de dezvoltare („RF FED") ([13]), Comisia Europeană poate să instituie fonduri fiduciare ale Uniunii pentru acțiuni externe („fonduri fiduciare ale UE/FFUE"). Fondurile fiduciare ale Uniunii sunt constituite în temeiul unui acord încheiat cu alți donatori pentru a lua măsuri de urgență și măsuri ulterioare situațiilor de urgență cu scopul de a răspunde unei situații de criză, precum și măsuri tematice.

Fondurile fiduciare ale Uniunii se instituie de către Comisia Europeană, după consultarea Parlamentului European și a Consiliului sau după obținerea aprobării acestora. Această decizie include acordul de constituire încheiat cu alți donatori.

Fondurile fiduciare ale Uniunii se instituie și se execută exclusiv cu respectarea următoarelor condiții:

— intervenția Uniunii are valoare adăugată: obiectivele fondurilor fiduciare ale Uniunii, în special având în vedere amploarea sau efectele potențiale ale acestora, pot fi realizate mai bine la nivelul Uniunii decât la nivel național, iar utilizarea instrumentelor de finanțare existente nu ar fi suficientă pentru a se atinge obiectivele de politică ale Uniunii;

— fondurile fiduciare ale Uniunii contribuie la asigurarea unei vizibilități politice clare a Uniunii, comportă avantaje clare de gestiune și asigură un control mai bun din partea Uniunii asupra riscurilor și a plăților contribuțiilor din partea Uniunii și a altor donatori;

— fondurile fiduciare ale Uniunii nu dublează alte canale de finanțare sau instrumente similare existente, fără a aduce elemente suplimentare;

— obiectivele fondurilor fiduciare ale Uniunii sunt aliniate cu obiectivele instrumentului Uniunii sau postului bugetar din care sunt finanțate.

Fondurile fiduciare actuale ale UE

Până în prezent, Comisia a instituit patru FFUE:

— FFUE BÊKOU, al cărui obiectiv este de a sprijini toate aspectele ieșirii Republicii Centrafricane din criză și eforturile sale de reconstrucție. A fost instituit la 15 iulie 2014;

— FFUE MADAD, un fond fiduciar regional al Uniunii Europene ca răspuns la criza siriană. A fost instituit la 15 decembrie 2014;

— FFUE AFRICA, un fond fiduciar de urgență al Uniunii Europene pentru stabilitate și pentru abordarea cauzelor profunde ale migrației neregulamentare și ale strămutărilor de persoane în Africa. A fost instituit la 12 noiembrie 2015;

— FFUE COLUMBIA, care sprijină punerea în aplicare a acordului de pace în contextul redresării rapide și a stabilizării în urma conflictului. A fost instituit la 12 decembrie 2016.

Misiune

Principalele obiective ale FFUE AFRICA sunt de a sprijini toate aspectele stabilității și de a contribui la o mai bună gestionare a migrației, precum și la abordarea cauzelor profunde ale destabilizării, ale strămutării forțate și ale migrației neregulamentare, mai ales prin promovarea rezilienței, a oportunităților economice și a egalității de șanse, a securității și a dezvoltării și prin combaterea încălcărilor drepturilor omului.

([12]) Regulamentul (UE, Euratom) 2018/1046.
([13]) Regulamentul (UE) 2018/1877.

Principalele activități operaționale

Fondul fiduciar al Uniunii reunește resurse provenind de la diferiți donatori pentru a finanța o acțiune pe baza obiectivelor convenite. FFUE Africa își desfășoară activitatea în trei zone geografice principale, și anume regiunea Sahel și zona Lacului Ciad, Cornul Africii și Africa de Nord. Țările limitrofe țărilor eligibile pot beneficia, de la caz la caz, de proiectele fondului fiduciar. Fondul fiduciar este instituit pentru o perioadă limitată, cu scopul de a furniza un răspuns pe termen scurt și mediu la provocările cu care se confruntă regiunile.

Guvernanță

Gestionarea FFUE Africa este asigurată de Comisia Europeană, care acționează, de asemenea, ca secretariat al celor două organe de conducere - consiliul de administrație al fondului fiduciar și comitetul operațional. Consiliul de administrație al fondului fiduciar și comitetul operațional al FFUE Africa au în componența lor reprezentanți ai donatorilor și ai Comisiei, precum și reprezentanți ai statelor membre ale UE care nu contribuie la fond, ai autorităților din țările eligibile și ai organizațiilor regionale în calitate de observatori. Normele privind componența consiliului de administrație și regulamentul intern al acestuia se stabilesc în acordul de constituire a fondului fiduciar al Uniunii.

Principala sarcină a consiliului de administrație este de a stabili și revizui strategia globală a fondului fiduciar. Comitetul operațional este responsabil de selectarea acțiunilor finanțate de fond și supraveghează punerea în aplicare a acestora. De asemenea, comitetul aprobă conturile anuale și rapoartele anuale privind activitățile finanțate de fondul fiduciar.

Surse de finanțare

FFUE Africa este finanțat prin contribuții din partea donatorilor.

Bazele întocmirii

Cadrul juridic și termenele pentru întocmirea conturilor anuale sunt stabilite prin „Acordul de instituire a Fondului fiduciar de urgență al Uniunii Europene pentru stabilitate și abordarea cauzelor profunde ale migrației neregulamentare și ale strămutărilor de persoane în Africa și normele sale interne” („Acordul constitutiv”). În conformitate cu Acordul constitutiv, conturile anuale sunt întocmite în conformitate cu normele adoptate de contabilul Comisiei (Normele contabile ale UE, EAR), care se bazează pe standardele de contabilitate acceptate la nivel internațional pentru sectorul public (IPSAS).

Contabil

În temeiul Acordului constitutiv, contabilul Comisiei îndeplinește rolul de contabil al fondurilor fiduciare ale Uniunii.

Componența conturilor anuale

Conturile anuale acoperă perioada 1 ianuarie-31 decembrie și cuprind situațiile financiare și rapoartele privind execuția bugetară. În timp ce situațiile financiare și notele complementare se întocmesc pe baza contabilității de angajamente, rapoartele privind execuția bugetară se bazează în principal pe mișcările de numerar.

Procesele care au loc de la întocmirea conturilor provizorii până la descărcarea de gestiune

Conturile anuale fac obiectul unui audit extern independent. Conturile anuale provizorii întocmite de contabil sunt transmise, până la data de 15 februarie a anului următor, comitetului operațional care le transmite ulterior societății de audit selectate de entitate în urma unei proceduri de licitație. În urma auditului, contabilul întocmește conturile anuale finale și le transmite spre aprobare comitetului operațional.

Conturile anuale ale FFUE Africa sunt consolidate în conturile anuale ale Fondului European de Dezvoltare.

Elemente operaționale notabile ale exercițiului

Principalele realizări ale exercițiului financiar

În conformitate cu sfârșitul perioadei de contractare la 31 decembrie 2021, începând din ianuarie 2022, FFUE Africa nu a mai finanțat noi angajamente financiare sau suplimentări bugetare. Angajamentele financiare legate de activitățile administrative, cum ar fi auditurile, evaluările și activitățile de monitorizare și comunicare, sunt singurele care pot fi contractate. Programele din cadrul FFUE Africa vor continua să fie puse în aplicare până la sfârșitul anului 2025.

În cursul anului 2023, FFUE Africa a demonstrat, de asemenea, că este un instrument de punere în aplicare rapidă și eficace, facilitând dialogul politic cu țările partenere africane, aplicând abordări inovatoare și producând rezultate tangibile în cele trei regiuni (Sahel și Lacul Ciad, Cornul Africii și Africa de Nord).

În regiunea Cornului Africii, consecințele continue ale schimbărilor climatice au persistat în 2023. Inundațiile grave din Somalia, Kenya, Etiopia și Sudanul de Sud au dus la moartea a zeci de persoane și au cauzat strămutarea a peste 2 milioane de persoane, în timp ce criza insecurității alimentare s-a agravat în întreaga regiune. Provocările economice, sociale și în materie de securitate sunt mari și neîntrerupte, iar conflictul armat care a izbucnit în Sudan în aprilie 2023 a afectat întreaga regiune. În consecință, Sudanul este în prezent țara cu cel mai mare număr de persoane strămutate și cu cea mai mare criză a strămutării copiilor din lume, conform UNHCR. Cu toate acestea, situația în materie de securitate din Somalia pare să se îmbunătățească ușor, în timp ce Kenya și Djibouti își continuă calea către stabilitate, în pofida provocărilor actuale.

În acest context dificil, FFUE a raportat, în primul semestru al anului 2023, cele mai mari rezultate semestriale în materie de asistență nutrițională de la începutul EUTF în Cornul Africii. Într-adevăr, în primele șase luni, 433 728 de persoane au beneficiat de asistență nutrițională din partea FFUE, și anume 15 % din totalul beneficiarilor de până acum (2 833 594 de persoane). Acest nivel al rezultatelor a fost atins în special prin distribuirea de pudră cu multiple oligoelemente copiilor cu vârsta mai mică de cinci ani și prin hrănirea copiilor la școală în Sudan.

În mod similar, FFUE a raportat în primul semestru cel mai mare număr bianual de migranți, refugiați, persoane returnate și persoane strămutate intern cărora li s-a acordat protecție sau asistență (în principal în Sudan), și anume 103 436 de persoane din cele 198 826 de persoane sprijinite până în prezent.

EUTF a sprijinit, de asemenea, eforturile de stabilizare și de consolidare a păcii în regiune, un număr total de 65 369 de angajați ai actorilor statali și nestatali beneficiind de activități de consolidare a capacităților privind competențele legate de pace, securitate și guvernanță, inclusiv 2 392 de noi beneficiari în primul semestru al anului 2023. Anul acesta, majoritatea rezultatelor s-au obținut în regiunea Gambella din Etiopia și în Sudanul de Sud.

În 2023, regiunea Sahel și a Lacului Ciad s-a confruntat cu numeroase provocări economice și umanitare, cum ar fi inflația, încetinirea creșterii economice, dificultățile legate de îndatorare, criza alimentară, strămutarea, migrația, criza în materie de securitate și violența.

Investițiile în capitalul uman au reprezentat o abordare majoră a FFUE în ceea ce privește sprijinirea creării de locuri de muncă în regiune. În prima jumătate a anului 2023, programele finanțate de FFUE au creat sau au sprijinit 11 087 de locuri de muncă, majoritatea în Niger, Guineea și Senegal. Învățământul profesional și tehnic (IPT) și dezvoltarea competențelor sunt esențiale pentru îmbunătățirea productivității muncii, 23 266 de persoane beneficiind de IPT și de dezvoltarea competențelor.

De asemenea, în primul semestru al anului 2023, activitățile finanțate de FFUE s-au axat pe sensibilizarea cu privire la riscurile aferente migrației neregulamentare, de această campanie beneficiind 2 943 412 de persoane. FFUE a sprijinit 420 de returnări voluntare și reintegrarea a 509 de migranți care s-au întors în țara de origine. De la lansarea FFUE, 73 215 de migranți care s-au întors în țara de origine au beneficiat de asistență pentru returnarea voluntară și 91 642 de asistență pentru reintegrare în regiunea Sahel și a Lacului Ciad.

Într-o situație foarte tensionată, caracterizată de intensificarea crizei în materie de securitate din regiune, în prima jumătate a anului 2023 programele finanțate de FFUE au format 11 520 de persoane cu privire la guvernanță, prevenirea conflictelor și drepturile omului în regiunea Sahel și a Lacului Ciad. O realizare notabilă a primului semestru a fost formarea a 8 823 de persoane în Mali pentru a sprijini desfășurarea referendumului care a dus la adoptarea unei noi constituții în iunie. În plus, 1 397 417 de persoane au participat la activități de prevenire a conflictelor și de apărare a drepturilor omului. În fine, programele finanțate de FFUE au furnizat 10 034 de echipamente instituțiilor civile și forțelor de securitate, pentru a consolida guvernanța și securitatea.

Deși a continuat să fie afectat de consecințele războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei, anul 2023 a fost marcat de mai multe crize neprevăzute care au afectat țări din Africa de Nord și vecinii acestora, inclusiv Sudanul, Nigerul și, cel mai recent, teritoriile palestiniene, ceea ce a dus la continuarea încetinirii creșterii economice și politice în regiune, precum și la noi tensiuni și mișcări migratorii. În 2023, trecerile neregulamentare ale frontierei pe ruta central-mediteraneeană din Tunisia și Libia către Italia și Malta au crescut cu 50 % față de 2022, numărul total de sosiri fiind de 157 951. Tunisia rămâne principala țară de plecare către Italia (și UE) în 2023, urmată de Libia. În 2023, Guineea și Tunisia au rămas principalele naționalități ale persoanelor care au sosit în Italia, fiecare reprezentând peste 17 000 de sosiri, urmate de Côte d'Ivoire și Bangladesh. În mod similar, presiunea asupra rutelor vest-mediteraneene și atlantice a crescut substanțial în comparație cu aceeași perioadă a anului anterior, numărul total de sosiri fiind de 56 039 (+ 95 % față de 2022).

Bugetul și execuția bugetară

În 2023, nu au existat noi programe sau suplimentări bugetare în niciuna dintre cele trei regiuni ale FFUE Africa, în conformitate cu încheierea la 31 decembrie 2021 a perioadei de contractare. Suma totală angajată pentru cheltuielile operaționale și administrative de la începutul FFUE pentru Africa a fost de 5 053,27 milioane EUR. Cuantumul aferent programelor operaționale aprobate de la începutul FFUE pentru Africa este de 1 810 milioane EUR pentru regiunea Cornului Africii; 2 217,8 milioane EUR pentru regiunea Sahel și Lacul Ciad și 907,3 milioane EUR pentru regiunea Africii de Nord.

În 2023 au fost contractate 28 de noi contracte, în valoare totală de 5,08 milioane EUR. Aceste contracte erau legate doar de activități administrative (audit, evaluare, comunicare, monitorizare), întrucât programele operaționale sau activitățile nu mai pot fi finanțate de la 31 decembrie 2021.

În 2023, plățile au fost de 332,4 milioane EUR, sumă cu 110 milioane EUR mai mică decât în 2022 (442 de milioane EUR). Plățile sunt mai mici în 2023, din cauza faptului că mai multe proiecte au ajuns la sfârșitul perioadei de punere în aplicare.

Impactul activităților în situațiile financiare

În situațiile financiare, impactul activităților menționate mai sus este cel mai vizibil atunci când se analizează următoarele elemente:

— **prefinanțarea**: au scăzut cu 122 362 de mii EUR ca urmare a lichidării fondului fiduciar și, în consecință, a scăderii numărului de noi contracte: În 2023, au fost semnate doar 28 de contracte, acestea referindu-se la activități administrative: audit, evaluare, comunicare și monitorizare, în valoare de 5,08 milioane EUR;

— **datoriile financiare**: au scăzut cu 70 236 de mii EUR, în principal pentru că contribuțiile încasate în cursul anului au fost mai mici decât cheltuielile nete alocate donatorilor;

— **cheltuielile de funcționare**: au scăzut cu 203 251 de mii EUR ca urmare a lichidării treptate a fondului fiduciar, ceea ce a dus la o scădere a numărului de contracte în curs și, în consecință, la o scădere a cheltuielilor.

BILANȚ

(în mii EUR)

		31.12.2023	31.12.2022
ACTIVE IMOBILIZATE			
Active financiare		*3 949*	*1 943*
Prefinanțare		*18 254*	*14 927*
		22 204	**16 870**
ACTIVE CURENTE			
Prefinanțare		*178 366*	*304 055*

(în mii EUR)

		31.12.2023	31.12.2022
Creanțe din tranzacții cu contraparte directă și sume de recuperat din alte tipuri de tranzacții decât cele cu contraparte directă		*22 396*	*35 914*
Numerar și echivalente de numerar		*177 553*	*157 587*
		378 315	**497 556**
TOTAL ACTIVE		**400 519**	**514 426**
DATORII PE TERMEN LUNG			
Datorii financiare		*(264 555)*	*(334 791)*
		(264 555)	**(334 791)**
DATORII CURENTE			
Obligații de plată		*(14 261)*	*(30 975)*
Cheltuieli înregistrate în avans		*(121 704)*	*(148 660)*
		(135 965)	**(179 635)**
TOTAL DATORII		**(400 519)**	**(514 426)**
ACTIVE NETE		–	–

CONTUL DE PROFIT ȘI PIERDERE

(în mii EUR)

		2023	2022
VENITURI			
Venituri din tranzacții fără contraparte directă			
Venituri din donații		*408 274*	*605 739*
Recuperarea cheltuielilor		*179*	*754*
		408 453	**606 493**
Veniturile din tranzacții de schimb			
Venituri financiare		*4 865*	*251*
Alte venituri din tranzacții fără contraparte directă		*13 446*	*18 902*
		18 311	**19 152**
Total venituri		**426 764**	**625 645**
CHELTUIELI			
Cheltuieli de funcționare		*(387 294)*	*(590 545)*
Costuri de finanțare		*(434)*	*(643)*
Alte cheltuieli		*(39 036)*	*(34 457)*
Total cheltuieli		**(426 764)**	**(625 645)**
REZULTATUL ECONOMIC AL EXERCIȚIULUI FINANCIAR		–	–

SITUAȚIA FLUXURILOR DE NUMERAR

(în mii EUR)

	2023	2022
Rezultatul economic al exercițiului financiar	–	–
Activități de exploatare		
(Creșterea)/scăderea prefinanțării	*122 362*	*173 980*
(Creșterea)/scăderea creanțelor din tranzacții cu contraparte directă și a sumelor de recuperat din alte tipuri de tranzacții decât cele cu contraparte directă	*13 517*	*9 425*
Creșterea/(scăderea) datoriilor financiare	*(70 236)*	*(190 739)*
Creșterea/(scăderea) obligațiilor de plată	*(16 715)*	*(22 168)*
Creșterea/(scăderea) cheltuielilor înregistrate în avans	*(26 956)*	*9 272*
Activități de investiții		
Creșterea/scăderea activelor financiare nederivate la valoare justă prin excedent sau deficit	*(2 007)*	*(1 943)*
FLUXURI NETE DE NUMERAR	**19 966**	**(22 172)**
Creșterea/(scăderea) netă a numerarului și a echivalentelor de numerar	*19 966*	*(22 172)*
Numerar și echivalente de numerar la începutul exercițiului financiar	*157 587*	*179 759*
Numerar și echivalente de numerar la încheierea exercițiului financiar	*177 553*	*157 587*

SITUAȚIILE FINANCIARE CONSOLIDATE ALE FED ȘI ALE FONDURILOR FIDUCIARE ALE UE ([14])

([14]) Trebuie precizat faptul că, din cauza rotunjirii cifrelor la milioane de euro, unele date financiare din tabele pot părea că nu corespund sumei totale.

BILANȚUL CONSOLIDAT

(milioane EUR)

	31.12.2023	31.12.2022
ACTIVE IMOBILIZATE		
Active financiare	*91*	*69*
Prefinanțare	*592*	*503*
Creanțe din tranzacții cu contraparte directă	*5*	*7*
	689	**580**
ACTIVE CURENTE		
Active financiare	*3*	*3*
Prefinanțare	*1 137*	*1 711*
Creanțe din tranzacții cu contraparte directă și sume de recuperat din alte tipuri de tranzacții decât cele cu contraparte directă	*50*	*66*
Numerar și echivalente de numerar	*807*	*1 189*
	1 997	**2 970**
TOTAL ACTIVE	**2 686**	**3 550**
DATORII PE TERMEN LUNG		
Datorii financiare	*(85)*	*(101)*
	(85)	**(101)**
DATORII CURENTE		
Obligații de plată	*(406)*	*(462)*
Cheltuieli înregistrate în avans și venituri reportate	*(1 110)*	*(1 282)*
	(1 516)	**(1 744)**
TOTAL DATORII	**(1 600)**	**(1 845)**
ACTIVE NETE	**1 086**	**1 705**
FONDURI ȘI REZERVE		
Capitalul solicitat al fondului – FED-uri active	*54 566*	*65 100*
Capitalul solicitat al fondului din FED-urile închise, reportat	*2 252*	*2 252*
Rezultatul economic reportat din exercițiile financiare anterioare	*(53 484)*	*(62 834)*
Rezultatul economic al exercițiului financiar	*(2 249)*	*(2 813)*
ACTIVE NETE	**1 086**	**1 705**

CONTUL DE PROFIT ŞI PIERDERE CONSOLIDAT

(milioane EUR)

	2023	2022
VENITURI		
Venituri din tranzacții fără contraparte directă		
Activități de recuperare	*15*	*19*
Venituri din donații pentru fonduri fiduciare	*122*	*169*
	136	**188**
Veniturile din tranzacții de schimb		
Venituri financiare	*14*	*3*
Alte venituri	*56*	*96*
	70	**99**
Total venituri	**207**	**287**
CHELTUIELI		
Instrumente de ajutor	*(1 870)*	*(2 331)*
Cheltuieli executate de alte entități	*(3)*	*(1)*
Cheltuieli executate de fondurile fiduciare	*(412)*	*(611)*
Cheltuieli de cofinanțare	*(8)*	*4*
Costuri de finanțare	*(7)*	*(7)*
Alte cheltuieli	*(157)*	*(155)*
Total cheltuieli	**(2 456)**	**(3 100)**
REZULTATUL ECONOMIC AL EXERCIȚIULUI FINANCIAR	**(2 249)**	**(2 813)**

SITUAȚIA CONSOLIDATĂ A FLUXURILOR DE TREZORERIE

(milioane EUR)

	2023	2022
Rezultatul economic al exercițiului financiar	*(2 249)*	*(2 813)*
Activități de exploatare		
Majorare de capital – contribuții	*1 630*	*2 458*
(Creșterea)/scăderea contribuțiilor la fondul fiduciar	*–*	*–*
(Creșterea)/scăderea prefinanțării	*486*	*414*
(Creșterea)/scăderea creanțelor din tranzacții cu contraparte directă și a sumelor de recuperat din alte tipuri de tranzacții decât cele cu contraparte directă	*18*	*16*
Creșterea/(scăderea) provizioanelor	*2*	*1*
Creșterea/(scăderea) datoriilor financiare	*(18)*	*(54)*
Creșterea/(scăderea) obligațiilor de plată	*(56)*	*(96)*
Creșterea/(scăderea) cheltuielilor înregistrate în avans și a veniturilor reportate	*(172)*	*120*

(milioane EUR)

	2023	2022
Alte variații nemonetare	–	-
Activități de investiții		
(Creșterea)/scăderea activelor financiare disponibile pentru vânzare	*(22)*	*(33)*
FLUXURI NETE DE NUMERAR	**(382)**	**12**
Creșterea/(scăderea) netă a numerarului și a echivalentelor de numerar	(382)	12
Numerar și echivalente de numerar la începutul exercițiului financiar	1 189	1 177
Numerar și echivalente de numerar la încheierea exercițiului financiar	807	1 189

SITUAȚIA CONSOLIDATĂ A MODIFICĂRILOR ACTIVELOR NETE

(milioane EUR)

	Capitalul fondului – FED-uri active (A)	Fonduri nesolicitate – FED-uri active (B)	Capitalul solicitat al fondului - FED-uri active (C) = (A)-(B)	Rezerve cumulate (D)	Capitalul solicitat al fondului din FED-urile închise, reportat (E)	Total active nete (C)+(D) +(E)+(F)
SOLD LA 31.12.2021	**72 998**	**10 355**	**62 643**	**(62 834)**	**2 252**	**2 061**
Majorare de capital – contribuții	*(43)*	*(2 500)*	*2 457*	–	–	*2 457*
Rezultatul economic al exercițiului financiar	–	–	–	*(2 813)*	–	*(2 813)*
SOLD LA 31.12.2022	**72 955**	**7 855**	**65 100**	**(65 647)**	**2 252**	**1 705**
Majorare de capital – contribuții	*(185)*	*(1 815)*	*1 630*			*1 630*
Închiderea celui de-al 8-lea FED	*(12 164)*		*(12 164)*	*12 164*		–
Rezultatul economic al exercițiului financiar			–	*(2 249)*		*(2 249)*
SOLD LA 31.12.2023	**60 607**	**6 040**	**54 566**	**(55 733)**	**2 252**	**1 086**

RAPORT PRIVIND EXECUȚIA FINANCIARĂ A FED

CUPRINS

Pagina

1. CONTEXT 72
   1.1. FED-urile anterioare 72
   1.2. Al 10-lea și al 11-lea FED 73
2. EXECUȚIA FINANCIARĂ 74
   2.1. REZULTATUL FINANCIAR 74
   2.2. RESURSE 79
   2.3. CHELTUIELI OPERAȚIONALE ȘI PROGRAME SPECIFICE 79
3. GLOSAR 90

1. CONTEXT

Lansat în 1959, Fondul european de dezvoltare este principalul instrument pentru acordarea ajutorului UE în vederea cooperării pentru dezvoltare în țările din Africa, zona Caraibilor și Pacific (ACP) și în țările și teritoriile de peste mări (TTPM). Acest acord are ca obiectiv principal reducerea și, în cele din urmă, eradicarea sărăciei.

FED este instituit printr-un acord intern al reprezentanților statelor membre și este gestionat de un comitet specific. Resursele FED sunt contribuții ad-hoc din partea statelor membre UE, care decid cu privire la suma totală care va fi alocată fondului (pe o perioadă de cinci ani). Pe lângă aceste contribuții, este, de asemenea, posibil ca statele membre să încheie acorduri de cofinanțare sau să efectueze contribuții financiare voluntare la FED. Comisia Europeană răspunde de execuția financiară a operațiunilor efectuate cu resursele FED. Facilitatea pentru investiții este gestionată de Banca Europeană de Investiții (BEI).

FED este un fond care funcționează în baza principiului multianualității. Fiecare FED se încheie pe o perioadă de aproximativ cinci ani și este reglementat de propriul său regulament financiar. Acordul intern de creare a ultimului FED, cel de al 11-lea FED (2014-2020), a intrat în vigoare la 1 martie 2015. Începând din 2021, cooperarea cu țările ACP este inclusă în Instrumentul de vecinătate, dezvoltare și cooperare internațională (IVCDCI). Cu toate acestea, proiectele în curs, finanțate în cadrul FED, vor continua să fie puse în aplicare, în conformitate cu temeiul juridic al FED respectiv.

Prezentul raport este elaborat în conformitate cu articolul 39 din Regulamentul financiar aplicabil celui de al 11-lea FED ([15]). Raportul prezintă informații privind operațiunile de venituri și cheltuieli ale FED, cu accent pe evenimente importante care au avut un impact semnificativ asupra execuției financiare a exercițiului.

Dat fiind că nu există operațiuni în curs în cadrul FED-urilor anterioare ([16]), prezentul raport include cifre referitoare doar la cel de al 10-lea și al 11-lea FED.

1.1. FED-urile anterioare

AL 6-LEA ȘI AL 7-LEA FED

Cel de al 6-lea FED a fost închis în 2006, iar cel de al 7-lea FED a fost închis în 2008.

În conformitate cu articolul 1 alineatul (2) litera (b) din Acordul intern privind cel de al 9-lea FED, soldurile și dezangajările FED-urilor anterioare au fost transferate celui de al 9-lea FED.

AL 8-LEA ȘI AL 9-LEA FED

Anul 2021 a marcat închiderea financiară și operațională a celui de al 8-lea FED pentru o sumă totală a cheltuielilor de 10 374 de milioane EUR. Comisia a anunțat închiderea celui de al 8-lea FED pentru statele membre în comunicarea care a fost prezentată Consiliului în octombrie 2021.

Toate activitățile din cadrul celui de al 8-lea FED au fost finalizate, toate verificările și controalele au fost efectuate și toate contractele și deciziile financiare sunt închise în conturile FED. Toate ordinele de recuperare care erau încă deschise după închiderea operațională au fost încasate sau s-a renunțat la acestea, cu excepția a 10 ordine de recuperare (inclusiv 6 cazuri de litigii urmărite de Serviciul Juridic). În conformitate cu Decizia C(2003) 19044 a Comisiei, aceste ordine de recuperare au fost transferate către cel de al 9-lea FED.

Închiderea celui de al 9-lea FED înregistrează progrese satisfăcătoare. Mai sunt deschise 10 contracte, dintre care 6 se referă la acțiuni în Sudanul de Sud [Decizia 2011/315/UE a Consiliului ([17])]. Acestea au fost decise după clauza de încetare a efectelor celui de al 9-lea FED și ar trebui, în principiu, să fie închise în cursul anului 2024.

([15]) Regulamentul (UE) 2018/1877.

([16]) Cu excepția operațiunilor din Sudanul de Sud.

([17]) Decizia 2011/315/UE a Consiliului din 23 mai 2011 privind alocarea fondurilor dezangajate din proiectele desfășurate în cadrul celui de al nouălea Fond european de dezvoltare și în cadrul FED anterioare, în vederea cooperării pentru dezvoltare în Sudanul de Sud (JO L 142, 28.5.2011, p. 61, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2011/315/oj).

În perioada 2015-2023, Comisia a efectuat cinci rambursări de credite din cadrul celui de al 8-lea/al 9-lea FED în valoare totală de 1 911,1 milioane EUR ([18]). Un sold de 7,8 de milioane EUR a fost rambursat în ianuarie 2024 ([19]) în contextul plății primei tranșe a contribuțiilor statelor membre la FED pentru anul 2024.

1.2. **AL 10-LEA ȘI AL 11-LEA FED**

Acordul de parteneriat ACP-CE a fost semnat la 23 iunie 2000 la Cotonou de către statele membre ale Comunității Europene și statele din Africa, zona Caraibilor și Pacific (statele ACP) și a intrat în vigoare la 1 aprilie 2003 (instituind cel de al 9-lea FED). Acordul de la Cotonou a fost modificat de două ori, prima dată prin acordul semnat la Luxemburg la 25 iunie 2005 (de instituire a celui de al 10-lea FED), iar a doua oară prin acordul semnat la Ouagadougou la 22 iunie 2010 (de instituire a celui de al 11-lea FED).

Decizia 2001/822/CE a Consiliului din 27 noiembrie 2001 privind asocierea țărilor și a teritoriilor de peste mări (TTPM) la Comunitatea Europeană („decizie de asociere peste mări") ([20]) a intrat în vigoare la data de 2 decembrie 2001. Această decizie a fost modificată la data de 19 martie 2007 [Decizia 2007/249/CE a Consiliului ([21])].

Acordul intern privind finanțarea ajutoarelor comunitare în baza cadrului financiar multianual pentru perioada 2014-2020 în conformitate cu Acordul de la Cotonou revizuit, adoptat de reprezentanții guvernelor statelor membre ale Comunității Europene în august 2013, a intrat în vigoare în martie 2015.

În temeiul Acordului de la Cotonou, pentru a doua perioadă (2008-2013), bugetul total al celui de al 10-lea FED a fost de 22 682 de milioane EUR. Din această sumă:

— 21 966 de milioane EUR au fost alocate țărilor ACP;

— 286 de milioane EUR au fost alocate TTPM și

— 430 de milioane EUR au fost alocate Comisiei drept cheltuieli de sprijin pentru programarea și punerea în aplicare a FED.

Suma pentru țările ACP este împărțită astfel:

— 17 766 de milioane EUR pentru finanțarea unor programe indicative naționale și regionale;

— 2 700 de milioane EUR pentru cooperarea intra-ACP și intraregională și

— 1 500 de milioane EUR pentru facilitățile de investiții.

În special, o proporție mai mare din buget este alocată programelor regionale, subliniind astfel importanța integrării economice regionale drept cadru de bază pentru dezvoltarea națională și locală. Un element inovator în cadrul celui de al 10-lea FED a fost crearea unor „sume de stimulare" pentru fiecare țară.

În temeiul Acordului de la Cotonou, a treia perioadă (2014-2020) a ajutoarelor Uniunii destinate statelor ACP și TTPM beneficiază de o finanțare din cel de al 11-lea FED în valoare de 30 506 de milioane EUR, din care:

— 29 089 de milioane EUR sunt alocate țărilor ACP în conformitate cu articolul 1 alineatul (2) litera (a) și cu articolul 2 litera (d) din Acordul intern, din care 27 955 de milioane EUR sunt gestionate de Comisia Europeană;

— 364,5 milioane EUR sunt alocate țărilor TTPM în conformitate cu articolul 1 alineatul (2) litera (a) și cu articolul 3 alineatul (1) din Acordul intern, din care 359,5 milioane EUR sunt gestionate de Comisia Europeană; și

— 1 052,5 milioane EUR sunt alocate Comisiei pentru a finanța costurile rezultate din programarea și execuția resurselor celui de al 11-lea FED, în conformitate cu articolul 1 alineatul (2) litera (a) din Acordul intern.

([18]) 1 402,57 de milioane EUR corespunzând facilității de tranziție (Decizia 2015/0246 a Consiliului), 200 de milioane EUR [Decizia (UE) 2017/1206 a Consiliului], 223 de milioane EUR [Decizia (UE) 2020/1708 a Consiliului], 43 de milioane EUR [Decizia (UE) 2021/1941 a Consiliului] și 42,5 milioane EUR [Decizia (UE) 2022/2242 a Consiliului].

([19]) Decizia (UE) 2023/2586.

([20]) JO L 314, 30.11.2001, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2001/822(1)/oj.

([21]) JO L 109, 26.4.2007, p. 33, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2007/249/oj.

2. **EXECUȚIA FINANCIARĂ**

2.1. **REZULTATUL FINANCIAR**

EVOLUȚIA CREDITELOR CELUI DE AL 10-LEA FED

AL 10-LEA FED

EVOLUȚIA CREDITELOR: 31 DECEMBRIE 2023

ANALIZA CREDITELOR PE INSTRUMENTE

(milioane EUR)

INSTRUMENTUL		CREDITELE INIȚIALE	CREȘTERI/DIMINUĂRI ALE RESURSELOR CUMULATE LA 31 DECEMBRIE 2022	CREȘTEREA SAU DIMINUAREA RESURSELOR ÎN 2023	Note	NIVELUL ACTUAL AL CREDITELOR
ACP	***Cofinanțare***	***0***	***202***			***202***
	Contribuții periodice ale statelor membre	***21 326***	***(526)***	***(95)***		***20 705***
	SUBTOTAL ACP	**21 326**	**(324)**	**(95)**		**20 907**
TTPM	***Contribuții periodice ale statelor membre***	***0***	***240***	***(0)***		***239***
	SUBTOTAL TTPM	**0**	**240**	**(0)**		**239**
	TOTAL AL 10-lea FED	**21 326**	**(84)**	**(96)**		**21 146**

EVOLUȚIA CREDITELOR CELUI DE AL 11-lea FED

AL 11-EA FED

EVOLUȚIA CREDITELOR: 31 DECEMBRIE 2023

ANALIZA CREDITELOR PE INSTRUMENTE

(milioane EUR)

INSTRUMENTUL		**CREDITELE INIȚIALE**	**CREȘTERI/DIMINUĂRI ALE RESURSELOR CUMULATE LA 31 DECEMBRIE 2022**	**CREȘTEREA SAU DIMINUAREA RESURSELOR ÎN 2023**	**Note**	**NIVELUL ACTUAL AL CREDITELOR**
ACP	***Cofinanțare***	***0***	***89***	***0***		***89***
	Acord intern al CE privind nivelul serviciilor	***0***	***1***			***1***
	Contribuții periodice ale statelor membre	***30 060***	***(822)***	***(74)***		***29 164***
	SUBTOTAL ACP	**30 060**	**(732)**			**29 255**
TTPM	***Cofinanțare***	***0***	***0***			***0***
	Acord intern al CE privind nivelul serviciilor	***0***	***0***			***0***
	Contribuții periodice ale statelor membre	***0***	***355***	***(4)***		***351***
	SUBTOTAL TTPM	**0**	**355**			**351**
	TOTAL AL 11-LEA FED	30 060	(526)	71		29 605

EVOLUȚIA ANGAJAMENTELOR, A FONDURILOR ALOCATE ȘI A PLĂȚILOR PENTRU CEL DE AL 10-LEA FED

CONTURILE AGREGATE ALE FED LA 31 DECEMBRIE 2023

CATEGORIA DE AJUTOARE

ACP + TTPM – AL 10-LEA FED

(milioane EUR)

		CREDITE	DECIZII			FONDURI ALOCATE			PLĂȚI		
			AGREGATE	ANUALE	%	AGREGATE	ANUALE	%	AGREGATE	ANUALE	%
		(1)	(2)		(2) : (1)	(3)		(3) : (2)	(4)		(4) : (3)
ACP	**Contribuții periodice ale statelor membre**										
	Alocări										
	SUBTOTAL: PACHETUL A – ALOCĂRI NAȚIONALE	**12 297**	**12 288**	**(36)**	**100**	**12 264**	**(19)**	**100**	**12 199**	**37**	**99**
	SUBTOTAL: PACHETUL B – ALOCĂRI NAȚIONALE	**1 965**	**1 962**	**(4)**	**100**	**1 961**	**(0)**	**100**	**1 960**	**1**	**100**
	SUBTOTAL: SECURITATE ALIMENTARĂ	**343**	**484**	0	**141**	**482**	**166**	**100**	**306**	**74**	**64**
	SUBTOTAL: COSTURI DE PUNERE ÎN APLICARE ȘI VENITURI DIN DOBÂNZI	**527**	**526**	**(0)**	**100**	**526**	0	**100**	**522**		**99**
	SUBTOTAL: ALOCĂRI INTRA-ACP	**3 612**	**3 596**	**(22)**	**100**	**3 572**	**23**	**99**	**3 384**	**60**	**95**
	SUBTOTAL: ALOCĂRI REGIONALE	**1 948**	**1 792**	**(18)**	**92**	**1 768**	**(10)**	**99**	**1 692**	**(2)**	**96**
	Cofinanțare										
	Alocări										
	SUBTOTAL: PACHETUL A – ALOCĂRI NAȚIONALE	**185**	**175**	**(3)**	**95**	**175**	**(0)**	**100**	**173**	**1**	**99**
	SUBTOTAL: COSTURI DE PUNERE ÎN APLICARE ȘI VENITURI DIN DOBÂNZI	**5**	**5**	**(0)**	**110**	**5**	**(0)**	**100**	**5**	**1**	**100**
	SUBTOTAL: ALOCĂRI INTRA-ACP	**12**	**11**		**91**	**11**		**100**	**11**		**100**

(milioane EUR)

		CREDITE	DECIZII			FONDURI ALOCATE			PLĂȚI		
			AGREGATE	ANUALE	%	AGREGATE	ANUALE	%	AGREGATE	ANUALE	%
		(1)	(2)		(2) : (1)	(3)		(3) : (2)	(4)		(4) : (3)
	Rezervă care nu poate fi mobilizată										
	SUBTOTAL: REZERVĂ CARE NU POATE FI MOBILIZATĂ - AL 8-LEA/9-LEA FED	**14**									
TTPM	**Contribuții periodice ale statelor membre**										
	Alocări										
	SUBTOTAL: PACHETUL A – ALOCĂRI NAȚIONALE	**186**	**186**	0	**100**	**182**	**(1)**	**98**	**172**	**2**	**95**
	SUBTOTAL: PACHETUL B – ALOCĂRI NAȚIONALE	**14**	**14**	0	**100**	**14**		**100**	**14**		**100**
	SUBTOTAL: COSTURI DE PUNERE ÎN APLICARE ȘI VENITURI DIN DOBÂNZI	**5**	**5**		**100**	**5**		**100**	**5**		**100**
	SUBTOTAL: ALOCĂRI REGIONALE	**34**	**34**	0	**100**	**34**	**(0)**	**99**	**34**	**(0)**	**100**
	TOTAL: ACP+TTPM (INCL. REZERVELE) (A+B)	**21 146**	**21 078**	**(84)**	**100**	**20 999**	**158**	**100**	**20 477**	**175**	**98**

ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5451/oj

EVOLUȚIA ANGAJAMENTELOR, A FONDURILOR ALOCATE ȘI A PLĂȚILOR PENTRU CEL DE AL 11-LEA FED

CONTURILE AGREGATE ALE FED LA 31 DECEMBRIE 2023

CATEGORIA DE AJUTOARE

ACP + TTPM – AL 11-LEA FED

(milioane EUR)

		CREDITE	DECIZII			FONDURI ALOCATE			PLĂȚI		
			AGRE-GATE	ANUALE	%	AGRE-GATE	ANUALE	%	AGRE-GATE	ANUALE	%
		(1)	(2)		(2) : (1)	(3)		(3) : (2)	(4)		(4) : (3)
ACP	**Contribuții periodice ale statelor membre**										
	Alocări										
	SUBTOTAL: PACHETUL A – ALOCĂRI NAȚIONALE	**15 369**	**15 329**	**(92)**	**100**	**14 723**	**311**	**96**	**12 124**	**1 061**	**82**
	SUBTOTAL: PACHETUL B – ALOCĂRI NAȚIONALE	**1 060**	**1 059**	**(0)**	**100**	**1 053**	**13**	**99**	**1 007**	**27**	**96**
	SUBTOTAL: SECURITATE ALIMENTARĂ	**112**	**112**	0	**100**	**112**	**91**	**100**	**41**	**37**	**36**
	SUBTOTAL: COSTURI DE PUNERE ÎN APLICARE ȘI VENITURI DIN DOBÂNZI	**1 072**	**1 066**	**(1)**	**99**	**1 062**	**(0)**	**100**	**958**	**48**	**90**
	SUBTOTAL: ALOCĂRI INTRA-ACP	**4 004**	**3 894**	**(13)**	**97**	**3 926**	**104**	**101**	**3 340**	**155**	**85**
	SUBTOTAL: ALOCĂRI REGIONALE	**7 253**	**7 227**	**(59)**	**100**	**7 090**	**44**	**98**	**5 964**	**512**	**84**
	Cofinanțare										
	Alocări										
	SUBTOTAL: PACHETUL A – ALOCĂRI NAȚIONALE	**46**	**45**	**(1)**	**99**	**45**	0	**100**	**40**	**14**	**89**
	SUBTOTAL: COSTURI DE PUNERE ÎN APLICARE ȘI VENITURI DIN DOBÂNZI	**4**	**4**		**100**	**4**	0	**100**	**4**	**3**	**100**
	SUBTOTAL: ALOCĂRI INTRA-ACP	**33**	**33**	0	**100**	**33**	**(0)**	**100**	**28**	**0**	**85**
	SUBTOTAL: ALOCĂRI REGIONALE	**8**	**6**	0	**75**	**6**	0	**100**	**6**	**2**	**100**
	Rezervă care nu poate fi mobilizată										
	Rezerve										

(milioane EUR)

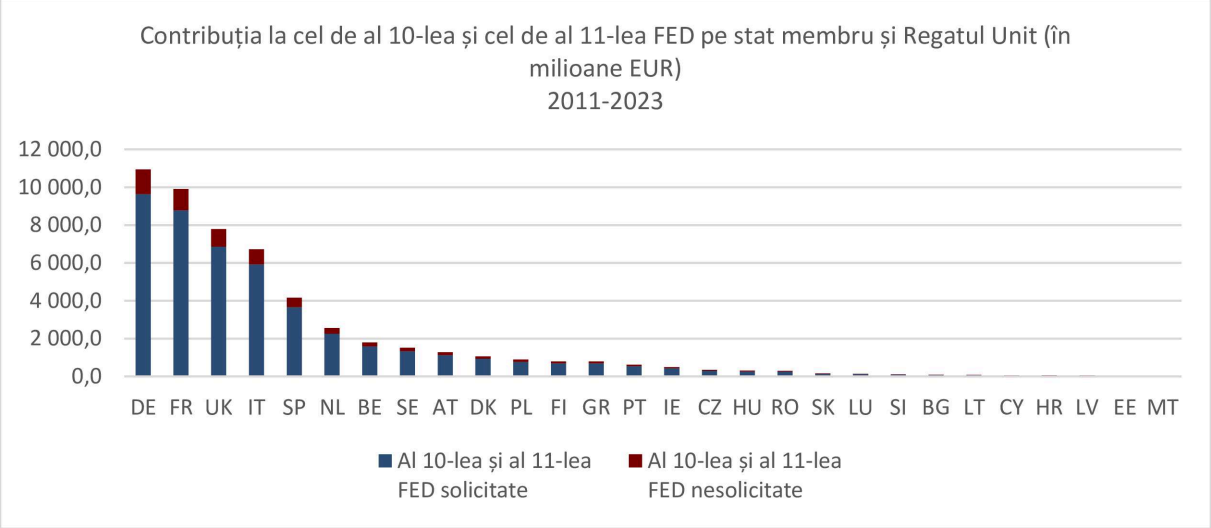
		CREDITE	DECIZII			FONDURI ALOCATE			PLĂȚI		
			AGRE-GATE	ANUALE	%	AGRE-GATE	ANUALE	%	AGRE-GATE	ANUALE	%
		(1)	(2)		(2) : (1)	(3)		(3) : (2)	(4)		(4) : (3)
	SUBTOTAL: REZERVĂ CARE NU POATE FI MOBILIZATĂ – AL10-LEA FED	**128**									
	SUBTOTAL: REZERVĂ CARE NU POATE FI MOBILIZATĂ – AL11-LEA FED	**167**									
	Acord intern al CE privind nivelul serviciilor										
	Rezerve										
	SUBTOTAL: PACHETUL A – ALOCĂRI NAȚIONALE	**1**	**1**		**52**	**1**		**100**	**1**		**100**
	Contribuții periodice ale statelor membre										
	Alocări										
	SUBTOTAL: PACHETUL A – ALOCĂRI NAȚIONALE	**211**	**211**	**(0)**	**100**	**194**	**0**	**92**	**193**	**1**	**100**
	SUBTOTAL: PACHETUL B – ALOCĂRI NAȚIONALE	**12**	**12**	0	**100**	**12**	0	**100**	**12**	**0**	**99**
	SUBTOTAL: FACILITATEA DE TRANZIȚIE	**0**									
	SUBTOTAL: COSTURI DE PUNERE ÎN APLICARE ȘI VENITURI DIN DOBÂNZI	**8**	7	**(2)**	**79**	**6**	**(0)**	**96**	**6**	**1**	**94**
TTPM	**SUBTOTAL: ALOCĂRI REGIONALE**	**102**	**102**	0	**100**	**102**	0	**100**	**69**	**17**	**67**
	Rezervă care nu poate fi mobilizată										
	Rezerve										
	SUBTOTAL: REZERVĂ CARE NU POATE FI MOBILIZATĂ - AL10-LEA FED	**15**									
	SUBTOTAL: REZERVĂ CARE NU POATE FI MOBILIZATĂ - AL11-LEA FED	**1**									
	TOTAL: ACP+TTPM (INCL. REZERVELE) (A+B)	**29 605**	**29 106**	**(168)**	**98**	**28 368**	**562**	**97**	**23 791**	**1 878**	**84**

2.2. **RESURSE**

Natura resurselor

Principalele resurse ale FED sunt contribuțiile statelor membre. De trei ori pe an, Comisia Europeană și Banca Europeană de Investiții fac apel la statele membre să contribuie la FED. Valoarea contribuțiilor solicitate în fiecare exercițiu reflectă cuantumul plăților care trebuie acoperite în cursul exercițiului.

Prezentarea generală a contribuțiilor pe state membre

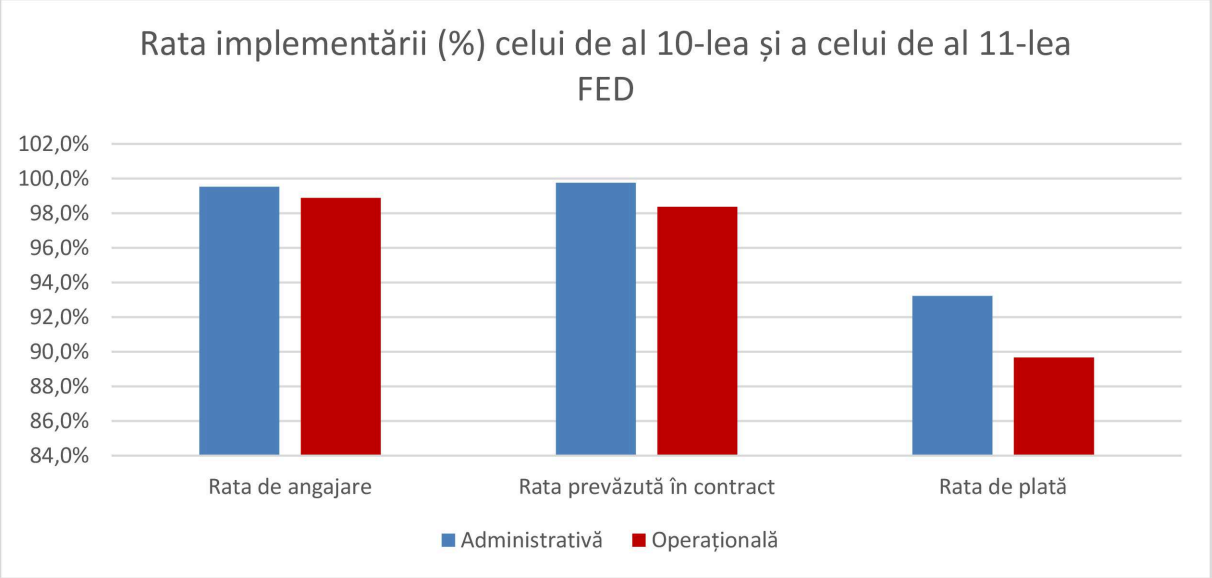
2.3. **CHELTUIELI OPERAȚIONALE ȘI PROGRAME SPECIFICE**

Natura cheltuielilor

Suma disponibilă în temeiul cadrului financiar multianual constă din 3 % acordat Comisiei pentru cheltuieli de sprijin și de 97 % alocat pentru punerea în aplicare a proiectelor FED. Sumele sunt stabilite de fiecare acord intern și pot fi majorate prin contribuții voluntare și venituri rezultate din operațiuni.

Defalcarea sumelor angajate, contractate și plătite în funcție de natura cheltuielilor

	CREDITE	DECIZII			FONDURI ALOCATE			PLĂȚI		
		AGRE-GATE	ANUALE	%	AGRE-GATE	ANUALE	%	AGRE-GATE	ANUALE	%
	(1)	(2)		(2) : (1)	(3)		(3) : (2)	(4)		(4) : (3)
COSTURI DE PUNERE ÎN APLICARE ȘI VENITURI DIN DOBÂNZI AL 10-LEA + al 11-LEA FED	**1 620**	**1 612**	**(3)**	**99,5**	**1 608**	(1)	**99,8**	**1 499**	**53**	**93,2**
PUNEREA ÎN APLICARE OPERAȚIONALĂ (A+B) AL 10-LEA + al 11-LEA FED	**50 751**	**50 184**	**(252)**	**98,9**	**49 367**	720	**98,4**	**44 268**	**2 053**	**89,7**

Rata implementării (%) celui de al 10-lea și a celui de al 11-lea FED
102,0%
100,0%
98,0%
96,0%
94,0%
92,0%
90,0%
88,0%
86,0%
84,0%
Rata de angajare
Rata prevăzută în contract
Rata de plată
Administrativă
Operațională

Defalcarea sumelor angajate, contractate și plătite în funcție de regiune și de țară

CONTURILE CUMULATE ALE FED LA 31 decembrie 2023, PE ȚĂRI, ÎN % DIN CREDITE								
Al 10-lea + al 11-lea FED		TOTAL al 10-lea + al 11-lea FED (în milioane EUR)						
Cumulat 2023		Credite	Decizii	% din credite	Fonduri alocate	% din credite	Plăți	% din credite
	Pachet general/administrativ/dobânzi	**1 624**	1 614	99	1 615	99	1 494	92
	Rezervă/Nedistribuită pe țări	**2 862**	2 553	89	2 553	89	2 553	89
	Toate țările ACP	**4 486**	**4 167**	**93**	**4 168**	**93**	**4 047**	**90**
	Angola	**346**	346	100	344	99	300	87
	Benin	**735**	732	100	720	98	679	92
	Botswana	**129**	127	98	126	97	126	97
	Burkina Faso	**1 302**	1 302	100	1 297	100	1 261	97
	Burundi	**569**	567	100	564	99	541	95
	Camerun	**521**	520	100	519	100	482	93
	Cabo Verde	**145**	145	100	144	100	144	100
ACP	**Comore**	**78**	77	99	76	98	72	92
	Congo (Brazzaville)	**163**	163	100	159	98	139	85
	Congo (Republica Democratică)	**1 409**	1 407	100	1 371	97	1 219	87
	Côte d'Ivoire	**705**	705	100	701	100	676	96
	Djibouti	**181**	181	100	178	98	156	86
	Eritreea	**215**	215	100	215	100	75	35
	Etiopia	**1 604**	1 603	100	1 594	99	1 400	87
	Gabon	**33**	33	99	32	97	30	91
	Gambia	**314**	303	96	301	96	277	88
	Ghana	**787**	786	100	782	99	726	92
	Guineea-Bissau	**186**	186	100	185	100	175	94

CONTURILE CUMULATE ALE FED LA 31 decembrie 2023, PE ȚĂRI, ÎN % DIN CREDITE								
Al 10-lea + al 11-lea FED		TOTAL al 10-lea + al 11-lea FED (în milioane EUR)						
Cumulat 2023		Credite	Decizii	% din credite	Fonduri alocate	% din credite	Plăți	% din credite
	Guineea (Conakry)	**502**	502	100	494	98	434	86
	Mauritius	**82**	82	100	82	100	82	100
	Kenia	**863**	863	100	855	99	753	87
	Lesotho	**250**	249	100	248	99	197	79
	Liberia	**488**	487	100	443	91	436	89
	Madagascar	**782**	782	100	730	93	591	76
	Malawi	**1 020**	1 020	100	970	95	883	87
	Mali	**1 423**	1 421	100	1 414	99	1 230	86
	Mauritania	**344**	344	100	341	99	321	93
	Mozambic	**1 455**	1 448	100	1 391	96	1 124	77
	Namibia	**188**	188	100	178	95	169	90
	Niger	**1 275**	1 275	100	1 259	99	1 247	98
	Nigeria	**1 101**	1 100	100	1 097	100	1 025	93
	Uganda	**989**	989	100	983	99	834	84
	Republicii Centrafricană	**610**	610	100	609	100	584	96
	Rwanda	**840**	840	100	831	99	816	97
	São Tomé și Príncipe	**56**	56	100	54	96	49	88
	Senegal	**663**	663	100	659	99	620	94
	Seychelles	**23**	23	100	23	100	22	98
	Sierra Leone	**662**	659	99	646	98	597	90
	Somalia	**900**	898	100	895	99	889	99
	Sudan	**298**	298	100	298	100	298	100

ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5451/oj

CONTURILE CUMULATE ALE FED LA 31 decembrie 2023, PE ȚĂRI, ÎN % DIN CREDITE								
Al 10-lea + al 11-lea FED		TOTAL al 10-lea + al 11-lea FED (în milioane EUR)						
Cumulat 2023		Credite	Decizii	% din credite	Fonduri alocate	% din credite	Plăți	% din credite
	Sudanul de Sud	**91**	91	100	91	100	91	100
	Eswatini (Swaziland)	**125**	124	99	122	97	108	86
	Tanzania	**1 172**	1 171	100	1 161	99	1 060	90
	Ciad	**936**	936	100	902	96	794	85
	Togo	**377**	377	100	375	99	355	94
	Zambia	**830**	830	100	784	94	648	78
	Zimbabwe	**469**	462	99	460	98	453	97
	*** Total Africa**	**28 235**	28 185	100	27 703	98	25 192	89
	Antigua și Barbuda	**15**	15	100	15	100	15	95
	Barbados	**22**	22	99	22	99	21	94
	Belize	**42**	42	100	41	96	35	83
	Dominica	**41**	41	100	40	98	40	98
	Grenada	**21**	21	100	21	100	20	98
	Guyana	**79**	79	100	77	97	77	97
	Haiti	**1 009**	1 002	99	876	87	773	77
	Jamaica	**236**	236	100	233	99	222	94
	Republica Dominicană	**283**	281	99	280	99	278	98
	Saint Lucia	**32**	32	100	32	100	31	96
	Saint Kitts și Nevis	**8**	8	100	6	72	6	72
	Saint Vincent și Grenadinele	**26**	26	100	26	99	22	84
	Suriname	**27**	27	100	27	99	26	96

CONTURILE CUMULATE ALE FED LA 31 decembrie 2023, PE ȚĂRI, ÎN % DIN CREDITE								
Al 10-lea + al 11-lea FED		TOTAL al 10-lea + al 11-lea FED (în milioane EUR)						
Cumulat 2023		Credite	Decizii	% din credite	Fonduri alocate	% din credite	Plăți	% din credite
	Trinidad și Tobago	**29**	28	99	28	99	24	85
	*** Total Caraibi**	**1 870**	1 861	100	1 724	92	1 590	85
	Fiji	**48**	48	100	48	99	48	98
	Insulele Cook	**5**	5	100	5	100	5	100
	Insulele Solomon	**68**	68	100	68	100	61	90
	Kiribati	**42**	42	100	41	98	37	87
	Insulele Marshall	**17**	17	100	17	100	16	98
	Micronezia	**23**	23	100	22	97	16	68
	Nauru	**4**	4	98	4	98	4	98
	Niue	**3**	3	100	3	100	3	100
	Palau	**5**	5	100	4	70	4	68
	Papua-Noua Guinee	**239**	239	100	233	97	202	84
	Samoa de Vest	**67**	67	100	67	99	67	99
	Timorul de Est	**174**	171	98	169	97	157	90
	Tonga	**28**	28	100	28	100	28	100
	Tuvalu	**13**	13	100	13	99	13	97
	Vanuatu	**55**	55	100	54	99	49	90
	*** Total Pacific**	**793**	789	100	776	98	709	89
	Alocări intra-ACP	**8 097**	7 970	98	7 973	98	6 988	86
	PALOP	**60**	60	100	60	99	55	91
	Regiunea Africii de Sud Al 10-lea FED	**137**	135	99	135	99	132	96
	Regiunea Africii Centrale	**558**	554	99	546	98	422	76

ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5451/oj

CONTURILE CUMULATE ALE FED LA 31 decembrie 2023, PE ȚĂRI, ÎN % DIN CREDITE

Al 10-lea + al 11-lea FED		TOTAL al 10-lea + al 11-lea FED (în milioane EUR)						
Cumulat 2023		Credite	Decizii	% din credite	Fonduri alocate	% din credite	Plăți	% din credite
	Regiunea Africii de Est și de Sud	**3 092**	3 066	99	2 973	96	2 383	77
	Regiunea Africii de Vest	**1 946**	1 943	100	1 917	99	1 613	83
	Zona Caraibilor	**539**	538	100	526	98	397	74
ACP	**Regiunea Pacificului**	**323**	321	99	299	93	224	69
	Rezervă/Nedistribuită pe regiuni	**0**	0	0	0	0	0	0
	*** Total cooperare regională ACP**	**14 752**	14 587	99	14 429	98	12 213	83
	ACP	**50 137**	49 589	99	48 801	97	43 750	87
	Rezervă/Nedistribuită pe țări/teritorii	**30**	12	39	11	38	11	36
	Toate TTPM	**30**	12	39	11	38	11	36
	Anguilla	**28**	27	99	27	99	27	99
	Insulele Falkland	**10**	10	100	10	100	10	100
	Insulele Pitcairn	**5**	5	100	5	100	5	100
TTPM	**Insulele Turks și Caicos**	**32**	32	100	32	100	32	100
	Insulele Virgine Britanice	**2**	2	100	2	98	2	93
	Montserrat	**33**	33	100	33	100	33	100
	Sfânta Elena	**38**	38	100	38	100	38	100
	*** Total TTPM britanice**	**147**	146	100	146	100	146	100
	Antilele Olandeze	**40**	40	100	23	56	20	51
	Antilele Olandeze – Bonaire	**4**	4	100	4	98	2	56
	Antilele Olandeze – Saba	**3**	3	100	3	100	3	100

CONTURILE CUMULATE ALE FED LA 31 decembrie 2023, PE ȚĂRI, ÎN % DIN CREDITE								
Al 10-lea + al 11-lea FED		TOTAL al 10-lea + al 11-lea FED (în milioane EUR)						
Cumulat 2023		Credite	Decizii	% din credite	Fonduri alocate	% din credite	Plăți	% din credite
	Antilele Olandeze – Sint-Eustatius	**2**	2	100	2	100	2	100
	Aruba	**21**	21	100	21	99	21	96
	Sint-Maarten	**14**	14	100	8	55	5	33
	*** Total TTPM neerlandeze**	**85**	85	100	61	72	54	63
	Insulele Wallis și Futuna	**39**	39	100	37	95	29	75
	Mayotte	**29**	29	100	29	100	29	100
	Noua Caledonie	**50**	50	100	50	100	50	100
	Polinezia Franceză	**51**	51	100	49	97	49	97
	Saint Pierre și Miquelon	**47**	47	100	47	100	47	100
	*** Total TTPM franceze**	**215**	215	100	212	98	204	95
	regiune	**137**	137	100	136	99	103	75
	*** Total cooperare regională OCT**	**137**	137	100	136	99	103	75
	TTPM	**614**	595	97	566	92	517	84
TOTAL: ACP +TTPM		**50 751**	50 184	99	49 367	97	44 268	87

ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5451/oj

Defalcarea sumelor angajate, contractate și plătite pe domenii de cheltuieli pentru cel de al 11-lea FED

Defalcarea sumelor angajate, contractate și plătite pe domenii de cheltuieli pentru cel de al 11-lea FED (codurile sectoriale CAD) [1]

(milioane EUR)

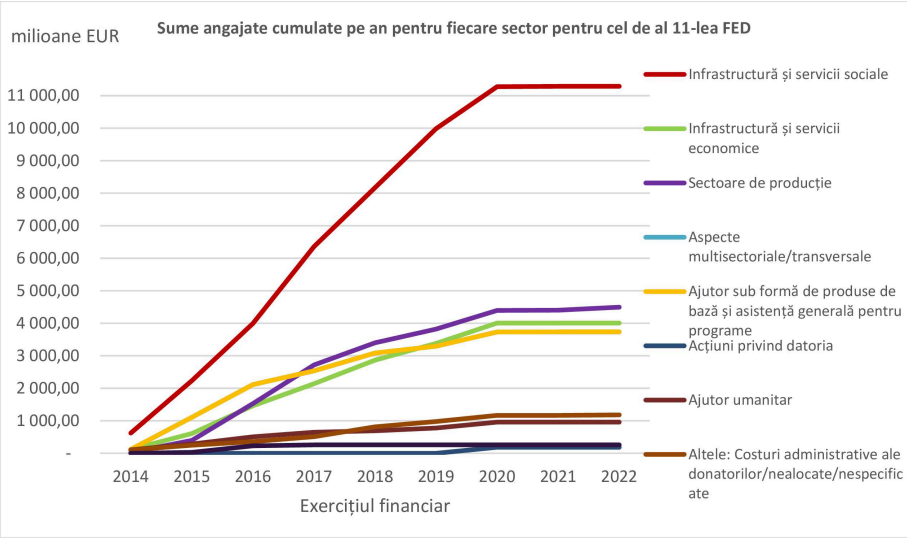
Sectorul	Angajate	Contractate	Plătite
Infrastructură și servicii sociale			
110 – Învățământ	1 192,46	1 132,83	995,48
120 – Sănătate	2 131,40	2 510,72	2 263,73
130 – Politici/programe destinate populației și sănătatea reproducerii	352,44	50,31	35,95
140 – Apă și salubritate	788,50	848,83	547,53
150 – Guvern și societate civilă	5 826,37	6 047,02	5 540,34
160 – Alte infrastructuri și servicii sociale	996,71	1 385,46	1 611,09
TOTAL Infrastructură și servicii sociale	11 287,88	11 975,17	10 994,13
Infrastructură și servicii economice			
210 – Transporturi și depozitare	1 425,48	2 055,09	1 083,29
220 – Comunicare	140,96	146,96	114,64
230 – Energie	2 015,13	1 943,06	1 220,76
240 – Servicii bancare și financiare	82,03	129,29	83,97
250 – Servicii comerciale și alte servicii	343,43	324,93	223,51
TOTAL Infrastructură și servicii economice	4 007,01	4 599,33	2 726,17
Sectoarele de producție			
310 – Agricultură, silvicultură și pescuit	3 344,16	3 105,92	2 351,62
320 – Industrie, resurse minerale și minerit, construcții	641,59	492,66	297,21
330 – Comerț și turism	507,49	436,11	272,06
TOTAL Sectoare de producție	4 493,24	4 034,69	2 920,88
Aspecte multisectoriale/transversale			
410 – Protecția mediului în general	989,82	841,85	658,36
430 – Alte aspecte multisectoriale	3 886,22	2 610,66	1 685,71
TOTAL Aspecte multisectoriale/transversale	4 876,04	3 452,51	2 344,07
Ajutor în natură și asistență generală pentru programe			
510 – Sprijin bugetar general	3 116,32	3 165,05	2 480,30
520 – Asistență alimentară pentru dezvoltare	617,50	391,67	367,06
TOTAL Ajutor în natură și asistență generală pentru programe	3 733,82	3 556,73	2 847,36

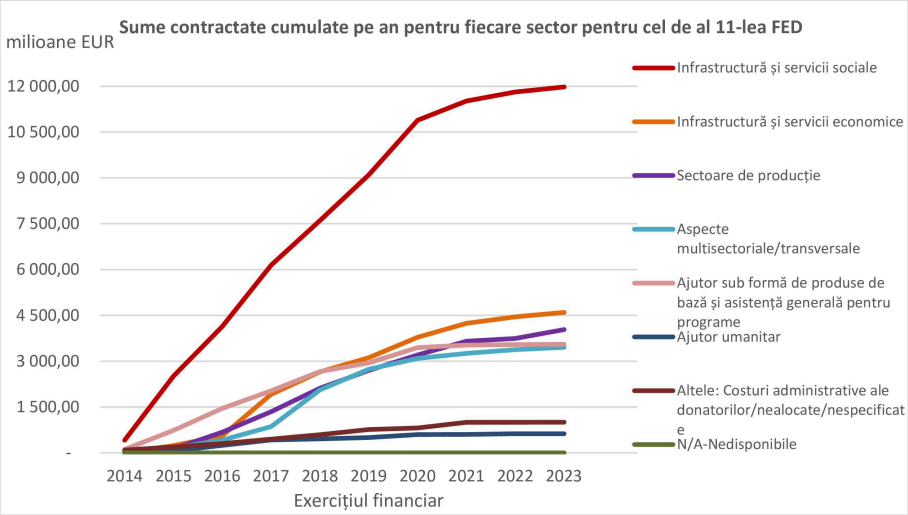
(milioane EUR)

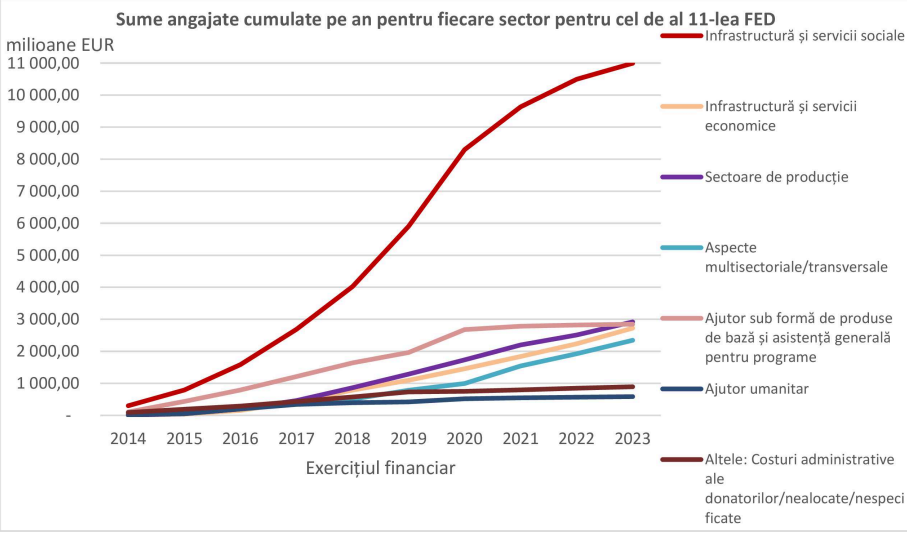
Sectorul	Angajate	Contractate	Plătite
Acțiuni privind datoria			
600 – Acțiuni privind datoria	183,00	183,00	183,00
TOTAL Acțiuni privind datoria	183,00	183,00	183,00
Ajutor umanitar			
720 – Măsuri de urgență	746,19	452,54	451,93
730 – Ajutor de urgență pentru reconstrucție și reabilitare	137,83	65,05	42,29
740 – Pregătirea pentru intervenție în caz de dezastre	72,79	110,05	93,41
TOTAL Ajutor umanitar	956,81	627,64	587,63
Costuri administrative ale donatorilor/nealocate/nespecificate			
910 – Costuri administrative ale donatorilor	995,52	948,63	857,45
998 – Nealocate/nespecificate	183,74	56,05	38,45
N/A-Nedisponibile	260,50	1,64	1,21
TOTAL Costuri administrative ale donatorilor/nealocate/nespecificate	1 439,76	1 006,32	897,11
TOTAL GENERAL AL 11-LEA FED	**30 977,56**	**29 435,38**	**23 500,34**

([1]) Sume brute (și anume, excluzând dezangajările și ordinele de recuperare)
Intensitatea culorii de fond în coloanele „Angajate”, „Contractate” și „Plătite” variază în funcție de sumele înscrise.

Evoluția sumelor cumulate angajate, contractate și plătite pe domenii de cheltuieli pentru cel de al 11-lea FED

3. **GLOSAR**

Angajament bugetar

Operațiune prin care ordonatorul de credite competent rezervă creditele bugetare necesare pentru a acoperi plățile ulterioare în vederea onorării angajamentelor juridice.

Angajament juridic

Actul prin care ordonatorul de credite își asumă o obligație față de terți care determină o cheltuială pentru bugetul Uniunii.

Formele comune de angajamente juridice sunt contractele în cazul achizițiilor publice, acordurile de grant și deciziile de grant.

Angajamente restante

Angajamentele restante (sau RAL, acronim provenit din termenul francez „reste à liquider") sunt definite ca fiind suma creditelor angajate care nu au fost încă plătite. Angajamentele restante rezultă în mod direct din existența programelor multianuale și din disocierea dintre creditele de angajament și cele de plată.

Anularea creditelor

Creditele care nu au fost utilizate până la sfârșitul exercițiului financiar și care nu pot fi reportate se anulează.

Buget adoptat

Proiectul de buget devine buget adoptat de îndată ce este aprobat de autoritatea bugetară.

Buget rectificativ

Decizie adoptată în cursul exercițiului bugetar pentru a modifica (a majora, a diminua, a transfera) elemente ale bugetului adoptat pentru respectivul exercițiu financiar.

Cheltuieli

Termen utilizat pentru a descrie cheltuielile bugetare din toate tipurile de surse de fonduri.

Creanțe constatate

Dreptul de a colecta venituri de la un debitor, astfel cum este recunoscut prin emiterea unui ordin de recuperare.

Credite

Finanțarea bugetului.

Bugetul prevede atât angajamente (garanții juridice de asigurare a finanțării), cât și plăți (numerar sau transferuri bancare către beneficiari). Adesea, creditele pentru angajamente și cele pentru plăți diferă – credite diferențiate – deoarece programele și proiectele multianuale sunt în general angajate pe deplin în exercițiul financiar în care sunt aprobate, în timp ce plățile se efectuează în decursul mai multor exerciții financiare, pe măsură ce se înregistrează progrese în punerea în aplicare a respectivelor programe și proiecte.

Credite administrative

Credite pentru acoperirea costurilor de funcționare ale entităților (personal, clădiri, echipamente de birou).

Credite anulate

Creditele neutilizate care trebuie anulate la încheierea exercițiului financiar. Prin acest termen se desemnează anularea totală sau parțială a autorizației de a efectua cheltuieli și/sau de a contracta datorii, astfel cum este reprezentată de un credit.

Pentru întreprinderile comune (și EIT), astfel cum se prevede în normele lor financiare, creditele neutilizate pot fi înscrise în estimarea veniturilor și a cheltuielilor cu până la următoarele trei exerciții financiare (așa-numita regulă „N+3"). Prin urmare, creditele anulate pentru întreprinderile comune pot fi reactivate până în exercițiul financiar „N+3".

Credite de angajament

Creditele de angajament acoperă valoarea totală a obligațiilor juridice (contracte, acorduri de grant sau decizii) care ar putea fi semnate în cursul exercițiului financiar curent.

Credite de plată

Creditele de plată acoperă cheltuielile datorate în exercițiul financiar în curs care rezultă din angajamente juridice contractate în exercițiul financiar în curs și/sau în exercițiile financiare anterioare.

Credite diferențiate

Creditele diferențiate sunt utilizate pentru finanțarea operațiunilor multianuale; acestea acoperă, pentru exercițiul financiar curent, costul total al obligațiilor juridice asumate pentru operațiunile a căror punere în aplicare se extinde pe parcursul mai multor exerciții financiare.

Credite nediferențiate

Credite care răspund nevoilor anuale și care, prin urmare, trebuie angajate în cursul exercițiului bugetar. Numai sumele eligibile pentru reportare automată pot fi plătite în exercițiul următor. Creditele nediferențiate care nu au fost utilizate, și anume angajate, până la sfârșitul exercițiului, sunt anulate (cu excepția cazului în care, în mod excepțional, se acordă permisiunea unei reportări neautomate printr-o decizie a Comisiei). Creditele nediferențiate se aplică cheltuielilor administrative și creditele de angajament sunt egale cu creditele de plată.

Credite operaționale

Creditele operaționale finanțează diferitele politici, în principal sub formă de granturi sau achiziții publice.

Dezangajare

Operațiune prin care ordonatorul de credite competent anulează total sau parțial rezervarea creditelor efectuată anterior prin intermediul unui angajament bugetar.

Diferențe din cursurile de schimb valutar

Diferența care rezultă din cursurile de schimb valutar aplicate operațiunilor referitoare la țări din afara zonei euro sau din reevaluarea activelor și a datoriilor în valută la data conturilor.

Excedent

Diferența pozitivă dintre venituri și cheltuieli, care trebuie returnată autorității finanțatoare. A se vedea „Rezultat bugetar”.

Execuția bugetară

Utilizarea bugetului prin operațiuni de venituri și cheltuieli.

Granturi

Contribuții financiare directe de la buget către beneficiari terți implicați în activități care servesc politicilor Uniunii.

Post bugetar/Linie bugetară/Poziție bugetară

Veniturile și cheltuielile sunt prezentate în structura bugetului în conformitate cu o nomenclatură obligatorie care reflectă natura și scopul fiecărui post, astfel cum solicită autoritatea bugetară. Rubricile individuale (titlu, capitol, articol sau post) oferă o descriere formală a nomenclatorului.

RAL (*Reste à liquider*)

Suma rămasă de plătit în cadrul unui angajament bugetar la un moment dat. A se vedea „Angajamente restante”.

Reportarea creditelor

O excepție de la principiul anualității, în măsura în care creditele care nu au putut fi utilizate într-un exercițiu bugetar dat pot, în condiții stricte, să fie reportate în mod excepțional pentru a fi utilizate în următorul exercițiu financiar.

Rezultat bugetar

Diferența dintre veniturile încasate și sumele plătite, inclusiv ajustările pentru reportări, anulări și diferențe de curs valutar.

Pentru agenții, suma rezultată va trebui rambursată autorității finanțatoare.

Rezultat economic

Impactul cheltuielilor și veniturilor asupra bilanțului, conform normelor contabilității pe bază de angajamente.

Temei juridic/act de bază

Actul juridic adoptat de autoritatea legislativă (de obicei, Consiliul și Parlamentul European) care precizează obiectivul unui program de cheltuieli al Uniunii, scopul creditelor, normele de intervenție, data expirării și normele financiare relevante pentru a servi drept temei juridic pentru punerea în aplicare a programului de cheltuieli.

Transferuri între linii bugetare

Transferurile între liniile bugetare implică mutarea creditelor de la o linie bugetară la alta în cursul exercițiului financiar, constituind astfel o excepție de la principiul bugetar al specificității.

Venituri alocate

Venituri destinate finanțării anumitor cheltuieli.

RAPORT ANUAL PRIVIND EXECUȚIA – FONDURILE GESTIONATE DE BANCA EUROPEANĂ DE INVESTIȚII

BANCA EUROPEANĂ DE INVESTIȚII

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE

FACILITATEA PENTRU INVESTIȚII

SITUAȚII FINANCIARE

LA 31 DECEMBRIE 2023

(1) Raportul auditorului independent

(2) Situația poziției financiare

(3) Contul de profit și pierdere și alte elemente ale rezultatului global

(4) Situația modificărilor în ceea ce privește resursele din contribuții

(5) Situația fluxurilor de trezorerie

(6) Note la situațiile financiare

SITUAȚIA POZIȚIEI FINANCIARE

LA 31 DECEMBRIE 2023

(în mii EUR)

	Note	31.12.2023	31.12.2022
ACTIVE			
Numerar și echivalente de numerar	5	1 376 824	1 451 970
Sume de încasat de la contribuitori	9/16	85 321	85 321
Active financiare de trezorerie	10	-	73 003
Instrumente financiare derivate	6	55 765	75 852
Împrumuturi și avansuri	7	1 683 312	1 849 786
Acțiuni și alte titluri cu randament variabil	8	820 713	797 341
Alte active	11	616	950
Total active		**4 022 551**	**4 334 223**
DATORII ȘI RESURSE DIN CONTRIBUȚII			
DATORII			
Venituri reportate	12	48 515	52 417
Provizioane pentru angajamentele de creditare	13	19 038	16 583
Sume datorate terților	14	427 828	190 927
Alte datorii	15	3 338	2 419
Total datorii		**498 719**	**262 346**
Resurse din contribuții	16/17	**3 523 832**	**4 071 877**
Total datorii și resurse din contribuții		**4 022 551**	**4 334 223**

CONTUL DE PROFIT ȘI PIERDERE ȘI ALTE ELEMENTE ALE REZULTATULUI GLOBAL

PENTRU EXERCIȚIUL FINANCIAR ÎNCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2023

(în mii EUR)

	Note	De la 1.1.2023 la 31.12.2023	De la 1.1.2022 la 31.12.2022
Venituri din dobânzi și venituri similare (*)	19	148 336	93 786
Cheltuieli cu dobânzile și cheltuieli similare	19	-	- 5 479
Venituri nete din dobânzi și venituri nete similare		**148 336**	**88 307**
Venituri din taxe și comisioane	20	25	511
Cheltuieli cu taxele și comisioanele	20	- 62	- 761
Venituri nete din taxe și comisioane		**- 37**	**- 250**

(în mii EUR)

	Note	De la 1.1.2023 la 31.12.2023	De la 1.1.2022 la 31.12.2022
Modificări ale valorii juste a instrumentelor financiare derivate	6	- 20 087	94 680
Rezultat net din acțiuni și alte titluri cu randament variabil	21	- 8 457	24 432
Rezultatul net din împrumuturi și avansuri evaluat la valoarea justă prin profit sau pierdere	7	- 8 932	- 3 080
Rezultat net din diferențele de schimb valutar	22	- 67 885	- 140 104
Rezultat net din operațiunile financiare		**- 105 361**	**- 24 072**
Variația deprecierii împrumuturilor și a avansurilor, excluzând reluările	7.2	9 055	8 562
Variația provizioanelor pentru angajamentele de creditare, excluzând reluările	13	- 2 470	20
Cheltuieli administrative generale	23	- 29 655	- 33 628
Profitul exercițiului financiar		**19 868**	**38 939**
Profitul global total al exercițiului financiar		**19 868**	**38 939**

(*) Pentru exercițiul încheiat la 31 decembrie 2023, dobânzile și veniturile similare sunt în valoare de 118,5 milioane EUR (în 2022: 85,8 milioane EUR) și au fost calculate pentru activele contabilizate la costul amortizat folosind metoda dobânzii efective.

SITUAȚIA MODIFICĂRILOR ÎN CEEA CE PRIVEȘTE RESURSELE DIN CONTRIBUȚII

PENTRU EXERCIȚIUL FINANCIAR ÎNCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2023

(în mii EUR)

	Note	Contribuția solicitată	Contribuții plătite	Rezultat reportat	Total
La 1 ianuarie 2023		**3 701 695**	-	**370 182**	**4 071 877**
Contribuțiile solicitate statelor membre în cursul exercițiului financiar	16	20 000	-	-	**20 000**
Contribuțiile plătite de statele membre în cursul exercițiului financiar	17	-	- 587 913	-	**- 587 913**
Profitul exercițiului financiar 2023		-	-	19 868	**19 868**
Modificări în ceea ce privește resursele din contribuții		**20 000**	**- 587 913**	**19 868**	**- 548 045**
La 31 decembrie 2023		**3 721 695**	**- 587 913**	**390 050**	**3 523 832**

		Contribuția solicitată	Contribuții plătite	Rezultat reportat	Total
La 1 ianuarie 2022		**3 471 695**	-	**331 243**	**3 802 938**
Contribuția solicitată statelor membre în cursul exercițiului financiar		230 000	-	-	**230 000**
Profitul exercițiului financiar 2022		-	-	38 939	**38 939**
Modificări în ceea ce privește resursele din contribuții		**230 000**	-	**38 939**	**268 939**
La 31 decembrie 2022		**3 701 695**	-	**370 182**	**4 071 877**

SITUAȚIA FLUXURILOR DE TREZORERIE

PENTRU EXERCIȚIUL FINANCIAR ÎNCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2023

(în mii EUR)

	Note	De la 1.1.2023 la 31.12.2023	De la 1.1.2022 la 31.12.2022
ACTIVITĂȚI DE EXPLOATARE			
Profitul exercițiului financiar		**19 868**	**38 939**
Ajustări efectuate pentru:			
Rezultatul net din valoarea justă a acțiunilor și a altor titluri cu randament variabil	8	15 142	- 9 271
Variația deprecierii împrumuturilor și a avansurilor, excluzând reluările	7,2	- 9 055	- 8 562
Rezultatul net din împrumuturi și avansuri evaluat la valoarea justă prin profit sau pierdere	7	8 932	3 080
Variația dobânzii acumulate și a costurilor amortizate cu împrumuturile și avansurile		708	2 291
Variația netă a provizioanelor pentru angajamentele de creditare, excluzând reluările		2 455	- 19
Modificări ale valorii juste a instrumentelor financiare derivate		20 087	- 94 680
Variația dobânzii acumulate și a costurilor amortizate cu activele financiare de trezorerie	10	- 248	321
Modificarea veniturilor reportate		- 3 902	3 985
Efectul modificărilor cursului de schimb asupra împrumuturilor	7,1	86 765	- 53 747
Efectul modificărilor cursului de schimb asupra acțiunilor și a altor titluri cu randament variabil	8	30 026	- 25 463
Efectul modificărilor cursului de schimb asupra numerarului deținut		- 8 031	- 12 006
Profitul/(Pierderea) din activitățile de exploatare înainte de modificările activelor și ale datoriilor din exploatare		**162 747**	**- 155 132**
Împrumuturi acordate	7	- 207 237	- 260 493
Rambursări ale împrumuturilor	7	288 155	458 381

(în mii EUR)

	Note	De la 1.1.2023 la 31.12.2023	De la 1.1.2022 la 31.12.2022
Modificarea dobânzii acumulate aferente numerarului și echivalentelor de numerar	5	4 039	1 822
Achiziționarea de active financiare de trezorerie	10	- 348 523	- 920 290
Scadențele activelor financiare de trezorerie	10	421 278	847 608
Creșterea acțiunilor și a altor titluri cu randament variabil	8	- 101 100	- 139 935
Încasări nete din acțiuni și alte titluri cu randament variabil		39 246	90 219
Scăderea altor active		334	136
Creșterea altor datorii		919	86
Creșterea/(Scăderea) sumelor de plată către Banca Europeană de Investiții		33 951	- 58 093
Fluxuri nete de trezorerie (utilizate în) / din activitățile de exploatare		**293 809**	**- 135 691**
ACTIVITĂȚI DE FINANȚARE			
Contribuții primite din partea statelor membre		79 710	238 450
Sume primite din partea statelor membre pentru subvenții la dobândă și asistență tehnică		220 290	61 450
Sume plătite în numele statelor membre pentru subvenții la dobândă și asistență tehnică		- 77 050	- 60 619
Contribuții plătite în numele statelor membre	17	- 587 913	-
Fluxuri nete de trezorerie din activitățile de finanțare		**- 364 963**	**239 281**
Creșterea netă a numerarului și a echivalentelor de numerar		**- 71 154**	**103 590**
Situația rezumativă a fluxurilor de trezorerie:			
Numerar și echivalente de numerar la începutul exercițiului financiar		**1 450 589**	**1 359 005**
Fluxuri nete de trezorerie (utilizate în)/din:			
Activități de exploatare		293 809	- 135 691
Activități de finanțare		- 364 963	239 281
Efecte ale modificărilor cursului de schimb asupra numerarului și a echivalentelor de numerar		- 8 031	- 12 006
Numerar și echivalente de numerar la sfârșitul exercițiului financiar		**1 371 404**	**1 450 589**
Numerarul și echivalentele de numerar sunt compuse din:			
Casă	5	146 494	328 079
Depozite la termen (excluzând dobânda acumulată)	5	625 403	963 004
Titluri comerciale de valoare	5	599 507	159 506
		1 371 404	**1 450 589**

Note la situațiile financiare la 31 decembrie 2023

1 **Informații generale**

Facilitatea pentru investiții („facilitatea" sau „FI") a fost instituită în cadrul Acordului de la Cotonou („acordul") privind cooperarea și asistența pentru dezvoltare, care a fost negociat la 23 iunie 2000 între grupul statelor din Africa, zona Caraibilor și Pacific („statele ACP"), pe de o parte, și Uniunea Europeană și statele membre ale acesteia, pe de altă parte, acordul fiind revizuit la 25 iunie 2005 și la 22 iunie 2010.

Facilitatea nu este o entitate juridică distinctă, Banca Europeană de Investiții („BEI" sau „banca") gestionând contribuțiile în numele statelor membre („donatorii") în conformitate cu dispozițiile acordului și acționând ca administrator al facilității.

În temeiul acordului, finanțarea este furnizată din bugetele statelor membre ale UE. Statele membre ale UE contribuie cu sumele alocate pentru a finanța FI și cu granturi destinate finanțării subvențiilor la dobândă, astfel cum se prevede în cadrele financiare multianuale [primul protocol financiar, care acoperă perioada 2000-2007 și denumit cel de al 9-lea Fond european de dezvoltare (FED), al doilea protocol financiar, care acoperă perioada 2008-2013 și este denumit cel de al 10-lea FED și cel de al treilea protocol financiar, care acoperă perioada 2014-2020 și este denumit cel de al 11-lea FED]. BEI are sarcina de a gestiona:

(i) facilitatea, un fond reînnoibil de risc în valoare de 3 685,5 milioane EUR, care vizează promovarea investițiilor sectorului privat în statele ACP, din această sumă 48,5 milioane EUR fiind alocate țărilor și teritoriilor de peste mări („TTPM");

(ii) granturi destinate finanțării subvențiilor la dobândă în valoare de maximum 1 220,85 de milioane EUR pentru statele ACP și de maximum 8,5 milioane EUR pentru țările TTPM. Până la 15 % din aceste subvenții pot fi utilizate pentru a finanța asistența tehnică aferentă proiectelor.

La 23 decembrie 2020, Consiliul a decis să prelungească perioada de angajament a Facilității pentru investiții cu cel puțin șase luni. Ca urmare a extinderii, banca a aprobat operațiuni în conformitate cu mandatul său până la 30 iunie 2021 [Decizia (UE) 2020/2233 a Consiliului din 23 decembrie 2020 privind angajarea fondurilor provenite din restituiri în cadrul Facilității de investiții ACP din operațiunile finanțate în cadrul celui de al 9-lea, al 10-lea și al 11-lea Fond european de dezvoltare ([22])].

UE și ACP au convenit să modifice decizia privind măsurile tranzitorii pentru a prelungi aplicarea dispozițiilor Acordului de parteneriat ACP-UE până la 31 decembrie 2023 sau până la intrarea în vigoare a noului acord ori aplicarea cu titlu provizoriu între Uniune și statele ACP a noului acord, oricare dintre acestea survine mai întâi [Decizia nr. 2/2019 a Comitetului ambasadorilor ACP-UE de adoptare a unor măsuri tranzitorii în temeiul articolului 95 alineatul (4) din Acordul de parteneriat ACP-UE, care a fost modificată ulterior prin Decizia nr. 3/2021 a Comitetului ambasadorilor ACP-UE din 26 noiembrie 2021 de modificare, prin Decizia nr. 970/2022 a Comitetului ambasadorilor ACP-UE din 16 iunie 2022 și prin Decizia nr. 2/2023 a Comitetului ambasadorilor ACP-UE din 25 octombrie 2023].

Situațiile financiare au fost întocmite pe baza continuității activității, care presupune că facilitatea va fi în măsură să acopere în viitorul apropiat toate sumele de plătit în cadrul oricărei operațiuni. Durata facilității nu este determinată. Cel de al 11-lea FED rămâne în vigoare atât timp cât este necesar [în temeiul articolului 14 alineatul (3)] pentru executarea integrală a tuturor operațiunilor finanțate în temeiul Acordului de parteneriat ACP-UE, al Deciziei de asociere peste mări și al cadrului financiar multianual.

Regulamentul privind IVCDCI – Europa globală, care a intrat în vigoare la 14 iunie 2021 [Regulamentul (UE) 2021/947 al Parlamentului European și al Consiliului ([23]) din 9 iunie 2021], constituie temeiul juridic principal pentru asistența acordată de UE în afara UE în perioada 2021-2027, precum și guvernanța noului mandat instituțional al băncii pentru operațiunile din afara Uniunii Europene, inclusiv din regiunea ACP. Acesta include integrarea actualului FED extrabugetar în bugetul UE. Regulamentul privind IVCDCI constituie temeiul juridic pentru încredințarea de către Comisie de noi mandate Băncii Europene de Investiții pentru activitatea sa în afara UE. De asemenea, regulamentul va asigura cadrul de investiții externe pentru ca Uniunea să coopereze cu instituțiile partenere prin granturi sau garanții de la bugetul UE.

([22]) JO L 437, 28.12.2020, p. 188, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2020/2233/oj.

([23]) Regulamentul (UE) 2021/947 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 iunie 2021 de instituire a Instrumentului de vecinătate, cooperare pentru dezvoltare și cooperare internațională - Europa globală, de modificare și abrogare a Deciziei nr. 466/2014/UE a Parlamentului European și a Consiliului și de abrogare a Regulamentului (UE) 2017/1601 al Parlamentului European și al Consiliului și a Regulamentului (CE, Euratom) nr. 480/2009 al Consiliului (JO L 209, 14.6.2021, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/947/oj).

Mai departe, restituirile din Facilitatea pentru investiții trebuie puse în aplicare în cadrul IVCDCI printr-o combinație între o componentă dedicată sectorului privat al ACP din cadrul Fondului european pentru dezvoltare durabilă (FEDD+) și un fond fiduciar. La 15 februarie 2023, a fost semnat un acord de transfer între BEI și Comisia Europeană („acordul de transfer"). Scopul acestui acord este transferul fondurilor provenite din restituiri, în cadrul facilității, pe măsură ce acestea devin disponibile, în conformitate cu Decizia (UE) 2020/2233 („fluxurile FI aferente ACP") și cu Decizia (UE) 2021/1764 a Consiliului ([24]) (denumite în continuare „fluxurile FI aferente TTPM" și, împreună cu fluxurile FI aferente ACP, „fluxurile"). Pentru mai multe detalii, a se vedea nota 2.4.6 și nota 17.

Prezentele situații financiare au ca obiect perioada cuprinsă între 1 ianuarie 2023 și 31 decembrie 2023.

La propunerea Comitetului de direcție, Consiliul de administrație a adoptat situațiile financiare la 21 martie 2024 și a autorizat prezentarea acestora Consiliului guvernatorilor spre aprobare până la 26 aprilie 2024.

2 **Politici contabile semnificative**

2.1. ***Baza de întocmire – declarația de conformitate***

Situațiile financiare ale facilității au fost întocmite în conformitate cu standardele internaționale de raportare financiară (International Financial Reporting Standards – IFRS), astfel cum au fost adoptate de Uniunea Europeană. Situațiile financiare de la 31 decembrie 2023 includ situația poziției financiare, contul de profit și pierdere și alte elemente ale rezultatului global, situația modificărilor resurselor din contribuții, situația fluxurilor de trezorerie și notele.

2.2 ***Evaluări, ipoteze și estimări contabile semnificative***

Întocmirea situațiilor financiare necesită estimări și ipoteze care afectează veniturile, cheltuielile, activele și datoriile raportate și prezentarea informațiilor privind activele și datoriile contingente. Utilizarea informațiilor disponibile și recurgerea la ipoteze sunt inerente elaborării de estimări. Rezultatele reale din viitor ar putea fi diferite de astfel de estimări, iar diferențele din situațiile financiare pot fi semnificative. Estimările și ipotezele subiacente sunt revizuite în permanență. Estimările revizuirilor sunt recunoscute prospectiv.

Cele mai semnificative aspecte în privința cărora se recurge la analize și estimări sunt următoarele:

— **Valoarea justă a instrumentelor financiare**

Atunci când valorile juste ale instrumentelor financiare înregistrate în bilanț nu pot fi determinate pe baza piețelor active, acestea sunt stabilite folosind diverse tehnici de evaluare, printre care se numără folosirea de modele matematice. Datele de intrare utilizate de aceste modele se preiau, în măsura în care este posibil, de pe piețele observabile, însă dacă acest lucru nu este fezabil, pentru stabilirea valorilor juste este necesar să se efectueze o analiză. Evaluările sunt clasificate pe diferite niveluri în ierarhia valorilor juste, pe baza datelor de intrare utilizate în tehnicile de evaluare, astfel cum sunt descrise și prezentate în notele 2.4.2 și 4.

— **Pierderi din deprecierea împrumuturilor și a avansurilor**

Evaluarea pierderii așteptate din credite (*expected credit loss* – „ECL") presupune efectuarea de către conducere a unor analize semnificative, în special evaluarea creșterii semnificative a riscului de credit după recunoașterea inițială, integrarea perspectivelor și estimarea ulterioară a valorii și a calendarului viitoarelor fluxuri de trezorerie și a valorii garanțiilor reale atunci când se stabilesc pierderile din depreciere. Aceste estimări sunt determinate de o serie de factori, a căror evoluție poate duce la modificări semnificative ale calendarului și cuantumului ajustării pentru pierderea din credite care va fi recunoscut (nota 2.4.2). Ipotezele relevante privind efectele asupra deprecierii care rezultă din contextul general de incertitudine și din starea de turbulență creată în 2022 și care a continuat în 2023 sunt detaliate în notele 2.4.2.2 și 3.2.3.7.

([24]) Decizia (UE) 2021/1764 a Consiliului din 5 octombrie 2021 privind asocierea țărilor și teritoriilor de peste mări la Uniunea Europeană, inclusiv relațiile dintre Uniunea Europeană, pe de o parte, și Groenlanda și Regatul Danemarcei, pe de altă parte (Decizia privind asocierea peste mări, inclusiv Groenlanda) (JO L 355, 7.10.2021, p. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2021/1764/oj).

— **Evaluarea investițiilor de capital necotate**

Evaluarea investițiilor de capital necotate se bazează, în mod normal, pe unul dintre următoarele elemente:

— tranzacțiile recente desfășurate pe piață în condiții de concurență deplină;

— valoarea justă actuală a altui instrument care este în esență identic;

— fluxurile de trezorerie preconizate actualizate pe baza ratelor curente care se aplică elementelor cu scadențe și caracteristici de risc similare;

— metoda activelor nete ajustate sau

— alte modele de evaluare.

În vederea stabilirii fluxurilor de trezorerie și a factorilor de actualizare aferenți investițiilor de capital necotate se recurge în mare măsură la estimări. Facilitatea calibrează periodic tehnicile de evaluare și le testează valabilitatea, folosind fie prețurile tranzacțiilor curente pe piață observabile pentru același instrument, fie alte date de piață observabile disponibile.

— **Consolidarea entităților în care facilitatea are interese**

BEI a efectuat analize prin care a stabilit că facilitatea nu controlează niciuna dintre entitățile în care are interese. Acest lucru se datorează faptului că în toate entitățile respective fie partenerului general, fie administratorului fondului sau consiliului de administrație îi revine responsabilitatea exclusivă în materie de gestionare și control al activităților și afacerilor parteneriatului, având totodată competența și autoritatea de a întreprinde tot ceea ce este necesar pentru îndeplinirea scopului și realizarea obiectivelor parteneriatului în conformitate cu orientările în materie de investiții și de politică.

2.3 ***Modificări ale standardelor contabile***

Cu excepția modificărilor de mai jos, facilitatea a aplicat în mod consecvent politicile contabile prevăzute în nota 2.4 tuturor perioadelor prezentate în aceste situații financiare. Facilitatea a adoptat următoarele noi standarde și modificări ale standardelor.

Standarde noi și modificate adoptate de facilitate

Următoarele noi standarde și modificări ale standardelor existente au devenit aplicabile situațiilor financiare ale facilității începând cu 1 ianuarie 2023:

— Modificări ale IAS 1, Prezentarea situațiilor financiare, și ale Declarației 2 privind practica IFRS: Prezentarea politicilor contabile;

— Modificări ale IAS 8, Politici contabile, modificări ale estimărilor contabile și erori: Definirea estimărilor contabile;

Modificările enumerate mai sus nu au avut niciun impact asupra sumelor recunoscute în perioadele anterioare și nu se preconizează că vor afecta în mod semnificativ perioadele actuale sau viitoare.

Noi standarde, modificări și interpretări care nu au fost încă adoptate de facilitate

La 31 decembrie 2023, au fost emise următoarele modificări ale standardelor existente, acestea nefiind însă obligatorii pentru perioadele de raportare anuale care se încheie la 31 decembrie 2023:

Modificări ale standardelor existente aprobate de UE care se aplică perioadelor anuale care încep la 1 ianuarie 2024 sau ulterior acestei date:

Modificări ale IAS 1, Prezentarea situațiilor financiare: Clasificarea datoriilor în datorii curente sau datorii pe termen lung și datorii pe termen lung cu clauze restrictive

Modificări ale standardelor existente care nu au fost încă aprobate de UE:

— Modificări aduse standardului IAS 7, Situația fluxurilor de trezorerie, și standardului IFRS 7, Instrumente financiare: Mecanisme de finanțare a furnizorilor;

— Modificări aduse standardului IAS 21 - Efectele variației cursurilor de schimb valutar: Lipsa de convertibilitate;

— Modificări aduse standardului IFRS 10, Situații financiare consolidate, și standardului IAS 28, Investiții în entitățile asociate și în asocierile în participație: vânzarea contribuției activelor între un investitor și entitatea sa asociată sau asocierea sa în participație.

La data autorizării prezentelor situații financiare, facilitatea nu adoptase anticipat niciunul dintre standardele sau modificările standardelor existente menționate mai sus și nu fuseseră emise interpretări care să fie aplicabile și care să trebuiască să fie luate în considerare de către facilitate la niciuna dintre datele de raportare. Conducerea anticipează că toate deciziile relevante vor fi adoptate pentru prima perioadă care începe la data intrării în vigoare a deciziei sau după această dată și că nu va exista niciun impact semnificativ asupra situațiilor financiare ale facilității.

2.4 ***Rezumat al politicilor contabile semnificative***

Situația poziției financiare prezintă activele și datoriile în ordinea descrescătoare a lichidității și nu diferențiază elementele curente de cele pe termen lung.

2.4.1 Conversia valutară

Pentru prezentarea situațiilor sale financiare, facilitatea utilizează moneda euro (EUR), care este, de asemenea, moneda funcțională. Cu excepția unei mențiuni contrare, informațiile financiare prezentate în EUR au fost rotunjite la mia cea mai apropiată.

Tranzacțiile în valută se convertesc la cursul de schimb în vigoare la data tranzacției.

Activele și pasivele monetare exprimate în alte monede decât euro sunt transformate în euro la cursul de schimb în vigoare la data situației poziției financiare. Veniturile sau pierderile care rezultă în urma acestei conversii se înregistrează în contul de profit și pierdere și în alte elemente ale rezultatului global.

Elementele nemonetare care sunt evaluate la costul istoric într-o valută se convertesc folosind cursurile de schimb valutar de la datele tranzacțiilor inițiale. Elementele nemonetare evaluate la valoarea justă într-o valută se convertesc folosind cursurile de schimb de la data la care s-a stabilit valoarea justă.

Diferențele de curs valutar apărute în urma decontării tranzacțiilor la rate de schimb diferite față de cele de la data încheierii tranzacției, precum și diferențele de curs valutar nerealizate pentru activele și datoriile monetare în valută nedecontate sunt recunoscute în contul de profit și pierdere și în alte elemente ale rezultatului global.

2.4.2. Alte active financiare decât instrumentele financiare derivate

Instrumentele financiare nederivate sunt recunoscute inițial pe baza datei de decontare.

Clasificare și evaluare

Active financiare

În momentul recunoașterii inițiale, un activ financiar este clasificat ca fiind evaluat la costul amortizat sau la valoarea justă prin profit sau pierdere (*fair value through P&L* – „FVTPL"), iar o datorie financiară este clasificată ca fiind evaluată la costul amortizat sau la FVTPL.

Conform IFRS 9, prima etapă a clasificării constă în a stabili dacă activul financiar este considerat un instrument de datorie sau de capital. IFRS 9 face trimitere la definițiile din IAS 32 – Instrumente financiare: prezentare.

Instrumentele de datorie sunt instrumente care corespund definiției unei datorii financiare din perspectiva contrapărții, împrumuturi și titluri de creanță, inclusiv obligațiuni, efecte comerciale sau certificate emise de entități structurate, administrații publice sau corporații.

Un instrument de datorie este clasificat ca fiind evaluat la costul amortizat dacă îndeplinește cumulativ următoarele două condiții și nu este desemnat ca fiind evaluat la FVTPL:

— activul este deținut în baza unui model de afaceri al cărui obiectiv este de a deține active în vederea colectării fluxurilor de trezorerie contractuale și

— condițiile contractuale ale activului financiar dau naștere, la anumite date, la fluxuri de trezorerie care sunt exclusiv plăți ale principalului și ale dobânzii aferente valorii principalului datorat (criterii SPPI).

Cerințele de mai sus ar trebui să se aplice întregului activ financiar, chiar dacă acesta conține un instrument derivat încorporat.

Instrumentele de capital sunt instrumente care corespund definiției capitalurilor proprii din perspectiva emitentului, respectiv, instrumentele care nu prevăd obligația contractuală de a plăti și care atestă existența unui interes rezidual în activele nete ale emitentului. Instrumentele de capital sunt evaluate la FVTPL.

La recunoașterea inițială a unei investiții de capital care nu este păstrată în vederea tranzacționării, facilitatea poate alege în mod irevocabil să prezinte modificările ulterioare în alte elemente ale rezultatului global. Această alegere se efectuează pentru fiecare investiție în parte.

Toate celelalte active financiare sunt clasificate ca fiind evaluate la FVTPL.

Evaluarea modelului de afaceri

BEI, în calitate de administrator al facilității, evaluează obiectivul modelului de afaceri în cadrul căruia este deținut instrumentul de datorie la nivel de portofoliu, deoarece acest lucru reflectă cel mai bine modul în care este gestionată activitatea și modul în care informațiile sunt transmise conducerii. Printre informațiile avute în vedere se numără:

— politicile și obiectivele declarate ale portofoliului și aplicarea acestor politici în practică. În special, dacă strategia conducerii pune accentul pe obținerea de venituri din dobânzi contractuale, pe menținerea unui anumit profil al ratei dobânzii, pe corelarea duratei activelor financiare cu durata datoriilor care finanțează activele respective sau pe realizarea de fluxuri de trezorerie prin vânzarea activelor;

— modul în care este evaluată performanța portofoliului și modul în care este raportată performanța conducerii facilității;

— riscurile care afectează performanța modelului de afaceri (și a activelor financiare deținute în cadrul modelului de afaceri respectiv) și modul în care sunt gestionate aceste riscuri și

— frecvența, volumul și calendarul vânzărilor efectuate în perioade anterioare, motivele acestor vânzări și estimările cu privire la activitățile de vânzare viitoare.

Cu toate acestea, informațiile privind activitatea de vânzare nu sunt luate în considerare separat, ci ca parte a unei evaluări globale a modului de realizare a obiectivului declarat de gestionare a activelor financiare și a fluxurilor de trezorerie.

Modelul de afaceri pentru operațiunile de împrumuturi directe aferente pachetului de finanțare a impactului a fost descris și prezentat în nota 25.

Criteriile privind plata exclusivă a principalului și a dobânzilor (Solely payment of principal and interests – „SPPI")

În sensul prezentei evaluări, „principalul" este definit ca valoarea justă a instrumentului de datorie la momentul recunoașterii inițiale. „Dobânda" este definită drept luarea în considerare a valorii-timp a banilor și a riscului de credit aferent valorii principalului restant într-o anumită perioadă de timp, a altor riscuri și costuri de creditare de bază (de exemplu, riscul de lichiditate și costurile administrative), precum și a marjei de profit.

Atunci când se evaluează dacă fluxurile de trezorerie contractuale reprezintă exclusiv plăți ale principalului și ale dobânzii, se iau în considerare condițiile contractuale ale instrumentului. Se analizează dacă activul financiar conține o clauză contractuală care ar putea modifica calendarul sau valoarea fluxurilor de trezorerie contractuale, astfel încât această condiție nu ar mai fi îndeplinită.

Derecunoaștere

Facilitatea derecunoaște un activ financiar atunci când drepturile contractuale asupra fluxurilor de trezorerie generate de activul financiar expiră sau atunci când drepturile de a primi fluxurile de trezorerie contractuale sunt transferate într-o tranzacție în care facilitatea fie transferă riscurile și avantajele aferente dreptului de proprietate asupra activului financiar, fie păstrează practic toate riscurile și beneficiile aferente dreptului de proprietate, fără a păstra controlul asupra activului financiar.

La derecunoașterea unui activ financiar sau a unei datorii financiare (nota 2.4.4), diferența dintre valoarea contabilă a activului sau a datoriei (sau valoarea contabilă alocată părții din activul sau datoria derecunoscută) și suma dintre (i) contraprestația primită sau plătită și (ii) orice câștig sau pierdere cumulativă care a fost recunoscută în alte elemente ale rezultatului global este recunoscută în profit sau pierdere, cu excepția câștigurilor sau a pierderilor cumulative recunoscute în alte elemente ale rezultatului global pentru investițiile de capital evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global care sunt transferate în momentul cesiunii în fondul de rezervă și nu la profit sau pierdere.

În contextul reformei IBOR, evaluarea de către facilitate a caracterului substanțial al unei modificări a unui instrument financiar cu cost amortizat se efectuează după aplicarea soluției practice introduse prin faza 2 a reformei IBOR. În conformitate cu amendamentele emise de IASB, facilitatea nu derecunoaște un instrument financiar ale cărui fluxuri de trezorerie contractuale sunt modificate ca o consecință directă a reformei, iar modificarea este echivalentă din punct de vedere economic cu baza anterioară pentru determinarea fluxurilor de trezorerie contractuale (și anume, baza imediat anterioară modificării).

Reclasificare

Activele financiare nu sunt reclasificate după recunoașterea inițială, cu excepția perioadei următoare celei în care facilitatea își modifică modelul de afaceri pe care îl aplică pentru gestionarea activelor financiare.

Modificare

Un activ financiar evaluat la costul amortizat este considerat modificat atunci când fluxurile de trezorerie contractuale sunt renegociate sau modificate în alt fel. Renegocierea sau modificarea poate sau nu să ducă la derecunoașterea vechiului instrument financiar și la recunoașterea noului instrument financiar.

O modificare contractuală semnificativă a fluxurilor de trezorerie ale unui activ financiar evaluat la costul amortizat care are drept rezultat derecunoașterea activului financiar duce la recunoașterea noului activ financiar la valoarea sa justă și la înregistrarea variației impactului câștigului sau a pierderii în contul de profit și pierdere consolidat la rubrica „Rezultat din operațiunile financiare".

O modificare contractuală este considerată substanțială dacă valoarea prezentă actualizată a fluxurilor de trezorerie în conformitate cu termenii revizuiți (actualizată utilizând rata dobânzii efective inițiale) este cu cel puțin 10 % diferită de valoarea prezentă actualizată a fluxurilor de trezorerie rămase din activul financiar inițial. Se iau, de asemenea, în considerare, factori calitativi cum ar fi o modificare a monedei în care este exprimat activul financiar și caracteristicile de conversie.

În contextul reformei IBOR, evaluarea de către facilitate a caracterului substanțial al unei modificări a unui instrument financiar cu cost amortizat se efectuează după aplicarea soluției practice introduse prin faza 2 a reformei IBOR. Facilitatea actualizează rata dobânzii efective, fără a modifica valoarea contabilă a instrumentului financiar, dacă baza pentru determinarea fluxurilor de trezorerie contractuale ale instrumentului financiar, evaluate la costul amortizat, se modifică ca o consecință directă a reformei și dacă modificarea este echivalentă din punct de vedere economic cu baza anterioară (și anume, baza imediat anterioară modificării).

Evaluarea valorii juste a instrumentelor financiare

Valoarea justă reprezintă prețul care ar fi încasat pentru vânzarea unui activ sau care ar fi plătit pentru transferul unei datorii într-o tranzacție obișnuită între participanți pe piață, la data evaluării pe piața principală sau, în lipsa acesteia, pe piața cea mai avantajoasă la care facilitatea are acces la data respectivă.

Dacă este cazul, BEI, în numele facilității, evaluează valoarea justă a unui instrument, utilizând prețul cotat pe o piață activă pentru respectivul instrument. O piață este considerată activă dacă tranzacțiile cu activul sau datoria în cauză au loc cu o frecvență și la un volum suficiente pentru a oferi în mod constant informații cu privire la preț.

Atunci când valorile juste ale activelor și ale datoriilor financiare înregistrate în situația poziției financiare nu pot fi determinate pe baza pieței active, acestea sunt stabilite folosind o gamă variată de tehnici de evaluare, printre care se numără utilizarea modelelor matematice. Datele de intrare utilizate de aceste modele se preiau, în măsura în care este posibil, de pe pieței observabile, însă dacă acest lucru nu este fezabil, pentru stabilirea valorilor juste este necesar să se efectueze o analiză. Tehnica de evaluare aleasă încorporează toți factorii pe care participanții pe piață i-ar lua în considerare la stabilirea prețului tranzacției.

Aceste tehnici de evaluare pot include modele bazate pe valoarea actualizată netă și pe fluxul de trezorerie actualizat, comparația cu instrumente similare pentru care există prețuri de piață observabile, modelul Black-Scholes, modele polinominale de evaluare a opțiunii și alte modele de evaluare. Ipotezele și datele de intrare utilizate în tehnicile de evaluare includ ratele dobânzii fără risc și de referință, marjele de credit (credit spreads) utilizate la estimarea ratelor de actualizare, prețurile obligațiunilor și ale capitalului, cursurile de schimb valutar, prețurile acțiunilor și ale indicilor pe acțiuni, precum și volatilitățile și corelațiile de preț preconizate.

Obiectivul tehnicilor de evaluare este efectuarea unei evaluări la valoarea justă care să reflecte prețul care ar fi încasat pentru vânzarea unui activ sau care ar fi plătit pentru transferul unei datorii într-o tranzacție obișnuită între participanții pe piață, la data evaluării.

Facilitatea utilizează modele de evaluare larg recunoscute pentru a determina valoarea justă a unor instrumente financiare comune și mai simple, cum ar fi swap-urile pe rata dobânzii și swap-urile valutare, care utilizează doar date observabile pe piață și care au nevoie într-o măsură limitată să facă obiectul analizei și al estimării de către conducere. Prețurile observabile și datele de intrare ale modelului sunt de obicei disponibile pe piața titlurilor de creanță și de capital cotate, a instrumentelor financiare derivate tranzacționate la bursă și a instrumentelor financiare derivate extrabursiere simple, cum ar fi swap-urile pe rata dobânzii. Disponibilitatea prețurilor observabile pe piață și a datelor de intrare ale modelului reduce nevoia de analiză și de estimare de către conducere, precum și incertitudinea aferentă determinării valorilor juste. Disponibilitatea prețurilor observabile pe piață și a datelor de intrare variază în funcție de produse și de piețe și este predispusă la modificări în funcție de evenimente specifice și de condițiile generale de pe piețele financiare.

Pentru instrumentele mai complexe, banca utilizează propriile modele de evaluare, care sunt elaborate pe baza modelelor de evaluare recunoscute. Este posibil ca unele date de intrare semnificative sau ca toate datele de intrare semnificative din aceste modele să nu fie observabile pe piață și să fie derivate din prețurile sau ratele de piață ori să fie estimate pe baza unor ipoteze. Printre exemplele de instrumente care implică date de intrare neobservabile semnificative se numără anumite împrumuturi și garanții pentru care nu există o piață activă. Modelele de evaluare care utilizează date de intrare neobservabile semnificative necesită un grad mai ridicat de analiză și estimare de către conducere pentru determinarea valorii juste. De obicei, analiza și estimarea efectuate de către conducere sunt necesare pentru a alege modelul de evaluare adecvat care trebuie să fie utilizat, pentru a determina fluxurile de trezorerie viitoare care sunt preconizate în cazul instrumentului financiar care este evaluat, pentru a stabili probabilitatea ca o contraparte să nu își îndeplinească obligațiile de plată sau să efectueze plăți anticipate și pentru a selecta ratele de actualizare corespunzătoare.

Facilitatea evaluează valorile juste utilizând următoarea ierarhie a valorii juste care reflectă importanța datelor de intrare folosite pentru efectuarea evaluărilor:

— nivelul 1: date de intrare care sunt prețuri de piață cotate neajustate pe piețele active pentru instrumente identice la care facilitatea are acces;

— nivelul 2: alte date de intrare decât prețurile cotate incluse în nivelul 1, care sunt observabile fie direct (și anume ca prețuri), fie indirect (și anume derivate din prețuri). Această categorie cuprinde instrumentele evaluate folosind prețurile de piață cotate pe piețele active pentru instrumente similare, prețurile cotate pentru instrumente identice sau similare pe piețele care sunt considerate mai puțin decât active sau alte tehnici de evaluare în cazul în care toate datele de intrare semnificative sunt observabile direct sau indirect din datele de piață;

— nivelul 3: date de intrare care nu sunt observabile. Această categorie cuprinde toate instrumentele în cazul cărora tehnicile de evaluare includ date de intrare care nu se bazează pe date observabile și datele de intrare neobservabile au un efect semnificativ asupra valorii instrumentului. Această categorie cuprinde instrumente care sunt evaluate pe baza unor prețuri cotate ale unor instrumente similare în cazul în care sunt necesare ajustări sau ipoteze neobservabile semnificative pentru a reflecta diferențele dintre instrumente.

Facilitatea recunoaște transferurile între nivelurile ierarhiei valorii juste de la sfârșitul perioadei de raportare în care a intervenit modificarea.

Deprecierea activelor financiare

IFRS 9 se bazează pe un model prospectiv de pierdere de credit așteptată (*expected credit loss* – „ECL"). BEI a stabilit un cadru pentru calcularea „pierderii de credit așteptate" în funcție de starea macroeconomiei. Acesta implică construirea unor parametri de risc de credit (Probability of default – „PD" și Loss given default – „LGD") pe baza unui punct în timp (point-in-time „PIT") pe baza unui factor sistematic (ciclul de creditare) care este condus de macroeconomie și este proiectat prin intermediul unor previziuni sau scenarii macroeconomice. ECL finală este media ponderată a probabilității ECL-urilor scenariului macroeconomic respectiv. Acest model anticipativ de depreciere se aplică activelor financiare evaluate la costul amortizat, contractelor de garanție financiară, precum și angajamentelor extrabilanțiere.

IFRS 9 prevede că ajustările pentru pierderi se măsoară în funcție de oricare dintre următoarele baze:

— ECL pe 12 luni: acestea sunt ECL-urile care rezultă din posibilele evenimente de nerambursare în termen de 12 luni de la data de raportare și

— ECL pe durata de viață: acestea sunt ECL-urile care rezultă din toate posibilele evenimente de nerambursare pe durata de viață preconizată a unui instrument financiar.

Standardul IFRS 9 stabilește un model „în trei etape” pentru depreciere în funcție de modificarea calității creditului după recunoașterea inițială. Instrumentele financiare sunt clasificate în etapa 1, cu excepția instrumentelor în cazul cărora s-a identificat o creștere semnificativă a riscului de credit (*significant increase in credit risk* – „SICR”) după recunoașterea inițială. Printre aceste informații se numără informațiile și analiza cantitative și calitative, pe baza experienței băncii, inclusiv informații previzionale.

Activele achiziționate sau emise depreciate ca urmare a riscului de credit (*Purchased or originated credit-impaired assets* – „POCI”) sunt activele financiare care, din momentul recunoașterii inițiale, sunt considerate a fi clasificate drept etapa 3. În cazul activelor financiare POCI, modificările cumulate pe durata de viață a ECL, de la recunoașterea inițială, sunt recunoscute în contul de profit și pierdere.

Evaluarea de către bancă a stadiului IFRS9 se bazează pe o abordare secvențială care utilizează informații specifice contrapărții sau instrumentului în conformitate cu orientările și procedurile interne, în special în ceea ce privește mecanismele de alertă precoce, ratingul intern (o scădere de 3 trepte sau mai mare în comparație cu ratingul intern istoric pentru contrapărțile al căror rating intern actual se situează sub ratingul din categoria de investiții) și arieratele (întârziere de plată de peste 30 de zile).

BEI consideră că efectele asupra deprecierii care rezultă din contextul general de incertitudine și de acumulare a diferitelor riscuri ca urmare a invadării Ucrainei de către Rusia se reflectă în actualul model anticipativ ECL, care este considerat suficient de solid pentru a ține seama de astfel de evenimente extreme. În special, impacturile respective au fost reflectate direct prin proiecțiile macroeconomice și prin structurile termenilor PD.

BEI consideră că actualul model anticipativ ECL este suficient de solid pentru a ține seama de evenimentele economice extreme, care au fost reflectate direct prin proiecțiile macroeconomice și prin structurile termenilor PD. Așa cum s-a menționat la nota 3.2.3.8, BEI aplică evaluarea experților atunci când evaluează creditul de risc al unor astfel de contrapărți.

În cazul în care s-a înregistrat o creștere semnificativă a riscului de credit, instrumentul financiar este transferat în etapa 2, dar nu este considerat deocamdată a fi depreciat ca urmare a riscului de credit. În cazul în care instrumentul financiar este depreciat ca urmare a riscului de credit, instrumentul financiar este ulterior transferat în etapa 3.

Pentru a identifica expunerile aferente etapei 3, banca stabilește dacă există sau nu dovezi obiective privind existența evenimentelor de expunere neperformantă. Se consideră că un activ financiar face obiectul unui eveniment de nerambursare atunci când este puțin probabil ca debitorul să își plătească integral obligațiile din credite pe care le are față de facilitate fără ca facilitatea să efectueze vreun demers sau atunci când debitorul a întârziat cu mai mult de 90 de zile îndeplinirea oricărei obligații semnificative din credite pe care o are față de facilitate.

În acest sens, se consideră că un activ financiar este depreciat atunci când se stabilește că este probabil ca facilitatea să nu poată să colecteze toate sumele datorate în condițiile contractuale inițiale sau pentru o valoare echivalentă. Expunerile individuale la riscul de credit sunt evaluate pe baza caracteristicilor debitorului, a situației financiare globale, a resurselor și a istoricului plăților, a perspectivelor de susținere din partea oricărui garant responsabil din punct de vedere financiar și, după caz, a valorii realizabile a oricăror garanții.

Toate creanțele depreciate sunt revizuite și analizate cel puțin semestrial. Orice modificări ulterioare ale valorilor și calendarului fluxurilor de trezorerie viitoare preconizate, comparativ cu estimările anterioare, vor conduce la o modificare a provizionului pentru pierderi din credite și vor fi înregistrate sau creditate în contul de profit și pierdere. Un provizion pentru depreciere se reia numai atunci când calitatea creditului s-a îmbunătățit în așa măsură încât există asigurări rezonabile cu privire la colectarea în timp util a principalului și a dobânzii în conformitate cu condițiile contractuale inițiale ale contractului de cesiune de creanță. Operațiunea de eliminare din bilanț (*write-off*) se efectuează atunci când se consideră că întreaga creanță sau o parte a acesteia nu se poate recupera sau este revocată. Sumele eliminate din bilanț sunt înregistrate în conturile de deprecieri create anterior sau direct din contul de profit și pierdere și reduc valoarea principalului creanței. Recuperările parțiale sau integrale ale sumelor eliminate anterior din bilanț sunt creditate în contul de profit și pierdere. Activele financiare care sunt eliminate din bilanț ar putea face în continuare obiectul unor măsuri de executare pentru a respecta procedurile băncii de recuperare a sumelor datorate.

Măsurarea ECL – Date de intrare, ipoteze și tehnici

Măsurarea ECL pe durata de viață se aplică activelor din etapa 2 și etapa 3, în timp ce măsurarea ECL pe 12 luni se aplică activelor din etapa 1.

Pierderile așteptate din credite au fost calculate pe baza următoarelor variabile:

— evaluarea de credit și probabilitatea de nerambursare pe baza unui punct în timp (*probability of default* – „PD”);

— pierderea în caz de nerambursare pe baza unui punct în timp (*loss given default* – „LGD”);

— expunerea la riscul de nerambursare (*exposure at default* – „EAD”).

Evaluarea de credit a unei contrapărți este stabilită la o anumită dată, utilizând modele de fișe de evaluare adaptate diferitelor categorii de contrapărți și expuneri.

Fiecare evaluare de credit indică o PD specifică care reprezintă probabilitatea ca o contraparte să nu își îndeplinească obligațiile financiare în următoarele 12 luni sau pe durata de viață rămasă a obligației. Prin urmare, ratingurile sunt elementele principale utilizate pentru stabilirea structurii temporale (PIT) a PD pentru expuneri. BEI colectează informații privind performanțele și nerambursările cu privire la expunerile la riscul de credit ale facilității. Datele colectate sunt segmentate în funcție de sectoarele de activitate și de regiuni. Sectoarele de activitate și regiunile care reacționează în mod omogen la ciclurile de credit sunt analizate împreună.

BEI utilizează modele statistice pentru a analiza datele colectate și a genera estimări ale PD pe durata de viață rămasă a expunerilor, precum și pentru a estima evoluția acestora în urma trecerii timpului și în anumite scenarii macroeconomice.

LGD reprezintă estimarea de către BEI a raportului dintre pierderea aferentă unei expuneri ca urmare a neîndeplinirii obligațiilor de plată de către o contraparte și suma restantă în momentul producerii evenimentului de nerambursare. LGD poate fi definită, de asemenea, drept „1 – rata de recuperare”. Estimările LGD se stabilesc în funcție de criterii geografice și de tipul contrapărții, fiind identificate cinci clase principale de expuneri: entități suverane, instituții publice, instituții financiare, întreprinderi și finanțări de proiecte. Valorile LGD pot fi ajustate ulterior pe baza caracteristicilor produsului și contractului specifice expunerii.

BEI include informații prospective și PIT atât în evaluarea creșterii semnificative a riscului de credit al unui instrument de la recunoașterea sa inițială, cât și în evaluarea pierderilor așteptate din credite.

Pentru evaluarea ECL, BEI a elaborat o abordare care constă într-o modelare condiționată, denumită modelul PIT PD, pentru calcularea structurilor în termeni de probabilitate de nerambursare, care implică:

— definirea unei funcții de legătură rezonabile între ciclul de creditare și variabilele macroeconomice și

— un set de trei scenarii macroeconomice (un scenariu de bază și două scenarii care reflectă declinul și redresarea economiei) cu indicarea PIB-ului potențial pentru mai mulți ani și a probabilității ca aceste scenarii să aibă loc.

Pentru a genera scenarii macroeconomice, BEI utilizează un model macro semistructural multinațional și cu mai multe ecuații al economiei mondiale, cu blocuri specifice fiecărei țări. Acest scenariu central/scenariu de referință este conceput de așa manieră încât să fie în concordanță cu cele mai recente previziuni ale Comisiei Europene. Scenariile pozitive și negative sunt concepute în baza scenariului central prin implementarea modelului multinațional/cu mai multe ecuații. Scenariile sunt derivate din șocarea PIB-ului, care este elementul esențial prin care se măsoară activitatea economică. Șocurile asupra PIB-ului real sunt calibrate de așa manieră încât să replice volatilitatea observată a variabilei. De asemenea, se aplică evaluarea experților, atunci când este cazul, pentru a defini cu precizie amploarea și persistența șocurilor asupra PIB. Prin urmare, șocurile sunt stabilite împreună cu o funcție de degradare pentru a determina impactul șocurilor în timp. Probabilitățile asociate fiecărui scenariu sunt definite reflectând indicatorii de piață (volatilitatea) și indicatori/*trackeri* elaborați intern și puși în aplicare de manieră consecventă de-a lungul timpului pentru a capta incertitudinea.

Modelele PIT PD și PIT LGD ale BEI utilizează aceleași valori proiectate ale ciclului de creditare ca date de intrare principale în diferite scenarii macroeconomice. Ciclul de creditare se calculează pe baza ratelor descendente ale unei agenții externe de rating și a proiecțiilor privind ratele anuale de creștere a PIB-ului real, precum și a marjei dintre ratele dobânzilor pe termen lung și cele pe termen scurt.

EAD reprezintă expunerea preconizată în caz de nerambursare și are la bază expunerea actuală față de contraparte și potențiala variație a sumei actuale permisă în temeiul contractului, inclusiv amortizarea. În cazul unui activ financiar, EAD este valoarea contabilă brută a activului. În cazul angajamentelor de creditare și al garanțiilor financiare, EAD include suma trasă.

2.4.2.1 *Numerar și echivalente de numerar*

Facilitatea definește numerarul și echivalentele de numerar ca fiind conturi curente, depozite pe termen scurt sau titluri comerciale de valoare cu scadențe inițiale de trei luni sau mai puțin. Numerarul și echivalentele de numerar sunt contabilizate la costul amortizat în situația poziției financiare.

2.4.2.2 *Active financiare de trezorerie*

Activele financiare de trezorerie cuprind obligațiunile cotate și necotate care se doresc a fi păstrate până la scadență și titlurile comerciale de valoare cu scadențe inițiale de peste trei luni, fiind, așadar, clasificate la costul amortizat.

Respectivele obligațiuni și titluri comerciale de valoare sunt evaluate inițial la costuri, respectiv valoarea justă, la care se adaugă orice cost de tranzacție direct imputabil. Diferența dintre prețul de intrare și valoarea de răscumpărare este amortizată în conformitate cu metoda dobânzii efective pe parcursul duratei de viață rămase a instrumentului.

2.4.2.3 *Împrumuturi și avansuri*

Portofoliul de împrumuturi și avansuri poate consta în instrumente de datorie, cum ar fi împrumuturile și titlurile de creanță, inclusiv obligațiunile, efectele comerciale sau certificatele emise de entități structurate cu intenția de a le păstra până la scadență și de a colecta fluxurile de trezorerie contractuale.

La împrumuturi și avansuri intră:

— împrumuturile și avansurile evaluate la costul amortizat;

— împrumuturile și avansurile evaluate în mod obligatoriu la FVTPL.

Creditele acordate de facilitate sunt recunoscute în activele acesteia atunci când se fac plăți în numerar către debitori. Părțile neplătite ale împrumuturilor sunt înregistrate în afara bilanțului la valoarea lor nominală. Împrumuturile care întrunesc criteriile SPPI se înregistrează inițial la costuri (sumele nete plătite), care reprezintă valoarea justă a numerarului furnizat pentru emiterea împrumutului, inclusiv orice cost de tranzacție, și sunt evaluate ulterior la costurile amortizate, folosind metoda ratei dobânzii efective.

Titlurile de creanță sunt recunoscute în activele facilității atunci când se fac plăți în numerar către emitent și pot lua forma unui instrument de datorie legat contractual sau a unui instrument de datorie cu tranșă unică. Părțile neplătite ale titlurilor de creanță sunt înregistrate în afara bilanțului la valoarea lor nominală. Titlurile de creanță sunt evaluate inițial la cost, respectiv valoarea justă plus costurile tranzacției direct atribuibile, și ulterior sunt evaluate la costul amortizat utilizând metoda ratei efective a dobânzii. Diferența dintre prețul de intrare și valoarea de răscumpărare este amortizată în conformitate cu metoda dobânzii efective pe parcursul duratei de viață rămase a instrumentului.

Politica privind deprecierea împrumuturilor și a avansurilor este descrisă la nota 2.4.2.

Împrumuturile și avansurile care nu îndeplinesc criteriile modelului de afaceri SPPI sunt evaluate în mod obligatoriu la FVTPL. Tehnica de evaluare a valorii juste utilizată are la bază tehnica fluxului de trezorerie actualizat sau a valorii de lichidare.

Pentru impactul reformei IBOR asupra reevaluării împrumuturilor și avansurilor la costul amortizat, vă rugăm să consultați paragrafele referitoare la această chestiune de la nota 2.4.2 – Clasificare și evaluare/modificare.

2.4.2.4 *Acțiuni și alte titluri cu randament variabil*

Facilitatea utilizează două tipuri de investiții de capital: (i) investiții directe de capital și (ii) fonduri cu capital de risc. Acțiunile și alte titluri cu randament variabil sunt recunoscute inițial la valoarea justă, la care se adaugă costurile de tranzacție. Ulterior, variațiile valorii juste, inclusiv câștigurile și pierderile din diferențele de curs valutar, sunt recunoscute în contul de profit și pierdere și în alte elemente ale rezultatului global la rubrica „Rezultat net din acțiuni și alte titluri cu randament variabil”.

Partea neutilizată, dar angajată din aceste investiții este înregistrată ca angajamente extrabilanțiere consolidate la valoarea lor nominală.

Evaluarea valorii juste a instrumentelor financiare

Valoarea justă se stabilește prin aplicarea metodei valorii activelor nete („VAN”) agregate (considerând astfel că, în pofida absenței unei valori de piață ușor de identificat, VAN este cea mai bună estimare a valorii juste). Pentru investițiile necotate, atunci când valoarea justă nu poate fi obținută pe baza pieței active, valoarea justă se stabilește prin aplicarea tehnicilor de evaluare recunoscute (nota 4.2.1).

VAN atribuibilă este ajustată în funcție de evenimentele care au loc între data ultimei VAN disponibile și data bilanțului, în măsura în care o astfel de ajustare este considerată semnificativă de către comitetul de gestionare. Ajustările semnificative se modifică până la adoptarea de către Consiliul de administrație a situațiilor financiare aferente exercițiului. În acest sens, ca urmare a contextului general de incertitudine, a acumulării a diverse riscuri ca urmare a invadării Ucrainei de către Rusia și a volatilității observate în ceea ce privește performanța, banca și-a îmbunătățit tehnicile de evaluare pentru a estima orice ajustare a valorii juste a investițiilor de capital pentru VAN care nu au fost raportate de administratorii de fonduri la data de raportare a situațiilor financiare ale facilității.

Pentru investițiile specifice în cazul cărora VAN nu poate fi stabilită cu ușurință, ar putea fi utilizate alte orientări, de exemplu Orientările privind evaluarea capitalului privat internațional și a capitalului de risc („IPEV"), astfel cum au fost publicate de consiliul IPEV, și vor fi necesare o monitorizare și o revizuire mai detaliate. Conform acestei metode, fondurile sunt clasificate intern în trei categorii:

— categoria I – fonduri care au adoptat cerințele privind valoarea justă din IFRS 13 sau din Ghidul IPEV pentru care se efectuează o analiză specifică pentru a se asigura faptul că VAN este o estimare fiabilă a valorii juste;

— categoria II – fonduri care au adoptat alte orientări (cum ar fi fostul EVCA 2001) sau standarde de evaluare care pot fi considerate conforme cu IFRS 13, pentru care se poate calcula o VAN echivalentă; și

— categoria III – fonduri care nu au adoptat cerințele IFRS 13 cu privire la valoarea justă sau orice alte directive de evaluare conforme cu IFRS 13.

Evaluarea influenței semnificative

De regulă, participațiile achiziționate de facilitate reprezintă investiții în fonduri de investiții în societăți necotate sau în fonduri cu capital de risc. În conformitate cu practicile din cadrul sectorului, investițiile respective sunt, în general, subscrise în comun de o serie de investitori, niciunul dintre aceștia nefiind în măsură să influențeze în mod individual operațiunile curente și activitatea de investiții ale unui astfel de fond. În consecință, faptul că un investitor ocupă o poziție în cadrul unui organism de conducere al unui astfel de fond nu conferă, în principiu, respectivului investitor dreptul de a influența operațiunile curente ale fondului. În plus, investitorii individuali într-un fond de investiții în societăți necotate sau într-un fond cu capital de risc nu stabilesc politicile unui fond, cum ar fi politicile de distribuție privind dividendele sau alte distribuții. De obicei, astfel de decizii sunt adoptate de conducerea unui fond în baza acordului acționarilor, care reglementează drepturile și obligațiile conducerii și ale tuturor acționarilor fondului. De asemenea, acordul acționarilor îi împiedică, în general, pe investitorii individuali să încheie cu fondul la nivel bilateral tranzacții care implică sume importante, să schimbe personalul de conducere sau să obțină acces privilegiat la informații tehnice esențiale. Investițiile facilității sunt efectuate în conformitate cu practicile din cadrul sectorului menționate mai sus, asigurându-se faptul că facilitatea nici nu controlează, nici nu exercită vreo formă de influență semnificativă, în sensul IFRS 10 și al IAS 28, asupra vreuneia dintre aceste investiții, inclusiv asupra investițiilor în privința cărora facilitatea deține peste 20 % din drepturile de vot.

2.4.3 Garanții financiare

Contractele de garanție financiară sunt contractele care impun facilității să efectueze plăți specificate pentru a rambursa titularului o pierdere pe care acesta o suportă, deoarece un anumit debitor nu efectuează plățile atunci când sunt scadente, în conformitate cu termenii unui instrument de datorie.

Garanțiile financiare sunt contabilizate în temeiul IFRS 9 – Instrumente financiare, fie ca „instrumente financiare derivate", fie ca „garanții financiare", în funcție de trăsăturile și caracteristicile acestora, astfel cum sunt definite în IFRS 9.

Politica de contabilitate a instrumentelor financiare derivate este prezentată în nota 2.4.5.

Garanțiile financiare sunt recunoscute inițial în situația poziției financiare la „Provizioane pentru garanții emise" la valoarea justă plus costurile de tranzacție care se pot atribui direct emiterii garanțiilor financiare. La recunoașterea inițială, obligația de plată corespunde valorii actualizate nete („VAN") a primelor preconizate sau a pierderii așteptate inițiale.

Ulterior recunoașterii inițiale, garanțiile financiare sunt evaluate la cea mai mare dintre următoarele două valori:

— valoarea ajustării pentru pierdere, astfel cum este stabilită în conformitate cu IFRS 9 și

— prima recunoscută inițial, din care s-au dedus veniturile recunoscute în conformitate cu principiile IFRS 15.

Creșterea sau reducerea datoriei nete (astfel cum este evaluată în conformitate cu IFRS 9) legată de garanțiile financiare, cu excepția plății cererilor de executare a garanțiilor, este recunoscută în contul de profit și pierdere și în alte elemente ale rezultatului global la rubrica „Variația provizioanelor pentru garanții".

Prima încasată este recunoscută în contul de profit și pierdere și în alte elemente ale rezultatului global la rubrica „Venituri din taxe și comisioane", pe baza unui calendar de amortizare în conformitate cu IFRS 15 pe durata de viață a garanției financiare.

2.4.4 Alte datorii financiare decât instrumentele financiare derivate

Clasificare și evaluare

Datorii financiare

O datorie financiară este evaluată la costul amortizat, cu excepția datoriilor financiare:

— acestea sunt evaluate în mod obligatoriu la valoarea justă prin profit sau pierdere (de exemplu, datorii derivate); și

— sunt desemnate ca fiind evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere.

Facilitatea derecunoaște o datorie financiară atunci când obligațiile sale contractuale sunt îndeplinite, anulate sau au expirat.

2.4.5 Instrumente financiare derivate

Instrumentele financiare derivate includ swap-urile valutare, swap-urile valutare pe rata dobânzii și swap-urile valutare pe termen scurt („swap-uri FX").

Instrumentele financiare derivate sunt recunoscute inițial pe baza datei tranzacției.

În cadrul activității sale obișnuite, facilitatea poate să încheie contracte swap pentru a acoperi împotriva riscurilor operațiuni specifice de acordare de împrumuturi sau să încheie contracte valutare la termen pentru a-și acoperi împotriva riscurilor pozițiile valutare exprimate în monede tranzacționate în mod activ, altele decât euro, în vederea compensării oricărui profit sau a oricărei pierderi generate de fluctuațiile cursului de schimb.

Toate instrumentele financiare derivate sunt evaluate la FVTPL și sunt raportate ca instrumente financiare derivate. Valorile juste sunt calculate în principal pe baza modelelor de fluxuri de trezorerie actualizate, a modelelor de evaluare a opțiunii și a cotațiilor terților.

Instrumentele financiare derivate sunt înregistrate la valoarea justă și sunt contabilizate ca active atunci când valoarea lor justă este pozitivă și ca datorii atunci când valoarea lor justă este negativă. Modificările valorii juste a instrumentelor financiare derivate sunt incluse în contul de profit și pierdere și în alte elemente ale rezultatului global la rubrica „Modificări ale valorii juste a instrumentelor financiare derivate".

În conformitate cu IFRS 9, s-au eliminat cerințele de bifurcare privind instrumentele financiare derivate încorporate pentru activele financiare sau datoriile financiare și, prin urmare, contractul hibrid este tratat în ansamblul său în vederea clasificării în consecință a activelor financiare sau a datoriilor financiare.

2.4.6 Contribuții

Contribuțiile din partea statelor membre sunt recunoscute ca creanțe în situația poziției financiare la data deciziei Consiliului de stabilire a contribuției financiare pe care statele membre trebuie să o plătească facilității.

Contribuțiile statelor membre îndeplinesc următoarele condiții și, prin urmare, sunt clasificate ca fiind capitaluri proprii:

— astfel cum se prevede în acordul de contribuție, statele membre decid în ceea ce privește folosirea activelor nete ale facilității în eventualitatea lichidării acesteia;

— se încadrează în categoria de instrumente care este subordonată tuturor celorlalte clase de instrumente;

— toate instrumentele financiare din clasa instrumentelor care sunt subordonate tuturor celorlalte clase de instrumente au caracteristici identice;

— instrumentul nu include caracteristici care să necesite clasificarea acestuia ca datorie și

— fluxurile de trezorerie preconizate totale care pot fi atribuite instrumentului pe durata de viață a acestuia se bazează în mod substanțial pe profit sau pierdere, pe modificarea activelor nete recunoscute sau pe modificarea valorii juste a activelor nete recunoscute și nerecunoscute ale facilității pe durata de viață a instrumentului.

În situațiile financiare, contribuțiile sunt clasificate și evaluate la costul amortizat.

Contribuțiile plătite de statele membre reprezintă restituiri disponibile plătite CE și Regatului Unit. În conformitate cu acordul de transfer, începând cu anul 2023 și până în anul 2027, până cel târziu la data de 31 martie a fiecărui an, BEI raportează în scris valoarea restituirilor FI ACP disponibile și, respectiv, valoarea restituirilor FI TTPM disponibile, acumulate până la data de 31 decembrie a anului precedent („Raportul privind restituirile disponibile"). Raportul privind restituirile disponibile face distincție între restituirile care trebuie transferate Comisiei (restituirile ACP și TTPM) și restituirile care trebuie transferate Regatului Unit („UK"). Restituirile disponibile sunt recunoscute în situația poziției financiare atunci când cererea de plată corespunzătoare este trimisă facilității.

2.4.7 Venituri din dobânzi și venituri similare

Dobânzile aferente împrumuturilor acordate de facilitate se înregistrează în contul de profit și pierdere și în alte elemente ale rezultatului global („Venituri din dobânzi și venituri similare") și în situația poziției financiare („Împrumuturi și avansuri") pe bază de angajamente, utilizându-se rata dobânzii efective, care este rata ce actualizează în mod exact viitoarele plăți sau încasări de numerar preconizate pe durata de viață estimată a împrumutului la valoarea contabilă netă a acestuia. Odată ce valoarea înregistrată a creditului a fost redusă ca urmare a deprecierii, veniturile din dobânzi continuă să fie recunoscute, utilizându-se rata inițială a dobânzii efective, aplicată noii valori contabile.

Dobânzile aferente creditelor POCI se înregistrează în contul de profit și pierdere și în alte elemente ale rezultatului global („Venituri din dobânzi și venituri similare") și în situația poziției financiare („Împrumuturi și avansuri") pe bază de angajamente, utilizându-se rata dobânzii efective ajustată la credit pe întreaga durată a împrumutului, care este rata ce actualizează în mod exact viitoarele plăți sau încasări de numerar preconizate pe durata de viață estimată a creditului la costul amortizat al acestuia.

Subvențiile pentru dobânzi primite pentru resursele facilității sunt amânate și recunoscute ca o ajustare la randamentul efectiv, fiind înregistrate la rubrica „Dobânzi și venituri similare" în situația veniturilor pe perioada cuprinsă între plată și rambursarea împrumutului subvenționat.

Comisioanele de angajament sunt reportate și recunoscute ca venituri utilizând metoda dobânzii efective pentru perioada cuprinsă între momentul plății și cel al rambursării împrumutului în cauză și sunt înscrise în contul de profit și pierdere și în alte elemente ale rezultatului global la rubrica „Venituri din dobânzi și venituri similare".

2.4.8 Subvenții la dobândă și asistență tehnică

Ca parte a activității sale, facilitatea gestionează subvențiile la dobândă și asistența tehnică („AT") în numele statelor membre.

Partea din contribuțiile statelor membre care este alocată plății subvențiilor la dobândă și asistenței tehnice nu se contabilizează în resursele din contribuții ale facilității, ci este clasificată ca sumă datorată terților. Facilitatea efectuează plățile către beneficiarii finali și reduce apoi sumele datorate terților.

Atunci când sumele subscrise pentru subvențiile la dobândă și pentru asistență tehnică nu sunt acordate integral, acestea sunt reclasificate cu titlu de contribuție la facilitate.

2.4.9 Venituri din dobânzi aferente numerarului și echivalentelor de numerar

Veniturile din dobânzi aferente numerarului și echivalentelor de numerar sunt recunoscute în contul de profit și pierdere și în alte elemente ale rezultatului global al facilității pe bază de angajamente.

2.4.10 Taxe, comisioane și dividende

Taxele percepute pentru serviciile furnizate într-o anumită perioadă de timp sunt recunoscute ca venit pe măsură ce serviciile sunt furnizate, în timp ce taxele încasate pentru executarea unui act semnificativ sunt recunoscute ca venit în momentul în care actul semnificativ a fost finalizat. Aceste taxe sunt înscrise în contul de profit și pierdere și în alte elemente ale rezultatului global la rubrica „Venituri din taxe și comisioane".

Dividendele aferente acțiunilor și altor titluri cu randament variabil sunt recunoscute în momentul declarării lor și sunt prezentate în contul de profit și pierdere și în alte elemente ale rezultatului global la rubrica privind câștigurile nete realizate din acțiuni și alte titluri cu randament variabil.

2.4.11 Dispoziții fiscale

Protocolul privind privilegiile și imunitățile Uniunii Europene, atașat la Tratatul privind Uniunea Europeană și la Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, prevede că activele, veniturile și alte proprietăți ale instituțiilor Uniunii sunt exonerate de orice impozite directe.

3. **Managementul riscurilor**

Prezenta notă prezintă informații privind expunerea facilității la riscurile de credit și financiare și privind managementul și controlul acestora, în special principalele riscuri aferente utilizării de către aceasta a instrumentelor financiare. Aceste riscuri sunt:

— riscul de credit – riscul de pierderi care rezultă din neîndeplinirea obligațiilor de plată de către un client sau o contraparte și care este generat de toate formele de expunere la riscul de credit, inclusiv la riscul de decontare ([25]);

— riscul de lichiditate – riscul ca o entitate să nu poată finanța creșterile de active și să nu facă față obligațiilor pe măsură ce acestea devin scadente, fără a suferi pierderi inacceptabile;

— riscul de piață – riscul ca modificările prețurilor și ale ratelor pe piață, cum ar fi ratele dobânzii, prețurile capitalului și cursurile de schimb, să afecteze veniturile unei entități sau valoarea participațiilor sale în instrumente financiare.

3.1 ***Organizarea managementului riscurilor***

BEI adaptează în permanență cadrul FI de management al riscurilor.

Direcția de management al riscurilor din cadrul BEI identifică, evaluează, monitorizează și raportează în mod independent riscurile la care este expusă facilitatea. Într-un cadru în care se menține separarea sarcinilor, managementul riscurilor este independent de activitatea operațională și oferă o a doua opinie în ceea ce privește toate propunerile făcute de persoanele responsabile de activitatea operațională care au implicații în materie de risc.

La nivelul BEI, directorul responsabil cu managementul riscurilor la nivelul Grupului (*Group Chief Risk Officer* – „GCRO") raportează Comitetului de direcție al BEI cu privire cu privire la riscurile de grup, sub supravegherea membrului Comitetului de direcție responsabil cu riscurile. GCRO are acces direct la Comitetul pentru politica de risc și poate scrie direct Consiliului de administrație al BEI și comunica cu acesta cu privire la orice aspect din domeniul său de atribuții.

3.2 ***Riscul de credit***

Riscul de credit reprezintă pierderea potențială care ar putea rezulta din neîndeplinirea obligațiilor de plată de către un client sau o contraparte și care este generat de toate formele de expunere la riscul de credit, inclusiv la riscul de decontare.

([25]) Riscul de decontare este definit ca riscul de pierderi potențiale cauzate de tranzacții care rămân nedecontate după data scadentă de livrare și/sau ca urmare a tranzacțiilor care sunt decontate. Având în vedere natura operațiunilor facilității, cele mai relevante instrumente afectate de riscul de decontare sunt instrumentele derivate la care participă banca ce implică un schimb de valută. Gestionarea riscului de decontare este reglementată în Orientările privind riscul financiar.

3.2.1 Politica privind riscul de credit

Atunci când efectuează analiza de credit a contrapărților în operațiunile de creditare, BEI evaluează riscul de credit și pierderea așteptată pentru a cuantifica riscul și a stabili valoarea acestuia. BEI a elaborat o metodologie de rating intern (*Internal Rating Methodology* – „IRM") menită să stabilească ratingurile interne ale contrapărților sale relevante pentru credit, în calitate de debitori/garanți. Metodologia se bazează pe un sistem de fișe de evaluare adaptate pentru fiecare tip de contraparte de credit importantă (de exemplu, întreprinderi, instituții financiare etc.). Luând în considerare atât cele mai bune practici din domeniul bancar aplicabile BEI, cât și principiile stabilite în cadrul Acordului de la Basel privind capitalurile internaționale (Basel II), toate contrapărțile care sunt importante pentru profilul de credit al unei anumite tranzacții sunt clasificate în categorii de rating intern, utilizându-se IRM pentru tipul respectiv de contraparte. Fiecărei contrapărți i se atribuie un rating intern care reflectă ratingul probabilității sale de nerambursare, în urma unei analize aprofundate a profilului de risc comercial și financiar al contrapărții și a contextului riscului de țară aplicabil. Ajustările recomandate de experți sunt efectuate după caz, avându-se în vedere sprijinul acordat entităților juridice din partea întreprinderii-mamă sau a guvernului, iar ratingul final permite aplicarea prioritizării raționamentului uman pentru a reflecta informații (de exemplu, prețurile pieței) care nu sunt luate în considerare în fișa de evaluare.

Evaluarea creditului în cazul proiectelor de finanțare și al altor operațiuni structurate cu recurs limitat utilizează instrumente de evaluare a riscului de credit relevante pentru sector, care se concentrează în principal asupra disponibilității fluxului de trezorerie și a capacității de onorare a serviciului datoriei. Printre aceste instrumente se numără analiza cadrului contractual al proiectelor, analiza contrapărții și simulări ale fluxului de trezorerie. Ca și în cazul întreprinderilor și al instituțiilor financiare, fiecărui proiect i se atribuie un rating de risc intern. În fine, entitățile suverane din afara UE sunt evaluate de Direcția economică pe baza unui model statistic.

Toate ratingurile interne sunt monitorizate pe durata împrumutului și sunt actualizate periodic.

Limitele specifice la nivel de tranzacție și la dimensiunea contrapartidei se aplică operațiunilor nesuverane, după caz. Limitele de contraparte se stabilesc la nivelul expunerii de grup consolidate, după caz. De regulă, limitele respective reflectă, printre altele, dimensiunea fondurilor proprii ale contrapărților.

Pentru a atenua riscul de credit, BEI utilizează, atunci când este adecvat și de la caz la caz, diverse îmbunătățiri ale calității creditului, inclusiv, printre altele, titluri de valoare, garanții și clauze contractuale legate de contrapartidă sau proiect, în funcție de natura debitorului și de tipul de operațiune.

Facilitatea nu utilizează niciun tip de instrumente financiare derivate de credit pentru a atenua riscul de credit.

3.2.2 Expunerea maximă la riscul de credit fără luarea în considerare a oricărei garanții reale și a altor îmbunătățiri ale calității creditului

Tabelul următor prezintă expunerea maximă la riscul de credit pentru elementele din situația poziției financiare, inclusiv instrumentele financiare derivate. Expunerea maximă este prezentată ca valoare brută, înainte de producerea efectului de atenuare prin utilizarea garanției reale.

(în mii EUR)

Expunere maximă	31.12.2023	31.12.2022
ACTIVE		
Numerar și echivalente de numerar	1 376 824	1 451 970
Sume de încasat de la contribuitori	85 321	85 321
Active financiare de trezorerie	-	73 003
Instrumente financiare derivate	55 765	75 852
Împrumuturi și avansuri	1 683 312	1 849 786
Alte active	616	950
Total	**3 201 838**	**3 536 882**
Provizioane pentru angajamentele de creditare	**- 19 038**	**- 16 583**
ÎN AFARA BILANȚULUI		
Datorii contingente		
— Garanții emise	985	-

(în mii EUR)

Expunere maximă	31.12.2023	31.12.2022
Angajamente		
— Împrumuturi neplătite	883 092	1 671 851
— Garanții neemise	46 764	49 378
Total în afara bilanțului	**930 841**	**1 721 229**
Total expunere la riscul de credit	**4 113 641**	**5 241 528**

3.2.3 Riscul de credit aferent împrumuturilor și avansurilor

3.2.3.1 *Evaluarea riscului de credit aferent împrumuturilor și avansurilor*

Împrumuturile și avansurile sau garanțiile acordate de facilitate beneficiază de o evaluare cuprinzătoare a riscurilor și de o cuantificare a pierderii așteptate estimate, care se reflectă într-un sistem de clasificare a împrumuturilor (*Loan Grading* – „LG"). Cu excepția împrumuturilor intermediate, operațiunile din cadrul „pachetului de finanțare a impactului" (*impact financing envelope* – „IFE") (astfel cum sunt descrise în nota 25) fac obiectul unui mandat general de management al riscurilor, astfel cum este prevăzut în Orientările BEI privind riscul de credit și de devalorizare a titlurilor de capital. LG-ul este stabilit ținându-se seama de criterii general acceptate, pe baza calității debitorului, a scadenței împrumutului, a garanției și, după caz, a garantului.

Sistemul de clasificare a împrumuturilor conține metodologiile, procesele, bazele de date și sistemele informatice care sprijină evaluarea riscului de credit în operațiunile de acordare de împrumuturi și cuantificarea pierderii așteptate estimate. Acesta sintetizează un volum mare de informații pentru a oferi o clasificare relativă a riscurilor de credit pentru împrumuturi. Sistemele de clasificare a împrumuturilor reflectă valoarea actualizată a nivelului estimat al „pierderii așteptate", aceasta rezultând din PD de către principalii debitori, EAD și gravitatea pierderii în cazul nerambursării. Sistemele de clasificare a împrumuturilor îndeplinesc următoarele funcții:

— contribuie la o evaluare mai precisă și mai cantitativă a riscurilor de creditare;

— reprezintă un indicator al variațiilor riscului de credit în scopul prioritizării eforturilor de monitorizare;

— prezintă calitatea portofoliului de împrumuturi la o anumită dată; și

— contribuie la luarea deciziilor de stabilire a prețurilor la risc.

Pentru stabilirea unui sistem de clasificare a împrumuturilor se iau în calcul următorii factori:

(i) bonitatea debitorului: organismul de management al riscurilor verifică în mod independent debitorii și evaluează bonitatea acestora pe baza unor metodologii interne și a unor date externe. În conformitate cu abordarea avansată aleasă prevăzută de Acordul Basel III, banca a elaborat o metodologie de rating intern (*internal rating methodology* – „IRM") pentru stabilirea ratingurilor interne ale debitorilor și ale garanților. Aceasta se bazează pe o serie de fișe de evaluare specifice tipurilor de contraparte definite.

(ii) Corelația în ceea ce privește neîndeplinirea obligațiilor de plată: cuantifică posibilitatea ca atât debitorul, cât și garantul să se confrunte simultan cu dificultăți financiare. Cu cât corelația dintre probabilitatea de neîndeplinire a obligațiilor de plată de către debitor și de către garant este mai mare, cu atât este mai scăzută valoarea garanției și, în consecință, cu atât este mai joasă (mai proastă) poziția ocupată în cadrul sistemului de clasificare a împrumuturilor;

(iii) Valoarea instrumentelor de garantare și a titlurilor de valoare: această valoare se stabilește pe baza combinației dintre bonitatea creditorului și tipul de instrument utilizat;

(iv) Rata de recuperare aplicabilă: valoarea presupusă a fi recuperată în urma neîndeplinirii obligațiilor de plată de către contrapartea relevantă, exprimată ca procent din expunerea împrumutului relevant;

(v) Cadrul contractual: un cadru contractual solid va contribui la creșterea calității împrumutului și va consolida poziția acestuia în cadrul sistemului de clasificare a împrumuturilor;

(vi) Durata împrumutului sau, în general, fluxurile de numerar ale împrumutului: în cazul în care toate celelalte condiții sunt egale, cu cât împrumutul este acordat pe un termen mai lung, cu atât este mai ridicat riscul de a se întâmpina dificultăți în administrarea sa.

Pierderea așteptată în cazul unui împrumut se calculează combinând cele cinci elemente prezentate mai sus. În funcție de nivelul acestei pierderi, un împrumut se încadrează în una dintre următoarele clase ale sistemelor de clasificare a împrumuturilor:

„A" Împrumuturi de categoria premium, clasificate la rândul lor în trei subcategorii:

„A0" care cuprinde împrumuturi acordate sau garantate de un stat membru al UE care au o pierdere preconizată de 0 %;

„A+" care cuprinde împrumuturile acordate (sau garantate) de alte entități decât statele membre ale UE, în privința cărora nu se preconizează deteriorarea calității în timp;

„A-" include operațiunile de acordare de împrumuturi în privința cărora există unele îndoieli cu privire la menținerea statutului lor actual, estimându-se însă că orice evoluție negativă va fi limitată;

„B" Împrumuturi de calitate ridicată: acestea reprezintă o categorie de active în care banca are încredere, cu toate că o deteriorare minoră nu este exclusă în viitor. B+ și B- sunt utilizate pentru a indica probabilitatea relativă a producerii unei astfel de deteriorări;

„C" Împrumuturi de calitate bună: un exemplu ar putea fi împrumuturile negarantate acordate băncilor și întreprinderilor solide, cu rambursare integrală la scadența de 7 ani sau rambursabile în tranșe, începând de la data acordării, pe o perioadă echivalentă;

„D" Această categorie de rating reprezintă limita dintre împrumuturile „de calitate acceptabilă" și cele care s-au confruntat cu unele dificultăți. Această categorie de demarcare în ceea ce privește clasificarea împrumuturilor este definită cu mai multă precizie prin divizarea în două subcategorii, D+ și D-. Împrumuturile cotate D- necesită o monitorizare sporită;

„E" Această categorie din cadrul sistemului de clasificare cuprinde împrumuturi cu un profil de risc mai ridicat decât cel acceptat în general. Include și împrumuturi care, pe durata vieții, s-au confruntat cu probleme grave, iar alunecarea către o situație în care se înregistrează pierderi nu poate fi exclusă. Din acest motiv, împrumuturile respective fac obiectul unei monitorizări atente și intense. Subcategoriile E+ și E- diferențiază intensitatea acestui proces special de monitorizare, în cazul operațiunilor cotate cu E- fiind foarte posibil ca serviciul datoriei să nu poată fi asigurat la timp și, prin urmare, să fie necesară o anumită formă de restructurare a datoriei, care ar putea duce la o pierdere din depreciere;

„F" În categoria F (fail – eșec) se încadrează împrumuturile care reprezintă riscuri inacceptabile. Împrumuturile din categoria F- pot să rezulte numai din tranzacții în curs care s-au confruntat, după semnare, cu circumstanțe nefavorabile neprevăzute, excepționale și dramatice. Toate operațiunile în cazul cărora se înregistrează o pierdere a principalului pentru facilitate sunt încadrate în categoria F și fac obiectul unei dispoziții specifice.

Tabelul din secțiunea 3.2.3.3 prezintă analiza calității creditului pentru portofoliul de împrumuturi al facilității, care se bazează pe diferitele clase din sistemul de clasificare a împrumuturilor, astfel cum sunt descrise mai sus.

3.2.3.2 *Analiza expunerii la riscul de credit pentru împrumuturi*

Tabelul următor prezintă expunerea maximă (valoarea contabilă netă) la riscul de credit pentru împrumuturile și avansurile semnate (plătite și neplătite) în funcție de natura debitorului, ținându-se seama de garanțiile furnizate de garanți.

(în mii EUR)

La 31.12.2023	Garantate	Alte îmbunătățiri ale calității creditului	Negarantate	Total	% din total plătit
Instituții financiare	54 290	-	952 740	**1 007 030**	**60**
Întreprinderi	155 653	-	293 302	**448 955**	**27**
Autorități publice	15 138	-	-	**15 138**	**1**
State	-	-	212 189	**212 189**	**13**
Total plătit	**225 081**	-	**1 458 231**	**1 683 312**	**100**
Neplătit	**43 200**	-	**820 854**	**864 054**	
Total plătit și neplătit	**268 281**	-	**2 279 085**	**2 547 366**	

(în mii EUR)

La 31.12.2022	Garantate	Alte îmbunătățiri ale calității creditului	Negarantate	Total	% din total plătit
Instituții financiare	64 625	-	1 095 467	**1 160 092**	**63**
Întreprinderi	182 460	-	285 216	**467 676**	**25**
Autorități publice	18 902	-	218	**19 120**	**1**
State	-	311	202 587	**202 898**	**11**
Total plătit	**265 987**	**311**	**1 583 488**	**1 849 786**	**100**
Neplătit	**149 506**	-	**1 505 762**	**1 655 268**	
Total plătit și neplătit	**415 493**	**311**	**3 089 250**	**3 505 054**	

Direcția gestionare și restructurare a tranzacțiilor are sarcina de a monitoriza debitorul și garantul, precum și de a monitoriza proiectele din punct de vedere financiar și contractual. Prin urmare, bonitatea împrumuturilor, a debitorilor și a garanților facilității este monitorizată în mod continuu, cel puțin anual, dar mai frecvent atunci când este necesar și în funcție de evenimentele de credit care au loc. În special, Direcția gestionare și restructurare a tranzacțiilor analizează dacă sunt respectate drepturile contractuale și, în cazul în care se înregistrează o deteriorare a ratingului și/sau neîndeplinirea obligațiilor contractuale, se iau măsuri corective. Ori de câte ori este necesar, se iau măsuri de atenuare, în conformitate cu orientările privind riscul de credit. De asemenea, în cazul reînnoirii garanțiilor bancare primite pentru împrumuturile sale, facilitatea se asigură că acestea sunt înlocuite sau că se întreprind măsuri în timp util.

3.2.3.3 *Analiza calității creditului în funcție de tipul debitorului*

Tabelele de mai jos prezintă analiza calității creditului pentru portofoliul de împrumuturi al facilității, la 31 decembrie 2023 și la 31 decembrie 2022, în funcție de poziția acestora în cadrul sistemului de clasificare a împrumuturilor, pe baza expunerilor semnate (plătite și neplătite):

(în mii EUR)

La 31.12.2023		Categorie superioară	Categorie standard	Risc minim acceptat	Risc ridicat	Neclasificate (*)	Total	% din total
		De la A la B-	C	D+	D- și categorii inferioare			
Debitor	Instituții financiare	270 520	276 133	268 648	508 180	-	**1 323 481**	**52%**
	Întreprinderi	51 505	53	564	347 992	194 441	**594 555**	**23%**
	Autorități publice	-	15 138	-	-	-	**15 138**	**1%**
	State	50 858	2 164	12 907	548 263	-	**614 192**	**24%**
Total		**372 883**	**293 488**	**282 119**	**1 404 435**	**194 441**	**2 547 366**	**100%**

(*) Operațiuni de împrumuturi evaluate la FVTPL.

(în mii EUR)

La 31.12.2022		Categorie superioară	Categorie standard	Risc minim acceptat	Risc ridicat	Neclasificate (*)	Total	% din total
		De la A la B-	C	D+	D- și categorii inferioare			
Debitor	Instituții financiare	293 458	349 628	103 133	1 030 131	-	**1 776 350**	**50**
	Întreprinderi	96 413	52 092	-	703 374	226 750	**1 078 629**	**31**
	Instituții publice	-	18 902	-	-	218	**19 120**	**1**
	State	51 976	2 771	8 363	567 845	-	**630 955**	**18**
Total		**441 847**	**423 393**	**111 496**	**2 301 350**	**226 968**	**3 505 054**	**100**

(*) *Operațiuni de împrumuturi evaluate la FVTPL.

3.2.3.4 *Concentrări ale riscurilor aferente împrumuturilor și avansurilor*

3.2.3.4.1 *Analiza geografică*

În funcție de țara din care provine debitorul, portofoliul de împrumuturi al facilității poate fi analizat prin defalcare pe următoarele regiuni geografice (în mii EUR):

Țara din care provine debitorul	31.12.2023	31.12.2022
Egipt	260 529	309 312
Kenia	248 823	338 790
Nigeria	218 521	266 294
Etiopia	121 126	107 988
Nivel regional – ACP	86 505	69 920
Mauritius	84 331	93 509
Togo	80 267	-
Barbados	72 036	82 735
Rwanda	71 525	94 247
Zambia	66 947	56 729
Camerun	48 616	56 586
Zimbabwe	35 546	23 147
Uganda	33 365	51 388
Congo (Republica Democratică)	29 803	36 772
Senegal	28 729	38 153
Noua Caledonie	26 425	31 684
Tanzania	21 394	33 431
Republica Dominicană	16 768	25 879
Benin	16 742	2 958

Țara din care provine debitorul	31.12.2023	31.12.2022
Jamaica	15 138	18 902
Guineea	12 926	15 242
Côte d'Ivoire	9 644	10 976
Mauritania	9 374	11 029
Madagascar	9 287	-
Mali	8 158	9 856
Insulele Cayman	6 575	8 521
Malawi	6 476	9 587
Eswatini	6 453	1 515
Cabo Verde	6 254	9 016
Mozambic	5 142	7 094
Saint Lucia	4 565	4 674
Burkina Faso	4 389	4 767
Ghana	4 074	8 648
Micronezia	2 342	2 811
Seychelles	2 037	2 933
Polinezia Franceză	1 838	3 118
Samoa	344	645
Vanuatu	177	525
Haiti	121	332
Congo	-	73
Total	**1 683 312**	**1 849 786**

3.2.3.4.2 *Analiza pe sectoare industriale*

Tabelul de mai jos analizează portofoliul de împrumuturi al facilității în funcție de sectorul în care își desfășoară activitatea debitorul. Operațiunile care sunt mai întâi plătite unui intermediar financiar înainte de a fi plătite beneficiarului final sunt prezentate la rubrica „Sectorul terțiar și alte sectoare".

(în mii EUR)

Sectorul debitorului	31.12.2023	31.12.2022
Servicii financiare	1 012 001	1 160 133
Administrație publică	212 189	202 898
Energie electrică	187 701	193 597
Substanțe chimice	91 786	108 652
Telecomunicații	60 182	62 862
Asistență medicală	36 833	36 833

(în mii EUR)

Sectorul debitorului	31.12.2023	31.12.2022
Servicii pentru întreprinderi, IT și mass-media	33 638	31 127
Produse farmaceutice și echipamente medicale	18 526	12 388
Infrastructura de transport aerian și maritim	15 138	18 902
Metale și minerit	7 236	8 415
Bunuri de capital	4 103	8 853
Recuperarea și reciclarea deșeurilor	3 802	4 577
Utilități multiple	177	525
Sectorul terțiar și alte sectoare	-	24
Total	**1 683 312**	**1 849 786**

3.2.3.5 *Expunerea la riscul de credit pentru fiecare rating de risc intern*

BEI utilizează o metodologie de rating intern în conformitate cu abordarea bazată pe ratinguri interne din cadrul Basel III. Majoritatea contrapărților facilității au primit un rating intern în conformitate cu această metodologie. Tabelul de mai jos prezintă o defalcare a portofoliului de împrumuturi al facilității în funcție de cele mai bune ratinguri interne ale debitorului sau ale garantului, dacă acestea sunt disponibile. În cazurile în care nu este disponibil un rating intern, în vederea prezentei analize s-au utilizat ratinguri externe.

Tabelul prezintă atât expunerile semnate (plătite și neplătite), cât și expunerile ponderate la risc, pe baza unei metodologii interne pe care facilitatea o utilizează pentru gestionarea limitelor.

(în mii EUR)

	Categoria de rating echivalentă Moody's	2023				
		ECL pe 12 luni	ECL pe durata de viață, fără deprecierea cauzată de riscul de credit	ECL pe durata de viață, cu deprecierea cauzată de riscul de credit	Valoarea justă prin profit sau pierdere	Total
Împrumuturile și avansurile la costul amortizat						
Rating intern 1 – risc de credit minim	Aaa	-	47 534	-	-	**47 534**
Rating intern 2 – risc de credit foarte scăzut	Aa1 - Aa3	72 051	-	-	-	**72 051**
Rating intern 3 – risc de credit scăzut	A1 - A3	10 428	-	-	-	**10 428**
Rating intern 4 – risc de credit moderat	Baa1 - Baa3	33 439	263 036	3 802	-	**300 277**
Rating intern 5 – contraparte slabă din punct de vedere financiar	Ba1 - Ba3	75 418	-	-	-	**75 418**
Rating intern 6 – risc de credit ridicat	B1 - B3	533 775	206 438	20 349	-	**760 562**
Rating intern 7 – risc de credit foarte ridicat	sub Caa1	77 010	246 682	-	-	**323 692**
Rating intern 8 – contraparte în stare de nerambursare	sub Caa1, dar în stare de nerambursare	-	-	17 860	-	**17 860**
Împrumuturile și avansurile la FVTPL		-	-	-	**182 080**	**182 080**
Ajustare pentru pierderi și ajustarea valorii juste		**- 10 964**	**- 24 674**	**- 14 976**	**- 55 976**	**- 106 590**
Valoarea contabilă a împrumuturilor și avansurilor		**791 157**	**739 016**	**27 035**	**126 104**	**1 683 312**
Angajamente de creditare						
Rating intern 2 – risc de credit foarte scăzut	Aa1 - Aa3	86 796	-	-	-	**86 796**
Rating intern 3 – risc de credit scăzut	A1 - A3	1 687	-	-	-	**1 687**
Rating intern 4 – risc de credit moderat	Baa1 - Baa3	10 000	-	-	-	**10 000**
Rating intern 5 – contraparte slabă din punct de vedere financiar	Ba1 - Ba3	82 770	-	-	-	**82 770**
Rating intern 6 – risc de credit ridicat	B1 - B3	327 995	45 990	-	-	**373 985**
Rating intern 7 – risc de credit foarte ridicat	sub Caa1	28 089	30 537	-	-	**58 626**

ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5451/oj

(în mii EUR)

	Categoria de rating echivalentă Moody's	2023				
		ECL pe 12 luni	ECL pe durata de viață, fără deprecierea cauzată de riscul de credit	ECL pe durata de viață, cu deprecierea cauzată de riscul de credit	Valoarea justă prin profit sau pierdere	Total
Rating intern 8 – contraparte în stare de nerambursare	sub Caa1, dar în stare de nerambursare	-	50 000	111 000	-	**161 000**
Fără rating intern (*)		39 940	-	-	-	**39 940**
Împrumuturile și avansurile la FVTPL		-	-	-	**68 288**	**68 288**
Ajustare pentru pierderi și ajustarea valorii juste		**- 2 715**	**- 16 323**	-	-	**- 19 038**
Valoarea contabilă a angajamentelor de creditare		**574 562**	**110 204**	**111 000**	**68 288**	**864 054**

(*) Contracte de agenție fără contraparte suport la data raportării.

(în mii EUR)

	Categoria de rating echivalentă Moody's	2022				
		ECL pe 12 luni	ECL pe durata de viață, fără deprecierea cauzată de riscul de credit	ECL pe durata de viață, cu deprecierea cauzată de riscul de credit	Valoarea justă prin profit sau pierdere	Total
Împrumuturile și avansurile la costul amortizat						
Rating intern 1 – risc de credit minim	Aaa	-	56 320	-	-	**56 320**
Rating intern 2 – risc de credit foarte scăzut	Aa1 - Aa3	82 745	-	-	-	**82 745**
Rating intern 3 – risc de credit scăzut	A1 - A3	421	-	-	-	**421**
Rating intern 4 – risc de credit moderat	Baa1 - Baa3	346 538	-	-	-	**346 538**
Rating intern 5 – contraparte slabă din punct de vedere financiar	Ba1 - Ba3	82 126	-	-	-	**82 126**
Rating intern 6 – risc de credit ridicat	B1 - B3	679 725	189 519	-	-	**869 244**
Rating intern 7 – risc de credit foarte ridicat	sub Caa1	41 450	273 167	-	-	**314 617**

(în mii EUR)

	Categoria de rating echivalentă Moody's	2022				
		ECL pe 12 luni	ECL pe durata de viață, fără deprecierea cauzată de riscul de credit	ECL pe durata de viață, cu deprecierea cauzată de riscul de credit	Valoarea justă prin profit sau pierdere	Total
Rating intern 8 – contraparte în stare de nerambursare	sub Caa1, dar în stare de nerambursare	-	-	63 474	-	**63 474**
Împrumuturile și avansurile la FVTPL		-	-	-	**142 263**	**142 263**
Ajustare pentru pierderi și ajustarea valorii juste		**- 11 370**	**- 28 817**	**- 21 303**	**- 46 472**	**- 107 962**
Valoarea contabilă a împrumuturilor și avansurilor		**1 221 635**	**490 189**	**42 171**	**95 791**	**1 849 786**
Angajamente de creditare						
Rating intern 2 – risc de credit foarte scăzut	Aa1 - Aa3	86 796	-	-	-	**86 796**
Rating intern 3 – risc de credit scăzut	A1 - A3	316 707	-	-	-	**316 707**
Rating intern 4 – risc de credit moderat	Baa1 - Baa3	109 095	-	-	-	**109 095**
Rating intern 5 – contraparte slabă din punct de vedere financiar	Ba1 - Ba3	175 880	-	-	-	**175 880**
Rating intern 6 – risc de credit ridicat	B1 - B3	538 504	50 000	-	-	**588 504**
Rating intern 7 – risc de credit foarte ridicat	sub Caa1	62 966	105 669	-	-	**168 635**
Rating intern 8 – contraparte în stare de nerambursare	sub Caa1, dar în stare de nerambursare	-	-	50 000	-	**50 000**
Fără rating intern (*)		44 982	-	-	-	**44 982**
Împrumuturile și avansurile la FVTPL		-	-	-	**131 252**	**131 252**
Ajustare pentru pierderi și ajustarea valorii juste		**- 4 834**	**- 11 749**	-	-	**- 16 583**
Valoarea contabilă a angajamentelor de creditare		**1 330 096**	**143 920**	**50 000**	**131 252**	**1 655 268**

(*) Contracte de agenție fără contraparte suport la data raportării.

ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5451/oj

BEI monitorizează în permanență evenimentele care îi afectează pe debitorii și garanții săi. Mai precis, BEI evaluează, de la caz la caz, drepturile sale contractuale în cazul deteriorării ratingului și urmărește să identifice măsuri de atenuare. De asemenea, urmărește îndeaproape reînnoirea garanțiilor bancare primite pentru împrumuturile sale, pentru a se asigura că acestea sunt înlocuite sau că se întreprind măsuri în timp util dacă este necesar.

3.2.3.6 *Arierate la rambursarea împrumuturilor și deprecieri*

Sumele aferente arieratelor sunt identificate, monitorizate și raportate conform „Orientărilor și procedurilor de monitorizare a finanțării", definite în cadrul băncii. Aceste proceduri sunt conforme cu cele mai bune practici bancare și sunt adoptate pentru toate împrumuturile gestionate de BEI.

Procesul de monitorizare este structurat pentru a se asigura faptul că (i) potențialele arierate sunt detectate și raportate serviciilor responsabile cu o întârziere minimă; (ii) cazurile importante sunt înaintate prompt eșalonului operațional și decizional corect; (iii) se furnizează rapoarte periodice către conducerea facilității cu privire la situația generală.

Arieratele și deprecierile împrumuturilor și avansurilor pot fi analizate după cum urmează:

(în mii EUR)

	Împrumuturi și avansuri	Împrumuturi și avansuri
	31.12.2023	31.12.2022
Valoarea contabilă	**1 683 312**	**1 849 786**
ECL pe durata de viață, cu deprecierea cauzată de riscul de credit		
Sumă brută	17 860	63 474
Depreciere - ajustare pentru pierdere	- 14 976	- 21 303
Valoarea contabilă a ECL pe durata de viață, cu deprecierea cauzată de riscul de credit	**2 884**	**42 171**
Restante, dar nedepreciate ca urmare a riscului de credit		
Restante, neachitate de:		
0-30 de zile	-	670
30-90 de zile	23	118
90-180 de zile	315	95
peste 180 de zile	-	25
Valoarea contabilă restantă, dar nedepreciată ca urmare a riscului de credit	**338**	**908**
Valoarea contabilă care nu este nici restantă, nici depreciată ca urmare a riscului de credit	**1 680 090**	**1 806 707**
Valoarea contabilă totală a împrumuturilor și a avansurilor	**1 683 312**	**1 849 786**

3.2.3.7 *Sensibilitatea ECL la condițiile economice viitoare (în mii EUR)*

ECL este sensibilă la raționamentele și ipotezele făcute în ceea ce privește formularea unor scenarii prospective. BEI efectuează o analiză a sensibilității în ceea ce privește ECL recunoscută pe categorii semnificative de active ale sale.

Previziunile privind condițiile economice viitoare (efectuate pe baza scenariilor macroeconomice) sunt date de intrare pentru modelul de previzionare care produce parametrii de risc condiționali, care reprezintă parametri de intrare pentru calcularea ajustării pentru pierderi.

Scenariile sunt derivate din șocarea PIB-ului, care este elementul esențial prin care se măsoară activitatea economică. Șocurile asupra PIB-ului real sunt calibrate de așa manieră încât să replice volatilitatea anterioară a variabilei. De asemenea, se aplică evaluarea experților, atunci când este cazul, pentru a defini cu precizie amploarea și persistența șocurilor asupra PIB-ului. Prin urmare, șocurile sunt stabilite împreună cu o funcție de degradare pentru a determina impactul șocurilor în timp. Probabilitățile asociate fiecărui scenariu sunt definite reflectând indicatorii de piață (volatilitatea) și indicatorii/*trackerii* elaborați intern și puși în aplicare de manieră consecventă de-a lungul timpului pentru a capta incertitudinea. Ponderarea șocurilor pozitive și negative depinde de echilibrul riscurilor din economie; în medie au fost aplicate șocuri negative și pozitive de – 7,247 EUR (în 2022: – 9,908 EUR) și 6,007 EUR (în 2022: 8,356 EUR) proiecțiilor trimestriale în cadrul exercițiului anterior.

Tabelul de mai jos prezintă ajustările pentru pierderi aferente împrumuturilor și avansurilor din etapele 1 și 2. Fiecare scenariu prospectiv (de exemplu, de referință, pozitiv și negativ) a fost ponderat la 100 % în loc să se aplice ponderi ale probabilității scenariului pentru fiecare dintre cele trei scenarii.

(în mii EUR)

	2023		
	Pozitiv	Referință	Negativ
Expunere brută	2 258 365	2 258 365	2 258 365
Ajustare pentru pierderi	45 603	51 610	58 857

(în mii EUR)

	2022		
	Pozitiv	Referință	Negativ
Expunere brută	3 229 247	3 229 247	3 229 247
Ajustare pentru pierderi	43 821	52 177	62 085

3.2.3.8 *Renegocierea împrumuturilor și restructurarea acestora ca urmare a dificultăților financiare*

BEI consideră împrumuturile ca fiind împrumuturi restructurate (adică împrumuturi, titluri de creanță și angajamente de creditare) în cazul cărora au fost prelungite măsurile de restructurare ca urmare a dificultăților financiare. Măsurile de restructurare ca urmare a dificultăților financiare constau în „concesii" pe care BEI decide să le facă în favoarea unui debitor despre care se consideră că nu este în măsură să respecte termenii și condițiile contractuale din cauza dificultăților sale financiare, în scopul de a permite debitorului să își onoreze datoria sau să refinanțeze contractul, total sau parțial. Expunerea este clasificată ca fiind restructurată în urma dificultăților financiare dacă s-a făcut o concesie, indiferent dacă o sumă este restantă sau dacă expunerea este clasificată ca fiind în stare de nerambursare. Expunerile nu sunt tratate ca expuneri restructurate în urma dificultăților financiare atunci când debitorul nu se confruntă cu dificultăți financiare.

În cursul normal al activității, deteriorarea împrumuturilor în cauză ar fi fost detectată prin dispozițiile orientărilor și procedurilor băncii și ar fi fost monitorizată înainte de renegociere. Odată ce aceste împrumuturi au fost renegociate, BEI va continua să le monitorizeze îndeaproape. În cazul în care instrumentul financiar ar fi afectat de riscul de credit, acesta va fi transferat în etapa 3. Împrumutul va fi monitorizat periodic, în conformitate cu cadrul băncii.

Măsurile și practicile de restructurare utilizate de BEI în perioada de raportare ca parte a activităților sale de restructurare includ, fără a se limita la acestea: prelungirea scadenței, reportarea exclusiv a capitalului, reportarea capitalului și a dobânzii, încălcarea unor clauze semnificative și capitalizarea arieratelor.

Operațiunile care au făcut obiectul unor măsuri de restructurare întreprinse ca urmare a dificultăților financiare sunt raportate ca atare în tabelul de mai jos:

(în mii EUR)

	31.12.2023		31.12.2022	
	Performante	Neperformante	Performante	Neperformante
Numărul de contracte care au făcut obiectul unor practici de restructurare întreprinse ca urmare a dificultăților financiare	13	6	12	7
Valori contabile (inclusiv dobânzi și arierate)	112 554	46 432	144 399	45 497
Provizion privind ECL recunoscută	1 654	22 151	16 008	14 323
Venituri din dobânzi aferente contractelor care fac obiectul măsurilor de restructurare ca urmare a dificultăților financiare	8 594	1 776	7 745	2 280

(în mii EUR)

			Măsuri de restructurare ca urmare a dificultăților financiare				
	31.12.2022	Prelungirea scadențelor	Reportarea capitalului și a dobânzii	Încălcarea unor clauze financiare semnificative	Altele	Rambursare contractuală, reziliere și/sau eliminare din bilanț	31.12.2023
Instituții financiare	85 751	-	-	12 275	-	- 29 671	68 355
Întreprinderi	104 145	-	-	-	-	- 13 514	90 631
Total	**189 896**	-	-	**12 275**	-	**- 43 185**	**158 986**

3.2.4 Riscul de credit privind numerarul și echivalentele de numerar

Fondurile disponibile sunt investite conform calendarului obligațiilor contractuale de plată ale facilității. La 31 decembrie 2023 și la 31 decembrie 2022, investițiile erau sub formă de depozite bancare, certificate de depozit și titluri comerciale de valoare.

Entitățile autorizate au un rating similar cu ratingurile pe termen scurt și pe termen lung necesare pentru plasamentele de trezorerie proprii ale BEI. În cazul în care cel puțin o agenție de rating de credit acordă un rating diferit, se ia în calcul ratingul cel mai scăzut. În prezent, limita maximă autorizată pentru fiecare bancă autorizată este de 50 000 000 EUR (cincizeci de milioane de euro). Excepție de la această regulă face Société Générale S. A., la care facilitatea are conturile de numerar operaționale. Limita de credit pe termen scurt pentru Société Générale S. A., la 31 decembrie 2023 și la 31 decembrie 2022, era de 110 000 000 EUR (o sută zece milioane de euro). Limita sporită se aplică numerarului deținut în conturile de numerar operaționale și instrumentelor emise de această contraparte și deținute de portofoliul de trezorerie.

Toate investițiile au fost efectuate cu entități autorizate, cu o scadență maximă de trei luni de la data tranzacției. Toate cazurile de încălcare a limitei de expunere la riscul de credit au fost raportate titularilor de mandate. La 31 decembrie 2023 și la 31 decembrie 2022, toate depozitele la termen, titlurile comerciale de valoare și casa deținute de portofoliul de trezorerie al facilității aveau un rating minim de cel puțin P-2 (echivalent Moody's) la data decontării.

Tabelul următor prezintă situația numerarului și a echivalentelor de numerar, inclusiv a dobânzilor acumulate:

(în mii EUR)

Rating minim pe termen scurt (calificativ Moody's)	Rating minim pe termen lung (calificativ Moody's)	31.12.2023		31.12.2022	
P-1	Aaa	140 592	10 %	200 167	14 %
P-1	Aa2	29 951	2 %	24 955	2 %
P-1	Aa3	89 682	7 %	4 992	0 %
P-1	A1	360 831	26 %	300 627	21 %
P-1	A2	204 179	15 %	340 252	23 %
P-1	A3	346 275	25 %	491 224	34 %
P-2	A3	205 314	15 %	29 956	2 %
P-2	Baa1	-	0 %	59 797	4 %
Total		**1 376 824**	**100 %**	**1 451 970**	**100 %**

3.2.5 Riscul de credit privind instrumentele financiare derivate

3.2.5.1 *Politica în materie de risc de credit privind instrumentele financiare derivate*

Riscul de credit privind instrumentele financiare derivate reprezintă pierderile pe care ar urma să le suporte o anumită parte în cazul în care contrapartea nu ar fi în măsură să își respecte obligațiile contractuale. Riscul de credit aferent instrumentelor financiare derivate variază în funcție de mai mulți factori (cum ar fi ratele dobânzilor și cursurile de schimb) și, în general, corespunde numai unei mici părți din valoarea noțională a acestora.

În cadrul activității sale obișnuite, facilitatea poate să încheie contracte swap pentru a acoperi împotriva riscurilor operațiuni specifice de acordare de împrumuturi sau să încheie contracte valutare la termen pentru a-și acoperi împotriva riscurilor pozițiile valutare, exprimate în monede tranzacționate în mod activ, altele decât euro. Toate swap-urile sunt executate de BEI cu o contraparte externă. Swap-urile fac obiectul unor acorduri de tip swap master și al unor anexe privind susținerea creditării, semnate de BEI și de contrapărțile sale externe.

3.2.5.2 *Evaluarea riscului de credit în cazul instrumentelor financiare derivate*

Toate swap-urile executate de BEI care sunt legate de facilitate sunt tratate în același mod, în ceea ce privește cadrul contractual și metodologiile aplicate, ca și instrumentele financiare derivate negociate de BEI în scopuri proprii. În special, eligibilitatea contrapărților la swap-uri este stabilită de BEI pe baza acelorași condiții de eligibilitate aplicate în cazul scopurilor sale generale în materie de swap.

BEI evaluează expunerea la riscul de credit aferent swap-urilor și tranzacțiilor cu instrumente financiare derivate folosind o abordare de tipul expunere garantată curentă (*Current Unsecured Exposure*) și expunere potențială viitoare (*Potential Future Exposure*) pentru raportare și monitorizarea limitelor. Acești indicatori includ integral instrumentele financiare derivate legate de Facilitatea pentru investiții.

Facilitatea încheie contracte swap valutare pe termen scurt („swap-uri FX") în vederea acoperirii riscului valutar pentru împrumuturile plătite în alte monede decât EUR. Swap-urile FX au o scadență de cel mult trei luni și sunt reînnoite periodic. Valoarea noțională a swap-urilor FX a fost de 1 640,0 milioane EUR la 31 decembrie 2023, față de 1 790,0 milioane EUR la 31 decembrie 2022. Valoarea justă a swap-urilor FX a fost de 45,8 milioane EUR la 31 decembrie 2023, față de 71,1 milioane EUR la 31 decembrie 2022.

Facilitatea încheie contracte de swap valutar încrucișat în vederea acoperirii riscului valutar pentru împrumuturile plătite în alte monede decât EUR. Swap-urile valutare încrucișate au o scadență pe termen lung. Valoarea noțională a swap-urilor FX era de 43,3 milioane EUR la 31 decembrie 2023, față de 47,0 milioane EUR la 31 decembrie 2022. Valoarea justă a swap-urilor FX a fost de 10,0 milioane EUR la 31 decembrie 2023, față de 4,8 milioane EUR la 31 decembrie 2022.

3.2.6 Riscul de credit pentru activele financiare de trezorerie

Tabelul următor prezintă situația portofoliului de trezorerie alcătuit în întregime din titluri comerciale de valoare emise de entități subordonate entităților suverane, bănci și entități nebancare cu scadență inițială de peste trei luni. Statele membre ale UE, agențiile lor, băncile și entitățile nebancare sunt emitenți eligibili. Limita maximă permisă pentru fiecare emitent autorizat este de 50 000 000 EUR (cincizeci de milioane de euro). Investițiile în obligațiuni pe termen mediu și pe termen lung ar putea fi, de asemenea, eligibile, în funcție de cerințele de lichiditate:

(în mii EUR)

Rating minim pe termen scurt (calificativ Moody's)	Rating minim pe termen lung (calificativ Moody's)	31.12.2023		31.12.2022	
P-1	Aa2	-	0 %	32 974	45 %
P-1	Aa3	-	0 %	4	0 %
P-1	A3	-	0 %	39 843	55 %
P-2	A3	-	0 %	182	0 %
Total		-	**0 %**	**73 003**	**100 %**

3.3 ***Riscul de lichiditate***

Riscul de lichiditate se referă la capacitatea unei entități de a finanța creșterile de active și de a face față obligațiilor pe măsură ce acestea devin scadente, fără a suferi pierderi inacceptabile. Acesta poate fi împărțit în următoarele categorii: riscul de lichiditate al fondurilor și riscul de lichiditate al pieței. Riscul de lichiditate al fondurilor este riscul ca o entitate să nu poată răspunde în mod eficient atât nevoilor preconizate, cât și nevoilor nepreconizate de fluxuri de trezorerie, prezente și viitoare, fără ca acest fapt să afecteze operațiunile sale zilnice sau situația sa financiară. Riscul de lichiditate al pieței este riscul ca o entitate să nu poată compensa sau elimina ușor o poziție la prețul pieței din cauza unei adâncimi necorespunzătoare a pieței sau a unei perturbări a pieței.

3.3.1 Managementul riscului de lichiditate

Facilitatea este finanțată, în principal, din contribuțiile anuale ale statelor membre, precum și din restituirile rezultate în urma operațiunilor sale. Facilitatea își gestionează riscul de lichiditate al fondurilor în principal prin planificarea nevoilor sale nete de lichidități și a contribuțiilor anuale solicitate din partea statelor membre.

În vederea calculării contribuțiilor anuale ale statelor membre, se analizează și se urmărește pe tot parcursul exercițiului financiar schema plăților pentru portofoliul curent și pentru cel viitor. Evenimentele speciale, cum ar fi rambursările anticipate, vânzările de acțiuni sau cazurile de neîndeplinire a obligațiilor de plată, sunt luate în considerare pentru corectarea cerințelor anuale de lichiditate.

Pentru a reduce și mai mult riscul de lichiditate, facilitatea păstrează o rezervă de lichiditate suficientă, care să acopere în orice moment plățile în numerar preconizate, astfel cum sunt comunicate periodic de Departamentul de creditare al BEI. Fondurile sunt investite pe piața monetară și pe piețele de obligațiuni sub formă de depozite interbancare și de alte instrumente financiare pe termen scurt, ținând seama de obligațiile de plată în numerar ale facilității. Activele lichide ale facilității sunt gestionate de către Departamentul de trezorerie al băncii, în vederea menținerii unui nivel adecvat de lichiditate pentru ca facilitatea să își poată îndeplini obligațiile. În conformitate cu Decizia (UE) 2020/2233, restituirile din FI ACP se efectuează în cadrul IVCDCI. Cu toate acestea, disponibilitatea restituirilor care urmează să fie transferate depinde de menținerea unui nivel adecvat de lichiditate în cadrul FI.

Trebuie subliniat faptul că capitalul este gestionat exclusiv din perspectiva lichidității, astfel cum se descrie mai sus.

În conformitate cu principiul separării sarcinilor operaționale de cele administrative, operațiunile de decontare aferente investițiilor având ca obiect aceste active se încadrează în sfera de responsabilitate a Departamentului de planificare și de decontare a operațiunilor din cadrul BEI. De asemenea, Direcția de management al riscurilor din cadrul băncii este responsabilă de autorizarea contrapărților și a limitelor pentru investiții de trezorerie, precum și de monitorizarea acestor limite.

3.3.2 Evaluarea riscului de lichiditate

Tabelele din prezenta secțiune analizează datoriile financiare ale facilității în funcție de scadență, luând în considerare perioada rămasă între data bilanțului și data scadenței contractuale (pe baza fluxurilor de trezorerie neactualizate).

În ceea ce privește datoriile financiare nederivate, facilitatea deține angajamente sub formă de părți neplătite ale creditului în temeiul acordurilor de împrumut semnate, de părți neplătite ale subscrierilor de capital/acordurilor de investiții semnate, de garanții pentru împrumuturi acordate sau de subvenții la dobândă angajate și de angajamente pentru asistență tehnică.

Împrumuturile din cadrul FI au un termen de plată. Cu toate acestea, plățile se efectuează la datele și în cuantumurile care reflectă progresele înregistrate de proiectele de investiții-suport. În plus, împrumuturile FI sunt tranzacții efectuate într-un mediu operațional relativ volatil, astfel că există un grad de incertitudine semnificativ cu privire la calendarul lor de plată.

Investițiile de capital trebuie plătite atunci când administratorii fondului de capitaluri proprii emit cereri de capital valabile, care reflectă progresele înregistrate în activitățile lor de investiții. De obicei, perioada de tragere este de 3 ani, fiind în mod frecvent prelungită cu un an sau doi. În mod obișnuit, unele angajamente de plată se efectuează după încheierea perioadei de tragere, până la epuizarea tuturor investițiilor-suport ale fondului, întrucât, din când în când, lichiditățile acestuia pot să fie insuficiente pentru îndeplinirea obligațiilor de plată legate de taxe sau alte cheltuieli.

Garanțiile nu fac obiectul unor angajamente specifice de plată, cu excepția cazului în care o garanție este executată. Cuantumul garanției restante se reduce în funcție de calendarul de rambursare al împrumuturilor garantate.

Ieșirile de numerar aferente subvențiilor la dobândă angajate au loc, în general, în cazul împrumuturilor subvenționate finanțate din resursele proprii ale băncii. Prin urmare, ieșirile raportate reprezintă mai degrabă doar angajamente aferente acestor împrumuturi decât valoarea totală a subvențiilor la dobândă angajate neplătite. La fel ca în cazul împrumuturilor, calendarul lor de plată este incert.

„Ieșirea nominală brută" aferentă asistenței tehnice angajată din tabelul „Profilul de scadență al datoriilor financiare nederivate" se referă la partea totală neplătită din contractele privind asistența tehnică semnate. Calendarul schemei plăților prezintă un grad semnificativ de incertitudine. Ieșirile de numerar clasificate în tranșa „3 luni sau mai puțin" reprezintă valoarea facturilor restante primite până la data de raportare.

Angajamentele pentru datoriile financiare nederivate în cazul cărora nu este definită o scadență contractuală sunt clasificate în categoria „Scadență nedefinită". Angajamentele pentru care există o cerere de plată în numerar înregistrată la data de raportare sunt clasificate în tranșa de timp relevantă.

În ceea ce privește datoriile financiare derivate, profilul de scadență reprezintă fluxurile de trezorerie brute contractuale neactualizate ale contractelor swap, inclusiv ale swap-urilor valutare (*cross currency swaps* – CCS), ale swap-urilor valutare pe rata dobânzii (*cross currency interest rate swaps* – CCIRS), ale swap-urilor valutare pe termen scurt și ale swap-urilor pe rata dobânzii.

(în mii EUR)

Profilul de scadență al datoriilor financiare nederivate la 31.12.2023	3 luni sau mai puțin	Mai mult de 3 luni și până la 1 an	Mai mult de 1 an și până la 5 ani	Mai mult de 5 ani	Scadență nedefinită	Ieșire nominală brută
Ieșiri pentru împrumuturi angajate, dar neplătite	49 019	6 000	-	-	828 073	883 092
Ieșiri pentru fonduri de investiții angajate și subscriere de acțiuni	-	-	-	-	297 534	297 534
Alte ieșiri (garanții semnate neemise, garanții emise)	-	-	-	-	47 749	47 749
Ieșiri pentru subvenții la dobândă angajate	4 235	-	-	-	343 282	347 517
Ieșiri pentru angajamente alocate asistenței tehnice	849	-	-	-	25 343	26 192
Total	**54 103**	**6 000**	-	-	**1 541 981**	**1 602 084**

(în mii EUR)

Profilul de scadență al datoriilor financiare nederivate la 31.12.2022	3 luni sau mai puțin	Mai mult de 3 luni și până la 1 an	Mai mult de 1 an și până la 5 ani	Mai mult de 5 ani	Scadență nedefinită	Ieșire nominală brută
Ieșiri pentru împrumuturi angajate, dar neplătite	87 210	21 208	-	-	1 563 433	1 671 851
Ieșiri pentru fonduri de investiții angajate și subscriere de acțiuni	4 676	-	-	-	406 496	411 172
Alte ieșiri (garanții semnate neemise, garanții emise)	-	-	-	-	49 378	49 378
Ieșiri pentru subvenții la dobândă angajate	-	-	-	-	350 282	350 282
Ieșiri pentru angajamente alocate asistenței tehnice	924	-	-	-	32 149	33 073
Total	**92 810**	**21 208**	-	-	**2 401 738**	**2 515 756**

(în mii EUR)

Profilul de scadență al datoriilor financiare derivate la 31.12.2023	3 luni sau mai puțin	Mai mult de 3 luni și până la 1 an	Mai mult de 1 an și până la 5 ani	Mai mult de 5 ani	Intrare/ieșire nominală brută
CCS – Intrări	192	10 909	32 186	1 706	44 993
CCS – Ieșiri	- 90	- 10 212	- 23 783	- 1 828	- 35 913
Swap-uri valutare pe termen scurt – Intrări	1 640 000	-	-	-	1 640 000
Swap-uri valutare pe termen scurt – Ieșiri	- 1 597 068	-	-	-	- 1 597 068
Total	**43 034**	**697**	**8 403**	**- 122**	**52 012**

(în mii EUR)

Profilul de scadență al datoriilor financiare derivate la 31.12.2022	3 luni sau mai puțin	Mai mult de 3 luni și până la 1 an	Mai mult de 1 an și până la 5 ani	Mai mult de 5 ani	Intrare/ieșire nominală brută
CCS și CCIRS – Intrări	88	9 474	38 431	147	48 140
CCS și CCIRS – Ieșiri	- 108	- 11 965	- 30 450	- 146	- 42 669
Swap-uri valutare pe termen scurt – Intrări	1 790 000	-	-	-	1 790 000
Swap-uri valutare pe termen scurt – Ieșiri	- 1 724 227	-	-	-	- 1 724 227
Total	**65 753**	**- 2 491**	**7 981**	**1**	**71 244**

3.3.3 Active și datorii financiare pe termen lung

Tabelul de mai jos prezintă activele și datoriile financiare nederivate care se preconizează că vor fi recuperate sau decontate după mai mult de 12 luni de la data de raportare.

(în mii EUR)

	31.12.2023	31.12.2022
Active financiare:		
Împrumuturi și avansuri	1 755 831	1 922 784
Acțiuni și alte titluri cu randament variabil	820 713	797 341
Total	**2 576 544**	**2 720 125**
Datorii financiare:		
Sume datorate terților (*)	389 116	136 867
Provizioane pentru angajamentele de creditare	19 038	16 583
Total	**408 154**	**153 450**

(*) * Sumele datorate terților includ subvențiile la dobândă și asistența tehnică neplătită încă datorată statelor membre, pentru care scadența este în principal nedefinită.

3.4. ***Riscul de piață***

Riscul de piață reprezintă riscul ca modificările prețurilor și ale ratelor pe piață, cum ar fi ratele dobânzii, prețul capitalului și cursurile de schimb, să afecteze veniturile unei entități sau valoarea participațiilor sale în instrumente financiare.

3.4.1. Riscul ratei dobânzii

Riscul ratei dobânzii rezultă din volatilitatea valorii economice a pozițiilor purtătoare de rată a dobânzii sau din volatilitatea venitului generat de aceste poziții ca urmare a evoluției nefavorabile a ratelor dobânzii.

Facilitatea nu este afectată în mod direct de fluctuația valorii sale economice sau de neconcordanțele de preț dintre diferitele active, datorii și instrumente de acoperire împotriva riscurilor deoarece (i) nu are costuri directe ale îndatorării sau datorii purtătoare de rată a dobânzii și (ii) acceptă impactul fluctuațiilor ratei dobânzii asupra veniturilor din investițiile sale.

Facilitatea evaluează sensibilitatea la riscul ratei dobânzii a portofoliului său de împrumuturi și a swap-urilor de microacoperire împotriva riscurilor prin calcularea valorii punctului de bază (*Basis Point Value* – BPV).

BPV evaluează câștigul sau pierderea valorii actualizate nete a portofoliului relevant ca urmare a unei creșteri cu 1 punct de bază (0,01 %) a ratelor dobânzii aferente unor scadențe care variază într-o tranșă de timp dată, și anume „piață monetară – maximum un an”, „termen foarte scurt – 2 până la 3 ani”, „termen scurt – între 4 și 6 ani”, „termen mediu – între 7 și 11 ani”, „termen lung – între 12 și 20 de ani” sau „termen extra-lung – peste 21 de ani”.

Pentru a determina valoarea actualizată netă („VAN”) a fluxurilor de trezorerie ale împrumuturilor exprimate în EUR, facilitatea utilizează curba de swap în EUR la trei luni. VAN a fluxurilor de trezorerie ale împrumuturilor exprimate în alte monede decât EUR se determină utilizând ca bază swap-ul pe trei luni plus swap-ul valutar încrucișat. Pentru monedele, altele decât EUR, pentru care nu este disponibilă o curbă de actualizare fiabilă și suficient de completă, se utilizează fie curba de actualizare a EUR, fie curba de actualizare a USD.

În vederea calculării valorii actualizate nete a swap-urilor de microacoperire împotriva riscurilor, facilitatea utilizează curba swap în EUR pentru fluxurile de trezorerie exprimate în EUR și curba swap în USD pentru fluxurile de trezorerie exprimate în USD.

Astfel cum se prezintă în tabelul următor, la 31 decembrie 2023, valoarea actualizată netă a portofoliului de împrumuturi, inclusiv swap-urile aferente de microacoperire împotriva riscurilor, ar scădea cu 491 de mii EUR (la 31 decembrie 2022: scădere cu 500 de mii EUR), dacă toate curbele ratelor dobânzii relevante se modifică simultan, în paralel, în sens ascendent cu 1 punct de bază.

(în mii EUR)

Valoarea punctului de bază la 31 decembrie 2023	Piața monetară 1 an	Termen foarte scurt 2-3 ani	Termen scurt 4-6 ani	Termen mediu 7-11 ani	Termen lung 12-20 de ani	Termen foarte lung Mai mult de 20 de ani	Total
Sensibilitatea totală a împrumuturilor și a swap-urilor de microacoperire împotriva riscurilor	- 39	- 97	- 153	- 153	- 47	- 2	**- 491**

(în mii EUR)

Valoarea punctului de bază la 31.12.2022	Piața monetară 1 an	Termen foarte scurt 2-3 ani	Termen scurt 4-6 ani	Termen mediu 7-11 ani	Termen lung 12-20 de ani	Termen foarte lung Mai mult de 20 de ani	Total
Sensibilitatea totală a împrumuturilor și a swap-urilor de microacoperire împotriva riscurilor	- 34	- 98	- 154	- 162	- 50	- 2	**- 500**

3.4.2 Riscul de schimb valutar

Pentru FI, riscul de schimb valutar („FX") este riscul unei pierderi a rezultatelor sale sau a valorii sale economice din cauza evoluției nefavorabile a cursurilor de schimb valutar.

Luând în considerare moneda de referință în care se ține evidența contabilă (EUR pentru FI), facilitatea este expusă la riscul FX ori de câte ori există o neconcordanță între activele și datoriile exprimate într-o altă monedă decât moneda de referință în care se ține evidența contabilă. Riscul FX cuprinde și efectul modificărilor valorii fluxurilor de trezorerie viitoare exprimate în altă monedă decât moneda de referință în care se ține evidența contabilă, de exemplu plățile de dobânzi și dividende, ca urmare a fluctuațiilor cursurilor de schimb.

3.4.2.1 *Riscul de schimb valutar și activele de trezorerie*

Activele de trezorerie ale FI sunt exprimate fie în EUR, fie în USD.

Riscul FX este acoperit prin tranzacții FX la vedere sau la termen, prin swap-uri FX sau prin swap-uri valutare. Departamentul de trezorerie al BEI poate utiliza, în cazul în care consideră că este necesar și adecvat, orice alt instrument, în conformitate cu politica băncii, care oferă protecție împotriva riscurilor de piață aferente activităților financiare ale FI.

3.4.2.2 *Riscul de schimb valutar și operațiunile finanțate sau garantate de FI*

Contribuțiile statelor membre la FI sunt primite în EUR. Operațiunile finanțate sau garantate de FI, precum și subvențiile la dobândă pot fi exprimate în EUR, USD sau în orice altă monedă autorizată.

Expunerea la riscul de schimb valutar (în raport cu EUR, moneda de referință) apare ori de câte ori tranzacțiile exprimate în alte monede decât EUR nu beneficiază de acoperire împotriva riscurilor. Mai jos sunt prezentate orientări privind acoperirea FI împotriva riscului de schimb valutar.

3.4.2.2.1. *Acoperirea împotriva riscurilor a operațiunilor exprimate în USD*

Riscul FX generat de operațiunile FI exprimate în USD se acoperă pe o bază agregată prin utilizarea unor swap-uri FX în EUR/USD, reînnoite și ajustate periodic din punctul de vedere al cuantumului. Utilizarea swap-urilor FX are un dublu scop. Pe de o parte, se generează lichiditățile necesare pentru noi plăți (împrumuturi și capitaluri proprii) și, pe de altă parte, se menține o acoperire macro împotriva riscului FX.

La începutul fiecărei perioade, fluxurile de trezorerie care urmează să fie încasate sau plătite în USD în perioada următoare sunt estimate pe baza restituirilor/plăților prevăzute sau preconizate. Ulterior, swap-urile FX ajunse la scadență se reînnoiesc, valoarea acestora fiind ajustată în scopul de a acoperi cel puțin nevoile de lichidități de USD prevăzute pentru perioada următoare.

Lunar, poziția FX în USD se acoperă împotriva riscurilor, dacă depășește limitele relevante, prin intermediul unei operațiuni la vedere sau la termen.

Într-o perioadă de reînnoire, deficitele neprevăzute de lichidități de USD se acoperă prin operațiuni ad-hoc de swap FX, în timp ce lichiditățile excedentare fie se investesc în active de trezorerie, fie se schimbă în EUR, dacă rezultă dintr-o creștere a poziției FX.

3.4.2.2.2. *Acoperirea împotriva riscurilor a operațiunilor exprimate în alte monede decât EUR sau USD*

Operațiunile efectuate de FI în alte monede decât EUR și USD sunt acoperite împotriva riscurilor prin contracte de swap valutar care au același profil financiar ca împrumutul-suport, cu condiția să existe o piață swap operațională.

FI efectuează operațiuni exprimate în monede pentru care posibilitățile de acoperire împotriva riscurilor fie nu sunt disponibile în mod eficient, fie sunt disponibile la un cost ridicat. Aceste operațiuni sunt exprimate în monede locale, dar decontate în EUR sau USD. Cadrul FI privind riscul financiar, care a fost aprobat de Comitetul FI la data de 22 ianuarie 2015, oferă posibilitatea de a acoperi în mod sintetic, prin intermediul instrumentelor financiare derivate, expunerea la riscul FX în monedele locale care prezintă o corelație pozitivă semnificativă cu USD. Monedele locale acoperite în mod sintetic împotriva riscurilor cu instrumente financiare derivate exprimate în USD sunt prezentate în tabelul din secțiunea 3.4.2.2.3 de mai jos, la rubrica „Monede locale (cu acoperire sintetică împotriva riscurilor)", în timp ce monedele locale care nu sunt acoperite în mod sintetic împotriva riscurilor cu USD sunt prezentate în același tabel, la rubrica „Monede locale (fără acoperire sintetică împotriva riscurilor)".

În plus, pentru împrumuturile exprimate în alte monede decât EUR, USD sau monede pentru care nu este posibilă acoperirea împotriva riscurilor prin contracte de swap valutar, FI percepe o componentă suplimentară a dobânzii numită „primă FX" pentru a atenua riscul unei eventuale deprecieri a monedei locale.

3.4.2.2.3 *Poziția de schimb valutar (în mii EUR)*

Tabelele din prezenta notă prezintă poziția de schimb valutar a facilității.

Poziția de schimb valutar este prezentată în tabelele de mai jos, în conformitate cu politicile de risc ale FI (astfel cum sunt descrise în cadrul FI privind riscul financiar). Poziția FX în funcție de politicile de risc se bazează pe cifre contabile și este definită ca soldul dintre activele și datoriile selecționate. Activele și datoriile definite în poziția FX în funcție de politicile de risc sunt selecționate astfel încât să se asigure faptul că rezultatele vor fi convertite în moneda de raportare (EUR) numai în momentul încasării.

Variația valorii juste a acțiunilor și a altor titluri cu randament variabil, precum și deprecierea împrumuturilor și a avansurilor sunt incluse în poziția FX în funcție de politicile de risc. Instrumentele financiare derivate incluse în poziția FX în funcție de politicile de risc sunt luate în considerare la valoarea lor nominală, în locul valorii lor juste, pentru a fi aliniate cu valoarea reținută a activelor, luate, de asemenea, în considerare la valoarea lor nominală, ajustată prin deprecierea împrumuturilor.

În tabelele de mai jos, restul activelor și al datoriilor, care includ în principal acumulările de dobândă la împrumuturi, instrumente financiare derivate și subvenții, sunt prezentate la rubrica „Poziția FX exclusă din politicile de risc".

La 31 decembrie 2023	Active și datorii			Angajamente și datorii contingente
Monede	Poziția FX în funcție de politicile de risc	Poziția FX exclusă din politicile de risc	Bilanțul poziției FX	
USD	- 194 166	- 16 111	- 210 277	306 161
Monede locale (cu acoperire sintetică împotriva riscurilor) (*)				
KES	87 829	- 4 832	82 997	-
TZS	1 071	19	1 090	-

La 31 decembrie 2023	Active și datorii			Angajamente și datorii contingente
Monede	Poziția FX în funcție de politicile de risc	Poziția FX exclusă din politicile de risc	Bilanțul poziției FX	
DOP	16 663	122	16 785	-
UGX	20 283	221	20 504	-
RWF	55 837	367	56 204	-
Monede locale (fără acoperire sintetică împotriva riscurilor) (*)				
HTG, MUR, MZN, XOF, ZMW, BWP, JMD, NGN, ZAR	67 992	- 1 136	66 856	-
Total alte monede decât EUR	**55 509**	**- 21 350**	**34 159**	**306 161**
EUR	-	**3 489 673**	**3 489 673**	**1 344 972**
Total EUR și alte monede decât EUR	**55 509**	**3 468 323**	**3 523 832**	**1 651 133**

(*) * A se vedea secțiunea 3.4.2.2.2 pentru explicații privind acoperirea sintetică.

La 31 decembrie 2022	Active și datorii			Angajamente și datorii contingente
Monede	Poziția FX în funcție de politicile de risc	Poziția FX exclusă din politicile de risc	Bilanțul poziției FX	
USD	- 318 423	- 11 114	- 329 537	844 247
Monede locale (cu acoperire sintetică împotriva riscurilor) (*)				
KES	129 513	36 883	166 396	-
TZS	7 355	123	7 478	-
DOP	24 533	301	24 834	-
UGX	32 632	489	33 121	-
RWF	75 037	698	75 735	-
Monede locale (fără acoperire sintetică împotriva riscurilor)*				
HTG, MUR, MZN, XOF, ZMW, BWP, JMD, NGN, ZAR	86 929	- 479	86 450	-
Total alte monede decât EUR	**37 576**	**26 901**	**64 477**	**844 247**
EUR	-	4 009 151	4 009 151	1 726 301
Total EUR și alte monede decât EUR	**37 576**	**4 036 052**	**4 073 628**	**2 570 548**

(*) * A se vedea secțiunea 3.4.2.2.2 pentru explicații privind acoperirea sintetică.

3.4.2.3 *Analiza sensibilității cursului valutar*

La 31 decembrie 2023, o depreciere de 10 procente a monedei euro în raport cu toate celelalte monede ar duce la o creștere a resurselor din contribuții și a profitului de 2,9 milioane EUR (la 31 decembrie 2022: 7,2 milioane EUR). O apreciere de 10 procente a monedei euro în raport cu toate celelalte monede ar duce la o scădere a resurselor din contribuții și a profitului de – 2,4 milioane EUR (la 31 decembrie 2022: – 5,9 milioane EUR).

3.4.2.4 *Cursuri de schimb*

Următoarele cursuri de schimb au fost utilizate pentru întocmirea bilanțului la 31 decembrie 2023 și la 31 decembrie 2022:

	31 decembrie 2023	31 decembrie 2022
Monede ale țărilor terțe		
Pula din Botswana (BWP)	14,78	13,59
Peso dominican (DOP)	64,08	59,84
Dolar fijian (FJD)	2,39	2,32
Gourde haitian(HTG)	143,68	154,37
Dolar jamaican (JMD)	168,22	161,59
Șiling kenyan (KES)	173,20	131,68
Ouguiya mauritană (MRU)	43,35	39,04
Rupie mauritiană (MUR)	48,56	46,83
Metical mozambican (MZN)	69,98	67,54
Naira nigeriană (NGN)	975,04	478,02
Franc ruandez (RWF)	1 385,07	1 132,20
Șiling tanzanian (TZS)	2 772,53	2 487,37
Șiling ugandez (UGX)	4 178,00	3 965,00
Dolar american (USD)	1,11	1,07
Franc CFA (XAF/XOF)	655,96	655,96
Rand sud-african (ZAR)	20,35	18,10
Kwacha zambian (ZMW)	28,45	19,28

3.4.3 Riscul de preț al capitalului

Riscul de preț al capitalului se referă la riscul ca valorile juste ale investițiilor de capital să scadă ca urmare a modificărilor înregistrate în ceea ce privește nivelurile prețurilor capitalului și/sau valoarea investițiilor de capital.

FI este expusă unui risc de preț al capitalurilor proprii prin investițiile sale direct în fonduri de capitaluri proprii și de capital de risc.

Valoarea pozițiilor capitalurilor proprii necotate nu este imediat disponibilă în scopul monitorizării și al asigurării controlului în mod continuu. Pentru pozițiile respective, printre cele mai bune informații disponibile se numără prețurile rezultate din orice tehnici de evaluare relevante.

Efectul asupra resurselor din contribuții ale facilității (ca rezultat al variației valorii juste a portofoliului de instrumente de capital), în urma unei variații de +/-10 % a valorii investițiilor individuale directe de capitaluri proprii și de capital de risc, toate celelalte variabile menținându-se constante, este de 82,1 milioane EUR, respectiv de – 82,1 milioane EUR la 31 decembrie 2023 (79,7 milioane EUR, respectiv – 79,7 milioane EUR la 31 decembrie 2022).

4 **Valoarea justă a instrumentelor financiare**

4.1 ***Clasificări contabile și valori juste***

Tabelele următoare prezintă valorile contabile și valorile juste ale activelor financiare și ale datoriilor financiare, inclusiv nivelul acestora în ierarhia valorii juste. Aceste informații nu includ informațiile privind valoarea justă a activelor financiare și a datoriilor financiare care sunt evaluate la costul amortizat întrucât valoarea contabilă reprezintă o aproximare rezonabilă a valorii juste.

(în mii EUR)

La 31 decembrie 2023	Valoarea contabilă						Valoarea justă			
	Instrumente financiare derivate	Acțiuni și alte titluri cu randament variabil	Numerar, împrumuturi și avansuri	Active financiare de trezorerie	Alte active/ datorii financiare	Total	Nivelul 1	Nivelul 2	Nivelul 3	Total
Active financiare evaluate în mod obligatoriu la FVTPL										
Instrumente financiare derivate	55 765	-	-	-	-	**55 765**	-	55 765	-	**55 765**
Fond cu capital de risc	-	693 042	-	-	-	**693 042**	-	-	693 042	**693 042**
Investiții directe de capital	-	127 671	-	-	-	**127 671**	-	-	127 671	**127 671**
Împrumuturi și avansuri	-	-	124 323	-	-	**124 323**	-	-	124 323	**124 323**
Total active financiare evaluate în mod obligatoriu la FVTPL	**55 765**	**820 713**	**124 323**	-	-	**1 000 801**	-	**55 765**	**945 036**	**1 000 801**
Active financiare evaluate la costul amortizat										
Numerar și echivalente de numerar	-	-	1 376 824	-	-	**1 376 824**				
Împrumuturi și avansuri	-	-	1 558 989	-	-	**1 558 989**				
Sume de încasat de la contribuitori	-	-	85 321	-	-	**85 321**				
Active financiare de trezorerie	-	-	-	-	-	-				
Alte active	-	-	-	-	616	**616**				
Total active financiare evaluate la costul amortizat	-	-	**3 021 134**	-	**616**	**3 021 750**				
Total active financiare	**55 765**	**820 713**	**3 145 457**	-	**616**	**4 022 551**				
Datorii financiare la costul amortizat										
Provizioane pentru angajamentele de creditare	-	-	-	-	- 19 038	**- 19 038**				
Sume datorate terților	-	-	-	-	- 427 828	**- 427 828**				
Alte datorii	-	-	-	-	- 3 338	**- 3 338**				
Total datorii financiare evaluate la costul amortizat	-	-	-	-	**- 450 204**	**- 450 204**				
Total datorii financiare	-	-	-	-	**- 450 204**	**- 450 204**				

(în mii EUR)

La 31 decembrie 2022	Valoarea contabilă						Valoarea justă			
	Instrumente financiare derivate	Acțiuni și alte titluri cu randament variabil	Numerar, împrumuturi și avansuri	Active financiare de trezorerie	Alte active/ datorii financiare	Total	Nivelul 1	Nivelul 2	Nivelul 3	Total
Active financiare evaluate în mod obligatoriu la FVTPL										
Instrumente financiare derivate	75 852	-	-	-	-	**75 852**	-	75 852	-	**75 852**
Fond cu capital de risc	-	684 564	-	-	-	**684 564**	-	-	684 564	**684 564**
Investiții directe de capital	-	112 777	-	-	-	**112 777**	-	-	112 777	**112 777**
Împrumuturi și avansuri	-	-	95 604	-	-	**95 604**	-	-	95 604	**95 604**
Total active financiare evaluate în mod obligatoriu la FVTPL	**75 852**	**797 341**	**95 604**	-	-	**968 797**	-	**75 852**	**892 945**	**968 797**
Active financiare la costul amortizat										
Numerar și echivalente de numerar	-	-	1 451 970	-	-	**1 451 970**				
Împrumuturi și avansuri	-	-	1 754 182	-	-	**1 754 182**				
Sume de încasat de la contribuitori	-	-	85 321	-	-	**85 321**				
Active financiare de trezorerie	-	-	-	73 003	-	**73 003**				
Alte active	-	-	-	-	950	**950**				
Total active financiare evaluate la costul amortizat	-	-	**3 291 473**	**73 003**	**950**	**3 365 426**				
Total active financiare	**75 852**	**797 341**	**3 387 077**	**73 003**	**950**	**4 334 223**				
Datorii financiare la costul amortizat										
Provizioane pentru angajamentele de creditare	-	-	-	-	- 16 583	**- 16 583**				
Sume datorate terților	-	-	-	-	- 190 927	**- 190 927**				
Alte datorii	-	-	-	-	- 2 419	**- 2 419**				
Total datorii financiare evaluate la costul amortizat	-	-	-	-	**- 209 929**	**- 209 929**				
Total datorii financiare	-	-	-	-	**- 209 929**	**- 209 929**				

4.2. ***Evaluarea la valoarea justă***

4.2.1. Tehnicile de evaluare și datele de intrare neobservabile semnificative

Tabelul de mai jos prezintă informații cu privire la tehnicile de evaluare și datele de intrare neobservabile semnificative utilizate la evaluarea instrumentelor financiare, clasificate la nivelul 2 și la nivelul 3 în ierarhia valorii juste.

	Tehnica de evaluare	Date de intrare neobservabile semnificative	Relația dintre datele de intrare neobservabile și evaluarea la valoarea justă
Instrumente financiare contabilizate la valoarea justă			
Instrumente financiare derivate	Flux de trezorerie actualizat: fluxurile de trezorerie viitoare sunt estimate pe baza ratelor de schimb/de dobândă forward (pornind de la ratele de schimb forward și curbele de randament forward observabile la sfârșitul perioadei de raportare) și a contractelor la termen de tip forward/ratelor dobânzii, actualizate la o rată care reflectă riscul de credit al diverselor contrapărți.	Curbele utilizate pentru estimarea și actualizarea fluxurilor de trezorerie sunt calibrate în funcție de datele de piață, iar swap-urile din portofoliu au scadențe care nu depășesc cea mai lungă scadență disponibilă în datele de intrare. Prin urmare, nu există date de intrare neobservabile.	Nu se aplică.
Fond cu capital de risc (Venture Capital Fund – VCF)	Metoda activelor nete ajustate: valoarea justă este determinată prin aplicarea fie a procentajului aferent dreptului de proprietate al facilității asupra vehiculului-suport la valoarea activelor nete reflectată în cel mai recent raport ajustată la fluxurile de trezorerie, fie, în măsura în care este disponibilă, a valorii precise a acțiunilor la aceeași dată, înaintată de administratorul fondului respectiv. Pentru a reduce intervalul de timp cuprins între ultima valoare disponibilă a activelor nete și raportarea de la sfârșitul exercițiului financiar, se aplică o procedură de analizare a evenimentelor ulterioare și, dacă este necesar, se ajustează valoarea activelor nete raportată.	Ajustarea pentru intervalul de timp cuprins între data ultimei raportări a VCF și data evaluării, luând în considerare următoarele: cheltuielile de funcționare și comisioanele de administrare, modificările ulterioare ale valorii juste a activelor-suport ale VCF, datoriile suplimentare acumulate, schimbările de pe piață sau alte modificări ale condițiilor economice.	Cu cât este mai lungă perioada cuprinsă între data evaluării la valoarea justă și data ultimei raportări a VCF, cu atât este mai ridicată ajustarea pentru intervalul scurs.
Investiții directe de capital	Active nete ajustate.	Ajustarea pentru intervalul de timp cuprins între data ultimei raportări a entității în care s-a investit și data evaluării, luând în considerare următoarele: cheltuielile de funcționare, modificările ulterioare ale valorii juste a activelor-suport ale entității în care s-a investit, datoriile suplimentare acumulate, schimbările de pe piață sau alte modificări ale condițiilor economice, majorarea de capital, vânzarea/schimbarea controlului.	Cu cât este mai mare actualizarea tranzacționabilității, cu atât este mai scăzută valoarea justă.

	Tehnica de evaluare	Date de intrare neobservabile semnificative	Relația dintre datele de intrare neobservabile și evaluarea la valoarea justă
		Actualizare pentru lipsa de tranzacționabilitate (lichiditate), determinată prin referire la prețurile tranzacțiilor anterioare pentru capitaluri proprii similare în țara/regiunea în cauză, variind de la 5 la 30 %.	
Împrumuturi la valoarea justă (IFE)	Pentru debitorii care au capacitatea de a-și continua activitatea: fluxul de numerar actualizat, folosind viitoarele fluxuri de numerar contractuale/estimate și o rată de actualizare ajustată la risc adecvată care reflectă riscul inerent împrumutului (inclusiv riscul de credit al debitorului). Rata de actualizare este comparată/evaluată cu eventualii indici de referință ai pieței relevanți. Pentru debitorii care nu au capacitatea de a-și continua activitatea: metoda privind activele nete (metoda valorii de lichidare).	Componentele ratei de actualizare trebuie să reflecte riscul de credit al debitorului comparativ cu ratele pieței fără risc.	Cu cât este mai ridicată rata de actualizare, cu atât este mai scăzută valoarea justă.

	Tehnica de evaluare	Date de intrare neobservabile semnificative	Relația dintre datele de intrare neobservabile și evaluarea la valoarea justă
Instrumente financiare care nu sunt contabilizate la valoarea justă			
Împrumuturi și avansuri	Fluxuri de trezorerie actualizate: modelul de evaluare utilizează fluxuri de trezorerie contractuale care depind de neînregistrarea unei situații în care debitorul se află în incapacitate de plată și care nu iau în calcul nici valorile garanției reale, nici scenarii de rambursare anticipată. Pentru a obține valoarea actualizată netă (VAN) a împrumuturilor, modelul reținut actualizează fluxurile de trezorerie contractuale ale fiecărui împrumut folosind o curbă de actualizare ajustată în funcție de piață. VAN aferentă împrumuturilor individuale este apoi ajustată pentru a lua în considerare pierderile așteptate asociate relevante. Rezultatele sunt apoi însumate pentru a obține valoarea justă a împrumuturilor și a avansurilor.	Nu se aplică.	Nu se aplică.

	Tehnica de evaluare	Date de intrare neobservabile semnificative	Relația dintre datele de intrare neobservabile și evaluarea la valoarea justă
Active financiare de trezorerie	Fluxuri de trezorerie actualizate	Nu se aplică.	Nu se aplică.

Prin aplicarea IFRS 13, ajustările evaluării sunt incluse în valoarea justă a instrumentelor financiare derivate la 31 decembrie 2023 și la 31 decembrie 2022, și anume:

— ajustările evaluării creditului (*credit valuation adjustments* – CVA), care reflectă riscul de credit al contrapărții privind tranzacțiile cu instrumente financiare derivate, erau de –6,1 mii EUR la 31 decembrie 2023 și de –6,1 mii EUR la 31 decembrie 2022;

— ajustările valorii debitului (*Debit valuation adjustments* – DVA), care reflectă propriul risc de credit privind tranzacțiile cu instrumente financiare derivate, erau de +7,2 mii EUR la 31 decembrie 2023 și de +7,2 mii EUR la 31 decembrie 2022.

4.2.2. Transferuri între nivelul 1 și 2

Politica facilității este de a recunoaște transferurile între niveluri cu începere de la data evenimentului sau a modificării circumstanțelor care au determinat transferul.

În 2023 și în 2022, facilitatea nu a efectuat transferuri de la nivelul 1 la nivelul 2 sau de la nivelul 2 la nivelul 1 în ierarhia valorii juste.

4.2.3. Valorile juste de la nivelul 3

Reconcilierea valorilor juste de la nivelul 3

Tabelele următoare prezintă modificările privind instrumentele de la nivelul 3 ([26]) pentru exercițiile financiare care s-au încheiat la 31 decembrie 2023 și la 31 decembrie 2022:

(în mii EUR)

	Acțiuni și alte titluri cu randament variabil
Soldul la 1 ianuarie 2023	**797 341**
Câștiguri sau pierderi incluse în profit sau pierdere:	
Derecunoașterea ajustării valorii juste ca urmare a vânzărilor	-
Variația valorii juste nete din acțiuni și alte titluri cu randament variabil	- 15 142
Total	**- 15 142**
Plăți	101 100
Rambursări	- 32 560
Diferențe din cursurile de schimb valutar	- 30 026
Soldul la 31 decembrie 2023	**820 713**

(în mii EUR)

	Acțiuni și alte titluri cu randament variabil
Soldul la 1 ianuarie 2022	**697 631**
Câștiguri sau pierderi incluse în profit sau pierdere:	
Derecunoașterea ajustării valorii juste ca urmare a vânzărilor	99

([26]) Creditele evaluate la FVTPL sunt prezentate în nota 7.

(în mii EUR)

	Acțiuni și alte titluri cu randament variabil
Variația valorii juste nete din acțiuni și alte titluri cu randament variabil	9 172
Total	**9 271**
Plăți	139 935
Rambursări	- 74 959
Diferențe din cursurile de schimb valutar	25 463
Soldul la 31 decembrie 2022	**797 341**

În 2023 și în 2022, facilitatea nu a efectuat transferuri de la sau la nivelul 3 în ierarhia valorii juste.

Analiza sensibilității

Efectele asupra resurselor din contribuții, asupra contului de profit și pierdere și asupra altor elemente ale rezultatului global ale facilității ca urmare a unei modificări de +/10 % a valorii participațiilor directe la capital și a investițiilor de capital de risc, toate celelalte variabile menținându-se constante, este de 82,1 milioane EUR, respectiv de – 82,1 milioane EUR la 31 decembrie 2023 (79,7 milioane EUR, respectiv – 79,7 milioane EUR la 31 decembrie 2022).

5. **Numerar și echivalente de numerar**

Numerarul și echivalentele de numerar sunt compuse din:

(în mii EUR)

	31.12.2023	31.12.2022
Casă	146 494	328 079
Depozite la termen	625 403	963 004
Titluri comerciale de valoare	599 507	159 506
Numerar și echivalente de numerar în situația fluxurilor de trezorerie	**1 371 404**	**1 450 589**
Dobândă acumulată	5 420	1 381
Numerar și echivalente de numerar în situația poziției financiare	**1 376 824**	**1 451 970**

6. **Instrumente financiare derivate**

Principalele componente ale instrumentelor financiare derivate, clasificate ca fiind deținute pentru tranzacționare, sunt următoarele:

(în mii EUR)

La 31 decembrie 2023	Valoarea justă		Valoare nominală
	Active	Datorii	
Swap-uri valutare	9 983	-	43 250
Swap-uri FX	45 782	-	1 640 000
Total instrumente financiare derivate	**55 765**	-	**1 683 250**

(în mii EUR)

La 31 decembrie 2022	Valoare justă		Valoare noțională
	Active	Datorii	
Swap-uri valutare pe rata dobânzii	4 778	-	47 033
Swap-uri FX	71 074	-	1 790 000
Total instrumente financiare derivate	**75 852**	-	**1 837 033**

7. **Împrumuturi și avansuri**

7.1. ***Împrumuturi și avansuri***

Tabelul următor prezintă reconcilierea de la soldurile de deschidere la soldurile de închidere pentru împrumuturi și avansuri:

(în mii EUR)

	Împrumuturi globale (*)	Împrumuturi prioritare	Împrumuturi subordonate	Total
Valoarea nominală a împrumuturilor la costul amortizat la 1 ianuarie 2023	**1 236 887**	**563 277**	-	**1 800 164**
Plăți	154 587	11 986	-	**166 573**
Sume scoase din bilanț	-	-	-	-
Rambursări	- 219 739	- 67 902	-	**- 287 641**
Dobândă capitalizată	-	-	-	-
Diferențe din cursurile de schimb valutar	- 73 614	- 12 024	-	**- 85 638**
Valoarea nominală a împrumuturilor la costul amortizat la 31 decembrie 2023	**1 098 121**	**495 337**	-	**1 593 458**
Depreciere – ajustare pentru pierderi la 1 ianuarie 2023	**- 37 604**	**- 22 798**	-	**- 60 402**
Variațiile nete ale ECL pe 12 luni	- 287	- 92	-	**- 379**
Variațiile nete ale ECL pe durata de viață, fără deprecierea cauzată de riscul de credit	- 1 060	4 887	-	**3 827**
ECL pe durata de viață, cu deprecierea cauzată de riscul de credit	-	-	-	-
Reluarea ECL pe durata de viață, cu deprecierea cauzată de riscul de credit	5 205	402	-	**5 607**
Diferențe din cursurile de schimb valutar	1 348	402	-	**1 750**
Depreciere – ajustare pentru pierderi la 31 decembrie 2023	**- 32 398**	**- 17 199**	-	**- 49 597**
Împrumuturi și avansuri la costul amortizat la 31 decembrie 2023	**1 065 723**	**478 138**	-	**1 543 861**
Valoarea nominală a împrumuturilor la FVTPL la 1 ianuarie 2023	**1 080**	**72 923**	**66 833**	**140 836**
Plăți	-	37 092	3 572	**40 664**
Rambursări	-	- 514	-	**- 514**
Diferențe din cursurile de schimb valutar	-	- 2 925	48	**- 2 877**
Valoarea nominală a împrumuturilor la FVTPL la 31 decembrie 2023	**1 080**	**106 576**	**70 453**	**178 109**
Ajustarea valorii juste la 1 ianuarie 2023	**- 1 080**	**- 26 420**	**- 17 732**	**- 45 232**

(în mii EUR)

	Împrumuturi globale (*)	Împrumuturi prioritare	Împrumuturi subordonate	Total
Variația netă a valorii juste	-	- 8 941	9	**- 8 932**
Diferențe din cursurile de schimb valutar	-	378	-	**378**
Ajustarea valorii juste la 31 decembrie 2023	**- 1 080**	**- 34 983**	**- 17 723**	**- 53 786**
Împrumuturi și avansuri la FVTPL la 31 decembrie 2023	-	**71 593**	**52 730**	**124 323**
Costuri amortizate	- 3 518	- 4 040	-	**- 7 558**
Dobânzi	11 560	10 876	250	**22 686**
Împrumuturi și avansuri la 31 decembrie 2023	**1 073 765**	**556 567**	**52 980**	**1 683 312**

(*) * Inclusiv contracte de agenție.

(în mii EUR)

	Împrumuturi globale (*)	Împrumuturi prioritare	Împrumuturi subordonate	Total
Valoarea nominală a împrumuturilor la costul amortizat la 1 ianuarie 2022	**1 260 960**	**549 115**	-	**1 810 075**
Plăți	186 211	68 638	-	**254 849**
Rambursări	- 246 403	- 74 267	-	**- 320 670**
Diferențe din cursurile de schimb valutar	36 119	19 791	-	**55 910**
Valoarea nominală a împrumuturilor la costul amortizat la 31 decembrie 2022	**1 236 887**	**563 277**	-	**1 800 164**
Depreciere – ajustare pentru pierderi la 1 ianuarie 2022	**- 43 723**	**- 22 191**	-	**- 65 914**
Variațiile nete ale ECL pe 12 luni	- 7 009	- 750	-	- 7 759
Variațiile nete ale ECL pe durata de viață, fără deprecierea cauzată de riscul de credit	4 305	1 176	-	5 481
ECL pe durata de viață, cu deprecierea cauzată de riscul de credit	-	- 393	-	- 393
Reluarea ECL pe durata de viață, cu deprecierea cauzată de riscul de credit	11 082	151	-	11 233
Diferențe din cursurile de schimb valutar	- 2 259	- 791	-	- 3 050
Depreciere – ajustare pentru pierderi la 31 decembrie 2022	**- 37 604**	**- 22 798**	-	**- 60 402**
Împrumuturi și avansuri la costul amortizat la 31 decembrie 2022	**1 199 283**	**540 479**	-	**1 739 762**
Valoarea nominală a împrumuturilor la FVTPL la 1 ianuarie 2022	**1 080**	**70 936**	**200 000**	**272 016**
Plăți	-	5 644	-	**5 644**
Rambursări	-	- 4 544	- 133 167	**- 137 711**
Diferențe din cursurile de schimb valutar	-	887	-	**887**

(în mii EUR)

	Împrumuturi globale (*)	Împrumuturi prioritare	Împrumuturi subordonate	Total
Valoarea nominală a împrumuturilor la FVTPL la 31 decembrie 2022	**1 080**	**72 923**	**66 833**	**140 836**
Ajustarea valorii juste la 1 ianuarie 2022	**- 1 080**	**- 24 613**	**- 16 332**	**- 42 025**
Variația netă a valorii juste	-	- 1 680	- 1 400	**- 3 080**
Diferențe din cursurile de schimb valutar	-	- 127	-	**- 127**
Ajustarea valorii juste la 31 decembrie 2022	**- 1 080**	**- 26 420**	**- 17 732**	**- 45 232**
Împrumuturi și avansuri la FVTPL la 31 decembrie 2022	-	**46 503**	**49 101**	**95 604**
Costuri amortizate	- 3 450	- 3 718	-	**- 7 168**
Dobânzi	11 809	9 741	38	**21 588**
Împrumuturi și avansuri la 31 decembrie 2022	**1 207 642**	**593 005**	**49 139**	**1 849 786**

(*) * Inclusiv contracte de agenție.

7.2. ***Deprecierea împrumuturilor și a avansurilor – Ajustări pentru pierderi***

(în mii EUR)

	2023			
		ECL pe durata de viață:		
	ECL pe 12 luni	ECL pe durata de viață, fără deprecierea cauzată de riscul de credit	ECL pe durata de viață, cu deprecierea cauzată de riscul de credit	Total
Împrumuturile și avansurile la costul amortizat				
Soldul la 1 ianuarie 2023	**11 370**	**28 817**	**20 215**	**60 402**
Transfer către ECL pe 12 luni	869	- 4 217	-	**- 3 348**
Transfer la ECL pe durata de viață, fără deprecierea cauzată de riscul de credit	- 927	3 593	-	**2 666**
Valoarea netă a ajustării pentru pierderi	- 993	- 4 333	- 2 873	**- 8 199**
Noi active financiare emise sau achiziționate	1 470	1 188	-	**2 658**
Active financiare care au fost derecunoscute	- 41	- 57	- 2 734	**- 2 832**
Diferențe din cursurile de schimb valutar (*)	- 784	- 317	- 649	**- 1 750**
Soldul la 31 decembrie 2023	**10 964**	**24 674**	**13 959**	**49 597**

(în mii EUR)

	2022			
	ECL pe durata de viață:			
	ECL pe 12 luni	ECL pe durata de viață, fără deprecierea cauzată de riscul de credit	ECL pe durata de viață, cu deprecierea cauzată de riscul de credit	Total
Împrumuturile și avansurile la costul amortizat				
Soldul la 1 ianuarie 2022	**3 565**	**33 268**	**29 081**	**65 914**
Transfer către ECL pe 12 luni	2 293	- 7 061	-	**- 4 768**
Transfer la ECL pe durata de viață, fără deprecierea cauzată de riscul de credit	- 489	3 160	-	**2 671**
Transfer la ECL pe durata de viață, cu deprecierea cauzată de riscul de credit	-	- 617	393	**- 224**
Valoarea netă a ajustării pentru pierderi	4 101	- 2 472	- 6 045	**- 4 416**
Noi active financiare emise sau achiziționate	1 878	1 670	-	**3 548**
Active financiare care au fost derecunoscute	- 24	- 160	- 5 189	**- 5 373**
Diferențe din cursurile de schimb valutar (*)	46	1 029	1 975	**3 050**
Soldul la 31 decembrie 2022	**11 370**	**28 817**	**20 215**	**60 402**

(*) * Variațiile cursului de schimb valutar sunt excluse din sumele raportate în contul de profit și pierdere și în alte elemente ale rezultatului global, precum și în situația modificărilor resurselor din contribuții.

8. **Acțiuni și alte titluri cu randament variabil**

Tabelul următor prezintă reconcilierea de la soldurile de deschidere la soldurile de închidere pentru investițiile de capital.

(în mii EUR)

	Fonduri cu capital de risc	Investiții directe de capital	Total
Costuri la 1 ianuarie 2023	**580 534**	**81 711**	**662 245**
Plăți	101 100	-	**101 100**
Rambursări/vânzări	- 32 560	-	**- 32 560**
Diferențe din cursurile de schimb valutar	- 15 727	- 8 256	**- 23 983**
Costuri la 31 decembrie 2023	**633 347**	**73 455**	**706 802**
Câștiguri și pierderi nerealizate la 1 ianuarie 2023	**104 030**	**31 066**	**135 096**
Variația netă a câștigurilor și a pierderilor nerealizate	- 43 652	28 510	**- 15 142**
Derecunoașterea ajustării valorii juste ca urmare a swap-ului pe acțiuni	-	-	-
Diferențe din cursurile de schimb valutar	- 683	- 5 360	**- 6 043**
Câștiguri și pierderi nerealizate la 31 decembrie 2023	**59 695**	**54 216**	**113 911**
Acțiuni și alte titluri cu randament variabil la 31 decembrie 2023	**693 042**	**127 671**	**820 713**

(în mii EUR)

	Fonduri cu capital de risc	Investiții directe de capital	Total
Costuri la 1 ianuarie 2022	**493 161**	**77 478**	**570 639**
Plăți	139 935	-	**139 935**
Rambursări/vânzări	- 74 959	-	**- 74 959**
Swap pe acțiuni	-	3 598	**3 598**
Diferențe din cursurile de schimb valutar	22 397	635	**23 032**
Costuri la 31 decembrie 2022	**580 534**	**81 711**	**662 245**
Câștiguri și pierderi nerealizate la 1 ianuarie 2022	**97 409**	**29 583**	**126 992**
Variația netă a câștigurilor și a pierderilor nerealizate	4 149	5 023	**9 172**
Derecunoașterea ajustării valorii juste ca urmare a vânzărilor	-	- 3 499	**- 3 499**
Diferențe din cursurile de schimb valutar	2 472	- 41	**2 431**
Câștiguri și pierderi nerealizate la 31 decembrie 2022	**104 030**	**31 066**	**135 096**
Acțiuni și alte titluri cu randament variabil la 31 decembrie 2022	**684 564**	**112 777**	**797 341**

9. **Sume de încasat de la contribuitori**

Suma de 85,3 milioane EUR (în 2022: 85,3 milioane EUR) de încasat de la contribuitori este alcătuită în întregime din contribuțiile solicitate statelor membre, dar neplătite.

10. **Active financiare de trezorerie**

Portofoliul de trezorerie este alcătuit din obligațiuni cotate care la data de raportare au o scadență reziduală de mai puțin de trei luni. Tabelul următor prezintă mișcările portofoliului de trezorerie.

(în mii EUR)

Soldul la 1 ianuarie 2023	**73 003**
Achiziții	348 523
Scadențe	- 421 278
Variația amortizării primei/discontului	- 248
Variația dobânzii acumulate	-
Soldul la 31 decembrie 2023	-

(în mii EUR)

Soldul la 1 ianuarie 2022	-
Achiziții	920 290
Scadențe	- 847 608
Variația amortizării primei/discontului	247
Variația dobânzii acumulate	74
Soldul la 31 decembrie 2022	**73 003**

11. **Alte active**

Categoria „Alte active" este compusă, în principal, din următoarele elemente:

(în mii EUR)

	31.12.2023	31.12.2022
Suma de încasat de la BEI	616	940
Garanții financiare	-	10
Total alte active	**616**	**950**

12. **Venituri reportate**

Principalele componente ale veniturilor reportate sunt următoarele:

(în mii EUR)

	31.12.2023	31.12.2022
Subvenții la dobândă reportate	47 313	51 498
Comisioane reportate pentru împrumuturi și avansuri	1 202	919
Total venituri reportate	**48 515**	**52 417**

13. **Provizioane pentru angajamentele de creditare**

Tabelul următor prezintă reconcilierea de la soldurile de deschidere la soldurile de închidere pentru ajustarea pentru pierderi din împrumuturile neplătite (angajamente de creditare).

(în mii EUR)

	2023			
	ECL pe 12 luni	ECL pe durata de viață, fără deprecierea cauzată de riscul de credit	ECL pe durata de viață, cu deprecierea cauzată de riscul de credit	Total
Angajamente de creditare				
Soldul la 1 ianuarie	**4 825**	**11 758**	-	**16 583**
Transfer la ECL pe durata de viață, fără deprecierea cauzată de riscul de credit	- 163	1 955	-	**1 792**
Valoarea netă a ajustării pentru pierderi	466	8 206	-	**8 672**
Noi active financiare emise sau achiziționate	- 1 295	- 1 461	-	**- 2 756**
Active financiare care au fost derecunoscute	- 1 120	- 4 118	-	**- 5 238**
Diferențe din cursurile de schimb valutar	2	- 17	-	**- 15**
Soldul la 31 decembrie	**2 715**	**16 323**	-	**19 038**

(în mii EUR)

	2022			
	ECL pe 12 luni	ECL pe durata de viață, fără deprecierea cauzată de riscul de credit	ECL pe durata de viață, cu deprecierea cauzată de riscul de credit	Total
Angajamente de creditare				
Soldul la 1 ianuarie	**1 693**	**14 909**	-	**16 602**
Transfer la ECL pe durata de viață, fără deprecierea cauzată de riscul de credit	- 302	4 687	-	**4 385**
Valoarea netă a ajustării pentru pierderi	3 147	- 6 797	-	**- 3 650**
Noi active financiare emise sau achiziționate	428	354	-	**782**
Active financiare care au fost derecunoscute	- 142	- 1 395	-	**- 1 537**
Diferențe din cursurile de schimb valutar	1	-	-	**1**
Soldul la 31 decembrie	**4 825**	**11 758**	-	**16 583**

14. **Sume datorate terților**

Principalele componente ale sumelor datorate terților sunt următoarele:

(în mii EUR)

	31.12.2023	31.12.2022
Cheltuieli administrative generale nete de plătit către BEI	29 655	33 628
Alte obligații de plată către BEI	39 384	1 460
Subvenții la dobândă și fonduri pentru asistență tehnică neplătite încă, datorate statelor membre	358 789	155 839
Total sume datorate terților	**427 828**	**190 927**

15. **Alte datorii**

Categoria „Alte datorii" este compusă, în principal, din următoarele elemente:

(în mii EUR)

	31.12.2023	31.12.2022
Rambursările împrumuturilor încasate în avans	2 727	1 790
Venituri reportate din subvențiile la dobândă	611	629
Total alte datorii	**3 338**	**2 419**

16. **Contribuția solicitată statelor membre *(în mii EUR)***

State membre	Contribuția la facilitate	Contribuția destinată subvențiilor la dobândă și asistenței tehnice	Contribuție totală	Contribuție solicitată, dar neplătită (*)
Austria	94 677	20 161	114 838	2 398

State membre	Contribuția la facilitate	Contribuția destinată subvențiilor la dobândă și asistenței tehnice	Contribuție totală	Contribuție solicitată, dar neplătită (*)
Belgia	138 169	28 441	166 610	3 249
Bulgaria	2 660	1 361	4 021	219
Croația	1 126	969	2 095	225
Cipru	1 566	750	2 316	112
Cehia	9 697	4 961	14 658	797
Danemarca	77 279	16 633	93 912	1 980
Estonia	992	521	1 513	86
Finlanda	55 115	12 364	67 479	1 509
Franța	818 754	159 285	978 039	17 813
Germania	823 467	173 107	996 574	20 580
Grecia	50 271	12 130	62 401	1 507
Ungaria	9 230	4 295	13 525	615
Irlanda	27 921	7 387	35 308	940
Italia	470 233	104 875	575 108	12 530
Letonia	1 364	709	2 073	116
Lituania	2 248	1 138	3 386	181
Luxemburg	10 395	2 194	12 589	255
Malta	526	253	779	38
Țările de Jos	187 913	40 256	228 169	4 777
Polonia	24 591	12 537	37 128	2 007
Portugalia	39 250	9 557	48 807	1 197
România	7 734	4 200	11 934	718
Slovacia	4 231	2 248	6 479	376
Slovenia	3 137	1 507	4 644	225
Spania	250 314	63 448	313 762	7 932
Suedia	102 760	23 561	126 321	2 939
Regatul Unit	506 075	120 148	626 223	-
Total la 31 decembrie 2023	**3 721 695**	**828 996**	**4 550 691**	**85 321**
Total la 31 decembrie 2022	**3 701 695**	**548 996**	**4 250 691**	**85 321**

(*) * La data de 15 noiembrie 2023, Consiliul a stabilit cuantumul contribuțiilor financiare care trebuie plătite de fiecare stat membru până la data 21 ianuarie 2024. La data de 31 decembrie 2023 nu fuseseră încă plătite 85,3 milioane EUR.

17. **Contribuțiile plătite de statele membre**

(în mii EUR)

	Comisia Europeană			Regatul Unit	Total
	ACP	TTPM	Total		
Contribuțiile plătite de statele membre la 1 ianuarie 2023	-	-	-	-	-
Restituiri pentru anul 2021	251 000	7 000	**258 000**	44 386	**302 386**
Restituiri pentru anul 2022	236 883	6 732	**243 615**	41 912	**285 527**
Contribuțiile plătite de statele membre la 31 decembrie 2023	**487 883**	**13 732**	**501 615**	**86 298**	**587 913**

În conformitate cu acordul de transfer, începând cu anul 2023 și până la 31 decembrie 2027, facilitatea transferă anual către CE valoarea restituirilor FI ACP și FI TTPM disponibile. Valoarea orientativă a restituirilor FI ACP și FI TTPM disponibile este de 1 000 de milioane EUR și, respectiv, de 35 de milioane EUR. În plus, facilitatea transferă Regatului Unit cuantumurile corespunzătoare cotei Regatului Unit din aceste restituiri disponibile. Tabelul de mai sus prezintă restituirile deja plătite.

18. **Angajamente și datorii contingente**

(în mii EUR)

	31.12.2023	31.12.2022
Angajamente		
Împrumuturi neplătite	883 092	1 671 851
Angajamente neplătite în ceea ce privește acțiunile și alte titluri cu randament variabil	297 534	411 172
Garanții emise	985	-
Subvenții la dobândă și asistență tehnică	422 758	441 630
Datorii contingente		
Garanții semnate neemise	46 764	49 378
Total angajamente și datorii contingente	**1 651 133**	**2 574 031**

19. **Dobânzi, venituri și cheltuieli similare**

Principalele componente ale veniturilor din dobânzi și ale veniturilor similare sunt următoarele:

(în mii EUR)

	De la 1.1.2023 la 31.12.2023	De la 1.1.2022 la 31.12.2022
Numerar și echivalente de numerar	36 668	1 999
Împrumuturi și avansuri	95 137	82 162

(în mii EUR)

	De la 1.1.2023 la 31.12.2023	De la 1.1.2022 la 31.12.2022
Subvenții la dobândă	10 029	9 625
Active financiare de trezorerie	3 584	-
Instrumente financiare derivate	2 918	-
Total venituri din dobânzi și venituri similare	**148 336**	**93 786**

Principalele componente ale dobânzilor și cheltuielilor asimilate sunt următoarele:

(în mii EUR)

	De la 1.1. 2023 la 31.12.2023	De la 1.1. 2022 la 31.12.2022
Instrumente financiare derivate	-	- 5 080
Active financiare de trezorerie	-	- 399
Total cheltuieli cu dobânzile și cheltuieli similare	-	**- 5 479**

20. **Venituri și cheltuieli din taxe și comisioane**

Principalele componente ale veniturilor din taxe și comisioane sunt următoarele:

(în mii EUR)

	De la 1.1.2023 la 31.12.2023	De la 1.1.2022 la 31.12.2022
Taxe și comisioane aferente împrumuturilor și avansurilor	1	42
Taxe și comisioane aferente garanțiilor financiare	24	469
Total venituri din taxe și comisioane	**25**	**511**

Principala componentă a cheltuielilor din taxe și comisioane este următoarea:

(în mii EUR)

	De la 1.1.2023 la 31.12.2023	De la 1.1.2022 la 31.12.2022
Plăți ale Comisiei către terți cu privire la acțiuni și alte titluri cu randament variabil	- 62	- 761
Total cheltuieli cu taxele și comisioanele	**- 62**	**- 761**

21. **Rezultat net din acțiuni și alte titluri cu randament variabil**

Principalele componente ale rezultatelor nete din acțiuni și alte titluri cu randament variabil sunt următoarele:

(în mii EUR)

	De la 1.1.2023 la 31.12.2023	De la 1.1.2022 la 31.12.2022
Încasări nete	130	35
Venituri din dividende	6 555	15 225
Variația valorii juste nete	- 15 142	9 172
Rezultat net din acțiuni și alte titluri cu randament variabil	**- 8 457**	**24 432**

22. **Rezultate nete din diferențele de schimb valutar**

Principalele componente ale rezultatelor nete din diferențele de schimb valutar sunt următoarele:

(în mii EUR)

	De la 1.1.2023 la 31.12.2023	De la 1.1.2022 la 31.12.2022
Reevaluarea pozițiilor FX		
Numerar și echivalente de numerar	- 123	6 687
Instrumente financiare derivate	86 071	- 194 033
Împrumuturi și avansuri	- 89 458	50 951
Acțiuni și alte titluri cu randament variabil	- 30 026	25 464
Altele	3 479	- 934
Totalul reevaluării pozițiilor FX	**- 30 057**	**- 111 865**
Rezultate realizate în cadrul swapurilor valutare (costul acoperirii)	**- 37 828**	**- 28 239**
Rezultat net din diferențele de schimb valutar	**- 67 885**	**- 140 104**

23. **Cheltuieli administrative generale**

Cheltuielile administrative generale reprezintă costurile reale suportate de BEI pentru administrarea facilității, din care se scade venitul generat de comisioanele de evaluare standard percepute de BEI direct de la clienții facilității.

La 31 decembrie 2023, cheltuielile administrative generale totale erau de – 29,7 milioane EUR (31 decembrie 2022: – 33,6 milioane EUR).

24. **Implicare în entități structurate neconsolidate (în mii EUR)**

Definiția entității structurate

O entitate structurată este o entitate organizată de așa manieră încât drepturile de vot sau alte drepturi similare nu reprezintă factorul dominant în deciderea controlului asupra entității. Conform IFRS 12, o entitate structurată are adesea unele sau câteva dintre următoarele caracteristici:

— activități restricționate;

— un obiectiv limitat și bine definit, cum ar fi realizarea unui contract de leasing avantajos din punct de vedere al impozitului, efectuarea de activități de cercetare și dezvoltare, oferirea unei surse de capital sau de finanțare unei entități sau furnizarea unor oportunități de investiții pentru investitori prin transferarea către aceștia a riscurilor și a beneficiilor asociate activelor entității structurate;

— capitaluri proprii insuficiente pentru a-i permite entității structurate să își finanțeze activitățile fără sprijin financiar secundar;

— finanțare sub formă de instrumente multiple legate contractual de investitorii care creează concentrări de credite sau de alte riscuri (tranșe).

Entități structurate neconsolidate

Termenul „entități structurate neconsolidate" se referă la toate entitățile structurate care nu sunt controlate de facilitate și include interesele deținute în entități structurate care nu sunt consolidate.

Definiția intereselor deținute în entități structurate:

IFRS 12 definește „interesele" în sens larg, pentru a include orice implicare contractuală sau necontractuală prin care entitatea raportoare este expusă la variabilitatea rezultatelor din performanța celeilalte entități. Printre exemplele de astfel de interese se numără deținerea de participații de capital și alte forme de implicare, cum ar fi furnizarea de fonduri, sprijinul cu lichidități, îmbunătățirea calității creditului și asumarea de angajamente și acordarea de garanții în beneficiul celeilalte entități. IFRS 12 prevede că o entitate raportoare nu deține, în mod necesar, un interes într-o altă entitate numai ca urmare a unei relații tipice client-furnizor.

Tabelul de mai jos descrie tipurile de entități structurate pe care facilitatea nu le consolidează, dar în care deține un interes.

Tipul entității structurate	Natura și scopul	Interes deținut de facilitate
Finanțare de proiecte – acordarea de împrumuturi pentru vehicule cu scop special (Special Purposes Vehicles – „SPV")	Tranzacțiile de finanțare de proiecte (operațiuni FP) sunt tranzacții în cadrul cărora facilitatea se bazează pentru serviciul datoriei sale pe un debitor a cărui unică sau principală sursă de venit este generată de un singur activ sau de un număr limitat de active care sunt finanțate prin datoria respectivă sau de alte active preexistente legate contractual de proiect. Operațiunile FP sunt adesea finanțate prin intermediul SPV.	Sume nete plătite Venituri din dobânzi
Operațiuni cu capital de risc	Facilitatea finanțează fonduri cu capital de risc și fonduri de investiții. Fondurile cu capital de risc și fondurile de investiții pun în comun și gestionează bani de la investitori, axându-se pe achiziționarea de capital în întreprinderi mici și mijlocii cu un potențial de creștere ridicat, precum și pe finanțarea proiectelor de infrastructură.	Investiții în unități/acțiuni emise de entitatea cu capital de risc Dividende primite

Tabelul de mai jos prezintă valorile contabile ale entităților structurate neconsolidate în care facilitatea are un interes la data de raportare, precum și expunerea maximă la pierdere a facilității în legătură cu respectivele entități. Expunerea maximă la pierdere include valorile contabile și angajamentele neplătite aferente.

		31.12.2023		31.12.2022	
Tipul entității structurate	Rubrică	Valoarea contabilă	Expunerea maximă la pierdere	Valoarea contabilă	Expunerea maximă la pierdere
Fonduri cu capital de risc	Acțiuni și alte titluri cu randament variabil	693 042	725 781	684 564	1 091 122
Total		**693 042**	**725 781**	**684 564**	**1 091 122**

Facilitatea nu acordă alt sprijin entităților structurate în afară de finanțarea respectivă.

25. **Pachetul de finanțare a impactului (în mii EUR)**

În iunie 2013, Consiliul ministerial comun ACP-UE a aprobat noul protocol financiar pentru cel de Al 11-lea Fond european de dezvoltare (FED), care acoperă perioada 2014-2020.

S-a convenit asupra unui nou fond de dotare în valoare de 500 de milioane EUR pentru Facilitatea pentru investiții, denumit „pachetul de finanțare a impactului" (impact financing envelope - „IFE"). Acesta permite facilității să sprijine proiecte care au potențialul unui impact deosebit de ridicat în materie de dezvoltare, prezentând în același timp riscuri mai mari inerente unor astfel de investiții. Acest pachet oferă facilității noi posibilități de a-și consolida activitatea de acordare de împrumuturi sectorului privat, prin investiții în următoarele instrumente:

fonduri de capitaluri proprii cu impact social promovate de o populație emergentă de administratori de fonduri de investiții în societăți necotate care plasează atenuarea problemelor sociale sau de mediu în centrul strategiei de investiții a fondurilor lor, dar care vizează în continuare sustenabilitatea, atât la nivelul fondurilor, cât și al entităților în care s-a investit;

împrumuturi acordate intermediarilor financiari (de exemplu instituții de microfinanțare, bănci locale și uniuni de credit) care își desfășoară activitatea în țările ACP în care BEI nu poate avea în vedere acordarea de finanțare – în special în moneda locală – în temeiul orientărilor existente privind riscul de credit, de exemplu din cauza fie a riscurilor ridicate de țară, fie a volatilității monedei, fie a lipsei unor indici de referință pentru stabilirea prețurilor. Principalul obiectiv al unor astfel de împrumuturi este de a finanța proiecte cu un impact ridicat în materie de dezvoltare, în special în domeniul sprijinului pentru microîntreprinderi și întreprinderi mici și al agriculturii, care, în general, nu se califică pentru finanțarea acordată de FI;

instrumente de facilitare a partajării riscurilor, care iau forma unor garanții de primă pierdere („tranșe care suportă prima pierdere") menite să faciliteze operațiunile de partajare a riscurilor efectuate de BEI cu intermediari financiari locali (în principal bănci comerciale) în beneficiul IMM-urilor insuficient deservite și al proiectelor mici care îndeplinesc criteriile de finanțare a impactului în situațiile în care s-a identificat o deficiență pe piață în ceea ce privește accesul IMM-urilor/proiectelor mici la finanțare. Tranșele de primă pierdere ar fi structurate ca o contragaranție în favoarea tranșelor de garanție de rang superior finanțate de BEI - în cadrul Facilității pentru investiții - și de alte instituții financiare internaționale/instituții financiare de dezvoltare, generând astfel un efect de levier substanțial;

finanțare directă, prin intermediul unor instrumente de datorie (și anume, împrumuturi) sau de capitaluri proprii, a unor proiecte cu promotori serioși și experimentați și cu impacturi ridicate în materie de dezvoltare, dar care vor implica însă, de asemenea, un nivel mai ridicat de așteptare în ceea ce privește înregistrarea de pierderi și întâmpinarea de dificultăți în recuperarea investiției (un risc de devalorizare a acțiunilor mai ridicat decât cel obișnuit). BEI aplică criterii de selecție și de eligibilitate stricte pentru instrumentul menționat, deoarece aceste proiecte, în pofida impactului lor ridicat în materie de dezvoltare, nu ar fi în măsură să îndeplinească criteriile acceptabile în materie de finanțare (și anume, un nivel scăzut de așteptare în ceea ce privește recuperarea investiției sau compensarea pierderilor prin rate ale dobânzii/rentabilitatea capitalurilor proprii).

IFE permite, de asemenea, diversificarea în noi sectoare, cum ar fi sănătatea, educația, agricultura și securitatea alimentară, precum și dezvoltarea unor instrumente noi și inovatoare de partajare a riscurilor. În 2016, capacitatea de finanțare IFE a fost majorată la 800 de milioane EUR prin transformarea parțială a IFE într-un instrument de tip revolving.

Dintr-o perspectivă financiară și contabilă, IFE face parte din portofoliul FI și este contabilizat în situațiile financiare anuale globale ale FI.

Tabelul următor prezintă valorile contabile și sumele angajate, dar neplătite, pe tipuri de active:

Tipul de investiție IFE	Rubrică	Evaluare	Valoare contabilă brută la 31.12.2023	Cuantumul ajustării pentru pierderi/al ajustării la valoarea justă la 31.12.2023	Valoare contabilă la 31.12.2023	Sumă neplătită la 31.12.2023	Cuantumul extrabilanțier al ajustării ECL la data de 31.12.2023
Împrumuturi acordate intermediarilor financiari	Împrumuturi și avansuri	Cost amortizat	73 423	- 1 522	71 901	7 749	- 334
Operațiuni de împrumut direct	Împrumuturi și avansuri	Valoarea justă prin profit sau pierdere	152 155	- 58 759	93 396	68 288	-

Tipul de investiție IFE	Rubrică	Evaluare	Valoare contabilă brută la 31.12.2023	Cuantumul ajustării pentru pierderi/al ajustării la valoarea justă la 31.12.2023	Valoare contabilă la 31.12.2023	Sumă neplătită la 31.12.2023	Cuantumul extrabilanțier al ajustării ECL la data de 31.12.2023
Fonduri de capitaluri proprii cu impact social	Acțiuni și alte titluri cu randament variabil	Valoarea justă prin profit sau pierdere	110 572	9 936	120 508	58 572	-
Participare directă la capital	Acțiuni și alte titluri cu randament variabil	Valoarea justă prin profit sau pierdere	58 889	41 490	100 379	14	-
Instrumente de facilitare a partajării riscurilor	Garanții emise	Valoarea cea mai ridicată a metodelor de evaluare (*)	-	-	-	44 264	-
Total			**395 039**	**- 8 855**	**386 184**	**178 887**	**- 334**

(*) * Pentru detalii, a se vedea secțiunea „Evaluarea ulterioară” din nota 2.4.3.

Tipul de investiție IFE	Rubrică	Evaluare	Valoare contabilă brută la 31.12.2022	Cuantumul ajustării pentru pierderi/al ajustării la valoarea justă la 31.12.2022	Valoare contabilă la 31.12.2022	Sumă neplătită la 31.12.2022	Cuantumul extrabilanțier al ajustării ECL la data de 31.12.2022
Împrumuturi acordate intermediarilor financiari	Împrumuturi și avansuri	Cost amortizat	79 778	- 3 454	76 324	64 345	- 632
Operațiuni de împrumut direct	Împrumuturi și avansuri	Valoarea justă prin profit sau pierdere	104 709	- 45 224	59 485	67 215	-
Fonduri de capitaluri proprii cu impact social	Acțiuni și alte titluri cu randament variabil	Valoarea justă prin profit sau pierdere	94 385	23 802	118 187	79 393	-
Participare directă la capital	Acțiuni și alte titluri cu randament variabil	Valoarea justă prin profit sau pierdere	59 429	26 939	86 368	14	-
Instrumente de facilitare a partajării riscurilor	Garanții emise	Valoarea cea mai ridicată a metodelor de evaluare (*)	-	-	-	46 878	-
Total			**338 301**	**2 063**	**340 364**	**257 845**	**- 632**

(*) * Pentru detalii, a se vedea secțiunea „Evaluarea ulterioară” din nota 2.4.3.

BEI aplică principiile în materie de riscuri ale mandatului general (*General Mandate Risk Principles*) la operațiunile IFE de împrumut direct (cu excepția împrumuturilor acordate intermediarilor financiari), astfel cum se prevede în Orientările BEI privind riscul de credit și de devalorizare a titlurilor de capital, și pentru a monitoriza și prezenta rapoarte cu privire la riscul aferent operațiunilor IFE de împrumut direct pe baza valorii lor juste. În conformitate cu metodologia, banca efectuează evaluarea calitativă a riscurilor, cu scopul de a analiza soliditatea argumentelor care stau la baza investiției și viabilitatea comercială potențială a acestor operațiuni.

26. **Informații privind părțile afiliate**

Facilitatea a identificat BEI ca parte afiliată în contextul IAS 24, întrucât BEI a fost mandatată de statele membre ale UE să gestioneze facilitatea în conformitate cu dispozițiile cadrului juridic aplicabil, inclusiv să monitorizeze operațiunile acesteia până la rambursarea integrală, și oferă personal-cheie de conducere (Comitetul de direcție al BEI și Comitetul de audit al BEI). În acest sens, BEI are dreptul de a-și recupera costurile reale suportate pentru administrarea facilității, din care se scade venitul generat de comisioanele de evaluare standard percepute de BEI direct de la clienții facilității. Pentru mai multe detalii privind remunerația, vă rugăm să consultați nota 23.

27. **Evenimente ulterioare**

Nu au existat evenimente semnificative după data bilanțului care să necesite ajustarea situațiilor financiare sau prezentarea lor în situațiile financiare de la 31 decembrie 2023.

În contextul invadării Ucrainei de către Rusia și al consecințelor economice mai ample ale acesteia, banca monitorizează în continuare îndeaproape situația, ca parte a evaluării ulterioare a evenimentelor.